

තායිවානයේ තායිපේ එක්සත් සමූහ බෞද්ධ අධ්‍යාපන පදනමේ ප්‍රධාන
 අනුගාමක, තායිවානයේ තායිපේ ශ්‍රී රතනජෝති වෙරවාදී බෞද්ධ
 මධ්‍යස්ථානාධිපති, තායිවානයේ ප්‍රධාන සංඝනායක රත්මලාන ශ්‍රී විජයාරාමවාසී,
 ඛණ්ඩාරගම විද්‍යාගම ධර්ම චක්‍ර ප්‍රමා පදනමේ සහ ලියෙන් සිං ප්‍රදරු පාසලේ
 නිර්මාතෘ, ත්‍රිපිටකවේදී ධර්ම කීර්ති ශ්‍රී බෝද්ධගම වන්දිම නාතිමියන්ගේ
 අනුගාමනා පරීදී මෙම දහමී පොත තායිවානයේ එක්සත් සමූහ බෞද්ධ
 අධ්‍යාපන පදනම මගින් මුද්‍රණය කරවා ශ්‍රී ලංකාවට පරිත්‍යාග කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකා ධර්ම චක්‍ර ප්‍රමා පදනම
 විද්‍යාගම,
 ඛණ්ඩාරගම

Printed for free distribution by
The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation
11F., 55, Sec 1, Hang Chow South Road, Taipei, Taiwan, R.O.C.
Tel: 886-2-23951198 , Fax: 886-2-23913415

Email: overseas@budaedu.org
Website: <http://www.budaedu.org>
Mobile Web: m.budaedu.org

This book is strictly for free distribution, it is not to be sold.

නොමිලයේ බෙදාදීම පිණිසයි.

Printed in Taiwan

1948 - 1998
ශ්‍රී බෞද්ධාරාම ස්වණීජයන්තිස

නලචතුගොඩ ධර්ම දේශනා

බෞද්ධාරාම ප්‍රකාශනයක්

පිඳුම

සිංහල ශබ්ද කෝෂයේ සම්මාන කතෘ රයිගම්
සල්පිට් හේවාගම් කෝරළතලයේ ප්‍රධාන සංඝනායක
ආචාර්ය පූජ්‍ය තොරණ
වපිරඤ්ඤා නාහිමිපාණන් වහන්සේට
හදු පිරි බැඟියෙන් මේ ග්‍රන්ථය
පිළිගන්වමු.

සංස්කාරකවරු

පටුන

පිටු අංකය

හැදින්වීම

ශ්‍රී බෞද්ධාරාම ඉතිහාසය

1. "දෙ ලොව්දීම සතුටු වන කැනැත්තා" 25
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර කෝට්ටේ නාගවිහාරාධිපති
පූජ්‍ය මාදුළුවාවේ සෝභිත ස්වාමීන් වහන්සේ
2. "බෞද්ධයා විසින් නිතර සිහි කළයුතු
කරුණු පහක්" සමස්ථ ලංකා බෞද්ධ මහා
සම්මේලනයේ ගරු ලේකම් ගල්කිස්සේ බෞද්ධ
මධ්‍යස්ථානාධිපති ශාස්ත්‍රපති දිව්‍යාගහ
යසස්සි නායක ස්වාමීන් වහන්සේ.
3. "වෙසක් උදන - බුදුගුණ හා මව් ගුණ" 63
අතුරුගිරිය පෝරේ ශ්‍රී මහාවිහාරාධිවාසී
ගෞරව ශාස්ත්‍රවේදී, පූජ්‍ය මල්ලල්ලේ
මේධානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ
4. "කථිත වස්ත්‍ර පුජාවේ අනුසස්" 75
හඟුරන්කෙත මාදන්වල ශ්‍රී ධර්මෝදය මහ
පිරිවෙනේ ආචාර්ය ගෝණගන්කැන්න
මුදුනපිට ශ්‍රී නිග්‍රෝධාරාමාධිපති රාජකීය
පණ්ඩිත ශාස්ත්‍රපති ඉඩමලන්දේ
ධම්මාරාම ස්වාමීන් වහන්සේ

5. "බොදු උචසුචායනු කවරෙක් ද?"

ඇතුල් කෝට්ටේ කොටු බැමිම පාරේ ශ්‍රී
සුනේත්‍රාරාමාධිපති දමුණු මැයේ සිරි
සූරණරතන ආයුර්වේද වෛද්‍ය පීඨයේ
අධ්‍යක්ෂ ශාස්ත්‍රපති පූජ්‍ය ගරු ඇලිකේටේල
පීලානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ

87

6. "ලෝකයේ අති දුර්ලභ සම්පත්"

මිස්ට්‍රේලියාවේ වික්ටෝරියා බොද්ධ
විහාරාධිපති මහරගම ශ්‍රී චජිරඥාන
ධර්මායතන වාසී පූජ්‍ය ගංගොඩවිල
යෝම ස්වාමීන් වහන්සේ

111

7. මෙත්‍රී චණිතාව යනු ?

මෙත්‍රී චණිතා දේශනාව" රාජගිරිය
මාදින්නාගොඩ ශ්‍රී සුරම්‍යාරාමවාසී
මීරිගම කහඳව ශ්‍රී ප්‍රචචනාලංකාර
පිරිවෙනේ ආවායඝී ශාස්ත්‍රපති පූජ්‍ය
රංගම වන්දවිමල ස්වාමීන් වහන්සේ.

133

8. "මහ බඹ ගුණ ඇති මනුෂ්‍යයෝ"

රත්න- කලුත්ත - ශ්‍රී පන්ඨාරාමාධිපති
ශාස්ත්‍රවේදී පූජ්‍ය කුඹුක්චුවේ
පඤ්ඤාකිත්ති ස්වාමීන් වහන්සේ

147

9. "සරණ පුංචි භාමුදුරුවෝ - කවි බණ"

පාදුක්ක වටරැක ඉන්ද්‍රාරාමාධිකාරී පූජ්‍ය
සුදුචුල්ලේ විජිත ස්වාමීන් වහන්සේ

158

10. "කීර්තිමත් පුද්ගලයෙකු වීමට නම්"

කොළඹ - 07 බොද්ධාලෝක මාවතේ
සේරුවිල බොද්ධ මධ්‍යස්ථානාධිපති
ශාස්ත්‍රවේදී පූජ්‍ය කොටපොළ අමරකිත්ති
ස්වාමීන් වහන්සේ

173

පෙරවදන

තලවතුගොඩ ශ්‍රී බෞද්ධාරාම විහාරස්ථානය අරඹා පනස් වසක්ම සම්පූර්ණ වීම පසුගිය පෙබරවාරි මස 04 වන නිදහස් උත්සව දිනට යෙදීම වාසනාවන්ත සහසම්බන්ධයක් (Correlation) ලෙස සැලකිය හැකිය. ජාතික වශයෙන් බලන විට නිදහස ලබා වර්ෂ පනහක් සම්පූර්ණ වීම ශ්‍රී ලංකාවට ඉතා වැදගත් වන අතර තලවතුගොඩ ශ්‍රී බෞද්ධාරාම විහාරස්ථානයට එය අභිමානයකින් සිහිපත් කළ හැකි අන්දමේ ඓතිහාසික සිද්ධියකි.

විහාරස්ථානයේ අතීතය හා වර්තමානය අතරවූ ප්‍රගති මාවත විහාරාධිපතීන් වහන්සේලාගේ පවිත්‍ර චේතනාව හා අධීෂ්ඨාන ශක්තියත්, විහාරස්ථ ශාසනාරක්ෂක සමිතිය ප්‍රධාන සැදැහැවත් දායකයින්ගේ පූර්ණ අනුග්‍රහයත් අතරවූ සමතුලිත (Equilibrium) සංකලනය විදහා දක්වයි. විහාරස්ථානයෙහි ස්වර්ණ ජයන්තිය විශේෂ පින්කම් මාලාවක් මගින් සැමරීමට අවස්ථාවක් උදාවූයේ පසුගිය කාලය තුළ විහාරාධිපති ස්වාමීන් වහන්සේ හා සැදැහැවත් දායක පිරිස අතර ගොඩ නැගුන අධ්‍යාත්මික බැම්මෙහි සෘජු ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි. මෙහිදී ප්‍රථමයෙන්ම විහාරාධිපති ස්වාමීන් වහන්සේට ශාසනාරක්ෂක සමිතිය ප්‍රධාන සියළු පින්වතුන්ගේ හක්කි ප්‍රණාමය හිමිවිය යුතුය.

එමෙන්ම, මෙම උතුම් කාර්යයෙහිලා මූල්‍යමය ආධාර දීමෙන් ද සියළු ආකාරයෙන් සහයෝගය දැක්වීමෙන් ද, අප දිරි ගන්වා ප්‍රාරම්භක ශක්තිය ගොඩනැගූ පූජ්‍ය කුඹුක්වැවේ පඤ්ඤාකිත්ති

හිමියන්ට අපගේ ගෞරවාදර ස්තුතිය මෙයින් පිරිනමමු.

පසුගිය දශකය තුළ තලවතුගොඩ ශ්‍රී බෞද්ධාරාම විහාරස්ථානය, ආගමික අතින් විශිෂ්ට සේවාවක යෙදුන අතර එයට සමාන්තරව දිවෙන පරිදි රටෙහි විරස්ථායී සංවර්ධනයට (Sustainable Development) උර්දය හැකි අන්දමින් තාක්ෂණයට හා කාර්මීකරණයට නැඹුරු වූ විවිධ වැඩ සටහන් (Programms) හා ව්‍යාපෘතින් (Projects) කිහිපයක්ම ක්‍රියාවට නගන ලදී. මෙහි අරඹා ඇති ඕල්කට් ධර්මපාල වෘත්තීය පාසල 1996 ජනවාරි අටවෙනි දින ශ්‍රී ලංකා වෘත්තීය පුහුණු අමාත්‍යාංශය යටතේ ග්‍රාමීය වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථානයක් බවට පත්කිරීමද, අධ්‍යාපනික අතින් ඉතා වැදගත් කාලීන අවශ්‍යතාවයක් ඉටු කිරීම සඳහා ගත් එඩිතර පියවරක් ලෙස සඳහන් කළ හැකිය. වික්‍රමසිංහපුර සිංහ සමාජය හා කොටුවේ සිංහ සමාජයෙහිත් කාරුණික අනුග්‍රහය ඇතිව ජපන් ජාතික කොහෙයිටකාමා හිමියන්ගේ ආධාරයෙන් 1996 දී අරඹන ලද උන්රියු පෙර පාසලද විහාරස්ථානයෙහි ඇති අධ්‍යාපනික නැඹුරුව පෙන්නුම් කරයි. ක්‍රමයෙන් ව්‍යාප්ත වෙමින් පවතින ඉරුදින දහම් පාසලද, විශේෂ ඉංග්‍රීසි පංතිද අධ්‍යාපන ක්‍ෂත්‍රය වඩාත් පුළුල් ස්වරූපයක් ගැන්වේ. ඉංග්‍රීසි මාධ්‍ය දහම් පාසලක් ඇරඹීම 21 වන ශතවර්ෂය සඳහා සුදානම් වීමකි. මෙය ඉතාම කාලෝචිත, දුරදර්ශී වැඩ පිළිවෙළක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකිය. මෙකී කායඝීයන් ඉදිරි අනාගතයේදී ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂිත විස්තීර්ණ අධ්‍යාපනික හා සංස්කෘතිකමය පුනර්ජීවී වැඩ සටහනක ආරම්භයක් ලෙස සැලකේ. මෙහිලා කෙටියෙන් සඳහන් කළ අන්දමේ ක්‍රියාකාරී සැලසුමක (Action plan) අංගෝපාංග හා සංරචකයන්හි (Elements) සංවර්ධනයට අවශ්‍ය ශක්තිමත් අධ්‍යාත්මික (Spiritual) පසුකලයක් ගොඩනැගීම මෙම ධර්ම ග්‍රන්ථයේ එක් මූලික අරමුණකි. ආගමික සඳ් ව්‍යාපාර මගින් ස්වෝක්සාහයෙහි පිහිටා තමන් විසින්ම ගොඩනගාගනු ලබන ආධ්‍යාත්මික ශක්තිය තරම් කිසිදු ප්‍රබලතම බල ශක්තියක් (Energy and Power) බෞද්ධ පින්වතුනට මෙම මනුෂ්‍යත්වය තුළ තවත් නැත.

බෞද්ධයන් වශයෙන් පමණක් නොව සිංහල ජාතියක් වශයෙන් ද අප අද පවතිනුයේ ශතවර්ෂාධික කාලයක් තුළ නොයෙක් දුක් ගැහැට මධ්‍යයේ අපේ ගරුතර මහා සංසරත්නය විසින් සැදැහැවත් බෞද්ධ උපාසක උපාසිකාවන්ට දේශනා කළ ශ්‍රේෂ්ඨ බුද්ධ ධර්මයේ ආශ්වර්‍යජනක අනුභව, ආනිශංසය නිසා බැව් අප පිළිගත යුතුය. අපේ ජීවන අපේක්ෂා (Life Expectations) චින්තනය (Thinking) සාරධර්ම (Morals) සමාජ අගයන් (Social values) හා ප්‍රතිමානයන් ද (Norms) සදාචාරාත්මක ජීවන රටාවන් ද (Ethical life patterns) ගොඩනැගී ඇත්තේ මේ අකුණක්ම බුද්ධ ධර්මයේ සැබෑ ආශීර්වාදයෙනි. ශ්‍රේෂ්ඨ ධර්ම දේශනාවන්හි ප්‍රතිඵලයක් ලෙසිනි. එබැවින් ඉදිරි අනාගතයේදී ද මෙම අගනා ශාසනික කාර්යභාරය සාර්ථක අත්දැමින් අඛණ්ඩව ඉටුකර ගැනීමෙහිලා තවද අධ්‍යාපනයෙහි නියැලී සිටින තරුණ භික්ෂූන් වහන්සේලාට මෙය ආදර්ශ ග්‍රන්ථයක් වනු ඇත. එමෙන්ම, මේවායෙහි සාර ගර්භ හරය වර්තමාන තරුණ පෙළගේ ජීවිත ආලෝකමත් කිරීමට හේතුවේ. විශේෂයෙන්ම මෙම පෙරවදන ලියවෙනුයේ ඉගෙනීමෙහි නියැලී සිටින අප බුද්ධිමත් තරුණ පෙළ සඳහායි.

සංකීර්ණ, සංකලිෂ්ඨ (Sophisticated) දුෂිත සමාජ පසුකලයක නිරන්තර අසහනයෙන් හා වේදනාකාරී මානසිකත්වයෙන් පසුවන තරුණ මහළු සියළු දෙනාටද සැනසිලිදායී තත්වයක් උදාකරවීමට හැකි ශක්තියක් ධර්ම දේශනාවක් තුළ තිබේ. මීට වර්ෂ දෙදහස් පන්සියයකට පමණ පෙර සියළු ප්‍රතිවාදී බලවේග පරදවා ලක්ෂ සංඛ්‍යාත ජනකායකට ශාන්තිය උදාකර දුන්නාක් මෙන් අදත් ධර්ම දේශනා හා පිළිවෙත් මගින් පිරිහීමේ ප්‍රපාතයට ඇද වැටෙමින් පවතින මේ උතුම් සිංහල ජාතිය ගොඩගැනීමට හැකිවේ යයි අපි තවම දැඩි ලෙස විශ්වාසය තබමු. මේ ආගමික උත්සව අවස්ථාවේ එය අප කාගේත් උතුම් ප්‍රාර්ථනය හා පරම අධිෂ්ඨානය විය යුතුය. රටෙහි සාමය, සංවරය හා සෞභාග්‍ය උදාකරලිය හැකි පරිදි පොදු අරමුණක පිහිටා එක්වත්ව, සාමූහිකව කටයුතු කිරීම අද අප කාගේත් ප්‍රධානතම කාර්යයි. අනාගතයේදී පසුතැවිලි නොවීමට

නම් කාලීන අවශ්‍යතා ඉටු කළ හැකි පරිදි ඉතිහාසය විසින් අප වෙත පවරා ඇති මෙම ශ්‍රේෂ්ඨ කාර්ය භාරයන් ශක්ති ප්‍රමාණයෙන් ඉටුකිරීම ඉතාම ඥානාන්විත පියවරකි.

ස්වර්ණ ජයන්ති සිහිවටනයක් ලෙස ධර්මදේශනා ග්‍රන්ථයක් නිකුත් කිරීමට වඩා මෙරට ජනතාවගේ විකෘති වෙමින් පවතින රුචිකත්වය හා ආකල්පයන්ට ගැළපෙන අන්දමින් බාහිර ආටෝපයෙන් ඔපවත්වූ (ඔළුබක්කන් නැටවීම වැනි) ආකර්ශණීය වැඩ පිළිවෙළක් සකස් නොකළේ මන්ද යන ප්‍රශ්නය සමහර විට තරුණ සිත් තුළ නැගෙනු ඇත. එබැවින්, මෙම ධර්ම ග්‍රන්ථ කරණයෙහි ප්‍රධානතම අපේක්ෂාව ගැන පෙරවදනෙහි සඳහන් කිරීම ප්‍රයෝජනවත් විය හැකිය.

ග්‍රන්ථයෙහි ඇතුළත් ධර්ම දේශනාවන් මගින් සදාචාරාත්මක අවදි බව වර්තමාන සමාජය තුළ ජනිත කරවනු සඳහා මනුෂ්‍යත්වය පිළිබඳ විශ්ව සාධාරණ මූලික කරුණු (මෙත්තා, කරුණා, මුදිතා, උපේක්ඛා)පදනම් කොට, කළාතුරකින් කෙනෙකු ලබන මිනිස් ජීවිතයෙහි උදාරත්වය රැකෙන පරිදි එය ධර්මානුකූලව හැඩගස්වා ගත හැකි ආකාරය පෙන්වා දෙනු ලබයි. මිනිස් වර්යාව කෙරෙහි නිරන්තරයෙන් බලපාන විවිධ මනෝභාව හා චිත්ත වේග (තරභ, ද්වේශය, ඊර්ෂ්‍යාව නොහොත් සෙස්සන් නුරුස්සන ස්වභාවය, පලිගැනීම ආදිය) පාලනය පහසුකරවීමට මෙම ධර්මදේශනාවන්හි අන්තර්ගත හරය කෙනෙකුට ඉමහත් පිටුවහලක් වනු ඇත. උසස් සමාජයක් ගොඩනැගෙන්නේ උසස් ආකල්ප හා හැදියාවෙන් (ආචාර ගොවර සම්පන්නෝ) සමන්විත පුද්ගලයන්ගෙනි. අදුරෙන් ආලෝකයට (තමෝ ජෝති පරායණො-නැණූස දියත් කරවීමට උත්තරීතර බුද්ධ ධර්මය හැර වෙන අන් කිසිවක් නැති බැව් දියුණුයයි සැලකෙන බටහිර රටවල සිටින මහා ප්‍රාඥයෝත් අද පිළිගෙන සිටිති. නූතන දාර්ශනික චින්තකයන් උපයෝගී කරගනු ලබන සංකල්පීය විශ්ලේෂණ ශිල්ප ක්‍රමවලට වුවද (Techniques of Conceptual Analysis) ලංවිය නුහුණු තරම් වූ මිනිසා පිළිබඳ යථාර්ථය දැකීමේ විමර්ශණාත්මක (Analytical Theory) න්‍යාය බුදු

දහම විසින් ප්‍රකට කෙරෙන හේතුඵලවාදය මැනවින් පිළිබිඹු කරයි. සෑම ක්‍රියාවකම ප්‍රතික්‍රියාවක් ඇති බැවින් (Every Action has a reaction) බෞද්ධ අප සැදැහැවත් පිරිසිදු සිතින් පින්කම් කරනුයේ එහි ආනිශංසය ඇස් ඉදිරිපිටම දැකිය හැකි බැවිනි. කෙනෙකු තුළ පළමුවෙන්ම ඇතිවන චෛතසික පාරිශුද්ධිය තමන් බලාපොරොත්තු වන කිසියම් බෝධියකට එළඹීමේ මාර්ගය විවෘතකර දීමක් බදුයි. තලවතුගොඩ ශ්‍රී බෞද්ධාරාම විහාරස්ථානය මගින් පවත්වනු ලබන මෙම පින්කම් මාලාවේ මුඛ්‍ය පරමාර්ථය වනුයේ එවැනි මානසිකත්වයක් ගොඩනගා ගැනීමට හැකි නිවැරදි මාර්ගයකට කෙනෙකු අවතීර්ණ කිරීමයි.

අවසාන වශයෙන් ශ්‍රී බෞද්ධාරාම විහාරස්ථානය කේන්ද්‍රකොට මෙහෙවනු ලබන මෙකී ආගමික, සංස්කෘතික හා අධ්‍යාපනික සැලසුමට විහාරස්ථානය ආරම්භයේ සිට විවිධ අවස්ථාවන්හි, නොයෙක් ආකාරයෙන් නොමසුරුව ආධාර උපකාර කළ සියළුම සැදැහැවත් පින්වතුනටද, සමිති, සමාගම්, සංස්ථා හා රජයේ දෙපාර්තමේන්තුවලටද, සෑම ආණ්ඩුවකටම අයත් මැති ඇමතිවරුනටද, පළාත් සභා හා ප්‍රාදේශීය සභා මැති ඇමතිවරුනටද, අපේ කෘතචේදිත්වය හා ප්‍රණාමය මෙයින් පිරිනැමේ. එමෙන්ම අන්‍යෝන්‍ය අවබෝධය හා විශ්වාසය තුළින් ගොඩනැගෙන මෙකී සහයෝගතා පිළිවෙත මින් ඉදිරියටද අඛණ්ඩව පවතීවායි ප්‍රාර්ථනා කර සිටිමු.

මෙයට,

විහාරස්ථාන භූමිකර්ම කමිටුව

1998.02.04

දකුණු තලංගම - තලවතුගොඩ

ශ්‍රී බෞද්ධාරාම විහාරය

බස්නාහිර පළාතේ හේවාගම කෝරළයේ පල්ලේ පක්කුවේ දකුණු තලංගම තලවතුගොඩ පිහිටා ඇති ශ්‍රී බෞද්ධාරාම විහාරස්ථානයේ ලුහුඬු ඉතිහාසය මෙසේ සටහන් කර සිටිමු.

ආරම්භය:-

රයිගම කෝරළයේ පොකුණුවිට ඓතිහාසික රාජමහා විහාරාධිවාසී කතෝවල ශ්‍රී උපනිස්සාහිධාන මහා ස්වාමීන්ද්‍රයාණන් වහන්සේ තලවතුගොඩ ශ්‍රී බෞද්ධාරාම විහාරස්ථානයේ ආදි කතෘ වරයාණෝ වූහ. කොළඹ, දෙමටගොඩ, පෙදෙසෙහි 'සිරිමැදුර' නිවසෙහි පදිංචිව සිටි සත් ගුණවත් ත්‍යාගශීලී එස්. ඩී. එස්. පෙරේරා මහතා වැල්ලම්පිටියෙහි ශ්‍රී විමලාරාම විහාරස්ථානය රුපියල් ලක්ෂයකට අධික සිය ධන පරිත්‍යාගයෙන් කරවා ගෙන යන අතර දකුණු තලංගම බටදෙණිය වෙලෙහි පිහිටි පර්වස් 40 ක භූමි භාගය 1948 පෙරවාරි 04 වන දින (නිදහස් දින) විහාරස්ථානයක් ඉදිකිරීම සඳහා සහ සතුකොට පුජා කොට කතෝවල උපනිස්ස ස්වාමීන්ද්‍රයාණන් වහන්සේ වෙත භාරදෙන ලදී. එම භූමි භාගයෙහි කතෝවල උපනිස්ස ස්වාමීන්ද්‍රයාණන් වහන්සේ විසින් කුඩා ආවාසයක් ලෙස ශ්‍රී බෞද්ධාරාම විහාරස්ථානය ආරම්භ කරන ලදී.

ව්‍යාප්තිය:-

1. ශ්‍රී උපනිස්ස දහම් පාසල.

1948 වර්ෂය වනවිට ඉතා නොදියුණු ප්‍රදේශයක්ව පැවති දකුණු කලංගම ප්‍රදේශ වාසීන්ට උසස් ආගමික සේවාවක් සැලසීම සඳහාත් අනාගත පරපුර ගුණ ගරුක, විනය ගරුක ශ්‍රද්ධා සම්පන්න පිරිසක් ලෙස ඇතිකරලීම සඳහාත් ශ්‍රී උපනිස්ස දහම් පාසල 1948 වෙසක් පූර පසළොස්වක් පොහෝ දින ආරම්භ කරන ලදි. දැනට වසර 50 ක පමණ කාලයක් තුළ දහස් ගණනක් සිසු දරු දැරියන්ගේ ධර්මඥානය දියුණු කිරීමටත්, ආචාර ධර්ම පුහුණු කිරීමටත් මෙම දහම් පාසල මගින් කටයුතු කර ඇති අතර වර්තමානයේ 300 කට අධික ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාවක් ධර්මාධ්‍යාපනය ලබති.

2. බෝධි රෝපනය.

1948 දෙසැම්බර් මස 31 වන දින ඇස්. ටී. එස්. පෙරේරා මැතිතුමා ගරු කතෝවල උපනිස්ස ස්වාමින්ද්‍රයාණන් වහන්සේගේ ප්‍රධානත්වයෙන් අනුරාධපුර ජය ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේගේ අංකුරයක් වඩමවා ගෙනවුත් රෝපනය කරන ලදි. අදත් පලාත්වාසී දහස් ගණනකට ආශීර්වාද සලසමින් ශ්‍රී බෞද්ධාරාම විහාරස්ථානයේ වැඩ වාසය කරනුයේ එම බෝධීන් වහන්සේය.

3. ඉඩම් ප්‍රජාවක්.

ශ්‍රී බෞද්ධාරාම විහාරස්ථානය ආරම්භ වීමෙන් පලාතට සිදුවන උසස් සේවය පිළිබඳව ප්‍රසාදයට පත් ඇතුල් කෝට්ටේ පදිංචි සඳ්ගුණවත් නන්දිසාර මාකලන්ද මහතා ආරාමය ඉදිරි පිට පිහිටා තිබූ තමන් සතු ඉඩමෙන් පර්චස් 14 ක භූමි භාගයක් තම මැතිණියට සහ දූ දරුවන්ට ස්වර්ග මෝක්ෂ සම්පත් පතා 1949

සැප්තැම්බර් 27 වන දින සහසතු කොට පූජා කරන ලදි.

4. සීමා සම්මතය

කොළඹ මාලිගාකන්දේ විද්‍යෝදය පරිවෙනාධිපති අතිගරු බද්දේගම ශ්‍රී පියරත්නාභිධාන මාහිමිපාණන් වහන්සේගේ සහ සද්ධර්ම කිරිති ශ්‍රී කරදන ජිතරත්න නායක ස්වාමීන්ද්‍රයාණන් වහන්සේගේ ප්‍රධානත්වයෙන් 35 නමක් මහා සංඝයා වහන්සේ වැඩමවා මහා සංඝයා වහන්සේගේ පොතෝ පවුරුණු ආදී විනය කර්මාදිය පිණිස 1949 දෙසැම්බර් 31 වන දින සීමා සම්මත කොට පිහිටුවන ලදි. 1953 දී මෙම බද්ධ සීමාව තුළ විහාර මන්දිරයක් තැනවීමට එවකට මුදල් ඇමතිවරයාව සිටි ගරු ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මැතිතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් මුල් ගල් තබන ලදුව තලවතුගොඩ අරනෝලිස් අප්පුහාමි මහතා සහ ඩබ්ලිව්. ඇස්. පෙරේරා මහතා ප්‍රධාන දයක පින්වතුන් ගේ නොමසුරු ආධාරයෙන් විහාර මන්දිරය ඉදිකොට සමාධි බුද්ධ ප්‍රතිමා වහන්සේ නමක් බඳවා අග සවු දෙනමගේ රු සිතුවම් කොට සෙසු චිත්‍ර කර්මද කරවා 1955 සැප්තැම්බර් මාසයේදී විවෘත කර පූජා කරන ලදී. මෙදිනම කොළඹ කාසල් වීදියේ ඒ. ඩී. සිල්වා මැතිණිය මල් ආසනයක් කිරිගරුඬින් කරවා පූජා කරන ලදි. එතැන් පටන් අද දක්වාත් මෙම විහාරස්ථ දයක පින්වතුන්ගේ වන්දනාවට ලක්ව මෙම විහාර මන්දිරය පවතියි.

5. පොකුණු කරවීම.

1952 සැප්තැම්බර් මස 03 වන දින බත්තරමුල්ලේ පදිංචි ක්‍රියාගෘහීථි ඇස්. අල්ගවත්ත මැතිතුමා විසින් මහා සංඝයා වහන්සේ ගේ ස්නානය පිණිස පොකුණක් කරවා පූජා කරන ලදි.

1950 පෙබරවාරි මස 02 වන දින දකුණු තලංගම පදිංචි ඩී. ඩී. වේරගල මහතා සහ ඩබ්ලිව්. ඇස්. පෙරේරා මහතා පානීය පොකුණක් කරවා පූජා කරන ලදි. පසු කාලයේ දී ශාන්ති එක්සත්

මරණාධාර සම්තිය පාතීය ලිඳක් කරවා පූජා කරන ලදී.

6. විහාර මාවත සැකසීම.

1955 අප්‍රියෙල් මස 02 වන දින කෝට්ටේ පදිංචිව සිටි ජ්‍යෙෂ්ඨ පෙරේරා සහ ජෝන් පෙරේරා යන පින්වතුන් විසින් විහාරස්ථානයට යන මාවත සාදා ගැනීමට තමන් සතු ඉඩම් වලින් ඉඩම් කොටස් පූජා කරන ලදුව ශ්‍රී උපතිස්ස දහම් පාසලේ එවකට අධ්‍යයනය ලැබූ සිසු සිසුවියන්ගේ සහ පළාත්වාසීන්ගේ බලවත් පරිශ්‍රමයෙන් විහාරස්ථානයට පැමිණෙන මාවත පිළියෙළ කරන ලදී.

7. තවත් ඉඩම් පුජාවක්

1955 දී තලවතුගොඩ 'සුරමා' නිවසෙහි පදිංචි ඇම්. සුගතදාස පෙරේරා මහතා විහාරස්ථානයට යාබදව පිහිටා ඇති තමන්සතු ඉඩමෙන් පර්චස් 13ක භූමි භාගයක් විහාරස්ථානයේ උන්නතිය සඳහා තම දූ දරුවන්ට පිංපතා සහ සතුකොට පූජා කරන ලදී.

8. දේවාල කර්මාන්තය

1961 ඔක්තෝබර් 19 වන දින විෂ්ණු, කතරගම, සමන්, විභීෂණ, දැඩිමුණ්ඩ, සුනියන් දෙව් වරුන්ගේ රූප තනා චිත්‍ර කලාදිය කොට දේවාලය විවෘත කරන ලදී. මෙදිනම බෝධීන් වහන්සේට මල් පූජා කිරීම සඳහා බෝධීන් වහන්සේ අභියස මලසුනක් දකුණු තලංගම විසූ පාඨශාලාවාරිනි බී. ආර්. පෙරේරා මහත්මිය විසින් කරවා විවෘත කරන ලදී.

මෙම දේවාල මන්දිරය 1989 වනවිට අබලන්ව පැවතියෙන් කුමාරගේ වත්තේ පදිංචි සාමවිනිසුරු නන්දා වෙත්තසිංහ මහත්මිය සහ ඩී. ඩී. පියදාස මුදලාලි මහත්මා මිය පරලොව ගිය තම

මැණිවරුන් වන බේබිනෝනා ගුණසේකර මාතාවට සහ ඇල්පි නෝනා ඩයස් මාතාවට පිං පිණිස නව දේව ප්‍රතිමා සහිත වර්තමාන දේවාල මන්දිරය කරවා පරිත්‍යාග කරන ලදී.

9. තවත් ඉඩම් ප්‍රජාවක්

1963 අප්‍රියෙල් 06 වන දින විහාරස්ථානයට යාබදව පිහිටා ඇති සැන්තෝමස් වත්තෙන් පර්වස් 37 ක භූමි භාගයක් පළාත්වාසී පින්වතුන්ගේ නොමසුරු ආධාරයෙන් මිලදී ගෙන සහසතු කොට පූජා කරන ලදී. මේදිනම මෙම භූමි භාගයේ ධර්මශාලා ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීම සඳහා මුල්ගල් තබන ලදී. වර්තමානයෙහි ධර්මශාලා මන්දිරය වෙහෙර වහන්සේ සහ නව විහාර මන්දිරය පිහිටුවා ඇත්තේ මෙම භූමි භාගයේය.

නා හිමියන්ගේ අපවත්වීම :

1968 වර්ෂයෙහි ගෞරවණීය කතෝවල උපනිස්සාහිධාන නාහිමියන් වහන්සේ අපවත් වී වදාළ සේක. ඉන් අනතුරුව උන්වහන්සේගේ ජ්‍යෙෂ්ඨ ශිෂ්‍ය කරදන සිරිසුමන ස්වාමීන්ද්‍රයාණන් වහන්සේ ශ්‍රී බෞද්ධාරාම විහාරස්ථානයේ ආධිපත්‍යයට පත්වූහ. ඒ වන විට ගරුතර නායක හිමිපාණන් වහන්සේ විසින් ආරම්භකොට අතරමග වැඩ තතරවී තිබූ ධර්මශාලා මන්දිරය පළාත්වාසී පින්වතුන්ගේ ආධාර ඇතිව උපාසිකා සංගමයේ උත්සාහයෙන් වැඩ නිමකරන ලදී.

1970 වර්ෂයෙහි පොකුණුවිට රාජමහා විහාරාධිපතිව වැඩ සිටි ගරු වීදාගම අත්ථදස්සී හිමිපාණන් වහන්සේ අපවත්වී වදාලෙන් ගරු කරදන සිරිසුමන ස්වාමීන්ද්‍රයාණන් වහන්සේ පොකුණුවිට රාජමහා විහාරස්ථානයේ ආධිපත්‍යයට පත්වූහ.

1981 වර්ෂයෙහි ගෞරවණීය සද්ධර්ම කීර්ති ශ්‍රී කරදන

සිරිසුමන හිමිපාණන් වහන්සේ අපවත්වී වදාලෙන් උන්වහන්සේගේ ජ්‍යෙෂ්ඨ ශිෂ්‍ය වූ ගරු ශාස්ත්‍රවේදී තලවතුගොඩ සිරිරතන හිමියන් පොකුණුවිට රාජමහා විහාරස්ථානයේත් තලවතුගොඩ ශ්‍රී බෞද්ධාරාම විහාරස්ථානයේත් ආධිපත්‍යයට පත්විය.

ඝණ්ඨා කුළුණ කරවීම

1982 වර්ෂයෙහි තලවතුගොඩ පමුරුගහ හේනේ පදිංචි ජී. මිසි පෙරේරා උපාසිකාවගේ ප්‍රධානත්වයෙන් සඤ්ඨා කුළුණකට මුල්ගල් තබන ලදුව උපාසිකා සංගමය මගින් පළාත්වාසීන්ගේ ආධාර ඇතිව සඤ්ඨා කුළුණ කරවන ලද අතර වික්‍රමසිංහ පුරයෙහි පදිංචි ජේ. ඊ. ආර්. පෙරේරා මහත්මිය විසින් සඤ්ඨාව පූජා කරන ලදී. පසු කාලීනව විහාරාංග සම්පූර්ණ කිරීමේදී මෙම සඤ්ඨා කුළුණ වෙනස් කිරීමට සිදුවිය. වර්තමානයේදී එය ජලනල පහසුව සඳහා ජල ටැංකිය තැනවීමට භාවිතා කරන ලදී. නව ඉදිකිරීම් වලට යෝග්‍ය පරිදි අලංකාර සඤ්ඨා කුළුණක් උපයෝග කොට්ඨාස මහතාට පිං පිණිස එම සහෝදර සහෝදරියන් විසින් තනවා පූජා කරන ලදී.

වෙහෙර වහන්සේ කරවීම :

තලවතුගොඩ හෝකන්දර පාරේ මිල්ලගහ වත්තේ විසූ විශ්‍රාමලත් අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ ජී. ජේ. එස්. ගුණවර්ධන මහතා සහ එම මැතිණිය වන ලිලියන් ඇලිස් වන්දා ගුණවර්ධන මහත්මිය විසින් එම මැතිණියගේ නමින් පරලෝ සැපත් ඉවලින් ද සිල්වා මෙනෙවියට පිං පැමිණවීම සඳහා වෙහෙර වහන්සේ නමක් තනවා 1984 ඔක්තෝබර් මස 27 වන දින පූජා කරන ලදී. වන්දා ගුණවර්ධන මැතිණිය සහ එම පවුලේ දූදරු පිරිස විසින් ස්වර්ණ ජයන්ති උත්සව අවස්ථාවේ වෛත්‍යය මඵව වටා ප්‍රාකාර කරවා මඵව වැඩි දියුණු කොට එම මඵවේ දර්ශනීයත්වය ඇති කරන ලදී.

ප්‍රවෘත්තා පිංකම් :

1984.04.20 දින කරල්ලියද්දේ සුමනසිරි සහ නිස්සමහාරාමයේ ධම්මසිරි නමින් කුල කුමරුවන් දෙදෙනකු පැවිදි බිමට පත් කරණ ලදි.

ස්වර්ණ ජයන්තිය නිමිත්තෙන් නේපාල් ජාතික ප්‍රේම් වෞදරී කුමරුවන් සහ වීරකැටිය දෙබොක්කාවේ එම්. කේ. අනුර ශාන්ත කුමරු 1998 මාරතු 11 වෙනි දින පැවිදි කිරීමට නියමිතව ඇත.

වෘත්තීය පාසල ආරම්භ කිරීම

1984.03.02 වන දින එවකට ඇමෙරිකාවේ පදිංචිව සිටි ආචාර්ය බුද්ධදාස පී. කීර්තිසිංහ මහතා තම දෙමව්පියන් හට පිංපතා පාසැල් හැරගිය සිසුන්හට වෘත්තීය අධ්‍යාපනයක් ලබාදීම සඳහා ඕල්කට් ධර්මපාල වෘත්තීය පාසැල නමින් වෘත්තීය පාසලක් ආරම්භ කිරීම සඳහා රුපියල් දහ දහසක මුදලක් පරිත්‍යාග කරන ලදුව පාඨමාලා තුනකින් සමන්විතව වෘත්තීය පාසලක් ආරම්භ කරන ලදි. එම පාසලෙහි පාලක සභාවේ ආරම්භක සභාපතිවරයා වශයෙන් විග්‍රමලත් අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ ජී. ජේ. එස්. ගුණවර්ධන මහතා ද ප්‍රථම ලේකම් වරයා වශයෙන් එවකට ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන කෘත්‍යාධිකාරීවරයා වූ එම්. ජී. පෙරේරා මහතාද, ප්‍රථම භාණ්ඩාගාරික වරයා වශයෙන් රාජ්‍ය දැව සංස්ථාවේ සහකාර පිරිස් කළමණාකාර තැන්පත් සෙනරත් වීරවර්ධන මහතාද කටයුතු කරන ලදි. ආචාර්ය බුද්ධදාස පී. කීර්තිසිංහ මහතාගේ සහ වෙනත් විවිධ ආයතන වලද අනුග්‍රහය ඇතිව මෙම වෘත්තීය පාසල දිනෙන් දින දියුණුවට පත් වෙමින් පවතින අතර තුර 1986 අගෝස්තු මස 02 වන දින විහාරස්ථ ධර්මශාලාවේදීම නව පරිසරක පාඨමාලාව ආරම්භ කිරීමේ උත්සව සභාව අමතමින් සිටියදී සිදුවූ ජී. ජේ. එස්. ගුණවර්ධන මහතාගේ අභාවයද 1987 සැප්තැම්බර් මස 07 වන දින සිදුවූ ආචාර්ය බුද්ධදාස පී. කීර්තිසිංහ මහතාගේ අභාවයද සංවේගයෙන් යුතුව

සටහන් කළ යුතුවේයි. 1996 ජනවාරි 30 දින මෙම වෘත්තීය පාසල ශ්‍රී ලංකා වෘත්තීය පුහුණු අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති ග්‍රාමීය වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස සම්බන්ධකර විවෘත කරන ලදී.

1984 ඔක්තෝබර් 28 වන දින කඩුවෙල පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී ඊ. පී. පෙරේරා මැතිතුමාගේ සහ මහරගම පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී දිනේෂ් ගුණවර්ධන මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් නව විහාර මන්දිරයක් සඳහා මුල්ගල තබා වැඩ කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී. පළාත්වාසී පින්වතුන්ගේ ආධාර ඇතිව මෙම විහාරස්ථානයේ ගොඩනැගිල්ලේ කටයුතු තරමක් දුරට අවසන් කර ඇති අතර 1987 ජුනි මස 11 වන දින තලවතුගොඩ පමුණුගහහේනේ පදිංචි ඩබ්. ජේ. පෙරේරා මහතා ප්‍රධාන පවුලේ සහෝදර සහෝදරියන්ගේ දායකත්වයෙන් ප්‍රතිමා වහන්සේ තෙලීමේ කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී. තලවතුගොඩ විසූ ඩබ්. එස්. පෙරේරා මහතාට සහ එම මැතිණියට පිං පිණිස එම දූදරුවන් මෙම ප්‍රතිමාවහන්සේ තෙලීම සඳහා වන සියලු බර පැන දරණ ලදී. මෙම අභිනව විහාර මන්දිරය 1994 නොවැ මස 25 වෙනි දින වැඩ නිමකොට අග්ගමහා පණ්ඩිත බලංගොඩ ආනන්ද මෛත්‍රිය මහානාහිමියන් අතින් විවෘත කරන්නට යෙදුණි.

7. මලසුන් කරවීම

1985.07.29 වන දින විහාරස්ථානයට අවශ්‍ය මලසුනක් තලවතුගොඩ විසූ පරලෝ සැපත් පී. බී. ඒ. සිරිවර්ධන මහතාට පිං පිණිස එම මැතිණිය සහ දූදරුවන් විසින් කරවා පූජා කරන ලදී. නව විහාර මන්දිරයේ ඇතුළත ප්‍රධාන මල් අසුන ඩී. ඩී. පියදාස මුදලාලි මහතා විසින් මියගිය ඩී. ඩී. කරුණාරත්න පුතුට පිං පිණිස කරවන ලදී. ජේ. ඩොලි පෙරේරා මහත්මිය යූ. ටී. පෙරේරා මහතාට පිං පිණිස විහාර මන්දිරය තුළ අනෙක් මලසුන කරවන ලදී. වෙහෙර මළුවෙහි අඩුවක්ව පැවති මලසුන සිරිපුර පදිංචි මෛත්‍රී බලදාස මහතා සහ සුමනා ඵ්දිරිසිංහ උපාසිකාව තම ඥාතීන්ට පිං පිණිස කරවන ලදී. විහාර මන්දිරය ඉදිරිපස මලසුන මල්වත්තගේ

විත්සන්ට් ගේබ්‍රියල් පිරිස් මහතාට පිං පිණිස වෝල්ටර් අළුත්ගෙදර මහතා සහ එම මැතිණිය විසින් කරවන ලදී.

සංවර්ධිත බෝම්බවෙහි ප්‍රධාන මලසුන් ගෙය සාමවිනිසුරු නන්දා චෙන්තසිංහ මහත්මිය විසින් පරලෝ සැපත් ඩී. ඩී. පියදාස මහතාට පිං පිණිස කරවන ලදී. කුමාරගේ චන්දේ පදිංචි කේ. ඩී. කපිලරත්න මහතා මියගිය පී. කේ. අනුලා නන්දාවතී මහත්මියට පිං පිණිස බෝම්බව ඉදිරිපස මලසුන කරවන ලදී.

1987.01.01 දින විහාරස්ථානයට ජලනල සම්පාදනය කරවන ලදී. අභාවප්‍රාප්ත ඒ. ජේ. එස්. ගුණවර්ධන මහතාට සහ අභාවප්‍රාප්ත කොල්වින් ප්‍රේමරත්න මහත්මාට පිං පිණිස තලවතුගොඩ මිල්ලගහවත්තේ පදිංචි වන්ද්‍රා ගුණවර්ධන මැතිණිය සහ සිරිපුර පදිංචි කුමාරි ජිනදාස මහත්මිය විසින් මේ සඳහා වියදම් දරණ ලදී. මෙම ජලනල පද්ධතිය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා තලවතුගොඩ වීරසේකර මාවතේ පදිංචි එස්. ද සිල්වා මහත්මිය ජල ටැංකියක් පරිත්‍යාග කරන ලදී.

සංඝාවාස ගෘහය තැනවීම

විහාරස්ථානයේ වැඩවාසය කරන ස්වාමීන් වහන්සේලාගේ සුවපහසුව සඳහාත්, විහාරස්ථානයේ ක්‍රමවත් භාවය උදෙසාත් අභිනව සංඝාවාසයක් ඉදිකිරීමේ අවශ්‍යතාවය වටහාගත් බෞද්ධාරාම කුළුභන සමිතිය ප්‍රදේශවාසී බෞද්ධ පිංවතුන්ගේ නොමසුරු ආධාරයෙන් 1992 දී සංඝාවාසයක් තැනවීම ආරම්භ කරන ලදී. එහි පහත මාලයේ වැඩ කටයුතු නිමකොට දැනට ස්වාමීන් වහන්සේලාගේ පරිහරණය සඳහා කටයුතු සලසා තිබේ.

වික්‍රමසිංහපුර පදිංචි මාලනී පොන්නම්පෙරුම මහත්මිය සෝමපාල පොන්නම්පෙරුම මහතාට පිං පිණිස මෙම ආවාස ගෘහයේ එක් කාමරයක බරපැන දරණ ලදී.

දාන ශාලාව ඉදිකිරීම

විහාරස්ථානයේ දානමය කටයුතු සඳහා පහසුකම් ඇති දාන ශාලාවක් ඉදිකිරීමේ අවශ්‍යතාවය වටහා ගත් වන්දා ගුණවර්ධන මහත්මිය පහත සඳහන් පිංවතුන්ගේ විශේෂ ආධාරයද ලබාගෙන දාන ශාලාව කරවා පූජා කරන ලදී.

1. ඩබ්ලිව්. එම්. දයානන්ද මිය
2. ලක්ෂ්මි පෙරේරා මිය
3. ඩබ්ලිව්. එම්. එස්. විජේසුන්දර මහතා
4. කුමාරි ජිනදාස මිය
5. සුගත් අමරසිංහ මහත්මිය
6. ඩී. බී. කොතලාවල මහත්මිය
7. හේමපාල ගමගේ මහතා
8. ඩබ්ලිව්. ජයවික්‍රම පෙරේරා මහතා
9. පී. කේ. සුසිමා මහත්මිය
10. ධර්මසිරි කුමාරසිංහ මහතා
11. ප.ස. හෙට්ටිනේවා පවුලේ දරුවන්.

උන්රියු පෙරපාසල

වික්‍රමසිංහපුර සිංහ සමාජය කොටුව සිංහ සමාජයේ අනුග්‍රහය ඇතිව ජපානයේ කෙන්ටොකුජි විහාරයේ කොහෙයිටකාමා ස්වාමීන් වහන්සේගේ ආධාරයෙන් උන්රියු පෙර පාසල් ගොඩනැගිල්ල සාදවා 1996 දෙසැම්බර් 08 දින විවෘත කරන ලදී.

විශේෂ ගරු ලඟු භාණ්ඩ පූජා

වික්‍රමසිංහ පුරයෙහි පදිංචි ටී. ඩී. පතිරණ මහතා සහ එම මැතිණිය විසින් තම දෙමව්පියන් හට පිංපතා විහාරස්ථානයට අවශ්‍ය රුපියල් පන්දහසක් පමණ පටිතා පිත්තල පොල් තෙල් පහනක් පූජා කරන ලදී. දකුණු තලංගම් කුමාරගෙවත්තේ පදිංචි ඩී. ඩී. පියදාස මුදලාලි මහතා මියගිය තම පුතුවන ඩී. කරුණාරත්න මහතාට පිං පිණිස විහාරස්ථානයෙහි ප්‍රයෝජනය සඳහා රුපියල් දස දහසක් වටිනා සෝපාවක් පූජා කරන ලදී.

පුස්තකාල කර්මාන්තය

තලවතුගොඩ මිල්ලගහ වත්තේ විසූ ඒ. ජේ. එස්. ගුණවර්ධන මහතාට පිං පිණිස එම මැතිණිය සහ දූ දරුවන් විසින් විහාරස්ථානයේ ප්‍රයෝජනය සඳහා පුස්තකාල මන්දිරයක් තනවා 1987.08.02 දින එම පුස්තකාල මන්දිරය පූජා කරන ලදී.

විහාරස්ථානයේ වර්තමාන තත්වය

වර්තමානයෙහි විහාරස්ථානය පළාතේ පොදු සමාජ සේවා, ආගමික හා සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස වැදගත් ස්ථානයක් උසුලනු ලබයි. ශ්‍රී උපතිස්ස දහම් පාසල, ඕල්කට් ධර්මපාල වෘත්තීය පාසල, 'උන්රියු' පෙර පාසල ඕල්කට් ධර්මපාල ග්‍රාමාභිවෘද්ධි මධ්‍යස්ථානය වැනි ආයතනවලටද, ඕල්කට් ධර්මපාල වෘත්තීය

පාසල හා ග්‍රාමාභිවෘද්ධි සමිතිය, ශාන්ති එක්සත් මරණාධාර සංගමය, තලවතුගොඩ එක්සත් නිර්මාණශීලී සහයෝගීතා තරුණ සංවිධානය, ශ්‍රී බෞද්ධාරාම උපාසිකා සංගමය සහ ශ්‍රී බෞද්ධාරාම විහාරස්ථානයේ ආසනාරක්ෂක සමිතිය යන සංවිධාන වලටද කේන්ද්‍රස්ථානය වී පවතියි.

විහාරස්ථානයේ වකිමාන ක්‍රියාකාරීත්වය විහාරාධිපති හිමියන්ගේ මෙහෙයවීම යටතේ ශ්‍රී බෞද්ධාරාම විහාරස්ථානයේ ආසනාරක්ෂක සමිතියේ සහ විහාරස්ථාන උපාසිකා සංගමයේ නිර්ණයන්ට අනුව පවතින අතර ඉදිරි කාලයේදී විහාර පාලක සභාවක් පිහිටුවීමට කටයුතු යොදාගෙන යනු ලබයි. දැනට විහාරස්ථානයේ නඩත්තු කටයුතු විමර්ශනයකොට අනු කමිටු 5 ක් යටතේ ක්‍රියාත්මක වෙයි.

- (1) විදුලි ආලෝක අනුකමිටුව
- (2) ධර්මශාලා සංවර්ධන අනුකමිටුව
- (3) වෛත්‍ය සංවර්ධන අනුකමිටුව
- (4) සංඝාවාස සංවර්ධන අනුකමිටුව
- (5) බෝධිමළු සංවර්ධන අනුකමිටුව යනු එම කමිටු 5 යි.

ඉදිරි කටයුතු :

දැනට පහත මාලයේ වැඩ නිමකර ඇති සංඝාවාසයෙහි ඉහල මාලයේ කටයුතු හා වෘත්තීය පාසල් ගොඩනැගිල්ලේ ඉතිරි කටයුතු ඉදිරි කාලය තුළ නිම කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

ඉංග්‍රීසි මාධ්‍ය දහම් පාසලක් ආරම්භකර පවත්වාගෙන යාමත් දැනට ආරම්භකර ඇති අනෙකුත් ආයතනවල සේවාවන් පුළුල් ලෙසත් වඩාත් සංවිධානාත්මකව කරගෙන යාමටත් අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම කාර්යයන්හිදී දැනට මෙම කටයුතුවලට අප දිරිමත් කරන ඔබ හැමදෙනාගේ සහයෝගය වඩාත් අපේක්ෂා කරමු.

- ★ ඕල්කට් ධර්මපාල පදනම
- ★ ශ්‍රී බෞද්ධරාම කුලහන සමිතිය
- ★ ශ්‍රී බෞද්ධරාම විහාරස්ථ ගාසනාරක්ෂක සමිතිය
- ★ ශ්‍රී බෞද්ධරාම විහාරස්ථ උපාසිකා සමිතිය

කෝට්ටේ ශ්‍රී නාගවිහාරාධිපති
විවිභූ ධර්ම කථික ශාස්ත්‍රපති
පූජ්‍ය මාදුළුවාවේ සෝභිත
ස්වාමීන් වහන්සේ

නමෝ තස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස

“ඉධ මොදනි පෙට්ට මොදනි”
කතපුඤ්ඤා උභයත්ථ මොදනි
සොමොදනි සො පමොදනි
දිසවාකමම විසුඤ්ඤානතො”ති”

කාරුණික පිත්ථකුනි, මෙම විහාරස්ථානය ආරම්භ කර
ලබන අවුරුද්දේ පෙබරවාරි මාසයේ 4 වනදාට හරියට අවුරුදු 50
ක් සම්පූර්ණ වෙනවා. අපට නිදහස ලැබීමේ අවුරුදු 50 යි. මේ
විහාරස්ථානය ආරම්භ කරලා අවුරුදු 50 යි. ඒ නිමිති කරගෙන
එය අනුස්මරණය කරලා මේ වස්සාන කාලය තුළ ධර්ම දේශනා
පවත්වමින් ඒ දිනය දක්වා මේ වාගේ පිංකම් ධර්මානුශාසනා
පවත්වන්නට අදහස් කළා. අද මේ ගෙවී යන්නේ එබඳු දවසක්. අප
දන්නවා පිත්ථකුනි, අපි කවුරුත් අනන්ත කාලයක්, අප්‍රමාණ
කාලයක් මේ සංසාරේ මැරී මැරී, ඉපදි ඉපදී ගමන් කරන පිරිසක්.

අපි නැවත නැවත උපදින බව අද මේ ලෝකයේ බුද්ධිමත් මිනිසුන් නොයෙක් ආකාරයෙන් සොයා බලා අවබෝධ කර ගත් කාරණයක්. අපි ජීවත් වන්නේ විද්‍යාත්මක ලෝකයක. අද ලෝකයේ මිනිස්සු සෑම දෙයක්ම පිළිගන්නේ හේතු සාධක ඇතුළු කරුණු පෙන්නුවෙන් පමණයි. මළාට පස්සේ මොකක්ද වෙන්නේ කියා මිනිස්සු හොයන්න බලන්න පටන් ගත්තා. එතැනින් සියල්ල අවසාන වෙනවාද, තවත් එහාට ගමන් කරන මොනවා හරි කිබෙනවාද? මේවා ගැන කාරණා හොයා බලා පරීක්ෂා කරලා අද ලෝකයට හරිම පැහැදිලිවම ඔප්පු කරලා කිබෙනවා මැරෙන සෑම කෙනෙකුම නැවත උපදිනවා කියලා. ඉතින් ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒ කාරණය අපට පෙන්නලා අවුරුදු දෙදහස් පන්සියයකට වැඩියි. අපි ඒ අනන්ත සංසාර ගමනේ විවිධාකාර ආත්මභාව ලබමින් මේ ගමන යනවා. මනුෂ්‍ය ආත්මයක් ලැබීම ඉතාමත්ම ශ්‍රේෂ්ඨයි. බුදු බව ලබන්නේ මනුෂ්‍යයෙක්. පස් බුදුබව ලබන්නේ මනුෂ්‍යයෙක්. මහරහත් බව ලබන්නේ මනුෂ්‍යයෙක්. මේ උත්තරීතර තත්ත්වයන් ලබන්නට ශක්තිය කිබෙන්නේ මනුෂ්‍යයන්ට පමණයි. ඒ නිසා මනුෂ්‍ය ජීවිතයේ වටිනාකම හැම කෙනෙක්ම අවබෝධ කර ගන්න ඕනෑ. එහෙම අවබෝධ කරගෙන අපි මහත්සිවෙන්න ඕනෑ ලොව්තුරා බුදු රජාණන් වහන්සේගේ ඒ ධර්මයට අනුව උදාර ජීවිතයක් ගොඩනගා ගන්න. බලන්න, මේ ලෝකයේ ජීවත් වන මිනිස්සු සෑම දෙයක්ම ලස්සනට කරලා, ඒකේ ලස්සන බලා සතුටු වෙනවා. මල් පැළයක් හිටුවලා, පොහොර දමලා, වතුර දමලා, පරිස්සම් කරලා ඒකේ මල් පිපුණාම සුවඳ දැනෙනකොට, මල්වල ලස්සන පෙනෙන කොට සමහරු සතුටක් ලබනවා. හැම දෙයක්ම නිවැරදිව කරලා, හරියට කරලා, ඒකෙන් හොඳ ප්‍රතිඵලයක් ලැබෙනකොට අපි ඉතාමත් සතුටට පත් වෙනවා. පින්වතුනි. අපි කන බොන ව්‍යංජනයක් වේවා හොඳට උයල පිහලා ඒක රසවත්ව කනකොට අපි රස විඳි විඳි සතුටු වෙනවා. මෙන්න මේ වාගේ අප විසින්ම අපේ ජීවිතය ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මයට අනුව ගොඩනගා ගත්තොත් අපට කවදා හරි අප ගැනම සන්තෝෂ වෙන්න පුළුවන්.

පින්වතුනි, අපේ බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩ සිටි කාලයේ

පින් කරපු එකයි. හරිම සිල්වත් ජීවිතයක් ගත කළා. ඒ දෙදෙනාත් ඔවුන්ගේ දරුවෝත් හරිම පින්වත්ත ජීවිත ගත කළා. හරි වාසනාවත්ත පවුලක්. නිරතුරුවම ජීවිතය පුරා පිංකම් කළ මේ උපාසක උන්නාහු ලෙඩ වුණු වෙලාවේ ලෙඩ බලන්න භාමුදුරුවරු වැඩියා. ලෙඩ බලන්න භාමුදුරුවරුන් වැඩියාම එයාට හරි සන්තෝෂයක්. මේ දම්මික උපාසක උන්නාහේ සනිපට්ඨාන සූත්‍රයට හරිම කැමතියි. නිතර දෙවේලේම එයාම සනිපට්ඨාන සූත්‍රය දේශනා කරනවා. එයා බොහොම ප්‍රිය කළ දේශනාවක්. ඒ වෙලාවේ එයා හොඳටම දුර්වලයි, අසනීපයි. අර භාමුදුරුවරුන් වැඩියාම අර උපාසක උන්නාහේ කිව්වා භාමුදුරුවනේ මට ආශයි ඔබ වහන්සේලාගෙන් සනිපට්ඨාන සූත්‍රය අහන්න කියල. උන්වහන්සේලා සනිපට්ඨාන සූත්‍රය දේශනා කරමින් ඉන්නකොට මේ උපාසක උන්නාහෙගේ ජීවිතයේ අවසාන මොහොත එළඹුණා. ගති නිමිත්ත පහළ වුණා. ගති නිමිත්තය කියා කියන්නේ පින්වතුනි, තමන් ඊළඟට ප්‍රතිසන්ධිය ලබන තැන. දැන් ඔය මරණ මංවකයේදී බොහොම දෙනාට ගති නිමිති පහළ වෙනවා. උපදින තැන තමන්ට පෙනෙනවා. දැන් බලන්න වර්ෂාවක් වහිනකොට ඊට ටික වෙලාවකට කලින් අපට වහින්න එත බව දැනෙනවා. එක්කෝ දහඩිය දමනවා. තැත්තම් හුළං හමනවා. ඇඟට සීතල දැනෙනවා. සමහර විට අපි දවල් කියනවා අද හවසට වහිවී කියා. ඒ වැහි ගතිය අපට දැනෙනවා. ඒ වාගේම භූමිකම්පාවල් ඇති වෙනකොට කැලේ ඉන්න සිව්පාවුන්ට ඒ බව කලින් දැනෙනවා. ඊට දින ගණනාවකට ඉස්සෙල්ලා ගෙවල් වලින් බල්ලන් බළලුන් පැනලා යනවා. කුරුල්ලන් කෑගහනවා. ඔවුන්ට ඒ අනතුර පෙනෙනවා. වැස්සක් එනකොට වැහි ලිහිණියෝ අහසේ ඉහිල්ලෙනවා. කලින් ඒ පිළිබඳව ශ්‍රැකියක්, ඉහියක්, දැනීමක් ඇති වෙනවා. ඒ වාගේ මරණ මංවකයේදී කෙනෙකුට ඒ ගති නිමිත්ත පහළ වෙනවා. තමන් ඊළඟට කොතැනද උපදින්නේ කියා දැනෙනවා. එහෙම සුගතියක උපදිනවා නම්, දිව්‍ය ලෝකයක උපදිනවා නම්, මනුෂ්‍ය ලෝකයක උපදිනවා නම් ඒ තැනැත්තාගේ සිතට මහා පුදුම සතුටක් ඇති වෙනවා. මැරෙන වෙලාවේදී සමහර උදවිය බොහොම සතුටින් ඉන්නවා. හිනාවෙන අය ඉන්නවා. දැන් මේ පින්වතුනුත් දන්නවා.

තලවතුගොඩ සිරිරතන භාමුදුරුවොත් හොඳට දන්නවා, මිට මාස කීපයකට පෙර- තුන් මාසයකට පමණ ඉස්සෙල්ලා පොකුණුවිට රේරුකාණේ වන්දවිමල මහ නායක භාමුදුරුවෝ අවුරුදු 100 කට සතියක් පමණ අඩු කාලයක් ආයු වළඳා අපවත් වුණා. ඒ අපවත් වන දවසේ උදේ දානය වළඳන්නත් අමාරු වුණා. දොස්තර මහත්මයන් ඇවිත් බලල ගියා. ටික වෙලාවකින් නායක භාමුදුරුවෝ කිව්වාලු 'මෙන්න මේකට තමයි පණ අදිනවාය' කියන්නේ කියල. ඊට පස්සේ ටික වෙලාවකින් ගෝල බාල භාමුදුරුවන්ට අඩගහලා ඒ ඔක්කෝටම නායක භාමුදුරුවෝ පිං දුන්නා. මාව රැකබලා ගන්නා, මට දානය දුන්නා, සැලකුවා, ඒවාට ඔය ඇත්තන්ට පිං සිද්ධ වෙන්න ඔනෑ කියල පිං අනුමෝදන් කළා. එහෙම කරල නායක භාමුදුරුවෝ රැ වෙනකොට හෙමින් සැරේ ඇස් දෙක පියා ගන්නා. නායක භාමුදුරුවන්ට ඒ ගනි තිමින්න පහළ වෙන්න ඇති. මොකද? උන් වහන්සේ හොඳට බණ භාවනා කළ නිසා ඇත්තෙන්ම උන්වහන්සේ ජීවිතය බොහොම සැහැල්ලුවෙන් ගත කළ කෙනෙක්. මරණය පිළිබඳව හොඳ අවබෝධයක් ඇතිව වැඩසිටි භාමුදුරු තමක්. ඒ නායක භාමුදුරුවන් අපවත් වෙන්න අවුරුද්දකට පමණ ඉස්සෙල්ලා, නායක භාමුදුරුවන්ගේ වැඩිමහල් ගෝල භාමුදුරුවෝ, හොඳම ගෝල භාමුදුරුවෝ, නායක භාමුදුරුවන් රැක බලාගත් භාමුදුරුවෝ අපවත් වුණා. ඒ ගැන නායක භාමුදුරුවන්ට කිව්වම එයා මට ඉස්සර වුණා කියලයි නායක භාමුදුරුවෝ කිව්වේ කම්පාවක් නෑ. නායක භාමුදුරුවන්ට වයස අවුරුදු 99 පිරෙනකොට දානයක් දුන්නා. ඒක මහ ලොකු දානයක්. එතැනදී නායක භාමුදුරුවන් අතින් අල්ලාගෙන ඇවිත් වාඩි කළා. නායක භාමුදුරුවන්ට දීර්ඝායුෂ ප්‍රාර්ථනා කළා. එතකොට නායක භාමුදුරුවෝ 'අනේ මට දීර්ඝායුෂ ප්‍රාර්ථනා කරන්න එපා, මට නිරෝගි සැප විතරක් ප්‍රාර්ථනා කරන්න' යැයි කිව්වා. ඒ විධියට ජීවිතය ගැන, මරණය ගැන හොඳ අවබෝධයකිනුයි නායක භාමුදුරුවෝ සිටියේ. හිත බොහොම පිරිසිදුව තිබුණා. ඒ නිසා උන්වහන්සේට මරණ මංවකයේදී අර ගනි තිමින්න පහළ වෙනවා. සමහර විට ඒ මිනිසේ පවා හොඳ ප්‍රසන්න භාවයක් තිබෙනවා. ඒ මුහුණෙන් ඒක තිබෙනවා. සිතේ ඇති වුණු ඒ ගතිය මිය ගියාට පසුව

මුහුණේ දකින්නට පුළුවන්. සමහරුන් හිනා වෙලා වගේ මැරිලා ඉන්නවා. ඒ හොඳ ගති නිමිත්තක් නිසයි. අකුසල පැත්තටත් ඒක ඒ වගේමයි. ජීවිත කාලයක් පව කළ කෙනෙකුට, අපරාධ කළ කෙනෙකුට මරණ මංවකයේදී තමන්ට ගති නිමිති පෙනෙන්නට පටන් ගන්නවා. ඉතින් භය වෙලා, කෑගහලා, හඬලා මරණයට පත් වෙනවා.

මේ පින්වතුන් දන්නවා ඇති, දුටුගැමුණු රජ්ජරුවන් 'මාව රුවන්මැලි සෑ මළුවට එක්කරගෙන යන්න' කියා මරණ මංවකයේදී ඉල්ලීමක් කළා. එතකොට රුවන්මැලි සෑයේ වැඩ අවසන් කරලා නැහැ. සද්ධාතිස්ස මල්ලී ලී ගෙනැවිත් හදිස්සියට හතරැස් කොටුව ගහලා, කොත් කැරැල්ල හදලා, සුදු රෙදිවලින් වහලා වෛත්‍යයේ වැඩ සිටිලම නිම කළා වගේ පෙන්නවා. රුවන්මැලි සෑයේ වැඩ ඉවරයි කියා දුටුගැමුණු රජ්ජරුවන්ට කිව්වා. ඒකෙන් සතුටු වෙලා 'මාව එක්කරගෙන යන්න' කියා රජ්ජරුවෝ කිව්වා. ඇඳක නියාගෙන මළුවට එක් කරගෙන ආවා. ඇඳේ නිබ්බාම කිරි බුබුළක් වගේ රුවන්මැලි සෑය පෙනෙනවා. අතික් පැත්ත බැලුවාම මිහිසවැටිය පෙනෙනවා. අනෙක් පැත්ත බැලුවාම ලෝවා මහා ප්‍රාසාදය පෙනෙනවා. මහාපාළි දානශාලාවේ දන් දීපු හැටි මතක් වෙනවා. රජ්ජරුවෝ අවසානයේ මගේ පිං පොත කියවන්නා කියා ඉල්ලීමක් කළා. පින්වතුනි, ඉස්සර මිනිසුන්ගේ පිං පොතක් තිබුණා. මුළු ජීවිතයේම කරන පිංකම් ඒ පොතේ ලියනවා. තවමත් අපේ සමහර උපාසිකාවෝ ඉන්නවා, බණක් ඇහුවත් ඒ පොතේ ලියනවා. අහවල් භාමුදුරුවෝ බණ කිව්වා. මෙන්න මේ මාතෘකාවෙන් බණ කිව්වේ, මේවා තමයි කියා ලියනවා. ඒ වාගේ බණ දහස් ගණන් අහපු උපාසිකාවෝ ඉන්නවා. සමහරු මල් පූජා කළත් ගැන ගැන මල් පූජා කරන අය ඉන්නවා. මම දැන් අසු භාර දහසක් මල් පූජා කරලා තිබෙනවා යයි කියනවා.

පින්වතුනි, මම ළඟදී විහාරයක බුදු මැදුරක තේත්‍රා තැබීමේ පිංකමකට ගියා. ඒ වැලිකල පන්සලේ. එදා පාන්දරමයි තේත්‍රා ප්‍රතිෂ්ඨාපනය තිබුණේ. හේවිසි ගහලා, වියනක් අල්ලාගෙන, උපාසකම්මා කෙනෙක් ඒ යටින් පාත්‍රයක් ඔලුව උඩ කියාගෙන

උදේට බුද්ධ පූජාව ගෙනෙනවා, බුදුභාමුදුරුවන්ට නේත්‍රා තැබූ ගමන්ම පූජා කරන්නට. ඒ අම්මා බුදුභාමුදුරුවන්ට පූජා කරන්නට දානය පිළියෙල කිරීම සඳහා ගන්න කුඹුරේ වෙනමම ලියැද්දක් වසුරලා තිබෙනවා. හිතටි භාල්වලින් දානය පිළියෙල කරන්න වෙනමම ලියැද්දක් වසුරලා. ඊට පස්සේ වී ඇට අසු භාර දහසක් නියපොතුවලින් ශුද්ධ කරලා තිබෙනවා. මාස ගණනක් තිස්සේ මේ වැඩස කරලා තිබෙනවා. ඊළඟට සඳුන් දර දමා කිරිබත් හඳලා, උදේ පාන්දර හිස මත කියාගෙන ඇවිත් අර නේත්‍රා ප්‍රතිෂ්ඨාපනය කළ ගමන්ම බුද්ධ පූජාව නියලා, කවදා හෝ අනන්ත සංසාර දුකින් එතෙරව, මට ධර්මාවබෝධය ලබන්නට වී ඇට අසුභාර දහසක්, මගේ නියපොතුවලින් ශුද්ධ කර මේ පිදු කිරි ආහාර පූජාවෙන් ඒ පිත මට හේතු වාසනා වේවා කියා ප්‍රාර්ථනා කළා. බලන්න මේ පිංකම කොච්චර වටිනවාද? අර වී ඇටයක් ඇටයක් පාසා ශුද්ධ කරනකොට ඒ මැණියන්ගේ හිතේ බුදුභාමුදුරුවන් මැව්ලා පෙනෙන්න ඕනෑ. ඉතින් මේ වාගේ දේවල් අපේ මවුචරුන් ඉස්සර කළා. ජීවිතයේදී මේවා පිං පොතක ලියා සටහන් කළා.

ඒ වාගේ දුටුගැමුණු රජපුරුවොත් ලියාපු පිං පොතක් තිබුණා. ඒ පොත කියවන්න යැයි කිව්වා. ඉතින් ඒ දුටුගැමුණු රජපුරුවන්ගේ හමුදාවේ හිටපු ථෙරපුත්ථාභය මහා යෝධයා එහෙම ඒ කාලයේ මහණ වෙලා. ඒ අයත් ඒ වෙලාවේ ළඟ හිටියා. මේ කියන්නේ තමා ගැනම නේ. සතුවත් අහගෙන ඉඳලා හරිම ලස්සනට හිනා වුණා. අර ගති නිමිත්ත පහළ වුණා. මිය ගියා. දෙවියකුට ඉපදුණා. ඉතින් පින්වතුනි, ඒ වාගේ අර උපාසක උන්නැහේට අර භාමුදුරුවන් සතිපට්ඨානය දේශනා කරනකොට එකමා එකපාරටම 'ටිකක් නවතින්න. ටිකක් නවතින්න කියා කිව්වා. මේ පිරිත නවත්වන්න කිව්වා යයි කියා භාමුදුරුවරුන් හිතුවා. ඔන්න සතිපට්ඨානය කියැවීම නැවැත්කුවා. හොඳට හිනාවෙලා දැස පියාගත්තා. ඉතින් මේ සිද්ධිය අර භාමුදුරුවන් ගිහිත් බුදුභාමුදුරුවන්ට විස්තර කළා. එතකොට බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළා, 'ටිකක් නවතින්න, ටිකක් නවතින්න' කියා කිව්වේ 'ඔබවහන්සේලාට පිරිත නවත්වන්න නොවෙයි. දෙව්ලොව දෙවියන් එන්න එන්න' කියා අත වතනවා. ඒත් මම පිරිත් අහන නිසා තව පොඩ්ඩක් ඉන්න කියන එකයි ඒ

නොවෙයි. දෙව්ලොව දෙවියන් එන්න එන්න කියා අත වනනවා. ඒත් මම පිරිත් අහන නිසා තව පොඩ්ඩක් ඉන්න කියන එකයි ඒ කිව්වේ. මම එතකම් පොඩ්ඩක් ඉන්න කියන එකයි ඒ කිව්වේ. ඉතින් පින්වතුනි, ඒ වාගේ අවසාන මොහොතේ අපට ගති නිමිත්ත පහළ වෙනවා.

අපි අපේ ජීවිතයේ සෑම වැඩක්ම කරන්න ඕනෑ, අපිට පසුව ඒ ගැන හිතලා, ඒ ගැන කල්පනා කරලා සතුටු වෙන්න ප්‍රීති වෙන්න පුළුවන් දේවල් පමණයි. පස්සේ හඬන්න සිදුවන දේවල් කරන්න හොඳ නැහැ. පස්සේ ශෝක වන දේවල් අපේ ජීවිතයේදී කරන්න හොඳ නැහැ. ඒ නිසා මේ ශ්‍රද්ධාසම්පන්න දායක මහත්මයාගේ මරණය වෙනුවෙන් අර භාමුදුරුවන්ට බුදුභාමුදුරුවෝ ධර්ම දේශනයක් කළා. ‘ඉධමොදනි පෙච්චි මොදනි - කත පුඤ්ඤාදර උභයත්ථ මොදනි’, පිං කළ මනුෂ්‍යයා මෙලොව සතුටු වෙනවා. පරලොවත් සතුටු වෙනවා. ‘සො මොදනි සෝ පමෝදනි’ සතුටු වෙනවා, නැවත නැවත සතුටු වෙනවා. ‘දිස්වා කමම විඤ්ඤාධි මත්තනො’ තමා විසින් කළ - විඤ්ඤාධි කියන්නේ පිරිසිදු - කුසල කර්මයක් දැකීමෙන්, සිතීමෙන්, මෙනෙහි කිරීමෙන්, ප්‍රතිඵල ලැබීමෙන් සන්තෝෂයට පත් වෙනවා. මෙන්න මේ කාරණය සෑම කෙනෙකුම හිතන්න ඕනෑ. පින්වතුනි, මේ අනන්ත සංසාර ගමනේ අපි සෑම දෙනාම අපේම කර්මය දායාද කරගෙන අපි යනවා. ‘කමමසුඤ්ඤාධි කමම දායාදෝ කමමයොති කමම බල’. කර්මය නෑදෑයා වෙනවා. කර්මය පිළිසරණ වෙනවා, කර්මය හිතවතා වෙනවා. කර්මය දායාද කරගෙන මේ සසර ගමන් කරනවා. මොලොවට ගෙනාවත් අපේ කර්ම ශක්තියයි. දැන් බලන්න අපි අපේ මේ ජීවිත කාලය තුළ ‘දිස්වා කමම විඤ්ඤාධි’ තමා විසින් කළ කුසල කර්මයන් දැකීමෙන් හිතීමෙන් මෙලොව ජීවිතයේ ඉමහත් වූ සන්තුෂ්ටියක් ලබනවා. දැන් බලන්න මේ ඉස්කෝලේ යන පුංචි පුතලා, පුංචි දුවලා දුක් විඳලා, මහත්සි වෙලා හොඳට ඉගෙන ගත්තොත් කවදා හෝ දවසක තමන්ට මහා සතුටක් ලැබෙනවා. මම උගතෙක් කියලා සන්තෝෂ වෙනවා. මම හොඳට ඉගෙන ගත්තා කියලා සන්තෝෂ වෙනවා. ‘අල්ලට සිභාවත් රසනැති කැවිලි කකා - වල් කොළ බිම අතට තිදි නොලැබ දුක් කකා’ මෙන්න මේ වීධියට

දුක් මහන්සියෙන් ඉගෙන ගන්නොත් කවදා හෝ දවසක ඔබට මහා සතුටක් ලැබෙනවා. හොඳට ඉගෙන ගන්නොත් මම උගතෙක් කියල සන්නේෂ වෙනවා. ඒ වාගේ දුක් මහන්සියෙන්, දාඩිය මහන්සියෙන් යමක් කමක් හරිහම්බ කරගෙන ගෙයක් දොරක් හදාගන්නාම තමාට හරි සතුටක් දැනෙනවා. මගේ ජීවිතය දුක් මහන්සියෙන් මම ගොඩනඟා ගන්නා කියල සන්නේෂ වෙනවා. බලන්න, දවසක් දේශබන්දු මුණසිංහ මහත්මයා - මෙහෙත් ආවාද කියන්න මම දන්නේ නැහැ. එතුමා දවසක් දහම් පාසල් උත්සවයකදී කියනවා, 'මම බොහොම පිටිසර මිනිහෙක්. අපේ අම්මලා තාත්තලා හුඟක් දුප්පත්. අපට උගන්වන්න ඒගොල්ලන්ට පුළුවන්කමක් තිබුණේ නැහැ. මම පොඩි කාලෙම කොළඹට පැනලා ආවා. ඇවිල්ලා මම පේව්මන්ටි එකේ වෙසක් කාඩ්, පබළු වගේ ඒවා විකුණ විකුණා හිටියා. අනුන්ගෙන් වෙසක් කාඩ් අරගෙන වික්කම, මමත් වෙසක් කාඩ් ගහන්න ඕනෑ කියල හිතුණා. ඉන් පස්සේ එක වෙසක් කාලයකදී වෙසක් කාඩ් ගහලා වික්කා. මට ටිකක් වැඩිපුර ලාභ ලැබුණා. ඊට පස්සේ මට පොඩි ඉඩම් කැබැල්ලක් ගන්න ඕනෑ කියල හිතුණා. ඒ විධියට පොඩි ඉඩම් කැබැල්ලක් අරගෙන ඉන්නකොට ටික දවසකදී වැඩි ගණනකට ඉල්ලුවා. ඒක විකුණලා මම තව ඉඩම් කැබැල්ලක් ගන්නා. ඊට පස්සේ මම සල්ලි හම්බ වෙන ඒවායින් පුළුවන් තරම් ඉඩම් අරගෙන අරගෙන දැමීමා.' කියල ඒ මහත්මයා කියනවා. හාමුදුරුවනේ දැන් ඉතින් ඒ කාලයේ මම ඔහොම හම්බ කරලා අක්කරය ගත්තේ රුපියල් දාහට. මම දැන් ඒ ඉඩමකින් පර්චස් එකක් රුපියල් ලක්ෂයකට විකුණනවා කියල කිව්වා. මට ඉගෙන ගන්න බැරිවෙච්ච එකට මම දැන් ගමේ ඉස්කෝලෙ හැදුවා. ගමේ පන්සල හැදුවා. මම මුණසිංහගම කියා හෝමාගම ගමක්ම හැදුවා. ගෙවල් එකසිය ගණනක් ඒකේ තිබෙනවා. මම ගමක්ම හදලා, පන්සල හදලා, පුජා ශාලා හදලා, ගෙවල් එකසිය ගණනක් හදලා මගේ නම දමලා මම ගමක් බෙදලා දුන්නා. මට හාමුදුරුවනේ මේක නිධානයක් වගෙයි. මම අරගෙන දාපු ඉඩම් කඩම් ලංකාව පුරා තව තිබෙනවා. ඒවායින් මට දැන් උල්පතින් වතුර උනනවා වාගෙයි. හාමුදුරුවනේ මම හරියට ඉගෙන ගන්න ළමයින්ට ආශයි. ඉගෙන ගන්න ළමයින්ට මම හුඟක් උදව්

කිවිවා. ඉතින් බලන්න මේ වාගේ පුද්ගලයෙක් තමා ගැනම සතුටු වෙනවා. ‘ඉධ මොදකි’ තමා ගැනම හිතලා, කල්පනා කරලා සතුටු වෙනවා. ඒ වාගේම අපේ මේ පුංචි ළමයිනුත් හොඳට දුක් මහන්සි වෙලා ඉගෙන ගන්න ඕනෑ. ඉගෙන ගත්තොත්. කවදා හරි දවසක මහා සතුටක් අපට ලැබෙනවා. දුක් මහන්සියෙන් යමක්කමක් හරිහම්බ කරගෙන දෙපයින් නැගිට්ටොත් ලොකු සතුටක් ලැබෙනවා. මේ ළහදින් මම මහන්සියකුගේ කාර් එකේ බණකට යනකොට ඒ මහන්සියා කියනවා, භාමුදුරුවනේ ඉස්සර මම ඉස්කෝලේ යන කාලේ - වැලිමඩ පැත්තේ පාලු පාරක යන ගමනුයි මේ කියන්නේ - මේ පාරේ ශත පනට ගල් කුඩය කඩලා තිබෙනවා. අම්මා ගල් කඩනවා. ඉස්කෝලේ ඇරිලා ඇවිත් මමත් අම්මට උදව් වෙලා ගල් කඩලා තිබෙනවා. මම සවසට මේ කැලේ ගොටුකොළ කඩලා පොළට ගෙන ගිහින් විකුණලා තිබෙනවා. මම එහෙම තමයි භාමුදුරුවනේ හැදුණේ. මම බොහොම දුක් විඳපු කෙනෙක්. දැන් ඉතින් මම ලෝකයේ නොගිය රටකුත් නැහැ. දැන් මම අම්මට රජ සැප දෙනවා. ‘කියල ඒ මහන්සියා හරි සතුටින් කිව්වා. මේ විධියට ‘ඉධ මොදකි’ මෙලොව ජීවිතයේ තමා පිළිබඳව කල්පනා කරලා සන්තෝෂ වෙනවා. තමන්ගේ දුදරුවන්ට හොඳට උගන්නලා දෙමව්පියන් හැටියට සතුටු වෙනවා. සමහර අම්මලා කියනවා, අපෙන් දරුවන්ට කෙරෙන්න ඕනෑ යුතුකම් ඔක්කොම කළා කියලා. ලොකු සන්තෝෂයක්. මේ විධියට සෑම දෙයකින්ම මෙලොව ජීවිතයේ සතුටුවෙන්න පුළුවන් පින්වතුනි. ඒ වාගේම මනුෂ්‍යයන් හැටියට අපිත් ඉතාම හොඳ ගුණවත් ජීවිතයක් ගත කරන්න ඕනෑ. ඒ ගුණවතෙකුට තමා ළඟ තිබෙන ගුණවත්කම, මනුස්සකම ගැන තමන්ට ලොකු සතුටක් ඇති වෙනවා. තමා තුළ තිබෙන ගුණය තමාට තිබෙන වත්කමක් හැටියට කල්පනා කරනවා. ගුණවත්කම කියලනේ කියන්නේ. ඒක ලොකු වත්කමක්. පින්වතුනි, මනුෂ්‍යයා කියල කියන්නේ ගුණයෙන් පිරුණු කෙනෙක්. ඒකයි මනුස්සකම. දැන් බලන්න මේ ලෝකයේ මනුෂ්‍යයන් අතර ශ්‍රේෂ්ඨම මනුෂ්‍යයා ලොවතුරු බුදුරජාණන් වහන්සේයි. බුදුගුණ අනන්තමයි. මහා සාගර ජලය ප්‍රමාණ කරන්න බැහැ. ඒ අනන්ත ගුණ පිරුණු බුදු රජාණන් වහන්සේගේ ගුණ සමුදාය අපි සරණ යනවා. දැන්

බලන්න දස පාරමිතා කියන්නේ මොනවාද? උදාහරණයක් ලෙස දහයක්. බුදුබව ප්‍රාර්ථනා කරන කෙනෙක් ගිය මග ඒ. බුද්ධත්වය දක්වා ගිය ගමන් මාර්ගය. ඒවා තවත් මනුෂ්‍යයෙකුට ප්‍රගුණ කරන්න, දියුණු කරන්න පුළුවන්. දැන් බලන්න අපේ ජීවිතයේ අපි හුඟාක් දන් දුන්නොත් - පින්වතුනි, දන්දීම දානං හික්බවෙ පණ්ඩිත පක්කදන්තං සප්පුරුෂ පක්කදන්තං කියල බුදුහාමුදුරුවෝ වදාළා. එය සප්පුරුෂ ක්‍රියාවක්, පණ්ඩිත ක්‍රියාවක්. ඉතාම විශිෂ්ට උදාර බෝධිසත්ව ගුණයක්. දන් දෙන මනුෂ්‍යයකුට මෙලොවදීම තමන්ට ලැබෙන සතුට අප්‍රමාණයි.

පින්වතුනි, මේ අය ළඟදී පත්‍රයේ දැක්කාද එක් මහත්මයෙක් කියලා කිවුණා මම දැන් පණ්ඩිත හතර වතාවක් ලේ දන් දීලා තිබෙනවා. මගේ ඇගේ තිබෙන්නේ දුර්ලභ ගුණයේ ලේ වර්ගයක්. ඉතින් එහෙම ලේ ඕනෑ වුණාම ගුවන් විදුලියෙන් ඒක කියනවා. ඒක ආරංචිවෙලා මම හරි සතුටින් යන්නේ. මම දැන් ඒ විධියට පණ්ඩිත හතර වතාවක් ලේ දීලා තිබෙනවා. මගේ එකම ආශාව හැටියට තිබෙන්නේ මැරෙන්න ඉස්සෙල්ලා මට සියක් වතාවක් ලේ දෙන්න ලැබේවා කියන එකයි කියල කියා තිබුණා. බලන්න එයා ඒකෙන් කොච්චර සතුටක් ලබනවාද? තමන්ගේ ඇගේ ලේ ටික අනුන්ට දීලා සතුටක් ලබනවා. මගේ ලේ නිසා මරණාසන්න වුණු ලෙඩවූ ගොඩක් බේරිලා තිබෙනවා කියා එයා කියනවා. ඒ අය මට ලියුම් එවනවා. මම ඒ ලියුම් එකතු කරගෙන තියාගෙන ඉන්නවා, නිකම් ඉන්න ගමන් කියවන්න. ඒ ලේ දන්දීම ගැන. ඒ වාගේ පින්වතුනි, අපට අපේ ඇස් දෙක දන්දෙන්න පුළුවන්. දැන් අපි ජීවත් වෙන්නේ විද්‍යාත්මක යුගයකනේ. වෛද්‍ය විද්‍යාව පරතෙරවම දියුණු වුණු කාලයක්. අපට ඉස්සර නම් කවුරු හරි මළාම එයා සදහටම ඇස් දෙක පියාගත්තා කියා අපි කියනවා. දැන් ඉතින් මේ කාලයේ සදහටම ඇස් දෙක පියා ගත්තා යැයි නොකිව්වාට කමක් නැහැ. ටික වෙලාවකට ඇස්දෙක පියාගත්තාම මේ ඇස් දෙක ගලවලා, මේ ඇස් දෙකේ කාව දෙක අරගෙන අන්ධ වුණු දෙදෙනෙකුට මගේ ඇස් දෙක දෙන්න පුළුවන්. එතකොට මගේ ඇස් දෙකෙන් දෙන්නෙක් මේ ලෝකය බලනවා. ඉතින් ඒ මනුෂ්‍යයාට මේ අවට ලෝකය පෙනෙන පෙනෙන මොහොතක් ගානේ මට පිං සිද්ධ වෙනවානේ.

මගේ දෑස අනුන්තට ලෝකය බලන්න දුන්නාම. ඉතින් මේ වාගේ මොන තරම් දේවල් අනුන් සඳහා අපට දෙන්න පුළුවන්ද?

ටිකක් වුණත් කමක් නැහැ. පින්වතුනි, ටික ටික හරි දෙන්න. අපි ගෙදර පවුලේ හැම දෙනාම එකතුවෙලා, ගෙදර මිදුලේ ගහක බෙලෙක් තහඩුවක් හරි ගහලා පාන් කැල්ලක් බත් පොඩ්ඩක් ඒකට දමන්න. පොඩ් අයත් පුරුදු වෙයි එතකොට. අපට කිසි වියදමක් ඒකට යන්නේ නැහැනේ. පරණ ඇතිලියක හරි දමලා වතුර ටිකක් අයිනකින් කියන්න. එතකොට ඔය දෙමලිච්චෝ, පොල්කිච්චෝ, මයිනෝ ආදිය ඇවිත් වතුර ටිකක් බිලා, නාලා සෙල්ලං කරලා යාචි. ඒ තිරිසන් සත්තු කොහෙන් වතුර ටිකක් ගන්නද? ඒක බලාගෙන ඉන්නකොටත් අපට හරි සතුටක් ඇති වෙනවා. අපි කියපු වතුර ටික උන් ඇවිත් බිලා යනවා. අපි දාපු පාන් කැබැල්ලක්, ලේනෙක් ඇවිත් වටපිට බලලා අරගෙන දුවලා අත්තක් උඩ කියාගෙන අත්දෙකින් අල්ලාගෙන කනවා. ඉතින් ඒක බල බලා ඉන්නකොට අපට මහා සතුටක් ඇති වෙනවා. පින් කියන්නේ එක තමයි පින්වතුනි. මේවා මහා වියදම් යන දේවල් නොවෙයි. ඒකනේ පින්වතුනි, ඉස්සර මිනිස්සු හතරමං හන්දිවල පිං පැන්තාලිය කියල වතුර කලගෙඩියක් උදේට පුරවලා පොලක්කට්ටකින් වහලා තිබ්බේ. පින්වතුනි, ඉස්සර මිනිස්සු හරියට ගස් හිටෙව්වා. තාකි මිනිස්සු කොස් ඇට හිටවනවා. ඒගොල්ලන්ට කන්න නොවෙයි. අපි මලත් කුරුල්ලෙක් හරි කෑවාම මට පින් සිද්ධ වෙනවානේ කියා හිටවන ගමන් කියනවා. අම්බලන් හදනවා. පින්වතුනි ඉස්සර ගම්වල ඒවාගේ හුභාක් දේවල් තිබුණා. පිං ළිඳ, පිං පැන් තාලිය, පිං බෙහෙත් ශාලාව, පිං ලියැද්ද, පිං කුඹුර, පිං හේන, පිං ගොතා, පිං එච්චා ආදී වශයෙන්. මිනිස්සු අවුරුද්දකට වතාවක් ගමේම සිටින මිනිස්සුන්ගෙන් සල්ලි එකතු කරලා මරන්නට සිටින එච්චකු නිදහස් කරනවා. ඉතින් එච්චා ගම පුරාම ඇවිද ඇවිද, කාගෙන් ආදරය ලබමින් ජීවත් වෙනවා. කඩයකට යනවා, කෙහෙල් ගෙඩියක් කනවා. ඒකෙන් අපි සතුටක් ලබනවා. අනේ අපිත් මේ සතා ජීවත් කරවන්න සල්ලි දුන්නානේද කියන හැඟීම අපට එනවා. ඒ වාගේ මිනිස්සු එකතුවෙලා පොදුවේ ගම්වල පිං කළා. එයින් අපි ලොකු සතුටක් ලැබුවා.

ඒ නිසා පින්වතුනි, මහ ලොකු දන් හොදන්තාව කමක් නැහැ. ටික ටික, අපටත් කරදරයක් නොවන විධියට, පොඩි පොඩි දේවල් අපේ ජීවිතයේදී අපි දන් දෙන්න ඕනැ. ඒක හරියට වටිනවා. ඒක තමයි ඉස්සර අපේ අම්මලා කඩේ ගිහිත් ආවාම කියක් හරි පොඩි සල්ලි එකතු වුණාම ඒක කැටේකට දමලා, ගොයම් කපලා පාගලා ශ්‍රීපාද වන්දනාවේ යනකොට මේ කැටේ බිඳගෙන ගිහිත් ඒකේ කිබුණ සල්ලි ඔක්කොම මග දිගට හිටපු හිඟන්නන්ට බෙදාගත ගියේ. අවුරුද්දකට වරක් ඒක කළා. හැමදාම ශතයක් බාගයක් පිතට දෙනවා. ඉතින් මෙන්න මේ විධියට අපේ ජීවිතයේදී ටික ටික දන් දුන්නොත් ඒක ලොකු පිතක් වෙනවා. ඒක මනුස්ස ගුණයක්. ඒවාගේම ශීල පාරමිතාවක්. ශීලය කියන්නේ පින්වතුනි, ශිලාවාර, හීලූ කියල තේරුම. අපි සිල් රැක්කාම සිල් අපිව රකිනවා. බලන්න තමාටම මහ විශාල සතුටක් දැනෙනවා. මම කවදාවත් කුඹියෙකුටවත් කරදරයක් කරලා නැහැ. මම සතෙකුට වුණත් වතුර ටිකක්, කන්න වේලක් දුන්නා මිසක් මගේ අතින් සතෙක් මරලා නැහැ. මම කවදාවත් සොරකමක් කරලා නැහැ. දුරාවාරයක් නැහැ. බොරුවක් නැහැ. මත්පැන් පොදක් මම කටේ කියල නැහැ. මෙන්න මේ විධියට තමාම තමාගේ සිල්වත් බව ගැන හිතල සන්නේෂ වෙන්න පුළුවන්. ඒ වාගේම මෙහිටිය, වීර්යය, අධිෂ්ඨානය, ඉවසීම මේවා පින්වතුනි අපට ඇති කර ගන්න පුළුවන් ගුණ. පින්වතුනි, ජීවිතයේ පුළුවන් තරම් හොඳ දේවල් එකතු කර කර ජීවිතය පුරවා ගන්න ඕනැ. දැන් අපේ පුංචි ළමයි මුද්දර එකතු කරනවා, කුරුළු පිහාටු එකතු කරනවා, මල් ජාති එකතු කරනවා. ඒ වාගේ අපිත් පුරුදු වෙනවා අපේ ජීවිතයේ හුඟාක් ගුණ එකතු කර ගන්න. ගුණවතෙක් වෙන්න, සිල්වතෙක් වෙන්න.

ඒ වාගේම අපේ මේ ජීවිත කාලය පුරාම පිං කළාම ඒ සතුට මෙලොව විතරක් නොවෙයි ලබන්නේ. 'පෙව්වමොදනි' පරලොව සන්නේෂ වෙනවා. ඇයි? මේ යන්න තිබෙන දීර්ඝ සංසාර ගමනේ මරණින් මතු අපට දෙවියෙක් වෙලා උපදින්න ලැබුණේ. අපේ පුණ්‍ය බලයෙන් අපි මනුෂ්‍යයෙක් වෙලා ඉපදුනේ. ඒ ලබපු මනුෂ්‍ය ජීවිතය හොඳට ආයු සම්පන්නයි. ඒ වාගේම ලස්සන කෙනෙක් වෙලා ඉපදුණා. නිරෝගී කෙනෙක් වෙලා ඉපදුණා. සම්හරු ආඩම්බරෙන්

හොඳට ආයු සම්පන්නයි. ඒ වාගේම ලස්සන කෙනෙක් වෙලා ඉපදුණා. තිරෝගී කෙනෙක් වෙලා ඉපදුණා. සමහරු ආඩම්බරෙන් කියන්නේ, මට දැන් වයස අවුරුදු 30 යි, ජීවිතයට මම පැනඩොල් පෙන්නක් බිලා නැහැ. ඉස්පිරිතාලෙක ඉඳලා නැහැ. මට තවම පුවක් කැල්ල සටස් ගාලා හපන්න පුළුවන්. මම පත්තරේ කියවන්නෙ කන්නාඩි දමන්නේ නැතිව. මේ විධියට වයසක ඇත්තො හරි ආඩම්බරයෙන් කියනවා. ඒ තමන් පෙර පිං කළ බව තමයි ඒ කිබෙන්නේ. සැපේ, බලය, ඒ වාගේම ප්‍රඥාව හොඳ ඥානවත්තකම. ඒ වාගේම යම්කිසි මනුෂ්‍යයෙකුට ආයු වර්ණ සැප බල ප්‍රඥා සම්පත් ලැබෙනවා නම් ඒක සහතික පත්‍රයක් පිත්වතුනි. පෙර සංසාරේ හොඳට පිං කළ මනුෂ්‍යයෙක්. අපි සමහර වේලාවට සමහර මිනිසුන් දිහා බලල බලන්නකො අයියෝ එයාගේ පිංපාට කියල. පිං මොන පාටද? පිත් රතු පාටද? පිං සුදු පාටද? මම දන්නේ නැහැ. සමහරුන් කියනවා, එයා හරි පිං පාටයි කියල. ඒ වාගේම සමහරුන් දැකලා අපි නිකවේ අත කියාගෙන, 'අයියෝ' කරල කියන පව්වල මහත් කියල සමහරුන් දැක්කම කියවෙනවා. අංගවිකල රෝහල්වල එහෙම ඉන්න අය දැක්කම එහෙම කියවෙනවා. පිං පව් පෙනෙනවානේ. ඉතින් මේවා දැක්කාම අපේ සිත් පිතටම ඇලෙන්න ඕනෑ. පාපයට භය වෙන්න ඕනෑ.

ඇයි පිත්වතුනි, මම පව් කළොත් මමම එපායැ විපාක විඳින්න. සතර අපායවල්වල කල්ප ගණන් ඉන්න වෙනවා. කිරිසන් ආත්මවල, සමහර වේලාවට මනුෂ්‍යයෙක් වෙලා උපන්නත් මොනවටද මන්ද බුද්ධික වෙලා උපන්නොත්. අංගවිකල වෙලා උපන්නොත්. උපන්දා පටන් ලෙඩෙක් වෙලා උපන්නොත් මොකක්ද ඇති වැඩේ? ඒ නිසා මේ අනන්ත සංසාර ගමන ගැන කල්පනා කරලා මේ ගමනේදී ඔබට පෙට්ටමොදකි' පරලොව සතුටු වෙන්න නම් අපි සිල්වත් වුණොත් අපි ගුණවත් වුණොත් අපේ මේ ජීවිත කාලය බොහෝ පිං කළොත් ඔබට පරලොවත් මා පෙර පිං කළ කෙනෙක් කියා සතුටු වෙන්න පුළුවන්. දැන් ඔය බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ සමහරු දෙව් දේවතාවෝ ඇවිත් කිබෙනවා. ඒ දෙව්වරු හම්බවෙලා ඒ දෙව්වරු තමන් පෙර කළ පිංකම ගැන කියනවා. දැන් බලන්න අනේ පිඩු සිටාණෝ මැරිලා දෙවියෙක්

වුණා. ඒ දෙවියෝ දවසක් රාත්‍රියේ පළාතම එළිය කරගෙන පැමිණියා. මුළු ජේතවනාරාමයම එළිය කරගෙන ආවා. ඇවිත් බුදුභාමුදුරුවෝ ළඟ වාඩි වෙලා දෙවියන් කියනවා 'ඉදං හිතං ජේතවනං ඉසිසංස නිසේවිතං ආවුත්තං ධම්ම රාජෙන ජිති සංජනනං මමති' මේක බුදුභාමුදුරුවනේ මම හදපු ජේතවනාරාමේ. ඉසි සංසනිසේවිතං බැඳු බැඳු හැම අනේම කාසාය වස්ත්‍රයෙන් බබලනවා. ධර්ම රාජයන් වූ ඔබවහන්සේත් වැඩ සිටිනවා. ජිති සංජනනං මමති 'මට කියෙන සන්නේශය කියල ඉවර කරන්න බැහැ. මම අද මේ වගේ දෙවියෙක් වුණේ 'කමම' විණුවා ධම්මාව ශිලං ජීවිත මුක්තමං එතෙන මට්ටා සුඤ්ඤානි න ගොතෙන/ ධනෙනවාති මගේ කුල ගෝත්‍රය නිසාවත්, මගේ සල්ලි නිසාවත් නොවෙයි, මම දෙවියෙක් වුණේ මා කරපු පිං බලෙන්. මගේ සිල්වත් භාවයෙන්. මම ධාර්මිකව ජීවත් වුණ නිසා. මේ වාගේ බොහෝ දෙව්වරුන් ඇවිත් බුදුරජාණන් වහන්සේට ප්‍රකාශ කරනවා, තමන් දෙවියෙක් වුණේ මේ මේ පිංකම් කරලාය කියල.

ඉතිං, මීට පනස් අවුරුද්දකට ඉස්සෙල්ලා මේ තලවතුගොඩ ශ්‍රී බෞද්ධාරාමය හදන කාලයේ ඉඩම් පරිත්‍යාග කළ ඇත්තෝ දැන් නැතිව ඇති. මේ පිංවතුන්ගෙම ආතලා, මුත්තලා වෙන්න ඇති. සමහර විට ඒ අය අදත් මේ පන්සලට එනවා ඇති. 'ඉදංහිතං' මේ කමයි මම හදාපු පන්සල කියල සතුටු වෙන්න පුළුවන්. ඒ වගේ සතුටු වෙන්න පුළුවන්, වඩ වඩා ශ්‍රීති වෙන්න පුළුවන්. මෙලොව වගේම පරලොවත් අප්‍රමාණ ශ්‍රීති වෙන්න පුළුවන්. 'දිස්වා කමම විසුද්ධි මක්කතො' තමා කළා වූ යහපත් වූ ක්‍රියාවන් දැකලා. ඒ නිසා හැම සිතකම පිං සිතුවිලිම පහළ වේවා. කපා කරන සෑම වචනයක්ම පිරිසුදු වචන වේවා, කයින් කරන සෑම ක්‍රියාවක්ම යහපත් වූ ක්‍රියාවන් වේවා, ඔබට ඔබ ගැන සතුටු වෙන්න පුළුවන් වාසනාවන්ත ජීවිතයක් ගොඩනඟාගෙන මෙලොවදී සතුටු වී එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් පරලොව දෙවි මිනිස් සැප ලබා කෙළවර සෑම දෙනාටම අමාමභ නිවණින් සැනසෙන්නට හේතු වාසනා වේවා කියල සාදු කියල ප්‍රාර්ථනා කරගන්න.

සමස්ත ලංකා බෞද්ධ මහා සම්මේලනයේ ගරු
ලේකම් ගල්කිස්සේ බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානාධිපති
ශාස්ත්‍රපති

පූජ්‍ය දිවියාගහ යසස්සි ස්වාමීන්වහන්සේ

තමොතස්ස හඟවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස

පංචිමානි භික්ඛවෙ ධානානි
අභිත්භං පච්චෙක්ඛිතඤ්ඤානි
ඉත්ථියාචා පුරිසෙනචා
ගහඤ්ඤානචා පඤ්ඤානචානි”

බුද්ධිමත් වාසනාවන්ත පින්වතුනි, මේ තලවතුගොඩ බෞද්ධාරාම විහාරස්ථානයේ වස් කාලයේ මේ පින්වතුන් සම්බන්ධවෙලා විවිධ පිංකම් පැවැත්වීමේ තවත් එක් අරමුණක් තිබෙනවා. වස් කාලය පමණක් නොවෙයි, මේ විහාරස්ථානය ආරම්භ කරලා අඩ සියවසක් - අවුරුදු 50 ක් සම්පූර්ණවීම නිමිති කරගෙන මේ විහාරස්ථානයේ සිද්ධ කළ උදාර පිංකම් සිහිපත් කර කර, ඒ කළ පිංකම් වගේම අපත් පිං කර ගන්නට ඕනෑය කියා කල්පනා කරමින් පවත්වන පිංකම් මාලාවක තවත් දවසක් තමයි

අද, ඒ අනුව අපේ ඉතාමත්ම හිතවත් ඒ. ඩී. සී. මෛත්‍රීපාල මහත්මයා හරිම ඕනෑකමකින් යුක්තව මේ ධර්ම දේශනාවට ආරාධනා කළා. ඒ සමඟම විහාරාධිපති අපේ කලාශාණ මිත්‍ර ගරු කටයුතු තලවතුගොඩ සිරිරතන භාමුදුරුවන් වහන්සේ - මේ විහාරස්ථානයේ අධිපති භාමුදුරුවෝ මේ ධර්ම දේශනාව සඳහා මට ආරාධනා කළා. මා ඉතාමත්ම ඕනෑකමින් මේ ධර්ම දේශනාව භාර ගත්තේ එක පැත්තකින් මෛත්‍රීපාල මහත්මයා දන්නේ හුඟාක් ඇත කාලයේ ඉඳලා. ඒ මෛත්‍රීපාල මහත්මයා දැන ගන්න හේතුව, මෛත්‍රීපාල මහත්මයාගෙන්, එම නෝනා මහත්මියගෙන් දරුවන් හැමෝම ඉගෙන ගත්තේ අපේ ආනන්ද මහා විද්‍යාලයේයි. ඒ ගුණවත් දරුවන්ගේ මුහුණු මට තවමත් පෙනෙනවා. ඉතාමත් ගුණ යහපත්කම්වලින් යුක්තව කටයුතු කරපු ඒ දරුවන්ටත් ආශීර්වාද කර කර, මෛත්‍රීපාල මහත්මයා, එම නෝනා මහත්මිය - ගුරු තුමිය - ඇතුළු පවුලේ සැමට විතරක් නොවෙයි, මේ සියලුම පින්වතුන්ටත්, විහාරාධිපති සිරිරතන භාමුදුරුවෝ, රාහුල භාමුදුරුවෝ ඇතුළු අනෙකුත් භාමුදුරුවන් වහන්සේලාටත් ආශීර්වාද පළ කරමින් මේ ධර්ම දේශනාවට පැමිණෙන්නට ලැබීම මම සතුටට කාරණයක් වශයෙන් සලකනවා.

එහෙම නම් කාරුණික පින්වතුනි, මේ අයගේ ජීවිතයේ ඉතාමත් වැදගත් දවසක්, ඉතාමත් වැදගත් අවස්ථාවක් මේ ගත කරන පැය. තමන්ගේ ජීවිතයේ එක පැයක් නොවෙයි, ඇහිපිය ගහන වෙලාවක් තමන්ගේ හිතයි, කයයි, වචනයයි හොඳ දෙයකට යෙදෙව්වොත් ලැබෙන ආනිශංස සුළුයි කියා හිතන්න එපා. පුදුම ආනිශංසයක් ලැබෙනවා. එහෙම නම් පැයක පමණ කාලය මේ සෑම දෙනාම සැදැහැබැතියෙන් ධර්ම ශ්‍රවණය කළාම කොපමණ ආනිශංසයක් ලැබෙනවාද කියා බලන්න. අද වගේ කාලයක අපේ සිත, නොසන්සුන් සිත, එක විධියකට තැන්පත්ව, දැවෙන තැවෙන ගතියෙන් තොරව තබා ගන්න අමාරු සිත, ඒ දැවෙන තැවෙන පිළිස්සෙන ගතිවලින් තුරන් කර ගන්නට 'ධම්මොසධ සමංතරී, ධර්මය සමාන කිසිම ඖෂධයක් නැහැ. එහෙම නම් මේ පැයක පමණ කාලය අප කාටත් සැනසුම ගෙන දෙනවා. ඉගෙන ගන්නා පුංචි දරු දැරියන්ට පමණක් නොවෙයි, තරුණ සියලු දෙනාට

පමණක් නොවෙයි, මේ මවුවරු, පියවරු, ආච්චිලා සීයලා ඇතුළු සෑම දෙනාටම වටිනාම පැයයි මේ ගත කරන්නේ කියල කල්පනා කරන්න. එහෙම කල්පනා කරමින්, කොපමණ වැඩ කටයුතු ගෙදර දොරේ තිබුණත් ඒවා ගැන කල්පනා කරන්න එපා. සිත වෙනත් දෙයක් සඳහා යොදවන්න එපා, වෙනත් දෙයකින් තමන්ගේ සිත බැහැර කරන්න ගමන් කරන්න දෙන්න එපා. හැම දෙනාම නැමුණු කන් ඇතුළු, දැමුණු ඉදුරන් ඇතුළු, බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කොට වදාළ මේ උතුම් වූ ධර්මය, බණ අහන්නට ඕනෑය කියල අධිෂ්ඨාන කර ගන්නය කියා මතක් කර දෙන ගමන්, අද මෙක්‍රීපාල මහත්මයාට ඉතාමත් වැදගත් අරමුණු තිබෙනවා. ආදරණීය පියාණන් වහන්සේ මීට අවුරුදු දහයකට පෙර පරලෝ සැපත් වෙලා තිබෙනවා. වාද්දවේ ඒ. ඩී. බෙන්ජමින් මහත්මයා ප්‍රධාන ඒ පරලෝ සැපත් තමන්ගේත් තමන්ගේ ආදරණීය භාර්යාව ඇතුළු සෑමගේ මිය ගිය ඥාතීන් මේ වෙලාවේදී සිහිපත් කරනවා. මේ සෑම දෙනාමත් කල්පනා කරන්න අපේ මියගිය සෑමටත් අපටත් මේ ධර්ම ශ්‍රවණයේ ආතිශංසයෙන් මෙලොවත් පරලොවත් සැප ලබලා තිබින් සැප පිණිස මේ කුසල් හේතු වේවා කියන ප්‍රාර්ථනාවෙන් බණ අහන්නට සූදානම් වෙන්න.

කාරුණික පින්වතුනි, අද ධර්ම දේශනාව සඳහා මම අංගුත්තර නිකායේ සූත්‍ර පාඨයකුයි මා මාතෘකාව වශයෙන් තබා ගත්තේ. ඒ ධර්ම කරුණු විස්තර කරන්නට පෙර කුඩා දෙයක් සිහිපත් කරන්නට කැමතියි. දැන් විනාඩි ගණනයි ගත වුණේ. මම මේ පින්වතුන්ට කිව්වා වෙනත් වෙනත් දේවල් හිතන්න යන්න එපා. වෙනත් කිසිවක් කල්පනාවට ගන්නට එපා. මේ ධර්ම ශ්‍රවණය කරන වෙලාවේ කියල මතක් කළා. නමුත් ඒ අවවාදයේ පොඩ් වෙනසක් කරන්නට වෙලා තිබෙනවා. ඒ වෙනස කරන්නේ මට ඕනෑවට නොවෙයි. අපේ බුදුභාමුදුරුවන්ගේ ඕනෑකමටයි. මොන විධියේ වැඩක යෙදිලා හිටියත්, අභිනතං පථව වෙකඛිතඛං නිතරම හිතේ තබා ගන්න කියල කරුණු වශයක් බුදුරජාණන් වහන්සේ උගන්වනවා. අන්න ඒකයි මම වෙනස් කළේ. අපි කවුරුත් සලකන්නේ බුදුභාමුදුරුවන්ටනේ. ඒ නිසා බුදුභාමුදුරුවන්ගේ නියමයෙන් මම මේ පින්වතුන්ට අද මතක් කරනවා, මොන විධියේ

වැඩක යෙදිලා හිටියත්, කවර අපහසු කාර්යයක නිරන්තරයෙන් යෙදී සිටියත් ඒ අස්සෙන් මෙන්න මේ කරුණු පහ බුදු භාමුදුරුවන්ගේ නියමය පරිදි මතක තබා ගන්න ඕනෑ. මොනවද මේ? 'පංචිමානි භික්ඛවෙ ධානානි' අද මම මාතෘකාව වශයෙන් තබා ගත්ත පාඨය පෙන්වනවා. ඉතාමත් වැදගත් කරුණු පහක් සිහියේ තබා ගන්න කියල. අද සමාජයේ ජීවත් වන බොහොම දෙනෙක් කල්පනා කරල බැලුවොත් මේ කරුණු බොහෝ දුරට අමතක කරලයි ජීවත් වෙන්නේ. බලන්න, සමහර වෙලාවට අපේ මේ සමාජයේ ජීවත් වන සමහර අය ඉන්නවා. ඔන්න අසනීපයකින් පෙළෙනවා. ලෙඩකින් බොහොම විපත්තිකර තත්ත්වයකට පත් වෙනවා. පත් වෙනවා විතරක් නොවෙයි. සමහර වෙලාවට බෙහෙත් හේන් අරගෙනත් - මෙත්‍රීපාල මහත්මයා දන්නවානේ රෝහලේ වැඩ කරපු නිසා - ඕනෑ තරම් දක්ෂ දොස්තරවරුන් සිටියදී, බෙහෙත් හේන් තිබියදී සමහර මනුෂ්‍යයන්ගේ පුංචි අමාරු - මේ හිසේ කැක්කුමක් වගේ එකක් වුණත් සමහර වෙලාවට කොච්චර විශේෂඥයෙකුට වුණත් සුව කරන්න බැහැනේ. කොච්චර බෙහෙත් හේන් තිබුණත් සුව කරන්න බැහැනේ. ඒ විතරක් නොවෙයි, බොහෝ දෙනා ලෙඩෙන් පෙළෙනවා. ඒ විතරක් නොවෙයි, ඒ ව්‍යාධි ඔයට වඩා දෙයක් තිබෙනවානේ ජරාව කියන්නේ. උපන් දවසේ හිටන්ම ජරාව තිබෙන්නේ. ජරාව තිබුණා කිව්වාම, මුහුණ හේදුවේ නැකුවාම, නෑවේ නැතිවාම, කෙස්ස හේදුවේ නැතිවාම වන ජරාව කියලයි පොඩි දරුවන්ට පෙනෙන්නේ එහෙම නොවෙයි නේද? 'බණ්ඩිවං පාලිවං' කියල අපේ බණ පොත්වල සඳහන් කරල තිබෙන්නේ. මේ ශරීරයේ කැඩෙන, බිඳෙන, දුබල වන ගතිය. කීයෙන් කී දෙනාද මේවා ගැන කල්පනා කර කර ඉන්නේ. කාරුණික පින්වතුනි, සමාජයේ ඉන්න සමහර අය කෙනෙක් ලෙඩ වුණාම ලෙඩෙන් පෙළෙන වෙලාවට, අර මනුෂ්‍යයා ලෙඩ වෙලා දැන් අවුරුදු ගණනක් වෙනවා. කොච්චර වුණත් තවම කිසිම සුවයක් නැහැනේ. මම නම් තවම පැනඳෝල් පෙත්තක්වත් බිලා නැහැ කියල සමහර මනුෂ්‍යයෝ තමන්ගේ ශරීරය ගැන උදම් අනනවා. ලෙඩක් දුකක් නැහැයි කියල උදම් අනනවා. අර 'ජරාවට' විරුද්ධ වචනය මොකක්ද? යෞවනකම - තරුණකම. ඉතින් කන්නාඩිය ලඟටත්

ගිහිල්ලා බලන්නේ, සමහර වෙලාවට මස් පිඬු පුම්බ පුම්බා සමහර අය තමන්ගේ ශරීරයේ තිබෙන ශක්තිය ගැන හිතනවා, කල්පනා කරනවා. ක්‍රිකට් ගහල එහෙම අවුට් වුණාම සමහර වෙලාවට මොනවාද කියන්නේ? අනේ මම තමි හයේ පාරවල් කියක් ගහනවාද? එයා අපරාදේ ගියේ? තමන්ගේ අනේ පයේ තිබෙන හයිය ගැන සමහර වෙලාවට සමහර අය කපා කරනවා. කාරුණික පින්වතුනි, මතක තබා ගත යුතු වැදගත් දෙයක් තිබෙනවා, කුමක්ද? මේ මනුෂ්‍යයාගේ පැවැත්ම ගැන. පුංචි නිදර්ශනයක් ගත්තොත් ඔන්න බලන්න සමහර වෙලාවට සමහර නිවෙස් තිබෙනවා. උදේ පාන්දර නම් හරියට භාවනා කරන අය ඉන්න ගෙදරක් වගෙයි. කිසිම සද්දයක් බද්දයක් නැහැ. බොහොම තැත්පත්කමක් තිබෙනවා. හැබැයි සමහර වෙලාවට හැන්දෑ වෙනකොට නම් අර ගතිය නැහැ. ටිකක් කැගහන ගතිය වැඩි ගෙවල් තිබෙනවා. හංගන්න දෙයක් නැහැ. මහත්වරු ගෙවල්වලට ආවාම තමයි ඔය දෙය හුඟක් දුරට වෙන්නේ. මොනවද ඔය වෙලාවට ගෙවල්වල ඉන්න වැඩිහිටියන් කියන්නේ කියන එක හිතලා බලන්න. අනේ ඔහොම ඉන්න ශබ්ද නැතුව, කවුරුත් කතා නොකර ඉන්න, පැය හතරක් පහක් ගිහිල්ලා නිදාගෙන අවිදි වුණාම ඔය කැගහන ගතිය තතර වෙයි. මොකක්ද වුණේ? හංගන්න දෙයක් නැහැ. මේ පොඩ්ඩක් මත්වෙලානේ මේ කැගහන්නේ. පින්වතුනි, අර ගෙදර ඉන්න අම්මා, තාත්තා කියන්නේ හොඳ බණක්. මොකක්ද? පැය කීපයක් ගත වුණාම සිහිය එයි. කැ නොගහා ඉන්න. හේතුව? ඔය පැය ගණනකින් ඒ ගතිය ගියාම බුදුහාමුදුරුවෝ ඉගැන්නුව, බොහොම දේවල් තිබෙනවා, හැම තිස්සේම මත් වෙලා. මනුෂ්‍යයා සමහර වෙලාවට මත් වෙලා. මොනවයිත්ද? බලන්න, ධනය තිබෙන මනුෂ්‍යයා ධන මදයෙන් මත් වෙනවා. නැද්ද? ධනයෙන් මත් වන මනුෂ්‍යයන් ඉන්නවා. බලය නැති වෙලාවට ඔලුව පහක් කරගෙන බොහොම හොඳට හිතාවෙලා ඉන්නවා. බලයක් ලැබුණාම සමහර වෙලාවට කිට්ටු වෙන්න ක්‍රමයක් නැහැ. දන්නවානේ පින්වතුනි බලයක් ලබා ගන්න එනකොට කොහොමද ගෙවල් දොරවල්වලට එන්නේ? දත් තිස් දෙකම එළියට දමලා හිතා වෙච්ඞ ඔලුව පහක් කරගෙන එන්නේ සමහර වෙලාවට. බලය ලැබුණොත් හිතලා බලන්න. ලියුම් පිට

ලියුම් ලියලත්, අඳුරු අයගේ මාර්ගයෙන්වත් කිට්ටු වෙන්න පුළුවන්ද? බල මදයෙන් මත් වෙනවා. ධන මදයෙන් මත් වෙනවා. මනුෂ්‍යයන් තිල මදයෙන් මත් වෙනවා. විවිධ දේවලින් මත් වෙනවා. මේ බුදු බණ. බුදුහාමුදුරුවන්ගේ දේශනාව. ඒ බාහිර මත්වීම. අභ්‍යන්තර මත්වීම මොනවාද? 'අතපී හික්කවෙ සත්තානං යොබ්බෙන යොබ්බන මධො' අතපී හික්කවෙ සත්තානං ආරොග්‍යා 'සමහර මනුෂ්‍යයෝ ඉන්නවා, තමන්ගේ තිරෝගීකම ගැන මත් වෙනවා. මම කලින් සඳහන් කළේ අතේ මම නම් තවම පැනඩොල් එකක්වත් ගත්තේ නැහැයි කියලා උදම් අනන්‍ය මිනිස්සු ඉන්නේ. මගේ කය ශක්තිමත්ය කියලා උදම් අනන්‍ය අය ඉන්නේ. මෙන්න මේ සෑම දෙනාටම බුදු හැමුදුරුවෝ ඉගැන්නුවා කවර වෙලාවක වුණත්, මේ බණ අනන්‍ය වෙලාවෙන් නිතරම හිතේ කියා ගන්න කියලා වැඩ දෙකක්. කරුණු දෙකක්. මොකක්ද? මේ ශරීරය කවර මොහොතක හරි, මේ කතා කරන වෙලාවේ තිරෝගීව තිබෙන්න පුළුවන්. නමුත් ඊළඟ විනාඩිය ගැන කාටවත් කියන්න බැහැ. මේ ශරීරයේ කවර ලෙඩක් තිබේද කියලා කියන්න බැහැ. අද මේ වෙලාවේ ශක්තිමත්ව තිබෙන ශරීරයේ ප්‍රාණවත්ව තිබෙන ඇහැ, කණ, නාසය ආදී දේවල් ඊළඟ විනාඩියේ දී මක්වේද කියලා කියන්න බැහැ. ඇත්තටම පින්වතුනි, හිතන්න, කල්පනා කරන්න, සතියකට කී දවසක් අපි වෙනත් මනුෂ්‍යයන් ගැන පුදුම වෙනවාද? නැද්ද? කතා කරනකොට බලන්න. පුදුම වෙන්නේ නැද්ද? අයියෝ අපේ ගෙදරටත් ඊයේ ආවානේ. මට පාරේදීත් පෙරේදා හම්බ වුණානේ. එක එක මනුෂ්‍යයන් ගැන, ඊයේ හොඳට හිටියා, පෙරේදා හොඳට හිටියා, කාර්යාලයටත් ආවා. අතේ මට හම්බ වුණා, අපේ ගෙදරට ආව කිය කියා කතා කරනවා. කතා කර කර තිකට අතේ කියාගෙන, අයියෝ මෙහෙම ලෙඩක් කවදාවත් ඔය ශරීරයේ තිබුණේ නැහැනේ, පුදුමයට හැදිවිට එක කියලා හඬන්නේ දොඩන්නේ නැද්ද? අතේ කිසිම ලෙඩක් අසනීපයක් පණ නැතිකමක් ශරීරයට තිබුණේ නැහැ. හරි පුදුමයි කියනවා. ඇඳ මත වැතිරෙනවා පින්වතුනි, ඊළඟ විනාඩියේ කෙළින් කරන්න බැහැ. මාස ගණනක්, අවුරුදු ගණනක් දුක් විඳින මනුෂ්‍යයෝ නැද්ද? මන්න බලන්න මේ ශරීරයේ ස්වභාවය. ඒ විතරක් නොවෙයි, අපි පුදුම වෙන්නේ

මොනවටද? තුන්වනුව බුදුරජාණන් වහන්සේ දක්වනවා, මේ වෙලාවේ පණ තිබෙන්න පුළුවන්, මේ පණ ටික කවර මෙහොතක නැති වෙනවද කියල කාටවත් කියන්න බැහැ, 'මරණ ධම්මෝඡි මරණං අනත්තොති මේ මරණ ධර්මයට අපි කාටත් මුහුණ පාන්න සිද්ධ වෙනවාය කියන කාරණය, අභිනතං පච්චවේක්ඛිතබ්බනති' අන්න ඒකයි කල් තියාම වෙනස් කළේ. නිතරම හිතේ තියාගන්න ඕනෑ ඒ කාරණය. එහෙම නම් අද තිබෙන මේ ශරීරය දුබල වෙයි, ලෙඩ වෙයි, පණ නැති වෙයි, කවර වෙලාවක හරි හුස්ම ටික යයි. එහෙම නම් එවැනි වෙලාවක අපට මොනවාද කරන්නට පුළුවන්. අන්න බුදුනාමුදුරුවෝ තුන්වනුව දක්වනවා, ප්‍රිය මනාපයි කියලා හිතාගෙන ඉන්න සේරම අත්හැර දමන්නට අපට සිද්ධ වෙනවා. ඔන්න හතරවැනි කාරණය. අප සතුය කියන ප්‍රිය මනාප, පණ ඇති පණ නැති, සචේතනික අචේතනික සේරම අපේ දේ අත්හැර දමන්නට වෙනවාය කියන එක හොඳට හිතේ තබාගන්න. ඔය කිසිවක් අපට ඇත්තේ නැහැ. මගේ කියල හිතාගෙන ඉන්න ප්‍රිය මනාප ඔය කිසිම දෙයක් - දු දරුවන්, දේපළ වස්තුව - මට ඕනෑ විදියට තියාගන්න බැහැ, ඡේවායින් ඉවත් වෙන්න සිද්ධ වෙනවා. එහෙම නම් මටය කියල ඉතුරු වෙන්නේ මොකක්ද? අපටයි කියල ඉතුරු වෙන්නේ මොකක්ද පින්වතුනි, අන්න පස්වැනි කාරණයෙන් දක්වනවා, 'කම්මස්ස කොම්හි කම්ම දායාද' පොඩි දරු දැරියන් ඇතුළු සියලු දෙනාම හිතේ හොඳට සටහන් කරලා තියාගන්න, මටය කියල ඉතුරු වන එකම දෙය මොකක්ද? මා කරන ලද කුසල් සහ අකුසල් පමණයි. හොඳ තරක ටික පමණයි මා පසුපස එන්නේ කියන එක මතක තියාගන්න.

මෙන්න එහෙම නම් අද ධර්ම දේශනාවේ මාතෘකාව අභින්න පච්චවේක්ඛිතබ්බ සූත්‍රය හා සම්බන්ධ මේ කරුණු පහ සම්බන්ධ කරගෙනයි අපි ටික වෙලාවක් හිතන්න තිබෙන්නේ. අනික් සේරම හරි තේද? අනික් සේරම හරි, ලෙඩක් වුණත් කමක් නැහැ, ඉතින් බෙහෙත් කරගන්න බැරියැ. ශරීරය දුබල වුණත් ඇඳ මත හරි ඉන්න පුළුවන් නොවු. ප්‍රිය මනාප වස්තු නැති වුණත් කමක් නැහැ, 'මරණ ධම්මොඡි මරණං අනත්තොති අභිණතං පච්චවේක්ඛිතබ්බං' ඒක නම් හරි භයානක දෙයක් මොකක්ද? අපි කවුරුත් මැරෙනවා කියල

හිතා ගන්න කියල බුදු හාමුදුරුවෝ ඉගැන්නුවා වුණත් මැරෙනවාය කියල හිතා ගත්තොත් අපට පුළුවන්ද සතුටින් ප්‍රීතියෙන් ඉන්න. මැරෙනවාය කියල දැන ගත්තොත් සතුටින් ඉන්නේ මොන මනුෂ්‍යයාද පින්වතුනි? ඕක බොහොම දෙනෙක් කල්පනා කරන්නේ නැහැනේ. බොහොම දෙනෙක් හිතාගෙන ඉන්නේ මොකක්ද? අනේ කවද්ද මගේ උපන් දින උත්සවය කියලයි. බොහොම දෙනෙක් හිතාගෙන ඉන්නේ උපන් දින උත්සවය ආවාම කිරිබත් කන්න. කේක් කපන්න. උඩ පනින්න, විනෝද වෙන්න, තෑගි හෝග හුවමාරු කරගෙන සතුටු වෙන්න. කවුරුවත් හිතුවද මේ අවුරුද්දක් ප්‍රාර්ථනා කරලා අලුත් උපන් දිනයක් එනකොට තමන්ට මොකක්ද වුණේ කියල හිතුවද? 'උපතීයනි ලොකො අද්ධුවො ඵකාන්තයෙන් මොකක්ද වෙන්නේ අවුරුද්දක් ගෙවනවා කියන්නේ මරණයට ළං වීමක්. මාරයා කරා ළං වීමක්නේ මේ වෙන්නේ. හිතුවද? උපන් දිනයක් ආවාම නම් උඩ පනිනවා, බොහොම සතුටු වෙනවා. කවුරු හරි කේන්දරය බලල හරි කිව්වයි කියල හිතමු. අවුරුදු 80 යි ජීවත් වෙන්නේ කියල. 79 වන අවුරුද්ද දවසෙන් කිරිබත් කාලා, කේක් කපාගෙන 79 වන අවුරුද්දේදීත් තව අවුරුද්දයි මම ජීවත් වෙන්නේ කියල කේක් කන මනුස්සයෙක් ඉන්නවද? කිරිබත් කන මනුස්සයෙක් ඉන්නවද පින්වතුනි. එහෙම නම් මතක තබා ගන්නට ඕනෑ මේ අනුක්‍රමයෙන් අපි ළං වෙන්නේ මොකටද? මාරයාට. එහෙම නම් මෙවැනි කරුණු 5 ක් අපට නිතරම හිතේ තබාගන්නාය කියලා බුදු හාමුදුරුවෝ උගන්නලා තිබෙනවා. එසේ නම් මේක හිතේ තබාගන්නාම ඇති වැඩේ මොකක්ද? මම ඉස්සෙල්ලා කිව්වා වගේ මැරෙනවයි කියල හිතන මනුස්සයකුට සතුටින් ඉන්න පුළුවන්ද? එහෙනම් බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ කරුණු අපට ඉගැන්නුවේ මරණානුස්මිතියක් වඩ වඩා ඉන්නවත්, අනේ මැරෙනවා කිව්වොත් සමහරු කල්පනා කරයි, අනේ අද රස්සාවට යන්න ඕනෑ නැහැ, සල්ලි හම්බ කරන්න ඕනෑ නැහැ, කන්නත් ඕනෑ නැහැ, බොන්නත් ඕනෑ නැහැ, වතුර නාන්නත් ඕනෑ නැහැ, මුහුණ හෝදන්නත් ඕනෑ නැහැ, මැරෙනවා නම් මොකටද ඕවා කරන්නේ කියල පැත්තකට වෙලා ඉන්නද බුදුහාමුදුරුවෝ මේ කාරණය ඉගැන්නුවේ? නැහැ, කාරුණික පින්වතුනි, මේවා සිහියේ තබාගන්නාම මැරෙන්න කලින්

කරගන්න ඕනෑ දේ කරගන්න එපායැ. මරණ ස්වභාවයට පත් වෙන්නට කලින් අප සෑම දෙනාම කර ගත යුතු කාර්යය කිබෙනවා, මෙන්න මේ ටික කරගන්න තමයි බුදුහාමුදුරුවෝ අපට මේ කරුණු සිහියේ තබා ගන්නය කියල දක්වා වදාළේ. මොකක්ද කර ගන්නා කාර්යය? ඉතින් ඒවා විස්තර කරන්න වෙලාව නොවෙයි. පුංචි උදාහරණයක් ගනිමු. පුංචි දරුදැරියෝත් තරුණයෝත් ධර්ම ශ්‍රවණය කරන නිසා අපි පුංචි සිදුවීමක් ගනිමු. අපි හිතමු මේ රූපවාහිනියේ හැන්දෑවට චිත්‍රපටියක් වගේ එකක් කිබෙනවාය කියල. එතැනට වෙලා වාඩිවෙලා, කල්තබාම පුටු කියාගෙන සුදානම්ත් ඉන්නවා. මේ චිත්‍රපටිය බලන්න. ඉතින් පැය දෙකහමාරයි තුනයි කල් ගත කරන්නේ. සමහර වෙලාවට කෑම කන්නේ කීයටද? රාත්‍රි 9 ටද 10 ටද? අර කෑම ටික මේසයේ වහලා කිබෙනවා. ගන්නකො පොඩි දරුවෙක් නැත්නම් තරුණ කෙනෙක් ඒ වෙලාවට කෑම මේසය ළඟට ගන්නකො. නැහැ ඇස් පිස දම දමා බොහොම අමාරුවෙන් අර චිත්‍රපටිය දිහා බල බලා ඉන්නවා. ඔන්න ඔය පැය ගණනක් ගත කරන වෙලාවට, අපේ අම්මලා, තාත්තාලා වැඩිහිටි අය පොඩි දරුවන්ට තරුණ අයට කපා කරලා කියනව මොනවද කියන්නේ? අතේ දරුවො කෑම ටික තරක් වෙන්න කලින් කාලා ඉන්නකො. මේ කෑම ටික විනාශ වෙන්න කලින් කලා ඉන්නය කියනවා. උපදෙස් දෙනවා. වැරදි එකක්ද? හරිම හොඳ උපදේශයක් මේ දෙන්නේ. වැරද්ද කොතනද කිබෙන්නේ? වැරද්ද කිබෙන්නේ කෑම ටික තරක් වෙන්න කලින් කවනවා, පොවනවා, උපදෙස් දෙනවා, ඒ ටික කන්න. ඒ කන්න පාවිච්චි කරන කිරිපැණි, වටලප්පන්, අයිස්ක්‍රීම් වගේ නොවෙයි, මේ ශරීරය. පුදුම එකක් මේ ශරීරය. ඇයි කෑම ටික තරක් වෙන්න කලින් ප්‍රයෝජන ගන්න ඉගෙන ගත්තා නම් එළවළු ටික තරක් වෙන්න කලින් ප්‍රයෝජන ගන්න ඉගෙන ගත්තා නම්, ගහේ ගෙඩිය තරක් වෙන්න කලින් එල ප්‍රයෝජන ගන්න ඉගෙන ගත්තානම්, මල් ගහේ මල පර වෙන්නට කලින් බුදුන් පුදන්නට ඉගෙන ගත්තා නම්, මේ සියල්ලටම වඩා වටින මේ ශරීරය නැති වෙන්න කලින් ඇයි සමහර අය ප්‍රයෝජන ගත්තේ නැත්තේ? බුදුරජාණන් වහන්සේ පින්වතුනි, අපට ඉගැන්නුවා, මේවා නම් ජරාවට යනවා. ලෙඩ වෙනවා. මරණ ස්වභාවයට පත් වෙනවා. ඔන්න ඔය තත්ත්වයට පත් වෙන්නට කලින් ගන්න කිබෙන

ප්‍රයෝජන ගන්නටයි මාගේ බුදු පියාණන් වහන්සේ මේ සෑම දෙනාටත් මටත් උගන්වන්නේ. ප්‍රයෝජන ගන්නවා නම් මේ ශරීරය තරම් වටිනා ශරීරයක් නැහැ. එහෙම කියනකොට මට අර පුංචි උපදේශය මතක් වෙනවා. පින්වතුනි, අපේ බුදුහාමුදුරුවෝ අපි කාටත්, මේ සියලු පින්වතුන්ටත් හරිම වටිනා උපදේශයක් දීලා තිබෙනවා. මොකක්ද? ‘හනොවෙමා උපඤ්චා’ කටපාඩම් කරලා තියාගන්න. මේ ලබා තිබෙන සම්පත්තිය නිකමීම අතහරින්න එපා. නිකමීම ගෙවී ගෙවී යන්න දෙන්න එපා. මේ ලබා තිබෙන සම්පත්තිය. මොකක්ද ලබා තිබෙන සම්පත්තිය. සම්පත්තිය කිව්වම, ඔබට තිබෙන සම්පත්තිය මොකක්ද කියල ඇහුවොත්, ‘අතේ හාමුදුරුවනේ බැංකුවේ දාපු සල්ලි තමයි කියල කෙනෙක් කියයි. මේ මම හඳුපු ගේ තමයි මට තිබෙන සම්පත්තිය, තැත්නම් මගේ මේ ඉඩම තමයි මගේ සම්පත්තිය කියල තවත් කෙනෙක් කියයි. ඔය විධියට නොයෙක් සම්පත්ති කියයි. නමුත් පින්වතුනි, ඔය සියලු සම්පත්තිවලට වඩා වටිනාම සම්පත්තිය මොකක්ද? මැරි මැරි, ඉපදී ඉපදී විවිධ ආත්ම ලබා ගන්නා අප මනුෂ්‍ය ආත්මයක් ලබා ගන්නවාය කියන එක තමයි ලොකුම සම්පත්තිය. ලොකුම සම්පත්තිය මනුෂ්‍ය ආත්මයක් ලබා ගැනීමයි. එසේ නම් කාරුණික පින්වතුනි, මේ සෑම දෙනාම කල්පනා කරන්න, අප අතීත ආත්මවල මොන මොන තැන්වල උත්පත්තිය ලැබුවද කියල අපි කාටවත් කියන්න බැහැ. හැමදාම මනුෂ්‍ය ආත්මයේ උපදියි, දිව්‍යලෝකයේ යයි කියල තමයි බොහොම දෙනෙක් හිතාගෙන ඉන්නේ. අපේ සසර ගමන, මේ ආපු ගමන එවැනි සැපදායක තැන්වල පමණක් ඉපදෙන්න ඇති කියල හිතන්න එපා. අප ගැන මොනවද කතා කරන්නෙ. වඩා පිං කළේ කවුද? වඩා පිං කළේ බුදුහාමුදුරුවෝ නොවැ. බෝධිසත්ව කාලයේ. ඒ බෝධිසත්වයෝ පවා හැමදාම මනුෂ්‍ය ලෝකයේද, දිව්‍යලෝකයේද ජීවත් වුණේ, මැරි මැරි ගිහිල්ලා. පින්වතුනි නිකමී ඉන්න වෙලාවට පන්සිය පනස් ජාතක පොත් වහන්සේ කියවලා බලන්න. ඒ බුදුහාමුදුරුවොත් පෙර ආත්මයේ ගවයන් වැනි සතුන් වෙලා උත්පත්තිය ලැබුවා. ජාතක පොත අරගෙන බලන්න. වදුරෝ වෙලා උත්පත්තිය ලබා ගත්තා නම්, නාගයන් වැනි සතුන් වෙලා, කපුටන් වැනි සතුන් වෙලා, මාර් වැනි

සතුන් වෙලා, විවිධ නිරිසන් ආත්මවල සමහර වෙලාවට සුනඛයෙක්ව බෝධිසත්වයෝ ඉපදිලා තිබෙනවා. අර තරම් පිං කරපු උත්තමයොත් අර වගේ නිරිසන් ආත්ම ලබ ලබා ආව නම්, හිතන්න එපා මේ ජීවිතය අද මේ වාසනාවත්ත මනුෂ්‍ය ආත්මයක් ලැබුවට දෙනෙත් පියාගන්නා හැම ආත්මයකම අතීතයේ එහෙම වුණාය කියල. එහෙම කාටවත් කියන්න බැහැ. මෙන්න මේක සිහිපත් කළාම තමයි, අනාගතයේ මරණයෙන් මත්තේ අපට කළ යුතු කාර්යය කරගන්න ඕනෑද කියල සිහිවෙන්නෙ. ඒ නිසා බුදුහාමුදුරුවෝ ඉගැන්නුවා ‘භනොවෙමා උපවවගා’ ලබල තිබෙන ඉතාමත්ම වාසනාවත්ත තත්ත්වය තමයි මේ මනුස්සකම ලබා ගන්න එක. බොහෝ දෙනෙක් පිං කරල ප්‍රාර්ථනා කරනවා, සමහර වෙලාවට දිව්‍යලෝකයේ යන්න. ඇත්තටම පින්වතුනි, මනුෂ්‍යයාද වඩා හොඳ දෙවියන්ද කියල කල්පනා කරල බලන්න. විවිධ කරුණුවලින් දෙවියෝ උසස්. විශේෂයෙන් මේ ඇස්, කන, නාසා ආදී ඉන්ද්‍රියයන්ගෙන් කම්සැප විඳීම අංශයෙන් අපට වඩා දෙවියෝ උසස්. නමුත් සමහර කරුණුවලින් දෙවියන්ට වඩා අපි උසස්. එක උදාහරණයක් ගනිමු. වෙස්සන්තර ආත්මභාවයෙන් ගත කරල අපේ බෝධිසත්වයෝ මිය ගියා. තව්තිසා දිව්‍ය ලෝකයේ උත්පත්තිය ලබල කලක් ගත වුණා. එහේ සිටියදී දෙවියෝ වට වුණා. මොනවද කිව්වේ, බෝසත් දෙවියන්ට මොනවද කිව්වේ? කාලො යංතෙ මහා වීර උඤ්ජරාකුකුචරියං. පින්වත් දෙවියන් වහන්ස, දිව්‍ය ලෝකයෙන් වුතවෙලා මනුෂ්‍ය අම්මා කෙනෙකුගේ කුසේ පිළිසිඳගෙන සියලු සත්ත්වයා සසර සයුරෙන් එතෙර වන්නට උතුම් වූ බුද්ධ රාජ්‍ය ලබා ගන්නට හොඳ කාලයයි. මනුෂ්‍ය ආත්මයක් ලබාගෙන දැන් හොඳයි කල් ගත කරන්න කියල තේද අපේ බෝසතුන්ට දෙවියෝ පවා ආරාධනා කළේ. කිසිම දෙවියකුට බුදු වෙන්න බැහැ. කිසිම දෙවියෙකුට පථෙක බුද්ධ රාජ්‍යයට පත් වෙන්නට පුළුවන්කමක් නැහැ. චක්‍රවර්ති රාජ්‍ය සම්පත්ති වැනි රාජ්‍ය සම්පත්ති දෙවියෙකුට ලබා ගන්න බැහැ. එහෙම නම් ඉතාමත්ම ශ්‍රේෂ්ඨම සම්පත්තියක් අද ලබල තිබෙන වෙලාවේ මේක ගිලිහුණොත් අතට ලැබුණු බෝලයක් බිමට වැටුණාම මොකද වෙන්නේ කියල ඔය ක්‍රිකට් ගහන පොඩි දරුවන් දන්නවානේ. කොච්චර දුකක් ඇති වෙනවාද?

අපේ මේ මනුෂ්‍ය ශරීරය නැති කර ගන්නොත් මරණින් මත්තේ මොකද වෙන්නේ. කනගාටු වෙන කරුණු අටක් තිබෙනවා බණ පොතේ. අධ්‍ය උෂ්ටක්ෂණ් කවුරුත් දන්නවානේ. ‘තයො අපායා’ වැරදිලාවත් තරක තැනක උත්පත්තිය ලැබුවොත් මොකද්ද වෙන්නේ. තරක, තිරිසන්, ප්‍රේත, අසුර, තරකයේ දුක් ලැබුවොත් මරණින් මත්තේ කල්ප ගණනක් දුක් විඳින්න සිද්ධ වෙනවා. තිරිසන් ආත්මයක් ලබා ගන්නොත්, පෙනෙනවානේ අපට මහා මාර්ගයේ යනකොට, බල්ලෙක්, වෙනත් සතෙක් ගත කරන ජීවිතය. අර සත්තු වත්තේ සිටින විවිධ සතුන් අරගෙන බලන්න. කොච්චර දුක් විඳින සත්ත්වයෝද කියල හිතල බලන්න. මේ වගේ තැනකට මරණින් මත්තේ ගියොත්, ප්‍රේත ලෝකෙට ගියොත්, දුක් විඳින අසුර නිකායට ගියොත් මොකද වෙන්නේ? අන්න, අෂ්ඨ උෂ්ඨක්ෂණ්වලින් මෙවැනි තැනකට ගියොත් මොකද වෙන්නේ? ඒ චිත්තරක් නොවෙයි, ‘පච්චතතිමංපිච ඛුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය නැති රටක උත්පත්තිය ලැබුවොත්? ඇමෙරිකාව, ප්‍රංශය, ජර්මනිය වගේ රටක මොනවා හරි පෙන්වනකොට නම් අපට පෙනෙනවා, අහස උසට විහිදී ගිය මහා දැවත්ත ගොඩනැගිලි දිහා බැලුවාම, යාන වාහන දිහා බැලුවාම, මනුෂ්‍යයන් දිහා බැලුවාම වෙලාවකට කෙනෙකුට හිතන්න පුළුවන්, අනේ දිව්‍ය ලෝකය කියන්නේ මේ රටවල් තමයි කියල. මේව තමයි දිව්‍ය ලෝක කියල කෙනෙකුට හිතන්න පුළුවන්. අනේ හරි සැප ඇති කියලත් කෙනෙකුට හිතන්න පුළුවන්. ඇත්තටම ඒ රටවල සැප තියෙනවද කියල දැන ගන්න නම් ඔය නිකම් ඉන්න වෙලාවක යන්න අර හික්කඩුව, මීගමුව වගේ ප්‍රදේශවල මුහුදු වෙරළට යන්න. ඔය රටවලින් ආපු අපි හිතාගෙන ඉන්න දෙවියො තමයි අර පැල්පත්වලට ඇවිත් ඉන්නේ.

අසරණ කෙනෙක් වගේ ඉන්නකොට කතා කළොත් කියයි, අනේ මම අහවල් රටේ, මහා කර්මාන්තශාලාව මට තමයි අයිති. මට මේ කෝටි ගණනක් පවුම් තිබෙනවා, ඩොලර් තිබෙනවා කියල කපා කරල කියයි. ඇයිද ඔබ මේ රටට ආවෙ කියල ඇහුවොත් ටිකක් සැප ලබන්න, විවේකිව ඉඳල යන්න ආවා කියල කියයි. අන්න බලන්න, අර ගොඩනැගිලි හැදුවට මොකද, යාන වාහන තිබුණට මොකද, පින්වතුනි, සැපයි කියල හිතුවට හැමදාම සැපයි

කියල හිතන දේ තවත් වෙලාවක ඒ සමහම දුකක් ඇති වෙනවානේ. සැපයි කියල හිතන තැනමනේ දුක තිබෙන්නේ. අනේ බඩගිනියි කිය කියා ඉන්න සමහර මනුෂ්‍යයෝ ඉන්නවා, බලන්න. බඩගිනියි, හරි දුකයි කියල කියනවා. කෑම බේදල දීලා කාගෙන, කාගෙන ගියාම බඩ පිරුනාම මොකක්ද කියන්නේ? අනේ බඩ පිරිල වැඩියි හරි දුකයි කියනවා. සැප ළහම දුක ආව හැටි බලන්න.

අර මිනිස්සු එහේ සැප තිබුණාට ඒවා අත්හැර දමලා මෙහේ එන හැටි බලන්න. එහෙම නම් හිතන්න එපා එවැනි තැන්වලට ගියත් අපට සැපයක් ලබන්නට බැහැ. සැපයි කියල දෙයක් ඇත්තේ නැහැ. විශේෂයෙන් මිථ්‍යා දෘෂ්ටිකයන් වුණොත්, බුද්ධෝත්පාද කාලයක් නොවුණොත් බණ ටිකක් අහන්න නැති වුනොත් මොකද වෙන්නේ? බලන්න ඔය එංගලන්ත, ඇමෙරිකාව ආදී රටවලට මේ ප්‍රදේශවලත් දෙමව්පියන්ව දු දරුවෝ එක් කර ගෙන යනවා ඇතිනේ. ආවාම මොකද්ද කියන්නේ? අනේ මට නම් පාලු කාන්තාරේ වගේ. එහේ කන්නත් තිබෙනවා. සැලකිලිත් හොඳයි, පහසුකම් තිබෙනවා. නමුත් කහ සිවුරක් දකින්න නැත්නම්, පත්සලකට යන්න නැතිනම්, භාවනා කරන්න මොකක්වත් නැත්නම් මොනවටද හාමුදුරුවනේ ජීවත්වෙලා කියල හඬන අපමණ කෝටිපති අම්මලා, සීයලා, පියවරු අපට හමු වෙනවා. වැඩක් නැහැ. පින්වතුනි, මිථ්‍යා දෘෂ්ටිකයන් වුනොත් වැඩක් නැහැ. අපි කවුරුත් කාට හරි අමාරුවක් තිබෙනවා නම්, පත්සලකට බණ ටිකක් අහන්න එන්න අමාරුයි කියනවා නම්, බිම වාඩි වෙන්න අමාරුයි කියනවා නම් බණ ගැන දැනගන්න යා යුතු තවත් තැන් කීපයක් තිබෙනවා. එකක් අංගවිකල ආයතනය. මාසයකට එක වරක්වත් යා යුතු තැනක් තමයි පින්වතුනි අංගවිකල ආයතනය. ගිහිල්ලා බලන්න මනුෂ්‍ය අම්මා කෙනෙකුගේ කුසෙන් මේ ලෝකයේ එළිය දැක්ක දුටල පුතාලගෙ හැටි බලන්න පින්වතුනි. කියන්න දුකයි. අවුරුදු තිහ හතලිහ වෙනකම් කවදාවත් මේ ලෝකය කළ ද සුදු ද කියල දැක්කෙ නැති, ඇස් දෙක නැති පුතාල කී දෙනෙක් ඉන්නවද? තරුණ තරුණියන් කී දෙනෙක් ඉන්නවද? අත් නැති අය, දෙපා නැති අය, කොර වුණු අය, කපා කරන්න බැරි අය විවිධාකාරයේ අංගවිකල වුණු අය දිහා බැලුවාම අපට කොච්චර

වේදනාවක් ඇති වෙනවාද? වර්දින්නේ නැතිව නිකටේ අත නියාගෙන කාටත් කියවෙයි, 'අනිච්චං දුක්ඛං අනත්තං' ආයෙත් ගෙදර ආවාම 'නිච්චා' හැමදාම ඉන්න විධියට පරණ විධියට වැඩ කර කර ඉන්නවා. මේ මනුෂ්‍ය ආත්මයෙන් ප්‍රයෝජන ගන්න හිතනවාද? කල්පනා කරනවාද? දුකයි කියල තේරුම් ගන්නවාද? නැහැ පින්වතුනි, පුදුමයි. ඔන්න ඔය කාරණා නිසා බුදුහාමුදුරුවෝ දැක්වූවා, 'හතොවෙමා උපච්චගා' අම්මා කෙනෙක් තාත්තා කෙනෙක් දරුවන්ට අවවාද දෙනවා වගේ පින්වතුනි, බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කරලා තිබෙන්නේ මේ පිං කරලා ලබා ගන්න මනුෂ්‍ය ආත්මය නිකම්ම ගෙවා දමන්න එපා, කොයි වෙලාවක හරි ලෙඩ වුණාම පිං කරගන්න බැරි වෙනවා, ඇවිදින්න බැරි වෙනවා. ඇවිදින්න බැරි වුණොත් පිං කර ගන්න බැරි වෙනවා. මරණයට කවර මොහොතක මුහුණ පාන්න සිද්ධ වෙයිද දන්නේ නැහැ. මොනවද අපි ගෙන යන්නේ, පරලොව යනකොට?

ඒ නිසා ඉතාමත්ම වගකීමෙන් වැඩ කරන්නයි මේ කරුණු පහෙන් බුදුහාමුදුරුවෝ උගන්වන්නේ. එසේ නම් අප කල්පනා කරමු පින්වතුනි, මොනවද කරන්න ඕනෑ. මේ ධර්ම දේශනාව පවත්වන වෙලාවේ සමහර මනුෂ්‍යයෙක් මේ රටෙන් ඉවත් වෙලා වෙන රටවලට යනවා ඇති, ගිහිල්ලා ඇති. ඒ විතරක් නොවෙයි, සමහර මනුෂ්‍යයෝ මේ පොළොව හාර හාරා දෝනාවල් කප කපා යට ගමන් කරනවා. සමහර මනුෂ්‍යයෝ මහ මුහුදු වල කිමිදි කිමිදී, මහා ගංගා වල කිමිදි කිමිදී මහ කැළැවලට ඇතුළු වෙලා නොයෙක් විවිධ වැඩ කටයුතුවල යෙදෙනවා. සමහරවෙලාවට අපි ආහැව්වොත්, අනේ හාමුදුරුවනේ කිසිම විවේකයක් නැහැ, රස්සාවට යනවා, හරිම කරදරයි, රැ 11 නැත්නම් 12 වෙනකම් රස්සාව කරන්න ඕනෑ. පෝය දාටවත් එන්න විධියක් නැහැ. එදත් වැඩ කරන්න ඕනෑ. කඩේ වහන්න විධියක් නැහැ. එහෙම නැත්නම් ගෙදර දොරවල් වහල එන්න විධියක් නැහැ කිය කියා උත්තර දෙන අය ඉන්නවා. ඔය තරම් මහත්සි වෙන්නේ මොනවටද කියල ඇහැව්වොත් වචන නම් එක එක්කෙනාගේ වෙනස් වෙයි. අර්ථය එකයි. මේ මහත්සි වෙන්නේ මොනවටද? මේ රට දමල වෙන රටකට යන්නේ ඇයි? මහ මුහුදේ, මහ ගංගාවල කිමිදෙන්නේ ඇයි? කැළෑ වදින්නේ ඇයි?

සේරම ධනය හමිබ කර ගන්නයි වස්තුව හමිබ කරගන්නයි. ඒ හමිබ කර ගන්නේ ඇයි කියල ඇහුවොත් කාගෙන් එකම පරමාර්ථයයි, මොකක්ද? අනේ සැප ලබන්න. වැරදිද? නැහැ, හරි. හැබැයි වරදින්තේ මොකක්ද? මනුෂ්‍යයා සැප ලබන්න කුමක්කළ යුතුද? මොන වගේ සැප ලබන්නද වැඩ කළ යුත්තේ කියන එක බොහෝම දෙනෙක් දන්නේ නැහැ. සැප කියක් තිබෙනවාද? සැප තුනක් තිබෙනවා පින්වතුනි. එකක් දිට්ඨ ධම්ම සුඛ. දෙවැන්න සම්පරායික සුඛ. තුන්වැන්න පරමත්ථ සුඛ. පළමුවැනි කාරණය මොකක්ද? අප සැම දෙනාගේම බලාපොරොත්තුව මොකක්ද? මේ ගතකරන වෙලාවේ ඉඳලා සම්පූර්ණයෙන් සැප ලබන්නටයි. සැප ලැබීමයි පරමාර්ථය. ඒ සඳහා තමයි ධනය හමිබ කර ගන්නේ. ඔන්න සැප ලබන්න ධනය හමිබ කර ගන්න. මනුස්සයෝ බුදු බණ අනුව මට පෙනෙනවා, මෙලොව පමණක් සැප ලබන මනුෂ්‍යයෝ ධනය හමිබ කරගන්න අය කොටස් දෙකක් පෙනෙනවා. එක් කොටසක් සැප ලබන්නය කියල ධනය හමිබ කර ගන්නේ. අප්‍රමාණ ධනය හමිබ කරගන්නවා. හමිබ කළාට මොකද, ඇත්තටම ඒ මනුෂ්‍යයන් හමිබ කළාට ඒ අය එයින් සැප ලබන්නේ නැහැ. ඒවායින් තමන්ගේ දුදරුවන් ඇතුළු පවුලේ අයට එයින් සැප නොදෙන මනුෂ්‍යයෙක් ඉන්නවා. එක දිනයක් පාසා, සතියක් මාසයක් පාසා ඔහුට තිබෙන සතුට මොකක්ද? අනේ මම මේ සතියේ මේවිට බැංකුවේ දැම්මා, මේවිට එකතු කළා, මේවිට ඉඩම් ගන්නා, මේවිට ගෙවල් හැදුවා කියල ඒවා ගැන කල්පනා කර කර තමයි සතුට ලබන්නේ, කාලා බීලා නොවෙයි.

මට පුංචි කථාවක් මතක් වෙනවා. ඒ කතාව පන්සිය පණස් ජාතක පොත් වහන්සේගේ කථාවක්. පින්වතුනි, මයාත. කියල කුරුල්ලෙක් ඉන්නවා ාකුළේ . යම්කිසි ගහක ගෙඩි ඉදුනම මේ කුරුල්ලා ඉදිවිට ගෙඩි තිබෙන ගහට ඇවිල්ලා හඬනවා. හඬනකොට කොහොමද ශබ්දය? හඬනකොට ඇහෙන්නේ 'මගේ, මගේ, මගේ,' කියන්නා වගේයි ඇහෙන්නේ. කුළේ ඉන්න වෙනත් කුරුල්ලන් මේ ශබ්දය ඇහුණාම හරියටම දන්නවා මේ හඬන්නේ ඉදිවිට ගෙඩි තිබෙන ගහක් ඇති කියලා. අතින් කුරුල්ලන් සේරම ඉදිවිට ගෙඩි තියන ගහට ඇවිල්ලා කාලා, කාලා, හොඳටම බඩ

පුරවා ගන්නවා. අර මගේ කිය කියා හඩ හඩා හිටිය කුරුල්ලා උග්ගේ හොටෙන් පුංචි ගෙඩියක කැල්ලක්වත් කන්නේ නැහැ. මගේ මගේ කියල හඩල හඩලා වෙන ගහකට පියාඹලා යනවා. ඔන්න ඔය කුරුල්ලා වගේ මිනිස්සුන් සමාජයේ ඉන්නවා. මොකද? මගේ මගේ කියල එකතු කරනවා, එකතු කරනවා, අර කුරුල්ලා වගේ මොනම දෙයක්වත් කරන්නේ නැහැ. පවුලේ අයට කරන දෙන්නෙත් නැහැ. මගේ කියල එකතු කරලා, එකතු කරලා, කුරුල්ලා වෙන ගහකට පියාඹලා ගියා වගේ මේ මනුෂ්‍යයාත් ඇස් දෙක පියාගන්නවා. මරණ ස්වභාවයට පත් වෙනවා. වෙන තැනකට පියාඹලා යනවා. පියාපත් නම් නැහැ. යනවා. දැන් ඉතින් කියන්න ඕනෑ නැහැනේ යන තැන කොහෙද කියලා. දැන් එකතු කළා, ධනය මහා ගොඩක් එකට එකතු කර ගත්තා. යන තැන වෙන කියන්න ඕනෑ නැහැනේ. මොනවද ගෙන යන්නේ. සල්ලි ගෙන ගියාද? අර එකතු කරලා තිබුණු මොනවා හරි අරගෙන ගියාද? නැහැ. ගෙන යන්න දෙයක් නැහැ. සැප ලබන්නට කර ගත්ත දෙයක් නැහැ. අන්න අපට හිතේ තියාගන්න කිව්ව පස් වැනි කාරණය මොකක්ද? මටය කියල තිබෙන්නේ කර්මය පමණයි. කරන හොඳ දේ පමණයි තමන්ට පිහිට වන්නේ. අර මනුෂ්‍යයා සල්ලි හම්බ කළා. තමන්ටය කියල යමක් කර ගත්තද? නැහැ. කිසිම දෙයක් කර ගත්තේ නැහැ. කුරුල්ලා වෙන ගහකට පියාඹලා ගියා වගේ වෙන තරක තැනකට පියාඹගෙන යනවා; ඒ මනුෂ්‍යයා මැරිලා. සල්ලි සැප ලබන්නය කියල සල්ලි හම්බ කරන සමහර අය ඉන්නවා, ඒ වාගේ නොවෙයි, හොඳට කනවා බොනවා. කරන්න බොන්නෙ තමන් විතරක් නොවෙයි. ගෙයත් හොඳට වහගෙන, ගේට්ටුවත් හොඳට වහගෙන තමන්ගේ පවුලේ අය විතරක් හොඳට කාලා බීලා ජීවත් වන මනුෂ්‍යයෝ ඉන්නවා. ඒ දෙවැනි කොටස. ඇත්තටම යම්කිසි මනුෂ්‍යයෙක් හොඳට ධනය හම්බ කරගෙන තමන් හොඳට කනවා, ඇඳුම් පැළඳුම් වටිනා ඒවා අඳිනවා. රන් රුවන් මුතු මැණික්වලින් ගත පුරවා ගන්නවා. ආහරණ පැළඳ ගන්නවා, ලස්සනට ගෙවල් දොරවල් හදා ගන්නවා. හැබැයි සමහරවිට පාන් පෙත්තක් හිඟත්තෙකුට නොදෙන මනුෂ්‍යයෝ ඉන්නවා. ඔවුනි මනුෂ්‍යයෙක් ධනය එකතු කරලා තමන් විතරක් කාලා හිටියාම සමාජයේ

මිනිස්සු මොනවාද කියන්නේ පින්වතුනි. ළිඳ අරක් ගන්න රකුසෙක් වගේ සේරම ගොඩගහගෙන හිටියා, මින් ගියා කියයි. එවැනි මනුෂ්‍යයෙක් මැරුණා කියලා හිතන්න. මොනවද මනුෂ්‍යයෙක් ගැන අන්නිම සහතික දෙන වෙලාවතේ මතක වස්ත්‍ර පූජා කරන වෙලාව. එතැනදී භාමුදුරු කෙනෙක් කථා කරන වෙලාව. මොනවාද පින්වතුනි කියන ගුණය මොකක්ද? ඉඩම් අක්කර මෙව්වර නිබුණයි කියනවාද? බැංකුවේ මෙව්වර දමලා නිබුණා යයි කියනවාද? අතේ එය තෝනා ජීවත්ව ඉන්ද්‍රදේ පවුම් රත්‍රනින්ම හැදුව වළලු දුසිමක් අතේ දාගෙන හිටිය කියලා ගුණයක් කියයිද? කියතොත් කියන්න කිබෙන්නේ වචන තුනයි. ආව, කැව, ගියා. එව්වරයි. කියන්න දෙයක් නැහැ. එහෙම නම් මතක තබා ගන්න වස්තුව එකට එකතු කර කර පරිභෝග කර කර ජීවත් වුණාය කියලත් මිනිහෙකුට සැපයක් ඇත්තේ නැහැ. හැම කෙනෙක්ම ධනය හම්බ කර ගන්නා අය. මතක තබා ගන්න ඕනැ. තමන්ට ඇස් දෙකක් කිබෙන්නා වගේ මෙලොව සහ පරලොව කියන දෙකම බල බලා නිරන්තරයෙන් වැඩ කටයුතු කර ගන්නට මතක තබා ගන්න ඕනැ. එහෙම නම් අපි සැප ලබනකොට දිට්ඨ ධම්ම සුඛ මෙලොව වශයෙන් සැප ලබා ගන්නවා. ඒ සමහම මතක නියාගන්න, සිතින් කයින් වචනයෙන් වැඩ කරන වෙලාවට සම්පරායික සුඛ. පරලොවත් සැප ලබන විධියට වැඩ කටයුතු කර ගන්නට අපි කටයුතු කළොත් අන්න බුද්ධිමත් අන්දමට කටයුතු කළා වෙනවා. පරලොව සැප ලබා ගැනීම අරමුණු කරගෙන යම්කිසි කෙනෙක් වැඩ කරනවාය කියන්නේ වැරදි වැඩ වලින් ඉවත් වෙලා ඉවරයි. ඒ සමහම ඔහුට පුළුවනි, ඒ පරලොව ගැන හිතන තැනැත්තාට පරමත්ථ සුඛ අතේ මට මේ දෙන දානයෙන් කරන පරිත්‍යාගයෙන් ලැබෙන කුසලයෙන් මට නිවන් සැප ලැබේවායි කියලා පතනකොට අන්න බලන්න පරමත්ථ සුඛ. සම්පරායික සුඛ පරලොව සැපයි. ඒ සමහ ඇදිලා සම්බන්ධවෙලා නිවන් පුරයට යන මාර්ගයේ තමයි ගමන් කරන්නේ. මෙන්න මේ ටික සිතේ තබාගත්තාම, මෙන්න මේ ටික කල්පනාවට ගත්තාම කාරුණික පින්වතුනි, අපි සැප ලබා ගන්නට වගකීමකින් වැඩ කරන්නට ඕනැ. බුදුභාමුදුරුවො ගිහි කෙනෙකුට සැප විතරක් දක්වලා තිබෙනවා. එයින් පළමුවැනි සැපය මොකක්ද

අත්ථිසුබය. තමන්ගේ කටයුතු කරගෙන යන්නට පුළුවන් තරම් ධාර්මිකව ධනය හම්බ කර ගන්නය කියල බුදුහාමුදුරුවෝ කියල කිබෙනවා. බලන්න, රතු ඉරක් ගහලා නැහැ. මේව්වරයි කියලා නැහැ.

මේ ගිහි පින්වතුන් මතක තබා ගන්න, ධාර්මිකව ඕනෑ තරමක් ධනය සම්පාදනය කර ගන්නය කියල බුදුහාමුදුරුවෝ දක්වලා තිබෙනවා. ඒ ධනය සම්පාදනය කර ගැනීමත් සමඟම - සම්පාදනය කරලා ඉවර වෙලා නොවෙයි - මම එහෙම කිව්වේ අද සමාජයේ බොහොම දෙනෙක් පිංකම් කරන්න බලා ගෙන ඉන්නේ කොහොමද? තිබෙන වැඩ කටයුතු ටිකක් ඉවර කරලා තමයි පිංකම් කරන්න බලාගෙන ඉන්නේ. තවම ගෙය හදලා ඉවර නැහැ. ගෙය හදලා ඉවර වෙලා මම පත්සල පැත්තේ එන්නයි කල්පනා කරගෙන ඉන්නේ, පිංකම් කරන්නයි කල්පනාව, කුසල් කරන්නයි කල්පනාව කියල කතා කරන අය ඉන්නවා. තමන්ගේ වැඩ සේරම ඉවර කරලා පිංකම් කරන්නයි සමහර අය බලාපොරොත්තු වෙන්නේ. අපේව කීව්වං ආතප්පං අද කළ යුතු පිංකම කුමක්ද කියල කල්පනා කර කර, හම්බ කර කර ඒ ධනය යොදවා පිංකම් කරන්නට ඕනෑ. අන්න ඒ සැපය මොකක්ද? බුදුහාමුදුරුවෝ දක්වපු හතර ගිහි සුව වලින් දෙවැනි සැපත හෝග සුබයයි. එහෙම නම් වස්තුව සම්පාදනය කර ගන්න ඕනෑ. වස්තුව ඕනෑ තරම් එකට එකතු කර ගන්න ඕනෑ. ඒ වස්තුව සම්බන්ධව ආශාව වැඩි වුණොත්, ධනය ලබා ගැනීම සඳහා කටයුතු කරලා දේපොළ ඉඩකඩම් ගැන ආශාව වැඩි වුණොත් තමන්ට ඒකම තමයි වරදින්තේ කියන එකක් මතක තබා ගන්න. නැහැ. කා ළඟත් ආශාව තිබෙනවා. අප්පිෂ්කා මහිච්චකා. අධික ආශාව තරක දෙයක්. කා තුළත් ආශාව තිබෙනවා. අධික ආශාව තමන්ට විපත්ති කරයි. අධික ආශාවක් හිතට ආවොත් බොහොම වෙලා වට කල්පනා කරන්නේ, අනේ මම හම්බ කර ගත්ත දේ දෙන්න බැහැ, මට නැති වෙනවා. මීට මොලවා ගන්නමයි කල්පනාව. එකතු කර ගන්නමයි කල්පනාව. අනිත් ගිලිහී යන දේ නැති වෙනවාය කියල බියකට පත් වෙනවා. ඇත්තටම මොහොතක් හිතන්න පින්වතුනි, අපට පිහිට වන්නේ මීට මොලවාගෙන තමන්ගේය කියලා කොහේ හරි බැංකුවක හරි රැස් කරලා, කාටවත්

නොදී නිබුණු දේද, එහෙම නැත්නම් පරිත්‍යාග කරපු දීපු දේද පිහිට
 වන්නේ කියල බුද්ධිමත් අය හිතලා බලන්න. ‘අන්තකෙනාධි
 පණ්ණසා’ මාරයා එනවා. මාරයා ළඟා වෙනවා. මාරයා ආපු
 වෙලාවට කියන්න සල්ලිකාරයකුට මාරයාගෙන් ගැලවෙන්න
 සතියක් කල්ගන්නය කියල. ක්‍රමයක් නියෙතවද කියල හිතල
 බලන්න. පුළුවන්කම තිබෙනවා නම් ඔය මාරයා කතා කරන
 වෙලාවට දැන් මම මිය යයි කියල හිතනවා නම් ඔය කොච්චර
 ගොඩගහන්න කැමති වුණත් රුපියල් ලක්ෂයක් වුණත් වෙක් එකක්
 ලියාගන්න පුළුවන් මාරයට, කිසිම ගණනක් නැහැ එක සතියකට
 මට ජීවත් වෙන්න දෙන්න කියල ඉල්ලාගන්න පුළුවන් නම්
 පුළුවන්ද? මාරයා ඇවිත් කථා කරන වෙලාවට අර මීට මොලවා
 ගත්ත දේ පිහිටක් නැහැ. හොඳයි, දෙනෙත් පියාගත්තා කියල
 හිතන්න කවුරු හරි. මැරුණා කියල හිතන්න. ඒ ඒ මනුෂ්‍යයා
 පරලොව යනකොට අර කණ කර ආහරණ මොනවා හරි අරගෙන
 යනවාද? උදේ පාන්දරට නම් ගෙදරින් එළියට බැහැලා කන්කෝරුවට
 යනකොට, වෙනත් තැනකට යනකොට කෑම පාර්සල්, නොයෙක්
 නොයෙක් ආහාර පැකට් හදාගෙන, සල්ලිත් සාක්කුවේ දමාගෙන,
 ලේන්සු ගැටෙන් ගැට ගහගෙන, පර්ස් එකක හරි දමාගෙන නේ
 යන්න වෙලා තිබෙන්නේ. හැන්දෑවට එන ගමනකට වුණත් කෑම
 බීම සල්ලිත් අරගෙන නේ යන්නේ. ආයෙත් නොඑන්න යන ගමනක්
 නේ මරණය කියන එක. මේ මරණ ස්වභාවයට පත් වෙනවාය
 කියන්නේ ආයෙත් නො එන්න යන ගමනකටයි. මොන මනුෂ්‍යයාද
 පින්වතුනි, මරණය එනකොට රුපියල් සීයයක්වත් අරගෙන ගිය
 කෙනෙක් ඉන්නවාද? ඔය ඇඳුම් සුටි අල්මරිවල ගොඩගහගෙන
 ඉන්නවා. එක සුටි එකක් අරගෙන ගියාද? උදේ පාන්දර ඇයි
 නැගිටලා කෑම පාර්සල් හදන්නේ. හැන්දෑවේ එන්න, එක වේලට
 එක දවසට සුදානම් වෙන්නේ. ආයෙ නොඑන්න යන ගමනෙදී
 මොන මනුෂ්‍යයාද බත් පැකට් හදාගෙන, සැන්ඩ්විච්ස් හදාගෙන
 පරලොව ගියේ මොන මනුෂ්‍යයාද? එහෙම කෙනෙක් දැකලා
 තිබෙනවාද? ‘සබ්බං පනාය ගමනියං’ සේරම දමලා අපි යනවා.
 නැහැ. චුරුදුණා. සේරම දමලා යනවාය කිව්වාට සේරම දමලා
 යන්නේ නැහැ. ‘තංහිතස්ස සකං හොති - තංව ආදාය ගච්ඡති’

මගේය කියල මොනවා හරි දෙයක් නිවැරදිව රැස් කර ගන්නා නම් ඒක අපි අරගෙන යනවා. මොනවාද? යංහිකරොති කායෙන වාචාය උදවෙතසාං අපි සිතින් කයින් වචනයෙන් හොඳ දෙයක් කළොත් ඒ ටික පින්වතුනි අපි පරලොව යනකොට අරගෙන යනවා. එහෙම නම් මීට මොලවා ගන්න දේ. තමන්ගේය කියලා අන්තිම වෙනකම් ඉතුරු කර ගන්න දේ දමලා යනවා, අත දිග හැරලා යමක් දුන්නා නම් දුන් දේ පමණයි පරලොව ගෙන යන්නේ. අන්න බලන්නකො පුදුම දෙයක් මේක. තමන්ගේ සල්ලි වියදම් කරලා, තමන් සන්නක මොනවා හරි කාට හරි දුන්නාම යනකොට ඒක දන්නෙම නැතුව අරගෙන යනවානේ.

සල්ලි, දේපොළ වස්තුව අපට පිහිට වෙන්නේ නැහැ සමහර විටෙක. හැබැයි එක වෙලාවකට හිතෙනවා සල්ලි නිබෙනවා නම් සල්ලි බලෙන්න දිව්‍යලෝකයේ යන්න පුළුවන්. ඇයි? මේ පින්වතුන් දන්නවා බොහොම දවස්වල බුදුහාමුදුරුවෝ සංඝ රත්නයක් එක්ක වැඩ හිටිය ජේතවනාරාමයේ රවුමේ කවුදෝ ගාථාවක් කිය කියා යනවානේ මොනවද කියන්නේ? 'ඉදං හිතං ජෙතවනං ඉසිසංඝ නිසෙවිතං - අවුත්තං ධම්ම රාජෙන පිනිස ජනනංමම තේරුම මොකක්ද? අනේ මම සල්ලි වියදම් කරලා ගන්න ඉඩමේ මා විසින් සාදපු පන්සලේ සංඝ රත්නය පිරිවරාගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩ වාසය කරනකොට පිනිසංජනනං මම' අනේ මට කොච්චර ලොකු සතුටක්ද? කිය කියායි මේ රාත්‍රී ප්‍රීතියෙන් ගමන් කරන්නේ? කවුද මේ? අනේපිඩු සිටුතුමා මියගියා. මැරිලා දිව්‍යලෝකයේ ගියා. මට මේ සැප සම්පත් ලැබුණේ කොහොමද කියලා හිතනකොට දැක්කා තමා සැදු ජේතවනාරාමය. ඒ පින් තමයි මේ මහා මන්දිර, දිව්‍ය මන්දිර පහළ වුණේ. දිව්‍ය ආහාර පාන ලබා ගන්නට පුළුවන් වුණේ මේ දීපු දං ආදිය නිසාය කියල එතුමා දැකලා ඉවසන්න බැරි තරම් පුදුම ප්‍රීතියකින් ඇවිල්ලයි මේ උදම් අනන්නේ. අනේපිඩු සිටුතුමා. ඒ නමේ තේරුම මොකක්ද? අනාථ පිණ්ඩික අනාථයන්ට අසරණයන්ට කෑම දෙන මනුෂ්‍යායා. අන්න හම්බ කරලා, තමන් දොරවල් වහගෙන කකා හිටියේ නැහැ. හම්බ කරපු දේවල් තමන්ගේ පවුලේ අය පමණක් භුක්ති වින්දේ නැහැ. අසරණයන්ට පිහිට වුනා. ශාසනයේ දියුණුවට ධනය යෙදෙව්වා. යොදව යොදවා ප්‍රීති වේච්ච

මේ අනේපිඩු සිටුකුමා මැරිලා පුදුම සම්පත්තී ලබා ලබා තමයි අර උදම් ඇතිම කළේ. අප සෑම දෙනාම එය සිහියට ගත යුතුයි.

තැවතත් හිතමු. අපි ජීවත් වෙනවා. මේ වාසනාවත්ත මනුෂ්‍ය ආත්මයක් කවදා හරි දවසක අවසන් වෙලා මැරුණා කියන වචනය වෙනකොට දෙනෙත් පියාගත්තා. කෙනෙක් මැරිලා දිව්‍යලෝකයේ යනවා. තව කෙනෙක් මැරිලා නරකයට යනවා. දැන් තමී මේ ඉන්න අයගෙන් මම ප්‍රශ්නයක් දෙකක් ඇහුවිමොත් නොයෙක් උත්තර ගන්න පුළුවන්. මේ පොඩි දරුවෙකුගෙන් ඇහුවිමොත්, තරුණයෙකුගෙන් ඇහුවිමොත් ඔය ෂරීටි එක කොහෙන්ද කියා, අනේ මේක අම්ම අරගෙන දුන්නා, තාත්තා අරගෙන දුන්නයි කියයි. තැත්තමී ඔය නෝනා කෙනෙකුගෙන් ඇහුවිමොත් අනේ මහත්මයා තමයි හැමදම මට ඇඳුම් ගෙනත් දෙන්නේ කියලා කියන්න පුළුවන්. මහත්මයෙකුගෙන් ඇහුවිමොත් අනේ නෝන තමයි ඇඳුම් පිළියෙළ කරන්නේ කියයි. ආච්චී සීයාගෙන් ඇහුවිමොත් ඒ විධියට කියයි. අනේ ගේ හැදුවේ, ඇඳුම් පැළඳුම් සේරම අරගෙන දුන්නේ අහවල් අය තමයි මට පිහිට වුණේ කියලා කියයි. අර මැරිලා දිව්‍ය ලෝකයේ ගිය කෙනෙකුට කියන්න පුළුවන්ද අනේ අම්ම තමයි මම දිව්‍යලෝකයේ එව්වේ. මගේ මහත්මයා තමයි මම දිව්‍ය ලෝකයේ එව්වේ, මගේ දරුවො තමයි එව්වේ කියලා කියන්න පුළුවන්ද? ඒකේ අනික් පැත්තත් හිතන්න. නරක තැනකට ගිය එක්කෙනා ගැන. අයියෝ මම මේ නරකයට තල්ලු කළේ මහත්මයා තමයි, නෝනා තමයි, තැත්තමී අම්ම තමයි තාත්ත තමයි කියලා හිතන්න පුළුවන්ද? 'තතං මාතා පිතා කෙරො අඤ්ඤවාපිව ඥාතකා' අම්මා කරන දෙයක් නොවෙයි, තාත්තා කරන දෙයක් නොවෙයි, හොඳට හිතේ නියාගන්න තමන් 'සමමා පඤ්ඤිතං' හොඳ හිතකින් යුක්තව හිතින් කයින් වචනයෙන් හොඳ දෙයක් කළාද, හම්බ කරගත්ත ධනය වියදම් කරලා, එය තමන් පසුපස සසර පිහිට ලබා දෙන්නට එනවා. අනේ කවුරුවත් දැක්කේ තැහැ කිය කියා තමයි, දන්නේ තැහැ කිය කියා තමයි සමහර අය පව් වැඩ කරන්නේ, වැරදි වැඩ කරන්නේ. පිස් පොකට් ගැහුවාම, හොරකමක් කළාම කාටවත් පොලීසියටවත් අහුවුනේ තැත්තමී උඩ පැන පැන හැන්දෑවට සල්ලි ගනින්නේ. හැන්දෑවට මාලා ගනින්නේ, ඔරලෝසු ගනින්නේ එහෙම

කරපු මිනිස්සු උඩ පැන පැන. කාට්ටත් අහුදුණේ නැහැ කිය කියා සමහර විට භාරයාවත් එක්ක හිනා වෙච් තමයි ඒවා දිහා බලන්නේ උදම් අනන්නේ. හිනා වෙනවා තමයි. ඔයිට වඩා ලොකු වෙනත් කෙනෙක් ඒ වෙලාවට හිනා වෙනවා. කවුරුත් දන්නවානේ හිනා හිනා හතර හිනා කියල හිනා හතරක් තිබෙනවානේ. එක් කෙනක් කවුද? යමරජ්ජුරුවෝ අරහෙ ඉඳගෙන හිනා වෙනවා. උඹ පවුකම් කරලා, වැරදි වැඩ කරලා, හොරකම් කරලා ඕවු ගැනලා, එකතු කරලා කාලා බීලා ඉඳපත් දෙනෙත් පියාගත්තාම මා ළඟටනේ එන්නේ. කල්ප ගණනක් දුක් ගෙන දෙන මේ තිරයේ උඹට වඩ බන්ධන කරන්න මම සුදානම් කිය කියා යමරජ්ජුරුවෝ හයියෙන් හිනා වෙනවා එහේ ඉඳගෙන. මෙහෙම හම්බ කරන මනුෂ්‍යයන් ගැන මාරයා ඊට වඩා හයියෙන් හිනා වෙනවා. උඹ තවම මැරෙන බව තේරුම් ගත්තේ නැහැ. කාලා බීලා හැමදාම ඉන්නද හදන්නේ. ඕවා හොරකම් කරලා, තරක දේවල් කරලා කියලා අරහේ මාරයා ඉඳගෙන හිනහ වෙනවා, පොළොව උඹේ තමයි, උඹ යනකොට ගෙනයයි, කම්බි ගහපං, තාප්ප බැඳපං, ගෙවල් හදාපත් උඹේ කිය කියා කියල පොළව මගී කාන්තාව හිනා වෙනවා. ඔන්න හිනා තුනක් මතක් කළා. හතර වැනි හිනාව තරක වර්යාවක් ඇති කාන්තාව හිනා වෙනවා තමන්ගේ වර්යාව කවුරුවත් දන්නේ නැහැයි කියලා. කාරුණික පින්වතුනි, යමරජ්ජුරුවන්ගේ හිනාවට හය වෙන්නට ඕනෑ. මාරයාගේ හිනාවට හය වෙන්නට ඕනෑ. මේ අපේ කියල එකතු කරන වෙලාවට මෙතුනම තමයි විපත්තිය කියල මතක තබා ගන්නට ඕනෑ. එහෙම නං ඉතුරු වන දේ මොකක්ද? අප පිං කරලා මනුෂ්‍ය ආත්මයක් ලබා ගත්තා. මීට වඩා යන්න තැනක් තිබෙනවා, ඉන්නේ ටික කාලයයි. වැඩිම වුණොත් අවුරුදු සියයක් එකසිය විස්සක් ඉඳියි. එදා දෙනෙත් පියවා ගත්තාම තමන්ට පිහිට වන්නේ හම්බ කරගත්ත ධනය වියදම් කරලා යම්කිසි විධියකට අසරණයන්ට පිහිට වුණාද? ලෙඩුන්ට ගිලණුන්ට උපස්ථාන කළාද, පත්සල් හැදුවද, බුද්ධ පූජා කළාද කරපු මේ කුසල් මහා දාන නැමැති පුණ්‍ය මහිමයෙන් තමන්ට පිහිට වෙන්න කැටුව එනවා. ගන්න පංච ශීලය කඩන්නට එපා. ඒක තමන්ටම විපත්තියක් කර ගත්තා වෙනවා. ඒ නිසා කවුරු දැන ගත්තත්

නැතත් කල්පනා කරන්නට එපා, හැම නිස්සේම තමන් ගන්නා පංච ශීලය මැනවින් ආරක්ෂා කරන්න. දවසකට විනාඩි කීපයක් ඉතුරු කර ගෙන අඩු ගණනේ මෙෙත්‍රී භාවනාවේ අවංකව යෙදෙන්න. සියලු සත්වයෝ තිදුක් වෙත්වා කියල ප්‍රාර්ථනා කරන්න. ඒ වැඩ අවංකව කරන්න ඕනෑ. අවංකව කරන්නය කියල මම නැවත නැවත කියන්නේ මොකද? සමහරු නම් මෙෙත්‍රී භාවනාව කරනවා. ඒ කළාට මොකද යටි හිතේ තිබෙන්නේ මේ මෙෙත්‍රී කළාට මගේ එක්ක තවු කියාගන්න එක්කෙනාට මගේ මෙෙත්‍රියක් නැහැ. මගේ තරහකාරයෝ හැරලයි මම මේ මෙෙත්‍රිය වඩන්නේ. ඒ අයත් එක්ක මගේ කිසිම යාලුකමක් නැහැයි කිය කියා මගේ ගනුදෙනුවක්, මෙෙත්‍රියක් නැහැයි කියල හිතනවා. සියලු සත්ත්වයන් වෙත මෙෙත්‍රිය වඩන්නට ඕනෑ.

ඔන්න ඔය විදිහට දාන, ශීල, භාවනාදී කුසල් කරන්න ඕනෑ. හැමදාම තිදි යහනට යන්නට කලින් තමන් දවසේ කළ වැඩ ගැන හිතන්න. වැරදි වැඩක් කළොත් ඒකෙන් ඉවත් වන්න. නිරන්තරයෙන් එන්න එන්නම හොඳ වැඩ කරමින් තමන්ගේ ජීවිතය සාර්ථක කර ගන්න ඕනෑය කියල කල්පනා කරන්න. අද ධර්ම දේශනාව 'අභිණ්ණ පච්චෙක්ඛිතඤ්ඤා සුත්‍රයෙන් කරුණු පහක්' දේශනා කළා. මේ ජීවිතය නැති වෙයි කියල, එයින් වටිනාම මනුෂ්‍ය ආත්මයෙන් ප්‍රයෝජන ගැනීම සඳහා මොලොවත් පරලොවත් සැප ලබන්නට තිවත් සුව සාදාගන්නට අදාළ වටිනාම ජීවිතයක් විනාඩියක් පාසා ගෙවන්න කියල කාරුණිකව මතක් කර දෙන ගමන්, ප්‍රාර්ථනා කරමු ධර්ම ශ්‍රවණයේ ආනිශංසයෙන් මෙලොවත් පරලොව සැපත් හැම දෙනාට උතුම්වූ නිර්වාණ සැපතින් සැනසීමත් ලැබෙත්වා කියලා.

අතුරුගිරිය පොරේ ශ්‍රී මහා විහාරවාසී ගෞරව
ශාස්ත්‍රවේදී

පූජ්‍ය මල් උල්ලේ මේධානන්ද ස්වාමීන්වහන්සේ

සාතාගිරෝ "තමෝ" යකෙබා
"තස්සව අසුරිඤ්ඤා
"හගවතෝ" ට මහාරාජා
සකෙකා "අරහතෝ" තථා
"සමොසම්බුද්ධෝති බ්‍රහ්මරාජා සහසෘති
අභිනාකං ධම්මරාජා තථාතෙහි තමස්සිතෝ

නමොනස්ස හගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස

වෙසක් පූන්සඳ අමා කිරණින් අභස මැද සඳ එළිය දෙන්නේ
සියළු ගස්වැල් මල් පලින් බරවෙව් ලෝකය සනසවන්නේ
දයා කරුණා චේතනාවන් මිනිස් හදවත මතු ව එන්නේ
අදහි සිදුහත් කුමරු ලුම්බිණි මහා සල් උයනෙහි උපන්නේ

දුකින් මුදවන පිණිස සවිලෝ සතුන් වෙත පා දයා චිත්තේ
සාවුරුද්දක් බොහෝ දුක් විඳ භාවනා කොට ගයා පැත්තේ
ඇසතු බෝමුල අරා වැඩ හිඳ උතුම් විදුරාසනය මත්තේ
අදහි බෝසත් තුමා කෙළෙසුන් නසා බුදු බව ලබා ගත්තේ

පුරා හතලිස් පහක් අවුරුදු පතුරුවා මෙන් කුළුණු බාවේ
කිසිම වෙනසක් නැතිව සිදුකොට දුකින් නිදහස් කරන සේවේ
මල්ල රජුගෙ මහා සල් උයනෙහිදී සැතපී නිහඬියාවේ
අදයි ලොවතුරු තථාගත බුදු පියාණන් පිරිනිවන් පෑවේ

වෙසහමහේ පුරා සඳ එළියෙන් මුළු දෙරණක ඒකාලෝකමත්
වූ උතුම් තුන් බුදු මහල සමරණ උත්තරිතර පුත් පොහෝ දින

බුදුව සසර සමතිස්	-	පාරමී දම් පිරිමෙන්
අමිත මුදු ගුණෙන් ලෙව්	-	සත් නිවන් පත් කළා වූ
ගෞතම මුණි නම් මේ	-	දම්මරුණන් වහන්සේ
මෙ වෙසහ පුණු පෝද	-	මම් වදිම් සාදු සාදු

තෙ සත්තති බුද්ධ ඥානෙහි නව අරහාදීහි, උත්තම බුද්ධ
ගුණෙහි සමන්තාගතං සම්මා සම්බුද්ධානං තං සිරසා නමාමි.

තෙසැත්තෑ බුදු නැණින් හා නව අරහාදි උතුම් බුදු ගුණයෙන්
සමන්තාගත වූ ඒ භාග්‍යවත් වූ අමාමැණි සම්මා සම්බුදු රජාණන්
වහන්සේට, මම නමස්කාර කරමි. මාගේ නමස්කාරය වේවා//

පළකර සගමොක් මං සිවු අපා දුක්	වලක්වා
ලද හෙයින් 'නමෝයි' වැන්ද සාතාගිරි	යක්
මමද වදිම් සැසි දම් රදණන්	වහන්සේ
මෙ වෙසහ පුණු පෝද ඉන් මහත් සෙන්	සැපත්වේ.

සොබන සොම් පසන් සත් සත් වදන් නින්	වදළෝ
එබැවින් අසුරින් ද 'තස්ස' යයි වැන්ද	පෑදී
මමද වදිම් තුන්ලෝ නා සුගත් අත් මුදුන්	දී
මෙ වෙසහ පුණු පෝද ඉන් මහත් සෙන් සැපත්	වේ

සය නැණිනි පබා සව් දෙව් බමුන් හා කෙලෙස්	බුන්
හෙයින් 'භගවතෝ' යයි වැන්ද 'ඒ සිව්වරම්'	දෙව්

මමද වඳිමි මා බා යුත් බැතින් පින් සිරිත්	පුත්
මෙ වෙසඟ පුණු පෝද ඉන් මහත් සෙත් සැපත්	වේ

බඹ සුර නර නාදින්ගෙන් පිදුම්ලත්	මනායෙන්
පැහැද 'අරහතෝ' යයි වැන්ද ඒ 'සක්'	සුරින් ද
මමද වඳිමි ලෝනා සචි කෙළෙස් නෙන් මිදුම්	ලත්
මෙ වෙසඟ පුණු පෝද ඉන් මහත් සෙත් සැපත්	වේ

සතර සත දුකාදී දත් හෙයින් හා	දෙසුයෙන්
පිදු මහ බඹු 'සම්මා සම්බුදුන්' යයි	සැදෑයෙන්
මමද වඳිමි සචිතේ දත් ගොයුම් ගොත්	දිනින්ද
මෙ වෙසඟ පුණු පෝද ඉන් මහත්සෙත් සැපත්	වේ

සසර මහ මුහුදට නැවක් බදු
 සසර දුක් ගිනි නිවන මහ මේ කුළක් බදු
 සසර දුක් මහ ගඬනසන දිව බෙහෙත් බදු
 සසර මතැත්තු දළ දප් හළ කේශර සිංහයෙකු බදු
 සසර මහගිම් නිවු සිහිල් සුවද මද පවනක් බදු
 සසර දුක් මහ අදුරු බුන් ළහිරු මඬලක් බදු
 වියත්තට වැඩි වියත්
 කරුණා ඇතියනට වැඩි කරුණා ඇති
 පිණැතියනට වැඩි පිනැති
 බලැතියනට වැඩි බලැති
 දැවු සොහොන්හි විසිර ගිය ඇටගෙන වැද පිදුවන්
 බත් වැළඳු පාත්‍රයෙහි නම සිහි කළවුන්
 පෙරෙව් සිවුරෙහි නම කීවුන්
 විසු වෙහෙර සළකා මුදුනෙහි ඇඳිලි බැන්දවුන්
 සිහිනෙහුදු තමන් තම මුවෙහි වැකුවවුන්

තමන් තම කියා කළ මැව් රුවට පුද කළවුන්
 පිඩක් පමණ බතින්
 මිටක් පමණ කඩින්

අතළොස්සක්හි ගත් පැතින්
 රියනක් පමණ තණ පැලින්
 තල් පතකින් කළ කුඩ පමණකින්
 අස්කඩින් නැහැ කොඩි පමණකින්
 හුදකළා වූ හැම දෙනාහට
 තමන් වත් අමා මහ නිවන් ගෙන දෙන්නාවූ

කරුණාවට ස්වාමී වූ
 ප්‍රඥාවට අත්වැල් වූ
 මෛත්‍රියට කුල දෙවි වූ
 ක්ෂමාවට කුල ගෙයක් වූ
 ධෛර්යයට නිවාස වූ
 තේජසට නිධානය වූ
 විවේකයෙන් අසාධාරණ වූ
 සීලයෙන් අනුපම වූ
 සමාධියෙන් අතුලය වූ
 මුළු ලොවට එක ඇසක් බඳු වූ
 බුදු පරපුරෙන් ආ නුවණින් යුතු වූ
 බුදු පරපුරෙන් ආ කුළුණින් යුතු වූ
 බුදු පරපුරෙන් ආ මැදහකින් යුතු වූ
 බුදු පරපුරෙන් ආ නොපමාවෙන් යුතු වූ

බුදු පරපුරෙන් ආ පරාක්‍රමයෙන් යුතු වූ
 හෘදයානන්ද කර වූ
 නයනානන්ද කර වූ
 පරමාවරිය වූ
 ජගදනන්ද වූ
 මනහර වූ
 පරම රමණිය වූ
 ගුණයනට ආකර වූ

සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේට මාගේ නමස්කාරය වේවා.

1. කෙළෙසුන් සියල්ලම වනයා දැමූ සේක
 රුදු සංසාර රෝදෙහි අර කැපූ සේක
 දෙන දන් පිළිගැනීමට ඔබ නිසි සේක
 එබැවින් මහිමි 'අරහත්' නම් වන සේක
2. ඇඳුරන් උපදෙසක් නොමැතිව කිසිදාක
 දැනගන්නට තිබුණු හැම දැනගත් සේක
 හැරලන්නට සුදුසු දැය අත්හළ සේක
 එබැවින් මහිමි 'සම්බුදු' නම් වන සේක
3. ගණනින් අටක් විදුදම් සුපිහිටි සේක
 එලෙසින් පසළොස්සක් සරණද ඇති සේක
 මෙලෙසින් 'තෙව්සි විදුසරණින් හෙබි සේක
 එබැවින් මහිමි ඒ නමටම නිසි සේක
4. දුටුවන් පහදවන ගමනින් වැඩි සේක
 ඇසුවන් සතුටු වන බස් ඔබ බිතු සේක
 අති සුන්දර නිවන් පුරයට වැඩි සේක
 එබැවින් 'සුගත' යන නාමය ලද සේක
5. උඩින් යටින් අවටින් ඇති මුළු ලෝක
 ගණන් සමඟ එහි සැමතතු දන් සේක
 එයින් මගේ හිමිසඳ ලෝකා ලෝක
 නමින් 'ලෝකවිදු' යයි පළවූ සේක
6. මන නන්දන දෙතිස් ලකුණින් හෙබි සේක
 අනු වාසඳ්ථන අසුවෙන් බබලන සේක
 කෙලෙසින් නමුත් සමවත් සන නැති සේක
 එබැවින් 'අනුත්තර' නමටම නිසි සේක
7. ලොව අත් කෙනෙකු හට නොනැමෙන කිසිදක
 දෙවියන් බඹුන් මිනිසුන් රකුසන් තේක

මහිමින් වහන්සේ දමනය කළ	සේක
එබැවින් මහිමි 'නරදම් සැටි' වන	සේක
8. මෙලොවින් පරලොවින් වන උවදුරු තේක
 වනසන්නට සුසිරි සපුරවි නැමදාක
 මෙලෙසින් ලෙවන්හට උපදෙස් දුන් සේක
 එබැවින් 'සතර' නම මගෙ හිමි ලද සේක
9. මෙලොවින් කිසිම කෙනෙකුට නැති විදියේක
 යසසින් වාසනා ගුණයෙන් හෙබි සේක
 මතු ජන්මයේ ඉපදුම නැති කල සේක
 එබැවින් මහිමි 'හගවත්' නම් වන සේක
- අරහං අරහොති නාමෙන - අරහං පාපං නකාරයෙ
 අරහත්ත ඵලං පත්තෝ - අරහං නාමතෙනමො
 සම්මා සම්බුද්ධ ඤාණෙන - සම්මා සම්බුද්ධ දේසනා
 සම්මා සම්බුද්ධ ලොකස්මිං - සම්මා සම්බුද්ධ තෙ නමො.
 විජ්ජාවරණ සම්පන්නො - තස්ස විජ්ජා පකාසිතා
 අභිනානාගතුප්පන්න - විජ්ජාවරණ තෙ නමො.
- විජ්ජාවරණ සම්පන්නො - තිස්සො විජ්ජා විභාවිතා
 අට්ඨ විජ්ජා පංච දස වරණං තං නමාමහං.
- සුගතො සුගතත්තානං - සුගතො සුන්දරං පිච
 නිබ්බාණං සුගතිං යාති - සුගතො නාම තෙ නමො
- ලෝක විදුති නාමෙන - අභිනානාගතෙ විදු
 සංඛාර සත්ත මොකාසේ - ලෝකවිදු නාම තෙ නමො.
- අනුත්තරො ඥාන සීලෙන - යො ලොකස්ස අනුත්තරො
 අනුත්තරො පුජ්ජ ලොකස්මිං - තං නමස්සාමි අනුත්තරං.

දෙව් යක්ඛ මනුෂ්‍යානං - ලොකෙ අග්ගඵලං දදං
දදන්තං දමයන්තානං - පූරිසා ජක්ඛන්තෙ න නමො.

භාග්‍යවා භගවා යුත්තො - භගෙහිව විභත්තවා
භග්ගං සංසාර මුක්තාරො - භගවා නාම තෙ නමො

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මනාකොට දේශනා කරන ලද කමා විසින්ම දැකිය යුතු කල් නොයවා විපාක දෙන, එව් බලවැඩි කියන්නට සුදුසු තම සිතින්ම දකයුතු සසරින් එතෙරවීමට උපකාරවන්නා වූ නව ලොව්තුරු ශ්‍රී සද්ධම්මයට මාගේ නමස්කාරය වේවා.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයන් වහන්සේලා මනා පිළිවෙතට බැස ගත්තේය. ඇද නොවූ මගට බැස ගත්තේය. තිවන් මගට බැස ගත්තේය. සුදුසු වූ පිළිවෙතට බැස ගත්තේය. ඒ ශ්‍රාවක සමූහයා වෙත ඉතා දුරසිට සිව්පසය ගෙනවිත් දීමට සුදුසුය. පරලොව සඳහා දියයුතු දන් ලැබීමට සුදුසුය. දෙහොත් මුදුනෙහි තබා වැදීමට සුදුසුය. ඒ අෂ්ටායථී පුද්ගල මහා සංඝරත්නයට මාගේ නමස්කාරය වේවා.

අඳුර දුරු කරන්නාවූ මේ පහන් පූජාවෙන් මොහදුරු දුරු කළා වූ තිලෝගුරු බුදුරජාණන් වහන්සේට පූජා කරමි. පූජා වේවා!
!!

අසම සම ගුණයෙන් තුන්ලොව සුවඳවත් කළාවූ බුදුරජාණන් වහන්සේට මේ සුවඳ දුමි. පූජා කරමි. පූජා වේවා! !!

වර්ණයෙන් මනහර වූ සුගන්ධයෙන් අති සුගන්ධවත් වූ ගුණයෙන් යුක්ත වූ මේ විසිතුරු මලින් අනන්ත ගුණ ඇත්තා වූ මහා කාරුණිකයාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී පාද පද්මයට පූජා කරමි. පූජා වේවා! !!

අරුණු වෙලේ බුදුව මුණිරජ දහම් දෙසූ ජය	මංගලම්
දරුණු වසවතු ධර්ම බලයෙන් දුරු කරපු ජය	මංගලම්
වරුණු පරසතු මදුරා මල් අට මිටක් පිදු	මංගලම්

ඉරුගෙ අපලය එමුනි බලයෙන් දුරුවිය ජය	මංගලම්
පිදුට දෙදරුන් දෙඅත් බැඳ බමුණාට වෙසතුරු	මංගලම්
සඳුගෙ විමනේ එමුනි වරුනේ ඇන්ද සඳ මැද	මංගලම්
හිඳුට යහනක යශෝධර ලදු මහණවුනි ජය	මංගලම්
සඳුගෙ අපලය එමුනි බලයෙන් දුරුවිය ජය	මංගලම්
දහරලා සිටි නාගරජු පිට වැඩ සිටිය ජය	මංගලම්
සහඳ සැරියුත් දැග සවිවත් පිරිවැරු ජය	මංගලම්
සහඳ දෙදෙනා පන්සියක් රහතුන් සමඟ වැඩි	මංගලම්
අහහරුගෙ දොස එමුනි බලයෙන් දුරුවිය ජය	මංගලම්
ඉඳන් ඔත්පල දෙනෙක් නැති මව්පියන් රැකි ජය	මංගලම්
අදහසින් දැඩි කරන මව්පිය නොවිඳ කී ජය	මංගලම්
බුදුන් ගිරි මේඛලා ඇතු දැන දපන කළ ජය	මංගලම්
බුදුහුගෙන් එන අපල උවදුරු දුරුවිය ජය	මංගලම්
එකුරු ධර්මය ලොවට පුරික කරපු ජයසිරි	මංගලම්
අකුරු නිපුණව එසෙවි සැම ශිල්පයක් දැරු ජය	මංගලම්
අකුරු පළමුව මැවූ මුනිදුගෙ බෙලෙන් වේ ජය	මංගලම්
සිකුරු ගෙන් එන අපල උවදුරු දුරුවිය ජය	මංගලම්
වෙන කෙනෙක් නැත යුධ කරන්නට පත් ලෙළ දුන්	මංගලම්
වෙන කෙනෙක් මට නැතැයි සිතමින් දස පෙරුම් පිරුමංගලම්	
සෙන හඬින් හඬ තලා මරසෙන් දස අතට හැරී	මංගලම්
සෙනසුරාගෙන් පැමිණි උවදුරු දුරුවිය ජය	මංගලම්
පාදපත් ආපසු නොගත් සිරිපාද නික්මෙව්	මංගලම්
රාහු අසුරිදු එබල රජු මේලොවට පැමිණෙව්	මංගලම්
රාහුලත් කුමරුන් කෙනෙක් වෙන නැතැයි සිතුවේ	මංගලම්
රාහුගෙන් එන අපල උවදුරු දුරුවිය ජය	මංගලම්

ධාතු දගැබ් වෙහෙර මහියංගනේ පිහිටෙව්	මංගලම්
ධාන නාලෝ නා රජුන් ගොස් පරික්ෂා කෙරු	මංගලම්
ධාතු දළද තුණුරුවන්ගේ බෙලෙන් වේ ජය	මංගලම්
කේතුගෙන් එන අපල උවදුරු දුරුවේය ජය	මංගලම්

1. රුක් අත්තන බෝධියට පිටදී බුදු වී වදළ තණ්හංකර බුදු පියාණන් වහන්සේ.
2. කෑල බෝධියට පිටදී බුදු වී වදළ මේධංකර බුදු පියාණන් වහන්සේ.
3. පළොල් බෝධියට පිටදී බුදු වී වදළ සරණංකර බුදු පියාණන් වහන්සේ.
4. පළොල් බෝධියට පිටදී බුදු වී වදළ දීපංකර බුදු පියාණන් වහන්සේ.
5. සල් බෝධියට පිටදී බුදු වී වදළ කොණ්ඩඤ්ඤ බුදු පියාණන් වහන්සේ.
7. නා බෝධියට පිටදී බුදු වී වදළ සුමන බුදු පියාණන් වහන්සේ.
8. නා බෝධියට පිටදී බුදු වී වදළ රේවත බුදු පියාණන් වහන්සේ.
9. නා බෝධියට පිටදී බුදු වී වදළ සෝභිත බුදු පියාණන් වහන්සේ.
10. කුඹුක් බෝධියට පිටදී බුදු වී වදළ අනෝමදස්සි බුදු පියාණන් වහන්සේ.
11. මුරුත බෝධියට පිටදී බුදු වී වදළ පදුම බුදු පියාණන් වහන්සේ.
12. මුරුත බෝධියට පිටදී බුදු වී වදළ නාරද බුදු පියාණන් වහන්සේ.
13. බක් මී බෝධියට පිටදී බුදු වී වදළ පදුමුක්කර බුදු පියාණන් වහන්සේ.
14. කොසඹ බෝධියට පිටදී බුදු වී වදළ සුමේධ බුදු පියාණන් වහන්සේ.
15. උණ බෝධියට පිටදී බුදු වී වදළ සුජාත බුදු පියාණන් වහන්සේ.

- වහන්සේ.
16. කොළොන් බෝධියට පිටදී බුදු වී වදළ පියදස්සී බුදු පියාණන් වහන්සේ.
 17. මොර බෝධියට පිට දී බුදු වී වදළ අත්ථදස්සී බුදු පියාණන් වහන්සේ.
 18. රත්කරවි බෝධියට පිට දී බුදු වී වදළ ධම්මදස්සී බුදු පියාණන් වහන්සේ.
 19. මොර බෝධියට පිට දී වදළ සිද්ධත්ථ බුදු පියාණන් වහන්සේ.
 20. නෙල්ලි බෝධියට පිට දී බුදු වී වදළ තිස්ස බුදු පියාණන් වහන්සේ.
 21. පළොල් බෝධියට පිට දී බුදු වී වදළ චුස්ස බුදු පියාණන් වහන්සේ.
 22. ඇටඹ බෝධියට පිට දී බුදු වී වදළ විපස්සී බුදු පියාණන් වහන්සේ.
 23. සල් බෝධියට පිට දී බුදු වී වදළ සිඛී බුදු පියාණන් වහන්සේ.
 24. සල් බෝධියට පිට දී බුදු වී වදළ වෙස්සභු බුදු පියාණන් වහන්සේ.
 25. මහරි බෝධියට පිට දී බුදු වී වදළ කකුසඳු බුදු පියාණන් වහන්සේ.
 26. දිඹුල් බෝධියට පිට දී බුදු වී වදළ කෝණගම බුදු පියාණන් වහන්සේ.
 27. නුග බෝධියට පිට දී බුදු වී වදළ කස්සප බුදු පියාණන් වහන්සේ.
 28. ඇසතු බෝධියට පිට දී බුදු වී වදළ ගෞතම බුදු පියාණන් වහන්සේ.

මුදේ නැව ගිලුණු කලට බෝසත් නම	අම්මා
දැනේ කරපිට හිඳුවා පීනාගොඩ	දැම්මා
ඒදේ කොට පැතුව කලදී මම මතු බුදු	වෙම්මා
ලෝකේ පළමුව බුදුන්ට විවරණ දුන්	අම්මා.

දවාල රැ කියා කිසිම වෙනසක් නැති	අම්මා
කවා පොවා තළවා මට සැපගෙනදුන්	අම්මා
ඔවා වදන් දී නිතරම මා හොඳ කළ	අම්මා
නිවා සසර දුක් දුරුකර නිවන් දකින්න	අම්මා

සිතේ පිරුණු කරුණාවෙන් මාදෙසබැඳු	අම්මා
පුතේ කියා නිතරම මගේ සැපදුක් සෙව්	අම්මා
කැනේ නැතුව සියළුම මගේ කුණු ඇල්ලූ	අම්මා
මෙතේ බුදුන් දැක නිවනට යනවා මගේ	අම්මා.

මුදේ දිය මදිසි කියා කඳුළු සැල	අම්මා
ගහේ තවතර මදිසි කියා කඳුළු පෙරු	අම්මා
අගේ ඇතුව තළව තළව මා නිදිකල	අම්මා
සගේ සැපත ලැබ නිවනට යනවා මගේ	අම්මා

දසමස් කුස දරා දුක් විඳි නොව	නිම්මා
ලේකිරි කර පොවා ඇති දැඩිකළ	පෙම්මා
මා මිනිසෙකු කෙරුව නිති සුමගට	නම්මා
පියතම සමඟ අපි නිවනට යමු	අම්මා

සම්මා සම්බුදු සරණ	ලැබේවා
නිම්මාවක් නැති ගුණ	සිහිවේවා
දම්මා දස අකුසල්	දුරුවේවා
අම්මා මාගේ නිවන්	දකීවා

සොයා නිවන් මග දෙර	ඇරදේවා
කියා දීපු බණ සිහියට	ඒවා
දයාබරින් මා සිඹ	නැළවුවා
පියාණෙනි මගේ නිවන්	දකීවා

මේ සක්වල ඇති සැම	දෙවියන්ටයි
මා වැදූ හැදූ මගේ	දෙමාපියන්ටයි
සිප් සත දුන් මගේ	ගුරුවරයින්ටයි
වැඳ වැඳ පින්දෙමි නිවන්	දකින්නයි

ලිභා ගන්නට සසර බැඳි බැමි ඔබට සම්බුදු සරණ	වේවා
මවා ගන්නට සහන සිතිවිලි ඔබට සදහම් සරණ	වේවා
නිවා ගන්නට සියලු දුක්ඛිනි ඔබට මහසභ සරණ	වේවා
ලබා ගන්නට අමාමහසූච ඔබට නිසරණ සරණ	වේවා.

හඟුරන්කෙන මාදන්වල ශ්‍රී ධර්මෝදය
මහ පිරිවෙනේ ආවායඝී ගෝණගන්තුන්න මුදුනපිට
ශ්‍රී නිග්‍රෝධාරාමාධිපති රාජකීය පණ්ඩිත ශාස්ත්‍රපති

පූජ්‍ය ඉඩමලන්දේ ධම්මාරාම හිමියන්ගේ ධර්ම දේශනාව

පයවිරිට නජාතු කම්පනෙ නවලනිමෙරුර්වාතිවාසුනා
වජ්රමිට න හිජජනෙ සනං තමිද මනො කඩිනංති වුවටති.

ශ්‍රද්ධා බුද්ධි සම්පන්න පින්වත්ති, ඇසල මස අව පැලවිය
දින ආරම්භ වූ මෙම වස් වැසීමේ පිංකමේ අවසාන අවස්ථාවයි.
අවුරුද්දේ මාස දොළහ හේමන්ත, හිමිභාන, වස්සාන යනුවෙන් සෘතු
තුනකට බෙදෙනවා. එයින් වසසාන සෘතුවේදී හික්ෂුන් වහන්සේලා
තම තමන් වහන්සේලාගේ ආරාමවල වස් එළඹ සිටිනවා. මේ කාල
සීමාව තුළදී මල්පූජා කිරීම්, ධර්ම දේශනා පැවැත්වීම්, භාවනා
කිරීමආදී කුදු මහත් පිංකම්වලින් ගිහි පැවිදි දෙපක්ෂයටම පිං දහම්
සිදු කර ගත හැකි කාල පරිච්ඡේදයක්. එබැවින් මේ කාලපරිච්ඡේදය
උසස් කාල පරිච්ඡේදයක් විධියට සලකන්න පුළුවන්. මෙම වස්
වැසීමේ පිංකමට ඉතා දීර්ඝ ඉතිහාසයක් තිබෙනවා. බුදුරජාණන්
වහන්සේ පළමුවැනි වස ගත කළේ බරණැස ඉසිපතනාරාමයේයි.
එදා ආරම්භ වූ මෙ වස් වැසීමේ පිංකම අද දක්වාම අඛණ්ඩව
පවතිනවා. ප්‍රාග් බෞද්ධ යුගයේ අනෙක් ආගම්කයෝ ඒ වැසි
කාලය සීමාව තුළදී තමන් වාසය කරන ස්ථානයට වෙලා කල්
ඇතිව සපයා ගත්ත දෙයකින් ජීවත් වෙන්නට හුරු පුරුදුව සිටියා.

නමුත් හික්මුත් වහන්සේලා සුපුරුදු පරිදි වැසි කාලවලදී පිඩු සිහා වැසීමට පටන් ගත්තා. වැස්සට ලියලන ලද ලා තණපත් මිනිමින් ගමන් කරන මුත්වහන්සේලා දැකලා අනිත් නිර්ථකජනයා හික්මුත් වහන්සේලාට දොස් නහන්නට පටන් ගත්තා. මේ බව දැනගත් බුදුරජාණන් වහන්සේ හික්මුත්වහන්සේලාට වැසිකාලවල වස් එළඹ සිටීමට 'අනුජානාමි හික්බවෙ වස්සානෙ වස්සං උපගතතුං මහණෙනි, වස්කාල සීමාව තුළ වස් එළඹ සිටීමට අනුදනිමි කියල මේ විධියට ප්‍රඥප්තියක් පැනවීමක් සැලසුවා. මේ බුද්ධ ප්‍රඥප්තිය සියලුම හික්මුත් වහන්සේලා එදා මෙදා තුර ඒ ආකාරයෙන්ම අනුගමනය කළා, අනුගමනය කරනවා. කිසිම හික්මුත් වහන්සේ නමකට මේ වස් වැසීම ඉටු නොකර ඉන්ට පුළුවන්කමක් ඇත්තේම නැහැ. එය කොයි ආකාරයෙන් හෝ වේවා ඉෂ්ට කිරීමටයි බුදුරජාණන් වහන්සේ අවසර දී වදාළේ. නහික්බවෙ වස්සානෙ උපගත්තබ්බං යො න උපගච්ඡෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛවාති', මහාබන්දකයේ වස්සුපනායික බන්ධකයේ එන මේ දේශනාවෙන් පැහැදිලි වෙනවා, මහණෙනි වස් නොවැස වාසය නොකළ යුතුයි. යමෙක් වස් නොඑළඹෙන්නේ නම් ඔහුට දුකුලා ඇවැත් සිද්ධවේ.

මෙයින් පැහැදිලිව පෙනෙනවා, හික්මුත් වහන්සේලා මේ කටයුත්ත අනිවාර්යයෙන්ම සිද්ධ කළ යුතු බව. යමෙකුට පෙර වස් විසීමට යම් හෙයකින් අපහසුවක් වුණොත් අනිවාර්යයෙන්ම එම හික්මුව පසු වස් විසීම, පසු වස් සමාදන් වීම කළ යුතුව තිබුණා. බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ ආකාරයෙන් වස් විසීම අවධාරණය කර ඇත්තේ සියලු දෙනාගේ සැපවිහරණය අපේක්ෂාවෙන්. නමුත් බුදුරජාණන් වහන්සේ වස් වැසීමට තුසුසුසු ස්ථාන පිළිබඳවත් උගන්වලා තිබෙනවා. එනම්, ගස් යට, එළිමහනේ, උඩ යට, ගස් අතු වල සහ ගස් බෙන වල ඉන් සමහරක්. 'නහික්බවෙ සෙනාසනිකෙන වස්සං උපගත්තබ්බං යො උපගච්ඡෙය්‍ය ආපත්ති දුක්ඛවාසී' මහණෙනි, සේනාසනයක් නොවන, සේනාසනයක්වීමට තුසුසුසු ස්ථානයක වස් නොඑළඹිය යුතුය. යමෙක් එහෙම එළඹෙනවා නම් එය දුකුලා ඇවැත් බවට පත් වෙනවා. තවත් තැනකදී බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකරනවා මෙන්න මේ විධියට. මේ වස් වැසීම සම්බන්ධව.

යම්කිසි හික්ෂුචකට උපස්ථායකයෙකුත් නැතිනම් ආරාමයක් කර දෙන කෙනෙකුත් නැත්නම් එබඳු හික්ෂුචට පුළුවන්කමක් තිබෙනවා කෙනෙකු ලවා වත් ආරාමයක් කරවාගෙන වස් විසීමට. එයට බුදුරජාණන් වහන්සේ අවසර දීලා තිබෙනවා. කොයි හැටි නමුත් සියලුම හික්ෂුත් වහන්සේලා තමන්ට අයත් තමන් සතු කිසියම් ආරාමයක වස් එළඹ සිටින්නට ඕනෑ කියන එකයි මෙයින් පැහැදිලි කළේ

වස් එළඹෙන හික්ෂුච නියමිත දිනයේ එම ස්ථානයේදී පළමුකොට ආගමික වතාවක් සිද්ධ කරලා මෙන්න මේ විධියට අධිෂ්ඨාන කර ගන්නට ඕනෑ. ‘ඉමස්මිං විහාරෙ ඉමං තෙ මාසං වසසං උපෙම්’ මම මේ විහාරස්ථානයෙහි මේ තුන් මාසය වස් එළඹ සිටිනවා කියන පොරොන්දුවක් ඇති කර ගන්නට ඕනෑ. ඒ පොරොන්දුව වස් අවසානය දක්වා ඉෂ්ට කරන්නට ඒ හික්ෂුත් වහන්සේ බැඳී සිටිනවා. යම් හෙයකින් කිසියම් හික්ෂුත් වහන්සේ තමක් දායක පිංවතුන්ගේ ආරාධනාවෙන් ඒ වස් වැසීම කළා නම් එබඳු හික්ෂුත් වහන්සේ දායකයන් සමඟ බැඳිලා සිටිනවා ඒ කටයුත්ත දිගටම කරගෙන යන්නට. දායකයන්ගේ යුතුකම තමයි ඒ හික්ෂුත් වහන්සේලා වෙනුවෙන් විවර, පිණිඩපාත, සේනාසන, ගිලානප්‍රත්‍යා කියන සිව්පසයෙන් උපස්ථානය කිරීම.

මිළඟට අපි කල්පනා කරල බලමු වස් කාල සීමාව තුළ මේ ගිහි උදවියත් හික්ෂුත් වහන්සේලාත් කොයි ආකාරයෙන් ගත කළ යුතුද කියන කාරණය පිළිබඳව. මුලදී මම සඳහන් කළ පරිදි මේ කාල සීමාව සියලු දෙනාටම කුසල් කර ගැනීමට පහසුයි. ඒ නිසා හික්ෂුත් වහන්සේලා තමන්ගේ දායක දායිකාවන් දස කුසල කර්මයන්හි යෙදවීමට උනන්දු වෙන්න ඕනෑ, මහත්සි ගන්න ඕනෑ. ඒ අයට ධර්ම දේශනා පැවැත්වීම්, භාවනා කිරීමට හුරු කරවීම්, මල් පහන් පූජා කරවීම් ආදී කටයුතු ඒ අතර වැදගත් වෙනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ තමන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයන් කුසල ධර්මයන්හි යෙදවූ බව අංගුත්තර නිකායේ සඳහන් වෙනවා. අකුසලං හික්ඛවෙ පජ්ඣං සත්තා හික්ඛවෙ කුසලං භාවෙට්ඨ නො වෙතං.

හික්කවෙ අහවිසා කුසලං නාහං එවං වදෙය්‍යං, අකුසලං හික්කවෙ පජහමාති. මහණෙනි අකුසල් දුරු කරන්න. කුසල් වඩන්න. කුසල් වැඩීම කළ හැකිය. ඉදින් අකුසල් දුරු කිරීමට අපහසු නම් කුසල් වැඩීමට අපහසු නම් මම අකුසල් දුරු කරන්න කියලා කවදාවත් කියන්නේ නැහැ. මෙසේ ධර්ම දේශනා කළ බුදුරජාණන් වහන්සේ කුඩා හෝ පවක් පිළිබඳව ද සැලකිලිමත් වීමට වදාළා. ඒ වගේම තවත් තැනකදී බුදුභාමුදුරුවෝ දේශනා කරනවා, බෞද්ධ හික්ෂුන් වහන්සේලා නිසා බොහෝ දායක පින්වතුන් පිං රැස් කර ගන්නා බව. 'යං හික්කවෙ ශීලවන්තා පබ්බතීතා ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරන්ති' තථා මනුස්සා නීති ධානෙහි බහුං පුක්ඛං පසවන්තීති. මහණෙනි, සිල්වත් පැවිදි උතුමෝ යම් ගමක් නියමි ගමක් ඇසුරු කරගෙන වාසය කරත්ද, ඒ ගමේ මිනිස්සු සිත,කය, වචනය යන ද්වාරත්‍රයෙන් බොහෝ පිං රැස් කරති. මේ විධියට හිති පින්වතුන්ගේ මෙලොව හා පරලොව ශුභ සිද්ධිය පිණිස බෞද්ධ හික්ෂුන් වහන්සේලාට කළහැකි කාර්යය අති විශාලයි. ඒ නිසා බෞද්ධ හික්ෂුන් වහන්සේලා මේ වස් කාල සීමාව තුළ කල්පනාකාරීව ගත කළ යුතු බවයි බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළේ. විශේෂයෙන් මේ කාල සීමාව තුළ දී හික්ෂුන් වහන්සේලාට යම් යම් කටයුතු ගමන් බිමන් යෙදෙනවා. ඒ වාගේ අවස්ථාවලදී ආරාමයෙන් බැහැරව යෑමටත් අවශ්‍ය කරන මාර්ග සෑදිලා තිබෙනවා. ඒ බුදුභාමුදුරුවෝ පැහැදිලි කර දී වදාළේ 'සත්තාහ කරණය' වශයෙන්. යම්කිසි හික්ෂුවක් තමන්ගේ ආරාමයේ වස් එළඹ සිටියාම උත්වහන්සේට ආරාමය අත්හැර යන්න යම් කාරණාවක් සෑදුණාම, ඒ වාගේ අවස්ථාවලදී මෙන්න මේ විධියට සත්තාහකරණය කරලා ඒ ආරාමයෙන් බැහැරව යන්න පුළුවන්. බුදුභාමුදුරුවෝ ඊට අවසර දුන්නේ මෙන්න මේවිධියටයි. 'අනුජානාමි හික්කවෙ සත්තාහං සත්තාහකරණියෙන මෙයින් පැහැදිලි කර දී වදාළේ මහණෙනි, මේ වස් කාල සීමාව තුළ දී කිසියම් හික්ෂුන් වහන්සේ දෙනෙකුට යම් කටයුත්තක් සඳහා යෑමට අවශ්‍ය නම් මේ විධියට අධිෂ්ඨාන කරගෙන යන්නට මිනෑ. මම මේ කාරණයට ආරාමයෙන් ගොස් සත් දවසක් ඇතුළත ආපසු එමි කියා මෙසේ අධිෂ්ඨාන කරගෙන ඒ ආරාමයෙන් බැහැර විය යුතුව තිබෙනවා. එසේ පිටත් වූ හික්ෂුව

සත් වන දවස ලැබීමට පෙරාතුව තමන්ගේ ආරාමයට පැමිණෙන්න ඕනෑ. එදාට පැමිණීමට නොවැළැන්විය හැකි හේතුවක් ඇති වුණොත් - ගං වතුර ගැලීමක්, වෙනත් විපත්තියක් වැනි අවස්ථාවකට පත් නොවුණොත් ඒ හික්ෂුව පැමිණිය යුතුව තිබෙනවා. ඒ වගේ ගංවතුර ගැලීමක් වෙනත් බාධකයක් ඇති වුණොත් ඒ වාගේ අවස්ථාවකදී වස්ස ඡේදනයක් වෙන්තේ නැහැ. මෙන්න මේ විධියට සත්තාහකරණය කරලා යෑමෙන් ඒ කටයුතු කිරීමේ පහසුකම බෞද්ධ හික්ෂුවට තිබෙනවා.

වස් කාල සීමාව තුළ ගතකළ යුතු ආකාරය පිළිබඳව මේ පින්වතුන් මේ අවස්ථාවේදී ශ්‍රවණය කළේ. ඊළඟට වස් අවසානයේදී විශේෂයෙන් බලාපොරොත්තු වන්නේ විශේෂයෙන් කඨින චීවර පූජාව පැවැත්වීමටයි. කඨිනය කියලා කියන්නේ කුමක්ද? එහි ආරම්භය කවදාද, කොයි ආකාරයෙන් ද කියන කාරණයත් මේ අවස්ථාවේදීම සාකච්ඡාවට ගන්නට ඕනෑ. සාකේතනුවර වස් සිටි තිස් නමක් පමණ හික්ෂුන් වහන්සේලා බුදුභාවුදුරුවන් දැකීමට එන අතරමගදී මහ වැස්සකට හසුවෙලා තෙමුණා. තෙමුණු සිවුරු ඇතිව, විඩාවට පත් වූ ශරීර ඇතිව මේ හික්ෂුන් වහන්සේලා බුදුරජාණන් වහන්සේ ළඟට පැමිණියා පැමිණියාට පසුව මේ මොකද මහණෙනි කියා බුදුරජාණන් වහන්සේ ඇහුවාම හික්ෂුන් වහන්සේලා මගේ මුහුණ පාන්නට සිදුවූ අතවර සියල්ලක්ම ප්‍රකාශ කළා. ඒ අවස්ථාවේදී බුදුභාවුදුරුවෝ වස් එළඹ සිටි හික්ෂුවකට 'අනුජානාමි හික්ඛවෙ වය්‍යං උපගතානං හික්ඛුනං කඨිනං අනපරිතුං' යනුවෙන් දේශනා කළා. මහණෙනි, වස් එළඹ සිටිය හික්ෂුවකට කඨින සිවුරක් දීමට මා අවසර දෙනවාය කියලා ඒ ප්‍රඥප්තිය පැනව්වා. ඉන් පස්සේ වස් එළඹ සිටින හික්ෂුන් වහන්සේලාට වස් අවසානයේ කඨින සිවුරක් ලැබෙනවා. කඨින සිවුරක් ලැබෙනවාය කියලා කියන එක ඉතාමත්ම භාරදුර කාර්යයක්. කඨිනලාභී හික්ෂුන් වහන්සේට ඒ පිළිබඳව අවබෝධයක් තිබෙන්නට ඕනෑ.

'කඨින' යන වචනයේ තේරුම සන, දැඩි කියන එකයි. නොකැඩෙන, නොසෙල්වෙන යන අරුතයි කඨින යන්නෙන්

හැඳින්වෙන්නේ. කඨින ලාභියකුට ඒ කඨිනය ලැබීමෙන් කිසියම් ආනිසංශයක් ලැබෙනවා නම් ඒ ලැබෙන ආනිශංසය සුළු අකුසලයකින් විනාශ කරන්නට බැහැ. කැඩීමට බැහැ. ඒ නිසා කඨින යන නාමය ඒ වීචරයට භාවිතා කරනවා. එයට අමතරව 'චිරට්ඨේන' කියලා කියන්නේ ස්ථිරව පවතිනා කියන තේරුමයි. ළමක අකුසල ධර්මයන්ගෙන් අර කිව්වා වූපින සොලවන්න කම්පා කරවන්න බැහැ. ඊළඟට 'සංගහනට්ඨේ' 'ශෝභනට්ඨේ' කියන එකෙන් පැහැදිලි කළේ සංග්‍රහ වශයෙන් මේ පිනඇති වෙලා තිබෙනවා කියන එකයි. 'ශෝභනට්ඨේ' කියලා සඳහන් කළේ බුදු පසේ බුදු මහරහතන් වහන්සේලා විසින් ප්‍රසංශා කරන ලද කටයුත්තක් නිසාත් වීචරයක් නිසාත් මෙය කඨින නම් වෙනවා කියන එකයි. මෙන්න මේ හේතු නිසා තමයි ඒ සිවුරට කඨින වීචරය යනුවෙන් භාවිතා කරන්නේ.

පෙරවස් වසා මහා පචාරණයෙන් පචාරණය කළ හික්ෂුවක් කඨිනලාභි හික්ෂුවක් වීමට සුදුසුයි. එහෙත් කඨිනයක් ලැබීමට නම් සුදුසුකම් 8 ක් තිබිය යුතු බවයි විනය පිටකයේ සඳහන් වෙන්නේ. 'පුබ්බකරණං ජානාති, පච්චුද්දරනං ජානාති, අධිට්ඨානං ජානාති, අක්ථරනං ජානාති මානිකං ජානාති පලිබෝධං ජානාති උද්ධානං ජානාති ආනිසංසං ජානාති. මෙයින් 'පුබ්බකරණං ජානාති' කියලා සඳහන් කළේ වස්ත්‍රයක් සිවුරක් බවට පත්වීමට කරන්නාවූ මූලික කටයුතු පිළිබඳ අවබෝධයක් ඇති වීමයි. එයයි පුබ්බකරණං ජානාති කියලා කියන්නේ. සිවුර කැපීම, මැසීම, පඬු පෙවීම ආදී ඒ කටයුතු. ඊළඟට 'අධිට්ඨානං ජානාති' කියලා කියන්නේ ඒ කඨින සිවුර අධිට්ඨාන කිරීමට දැනගැනීම. අක්ථරනං ජානාති කියලා කියන්නේ කඨිනය පැවරීම ආදී කටයුතු දැනගැනීම. කිසියම් හික්ෂුවකට කඨිනයක් ලැබුණාම ඒ කඨිනය සම්බන්ධයෙන් අනුගමනය කළ යුතු කටයුතු පිළිබඳව දැන ගැනීමයි. 'මානිකං ජානාති' කියලා කියන්නේ අස්වේදමානිකාවන් පිළිබඳව දැන ගැනීමයි. ඔය විධියට කරුණු අටක් පිළිබඳව අවබෝධයක් තිබෙන්නට ඕනෑ. කඨිනයක් වශයෙන් යොදාගත හැක්කේ මෙන්න මේවායි. සංඝාටිච්චර, ඒ කියන්නේ සහල සිවුරයි. උත්තරාසංස තනිපට සිවුර. අත්තරාවාසිකං - අඳනය

කියන ඇදුම. මේ සඳහා යොදා ගන්නා වස්ත්‍ර කඩිනයක් පිළියෙළ කර ගැනීමේදී භාවිතා කරන්නාවූ වස්ත්‍රයි. ඒ ඒ රටවල වටිනා වස්ත්‍ර භාවිතා කරන්නට පුළුවනි. ඒවා කඩින හුමිය කියල කියනවා. කුමු පිළිවලින්, කපුපිළිවලින් පිහිටි පිළි, පලස් හණ රැහැලි, මුසුපිළි කියන්නාවූ මේ වස්ත්‍රවලින් තමයි කඩිනයක් පිළියෙළ කරන්නේ. මා මුලින් සඳහන් කළ කොයි විධියේ සිවුරක් වුණත් සහල සිවුරක් වුණත්, තනිපට සිවුරක් වුණත්, අඳනයක් වුණත් මේකියපු වස්ත්‍රවලින් පිළියෙළ විය යුතුයි.

ඊළඟට කඩිනයක් වන්නේ කෙසේදැයි සලකා බලමු. මහ වග්ගයේ කඩිනක්ඛන්ධකයේ එන විපත්ති වශයෙන් දක්වන කරුණු 24ක් තිබෙනවා. ඒවා කඩිනයක් බාධාකරන කරුණු. ඒ කරුණු බලපෑවොත් ඒක කඩිනයක් වෙන්නේ නැහැ. සතලොස් සම්පත් තිබෙනවා, ඒ කියන්නේ කරුණු 17ක් කඩිනයක් වීමට උපකාර වන කරුණු. මේවා කඩිනක්ඛන්ධකයේ පැහැදිලිව දක්වා තිබෙනවා. ඊළඟට කඩිනයේ බලය නැති වන ආකාරයද පෙන්වා දී තිබෙනවා. ඒ අනුව ක්‍රම 8කින් කඩිනෝද්ධරනය සිද්ධ වෙනවා. එනම් ස්වස්තමන්තිකා, දිට්ඨංතිකා, සන්තිට්ඨන්තිකා, නාසන්තිකා, භවන්තිකා, ආසවච්ඡේදකා, වීමන්තිකා, සහුබ්බාරා යනුවෙන්. කඩිනෝද්ධරණය කියන්නේ කඩින භාවය වෙනස් කරවන ධර්ම කියන එකයි. ඊළඟට කඩිනලාභී භික්ෂුවකට ලැබෙන අනුසස් පිළිබඳව සඳහන් කරනවා. විශේෂයෙන්ම කඩිනලාභී භික්ෂුවකට ලබාගන්න පුළුවන් ආනිශංස කීපයක් සඳහන් වෙනවා. එකක් තමයි අනාමන්තචාරය. දෙවැන්න අසමාදානචාරය, තුන්වැන්න සහභෝජනය. හතරවැන්න යාවදත්ත චීවරය පස්වැන්න යොවතත්ත චීවරුප්පාදය යන මේ ආනිශංස පහ කඩිනලාභී භික්ෂුවකට හිමි වෙනවා. දැන් මේ එකක් එකක් පිළිබඳව කරුණු ඉදිරිපත් කරන්නම්. 'අනාමන්තචාරය' කියල කියන්නේ සාමාන්‍යයෙන් ගම්මානයක ආරාමයක සිටින භික්ෂුවක් ආරාමයෙන් බැහැරවෙලා යනකොට ඒ ආරාමයේ සිටින අනෙක් භික්ෂුන් වහන්සේලාට ප්‍රකාශ කරන්නට ඕනෑ මම අහවල් දිනාට යනවාය කියල. නමුත් කඩිනලාභී භාමුදුරුනමක් එහෙම ප්‍රකාශ නොකර වැඩියාට ඒකේ වරදක් ඇති

වෙන්තේ නැහැ. එහේනැති හික්සුවකට දුකලාඇවත, සිද්ධවෙනවා. ඒක තමයි අනාමන්තවාරය කියල කියන්නේ. දෙවැනි එක අසමාදානවාරය. හික්සුන්වහන්සේ තමකට නියමිත තුන් සිවුර. කඨිනය ලැබුන හික්සුව ඒකාල සීමාව තුළ අධිෂ්ඨාන කරගෙන තුන් සිවුර පාවිච්චි කරන්න ඕනැ. තුන් සිවුරෙන් වෙන්ව වාසය කිරීමෙන් නිසඟි පවිත්‍රියක් සිද්ධ වෙනවා. කඨිනයක් ලැබූ හික්සුවකට තමන් ඒ කාල සීමාව තුළ තමන් කැමති සිවුරකින් වාසය කිරීමේ නිදහස තිබෙනවා. ඒ තමයි අසමාදානවාරය කියල කියන්නේ. එතකොට තුන් සිවුරෙන් වෙන් වීමෙන් ඇති වන නිසැඟිපවිත්‍රිය එයින් සිද්ධ වෙන්තේ නැහැ. ඊළඟට ගණභෝජනය කියල කියන්නේ සමුහය. භෝජනය කියල කියන්නේ වැළඳීම. එතකොට අයහපත් විධියට, එහෙමත් නැත්නම් කිසියම් කෙනෙකුගෙන් අපට ආහාර දෙන්න කියල ඉල්ලගෙන හෝ වේවා එහෙම නැත්නම් තවත් කෙනෙක් අකැමැත්තෙන් දෙන ආහාරයක් හෝ වේවා හතර නමක් එකතුවෙලා වැළඳීමයි ගණ භෝජනය කියල කියන්නේ. එහෙම වුණත් කඨිනය හිමි හික්සුවකට ඒ කඨිනය ලබාගත් කාල සීමාව තුළ දී ඒ විධියේ ගණ භෝජනයක් සාමූහිකව වැළඳීමකින් කළත් එයින් නිදහස් වීමේ වරය තිබෙනවා. ඊළඟට හතරවැන්න තමයි 'යාවදන්තච්චරය'. යාවදන්තච්චරය කියල කියන්නේ යම්කාක් සිවුරු පාවිච්චි කිරීමේ අවසරය අවකාශය තිබෙනවා. යම්කිසි හික්සුවකට කඨිනය ලැබුණොත් ඒ කඨින සීමාව කාලය තුළ තමන්ට කැමතිකාක් සිවුරු පාවිච්චි කිරීමට අවකාශ තිබෙනවා. එහෙම පාවිච්චි කළාට එයින් අවැඩක් සිද්ධ වෙන්තේ නැහැ. එහෙම නොවුණොත් හික්සුවකට නිසැඟිපවිත්‍රියක් සිද්ධ වෙනවා. යම්කිසි හික්සුවක් අතිරේක සිවුරක් ප්‍රමාණයට වඩා අධික වූ සිවුරු දින (10 කට) වඩා තබා ගන්නවා නම් ඒ හික්සුවට නිසැඟිපවිත්‍රිය නැවතත් සිද්ධ වෙනවා. එහෙත් කඨිනලාභි හික්සුවකට එවැන්නක් සිද්ධවෙන්තේ නැහැ. ඊළඟට පස්වැන්න යෝවතත්ත චීවරුප්පාදය, යෝවතත්ත චීවරුප්පාදය කියල කියන්නේ, උප්පාදය කියල කියන්නේ ඉපදීම ඇතිවීම. චීවර කියල කියන්නේ සිවුරු හෝ සිවුරු පිළි. තත් කියල කියන්නේ ඒ ස්ථානය. යම් හික්සුවක් යම්කිසි ආරාමයක වස් එළඹ සිටලා ඒ වස් කාල සීමාව තුළ දී යම්

හික්ෂුවක් කඳින විවරයක් ලැබුණාම ඒ කාල සීමාව තුළ ඒ පත්සලට ලැබෙන සාංඝික වශයෙන් ලැබෙන මතක වස්ත්‍ර, සිවුරු පිරිකර ආදී සියල්ලක්ම කඳිනලාහි හික්ෂුවට අයත් වෙනවා. එතකොට කඳින සිවුර ලැබූ දවසේ ඉඳලා ඉදිරි කාලෙන් එහෙමයි. ඒ කියන්නේ හේමන්ත සෘතුවේ මැදින් පුර පසලොස්වක දිනය දක්වා ඇති කාලය කඳින ආනිසංග කාලය වශයෙන් සලකනු ලබනවා. එතකොට මේ කිව්ව ආනිසංස පහ ලැබෙන්නේ කඳින ආනිසංස කාලය තුළ දියි. කඳින ආනිසංස කාලය නියල කිව්වේ කඳිනය ලබාපු දවසේ ඉඳලා හේමන්ත සෘතුවේ මැදින් පුර පසලොස්වක පොහොය දිනය දක්වා පමණයි. මේ වස්සාන සෘතුවේ අවසාන මාසය විවර මාසය වශයෙන් සලකනවා. ඔය සඳහන් කළේ කඳිනලාහි හික්ෂුවකට ලැබෙන ප්‍රතිවිපාක. ඊළඟට යම් හික්ෂුවක් කඳිනයක් ලැබුණාම තමන්ගේ පරණ සිවුර 'පව්වුද්ධරණය' කරන්න ඕනෑ. 'පුරාණ උත්තරා සංඝ පව්වුද්ධරාමි' කියල කියනවා. ඊළඟට තමන්ට ලැබුණු සිවුරු අවිට්ඨාන කරන්න ඕනෑ. 'ඉමිතා උත්තරා සංඝෙන කඳිතං අධිට්ඨාමි' කියල තුන් වතාවත් කියල ඒ සිවුර අධිට්ඨාන කරන්න ඕනෑ. ඊළඟට තුන්වැනි වතාවට තමන්ට ලැබුණු සිවුර අධිට්ඨාන කළ යුතුයි. මේ විධියට කඳින ලාභිය ඒ කටයුතු විනය කර්මාණුකූලව සිද්ධ කරන්නට ඕනෑ. ඉන් අනතුරුව තමා සමඟ තවත් හික්ෂුන් වහන්සේලා වස් එළඹ සිටියා නම් ඒ හික්ෂුන් වහන්සේලාටත් ඒ පිං අනුමෝදන් කරවන්නට ඕනෑ. අත්තතංභන්තෙ හෝ අත්තංතංආවුසො සංඝස්ස ධම්මකො කඳිනතථාරො අනුමොදථ කියල අනිත් හික්ෂුන් වහන්සේලාට අනුමෝදන් කරවන්නට ඕනෑ. මොකද? කොච්චර හික්ෂුන් වහන්සේලා වස් වසලා සිටියත් කඳින සිවුරු දෙන්නට පුළුවන් වන්නේ එකක් විතරයි. ඒ නිසයි මේ කඳින සිවුර හුඟක් වැදගත් වෙන්නේ එක අවුරුද්දක එක් ස්ථානයක දෙන්නට පුළුවන් වන්නේ එකක් නිසයි. අනිත් කාරණය තමයි කඳින සිවුර දීම දෙවියන්ටවත් බඹුන්ටත් මේ කටයුත්ත කරන්න බැහැ. මිනිසුන්ට පමණක් ආවේණික ක්‍රියාවක් තමයි මේ ලංකා ඉතිහාසය පිළිබඳව කියනකොට බුද්ධ වර්ෂ 1889 පොළොන්නරුවේ පරාක්‍රමබාහු මහ රජතුමා කඳින විවර පූජා 80 ක් කර තිබෙනවාය කියා මහාවංශයේ

සඳහන් වෙනවා. ඒ වාගේම හයවන පරාක්‍රමබාහු රජතුමා 3832ක් කඩිනව්වර පූජා පවත්වලා තිබෙනවා. බුද්ධ වර්ෂ 2296 සංකඩගල රජකළ කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ රජතුමාත් කඩින ව්වර පූජා පවත්වලා තිබෙනවා. බුද්ධ වර්ෂ 2323දී රාජාධිරාජසිංහ රජපුරුවොත් කඩින ව්වර පූජා පවත්වලා තිබෙනවා. ඒ නිසා මේ පිංකම සියලු දෙනාටම පොදුවේ සහභාගී විය හැකි පිංකමක් විධියටයි සලකන්නේ. ඊළඟට ගිහි උදවියටත් මේ පිංකමින් ආනිශංස ලබා ගන්නට පුළුවන්කම තිබෙනවා. ඒකට හොඳම උදාහරණය තමයි 'නාගිතවරිතාපදානය.' නාගිත කියල හික්ෂුන් වහන්සේ නමක් සිටියා. දිනක් බුදුරජාණන් වහන්සේ දෙවරම් වෙහෙර වැඩ සිටින අවස්ථාවේදී ආනන්ද හැමුදුරුවන්ට කපා කරලා ප්‍රකාශ කරනවා ආනන්දය අද අනොතත්ත වීලට යන්න ඕනෑ. ඒ නිසා හික්ෂුන් වහන්සේලා රැස්කරන්නටය කියල. ඒ අවස්ථාවේදී ආනන්ද හැමුදුරුවෝ හික්ෂුන් වහන්සේලා 500ක් රැස් කළා. බුදුරජාණන් වහන්සේ අහනව, මහණෙනි ඔබලා අතුරින් පෙර ජාතියේදී බුදු පසේබුදු මහරහතන් වහන්සේලා වෙනුවෙන් කළ කුසල කර්මයක් සිදු කළ කෙනෙක් ඉන්නවා නම් ප්‍රකාශ කරන්නය කියල. ඒ අවස්ථාවේදී ඒ පිරිසේ සිටිය නාගිත කියන්නා වූ මහ රහතන් වහන්සේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ වෙත පැමිණ දොහොත් මුදුන් තබා ගෙන මෙන්න මේ විධියට ප්‍රකාශ කරනවා. ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්ස මම මීට කල්ප 91කට ඉස්සෙල්ලා ලෝකයේ පහළ වුණ විපස්සී බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේදී බන්දුමනී නුවර එක් කෙළෙඹි පුත්‍රයෙක්ව ඉපදුණා. ඒ කාලයේ මම දුගී මගී යාවකාදීන්ට දන් දුන්නා. අටවක් පොහොයට පසළොස්වක ආදී පොහොයවලට සිල් සමාදන් වුණා. එහෙම සිල් සමාදන් වෙලා කටයුතු කළා. දිනක් බන්දුමනී නුවර රජපුරුවො ඇතුළු විශාල පිරිසකට විපස්සී බුදුරජාණන් වහන්සේ ධර්ම දේශණා කළා. ඒ බණ ඇසූ මා බුදුරජාණන් වහන්සේ ඇතුළු හික්ෂුන්වහන්සේලාට දානය පූජා කළා. ඉන් අනතුරුව උන් වහන්සේලා වස් වසවාගෙන සිටි මාසය මුළුල්ලෙහි සිව්පසයෙන් උපස්ථාන කළා. අවසානයේ වස් වැසූ හික්ෂුනට බොහෝ පරිස්කාර ඇතිව කඩින ව්වර පූජා පැවැත්වුවා. එහෙම දන් දීලා, කඩින ව්වර පූජා කරලා මම

ප්‍රාර්ථනා කළේ මේ පිංකම හේතුකොට 'ආශ්‍රවක්ෂය කිරීමේ
ඥානය' ඇති වේවා කියලයි. ඉන් පස්සේ ඒ හේතුව නිසා කිසි
දවසක් සතර අපායේ ඉපදුණේ නැහැ. දිව්‍ය ලෝකයේ දෙවියන්
අතර, මනුෂ්‍ය ලෝකයේ මනුෂ්‍යයන් අතර ඉපදෙමින් නොයෙක් සැප
සම්පත් විදිමින් මේ විධියට පැමිණුනා. එහෙම දේශනා කළ නාගිත
භාමුදුරුවෝ දේශනා කරනවා, 'කඩින දානං දන්වාන සංසෙ ගුණ
චරුත්තමෙ - ඉතො තිංසෙ මහා කප්පෙ නගිජානාමී දුග්ගතිං' උතුම්
ගුණ ඇති ආර්යඝී මහා සංස රත්නයට කඩින විවර පූජා කිරීම
නිසා මහා කල්ප 30 ක් අපාය ගාමී වුණේ නැහැ. මේ තමයි
කඩින විවර පූජාවේ ආතිශංස. අට්ඨාණ්‍යං කප්පානං දේව
ලෝකෙ රමාමහං චතුත්තිංස කප්පං දේවින්දො දෙවරජුමකාරයේ
කල්ප 18 ක් මුළුල්ලේදිව්‍ය ලෝකයේදිව්‍ය සම්පත් වින්දා. තිස් හතර
වාරයක් සක් දෙව් රජව ඉපිද දිව්‍ය රාජ්‍යය කළා කියල මේ විධියට
කඩින අතිශංස ප්‍රකාශ කරනවා. 'ආරපඨෙ ආරපඨෙ චක්කවක්ඛි
සිරිංලහෙ අසීතිංච චතුක්කත්ති' තිස් හතර වාරයක් චක්‍රවර්ති රජකම
ලැබුණා. මෙන්න මේ විධියට නොයෙක් ආකාරයෙන් ප්‍රකාශ කළා.
ඔය විධියට ආතිශංස ලබාගන්නට පුළුවන්කම තිබෙනවා.

පඨවිරිචන ජාතු කම්පනෙ නවලති මෙරුරි වාතිවායුනා -
වර්ජිතං න භිජ්ජනෙ සණං තම්ඨමනො කඩිනංති වුච්චති' කඩින
පිළිබඳව කළ හැඳින්වීම එයයි. පඨවිරිචන භිජ්ජනෙ සණංකඩින
පූජා කිරීමෙන් ලැබෙන ආතිශංසය කිසි කලෙකක් වලකන්න
නොහැකි මහා පොළොව කම්පා වීමට කරුණු 8ක් තිබෙනවා. ඒ
කරුණු 8න් තොරව මහ පොළොව කම්පා වෙන්නේ නැහැ. කඩින
පූජා කිරීමෙන් යම් පිණක් ලැබුණා නම් ඒ පිත සුළු සුළු අකුසල
කර්මයන්ගෙන් සෙලවෙන්නේ නැහැ, කම්පා වෙන්නේ නැහැ
කවදාවත්. මහා බරපතල අකුසල කර්මයන්ගෙන් තමයි සෙලවෙන්නේ,
කම්පා වෙන්නේ සුළඟින්, සැඩ සුළඟින් මොන සුළඟකින්වත්
මහාමේරුව සොලවන්න කම්පා කරවන්න බැහැ. ඒ වාගේ කඩින
විවර පූජාවේ පිංකමත් ලාමක අකුසල කර්මයන්ගෙන් සොලවන්න
බැහැ. දියමන්ති පර්වතය කුළුගෙඩියකින් ගහලා වත් වෙන
උපකරණයකින් ගහලා විනාශ කරලා දමන්න බැහැ. ඒ කරමට

සැණයි. ඒ වගේ කඩින විවර පුජාවේ ආනිශංසත් කිසිම ලාමක අකුසලකර්මයකින් විනාශ කරන්නට පුළුවන්කමක් නැහැ. ඒ නිසා ම තමයි මේ මාහැඟි පිංකමට කඩින විවර පුජාව කියල කියන්නේ. ඒ නිසා දැන් අපි දන්නවා ජීවිතයකට කොයි තරම් දුරට කඩින විවර පුජාව උපකාරී වෙනවාද කියල. අවුරුද්දකට වරක් එකම ස්ථානයක මේ පිංකම සිද්ධ කෙරෙන නිසා අනෙක් පිංකම්වලට වඩා මේ පිංකම ශ්‍රේෂ්ඨයි. අටමහා පිංකම්වලට අයත් වන්නා වූ මේ පිංකම බෞද්ධ ජනතාව තුළ අන්‍යන්‍යතාව ඇති කරවනවා, වර්ධනය කරවනවා. බෞද්ධ සාහිත්‍යය පිළිබඳව බලන කොට මනුෂ්‍යයන් පමණක් නොවෙයි, නිරිසන්ගත සතුන් පවා වස් වැසවීමේ කටයුත්ත සිද්ධ කරලා තිබෙනවා. එබැවින් මේ වස් පිංකම හේතුවෙන් දෙවි මිනිස් සැප කෙළවර නිවන් සම්පත් සියලු දෙනාටම ලැබේවා.

ඇතුල් කෝට්ටේ කොටුබැම්ම පාරේ
 ශ්‍රී සුනේත්‍රාරාමාධිපති දමුණුමුල්ලේ සිරි කදාණරතන
 ආයුර්වේද වෛද්‍ය පීඨයේ අධ්‍යක්ෂ ශාස්ත්‍රපති
පූජ්‍ය ඇලිකේවෙල සිලානන්ද
ස්වාමීන් වහන්සේ

කොනුවෝ හෝ ගෝතම උපාසකෝහෝති යථොච්ඤා
 මහානාම

බුද්ධං සරණං ගතො, ධම්මං සරණං ගතො, සංඝං සරණං
 ගතො,

එත්තාවතාවඛෝ මහානාම උපාසකෝ හෝති

ශ්‍රද්ධාවන්ත පින්වතුනි, තලවතුගොඩ බෞද්ධාරාම
 විහාරස්ථානයේ සිදු කරන්නට බලාපොරොත්තුවන ධර්ම දේශනා
 මාලාව කුමක් සඳහා, කුමක් අරමුණු කරගෙන පවත්වනවාද කියන
 එක පිළිබඳව මා අමුතුවෙන් මතක් කරන්නට අවශ්‍ය වන්නේ නැහැ.
 මේ විහාරස්ථානයට, උපනිස්ස දහම්පාසලට අවුරුදු 50 ක් පිරීම
 නිමිති කරගෙන, ඒ අවුරුදු 50 සිහි කිරීමට, මෙතෙක් කාලයක් කළ
 උදාර මෙහෙවර සිහි කිරීමට කරන පිංකම් මාලාවක් හැටියට මේ
 පිංකම් හඳුන්වා දීමට පුළුවන්කම තිබෙනවා. මේ වැදගත් වූ පිංකම්
 මාලාවට අද සම්බන්ධ වෙලා තිබෙනවා, තලවතුගොඩපදිංචි

විපුලසේන මහත්මා තමන්ගේ ආදරණීය පියාණන් වහන්සේ සිහිපත් කරලා පිං අනුමෝදන් කරන්නට. ඒ වාගේම ලේකම්ගේ මහත්මා තමන්ගේ මිය ගිය සියලුම ඥාතීන් සිහි කරලා ඒ අයට පිං අනුමෝදන් කරන්නටත්, ඒ වාගේම තමන්ගේ පවුලේ සෑම දෙනාටම තෙරුවන්ගේ ආශිර්වාදය, ප්‍රාර්ථනා කිරීමත් අරමුණු කරගෙන මේ වෙලාවේදී දායකත්වය රැගෙන කටයුතු කරනවා. විශේෂ වශයෙන්ම විපුලසේන මහත්මා තමන්ගේ පියතුමා සිහි කරන අවස්ථාව. මේ කාලේ ගන්නායින් පස්සේ අපට පෙනෙනවා මවුවරු, පියවරු අතරම වෙච්ච යුගයක් මේ. දරුවෝ අතරම වෙච්ච යුගයක්. අපේ අර ඇත අතියෙ කිබිච්ච සහ සම්බන්ධතාවයන් සියල්ලම දවසින් දවස, ඇත් වෙන හැටි, ඒ වාගේ යුතුකම් ඉටුකිරීම බොහෝ දුරට අඩු වන හැටි අපට පැහැදිලි වන කාරණයක්. එවැනි යුගයක තමන්ගේ පියතුමා සිහිකිරීම ඉතාම වැදගත්. මිනිස්සු දන්නවා මේ කාලයේ රූපවාහිණිය නරඹනකොට රක්ෂණ සංස්ථාවෙන් එක්තරා වැඩ සටහනක් දමනවා, වෙළෙඳ දැන්වීමක් හැටියට. වයසට ගිය අම්මා කෙනෙකුයි, තාත්තා කෙනෙකුයි, තමන්ගේ ගෙදර දුටු තාත්තට කියනවා, තාත්තලා අම්මලා දැනගන්න ඕනෑ වයසට ගියායින් පස්සේ දරුවන්ට කරදරයක් නොවන විධියට ජීවත් වෙන්න කියල. ඊළඟ සිද්ධියක් තිබෙනවා, එක ගෙදරකට ගිහිල්ලා වතුර ටිකක් ඉල්ලනවා බොන්න කියල. ඒ ගෙදර ළමයෙක් අහනවා, කවුරුවත් සලකන්න කෙනෙක් නැද්ද කියල. ඔය සිදුවීම් දෙක ඉවර වුණාටපස්සේ රක්ෂණ සංස්ථාව බලාපොරොත්තු වන්නේ වෙළෙඳ දැන්වීම් දමලා, කිසි බයක් වෙන්න එපා, මේ කාලයේ අපි යෂ්ටිය රක්ෂණයක් දැන් අම්මලා තාත්තලා වෙනුවෙන් වයසටගිය අයට ලෑස්ති කරලා තිබෙනවාය කියනවා. දැකලා තිබෙනවා නේද? බොහෝම ලස්සන වැඩ සටහනක්.

දැන් රක්ෂණ සංස්ථාව සුදානම් වයසට යන අයට යෂ්ටිය දෙන්න. මේවා දිහා බලල පොඩ්ඩක් කල්පනා කරන්න, මොනතරම් අපරාධයක් ද අපේ රටේ මෙච්චර කාලයක් අපි බැඳී සිටි බැඳීම්වලට කොච්චර දුරට පහරක්ද කියල පොඩ්ඩක් හිතන්න. දරුවන්ට පුංචි කාලයේ අම්ම තාත්ත දෙන්න තමයි යෂ්ටිය නේද? අපි කවුරුත් එක කාලයක බඩගැවා. මතකද? මතක නැහැ, දැකල තිබෙනවා.

එක කාලයක බඩගැවා. මතකද? මතක නැහැ, දැකල තිබෙනවා. අපි බඩගාපු හැටි අපට මතක නැහැනේ. නමුත් අපි අනික් අය බඩගානවා දැකලා තිබෙනවා. බඩගාන අයට උරගයෝ කියල කියනවා නේද? එනිසා අපි කවුරුත් එක්තරා කාලයක උරග කුලයකත් වාසය කළා. උරග කුලයෙන් පස්සේ අපි සිටිපා කුලයට ආවා. දණගැවා. බඩගාලා, දණගානවා. එහෙම නේද? ඒකත් අපි දැකලා තිබෙනවා නේද? ඊට පස්සේ අපි දෙපා කුලයට ආවා. බඩගාපු කාලේ, දණ ගාපු කාලේ, දෙපා කුලයට එන කාලයේ කවුද අපට අත දුන්නේ නැගිටින්න. කවුද යෂ්ටියක් වුණේ? අම්ම තාත්ත දෙන්න නේද? දැන් ඉතින් ඒ ගැන හිතන්න ඕනෑ. මගේ ශක්තියක් නිසා නොවෙයි, සොසේජස් කාලා නොවෙයි, අම්මලා තාත්තලා පුංචි කාලේ ඉඳලා හදපු නිසා, වඩපු නිසා, අත දීපු නිසා, මේ තත්ත්වයට ගෙනාපු නිසයි අපි දැන් මේ තත්ත්වයේ ඉන්නේ. ඒ ගැන අපි හිතන්නට ඕනෑ. දැන් මම ඒ බිළිඳු කාලයේ තමයි මට අත දුන්නේ, හිත දුන්නේ. නැගිටින්න යෂ්ටිය දුන්නේ. ජීවිතයේ අපි අවධි දෙකකදී වයසට යනවා. එක වයසක් තමයි නාකි වෙනවා කියල කියන බිළිඳු කාලේ. බිළිඳු කාලෙන් ඉන්නෙ නාකියෙක්. මොකවත්ම කරන්න පුළුවන්කමක් නැහැ. අපට කරන්න පුළුවන් වුණෙත් නැහැ බොන්න පුළුවන් වුණෙත් නැහැ, කැන කුණු ඇදගන්න පුළුවන් වුණෙත් නැහැ. ඇදුමක් ඇදගන්න පුළුවන් වුණෙත් නැහැ. නාන්න පුළුවන් වුණෙත් නැහැ. මදුරුවො තලන්න පුළුවන් වුණෙත් නැහැ. මොකවත් කරන්න පුළුවන්කමක් තිබුණෙත් නැහැ. ඒ කාලයේ බැරි හින්දා, නාකි වෙච්ච හින්දා, බිළිඳෙක් වගේ හිටියා. ඊළඟට මොකද වෙන්නේ? ඊළඟට ආයෙත් සැරයක් අපි නාකි වෙනවා. ආයෙත් බඩගානවා, දණ ගානවා. සන්ධ්‍යා භාගය කියල කියන්නේ ඒකයි. බිළිඳෙක් වෙලා, නාකියෙක් වෙලා. ඔය කාලයේදී දැන් මොකද කරන්නේ, මම පුංචි කාලයේ අම්මා තාත්තා තරුණයි, ඒ නිසා මට අත දුන්නා නැගිටින්න. අම්ම තාත්තට ශක්තිය තිබුණා මාව නැගිටිටවන්න. දැන් මම තරුණයි, අම්ම තාත්ත වයසට ගිහිත්. අම්ම තාත්ත නාකිවෙලා. නාකි වෙච්ච අම්ම තාත්තට හැකියාවක් තිබෙන තරුණ වයසේ සිටින මම මොකක්ද කරන්න ඕනෑ. මම අම්ම තාත්තට යෂ්ටියක් වෙන්න ඕනෑ. මම අම්ම තාත්තට

රක්ෂණයක් වෙන්න ඕනෑ. ඒ නිසා මේවා පොඩ්ඩක් හිතන්න, කල්පනා කරන්න. ඒ නිසා අද තමන්ගේ පියතුමා සිහි කරන අවස්ථාව ඉතාම වැදගත්. මේක තමයි අපි සමාජයක් ඉදිරියට ගෙන යනවාය කියල කියන්නේ. මේ යුතුකම් ටික ඉටු කරන්නේ නැත්නම්, මේ සාරධර්මයන් ඉෂට කරන්නේ නැත්නම් අපි මනුෂ්‍යයන් නොවෙයි, තිරිසනුන් බවට පත්වෙනවා. තිරිසනාගෙන් මනුෂ්‍යයා වෙත් කරන එක්තරා පිළිවෙලක් තමයි මේ යුතුකම් ඉටු කිරීම. තිරිසනාට ඔය මොකක්වත් නැහැනේ. අම්මා හඳුනන්නෙත් නැහැ. තාත්තා හඳුනන්නෙත් නැහැ. දහම හඳුනන්නෙත් නැහැ. අපි එහෙම නොවෙයි. අපි යමක් කමක් තේරුම් ගන්න පුළුවන් අය. ඒ නිසා තමයි මළ ගිය අය සිහි කරලා, මවුපියන් සිහි කරලා ඒ අයට පි. පෙත් අනුමෝදන් කරන්නේ. ඒ නිසා බොහොම සන්තෝෂයටපත් වන්න, අපේ පියතුමාට අපේ ඥාතීන්ට වෙන කළ හැකි දෙයක් නැහැ. ඒ නිසා මෙයින් සිද්ධ වන්නාවූ කුසලානිශංසයන් මගේ ආදරණීය පියතුමාට, මගේ ආදරණීය ඥාතිවරයාට ලැබේවා. ඒ පින් අනුමෝදන් වෙලා උතුම් වූ නිවනට පැමිණේවා කියල ප්‍රාර්ථනා කරන්න.

දැන් ඉතින් මාත් එක්ක කථා කර කර බණ අහන්න ඕනෑ. මාත් එක්ක කථා කර කර බණ අහන්න කැමතිද? හේතු ව මොකක්වත් නොවෙයි. දැන් මේ වැස්සක් වහිනවා. වැස්ස වහිනකොට අපි දන්නවානේ. ඉස්සර අපි සාමාන්‍යයෙන් හේත්තු වෙච්ච අය නොවෙයි. දැන් කොහේ හරි ගිහිල්ලා හේත්තුවක් දමන්න ඕනෑ. ඒ මොකද? බිත්තියට හේත්තු වූනාම දන්නෙම නැතිව තිත්ද යනවා. ඉතින් අපි බණ අහන්න කියල ඇවිත් කට ඇරගෙන තිදාගන්නවා. ඒ නිසා කට ඇරගෙන තිදාගන්නේ නැතිව බණ අහන්න ඕනෑ. මෙව්වර කාලයක් කට ඇරගෙන බණ අහපු එකේ විපාකෙ තමයි දැන් අපි මේ විඳින්නේ. ඒ නිසා අඩු ගණනෙ බණ මඩුවෙන් නැගිටලා යනකොට අලුත් කෙනෙක් වෙලා යන්න ඕනෑ. එනකොට වඩා හොඳ කෙනෙක් වෙලා යන්න ඕනෑ. අඩුපාඩු තිබුණා නම් අඩුපාඩු සකසා ගන්න පුළුවන් කෙනෙක් හැටියට යන්න ඕනෑ. දන්නා කරුණු වැඩි කරගෙන යන්න ඕනෑ. නොදන්නා කරුණු දැනගෙන යන්න ඕනෑ. හොඳ මිනිහෙක් වෙලා

යන්න ඕනෑ. ඒක තමයි බණ අහනව කියන්නේ. එහෙම නැතිව අපි ආව හැටියටම යනවා නම් මොකද වෙන්නේ. වැඩක් නැහැ නේද? ඒ නිසා අඩු ගණනේ අද බණින් එක කරුණක් හරි කමක් නැහැ, අපේ භාමුදුරුවන්ගෙන් ඉගෙන ගන්නා, නොදන්නා දේ අපි දැන ගන්නා, මෙන්න මේ ටික හිතාගෙන බණ අහන්න පුළුවන් නම් මම පැයක් තිස්සේ කපා කරන එකත්, මේ පිරිස පැයක් තිස්සේ අහන ඒකත් වැදගත් වෙනවා. ඒකනේද වෙන්න ඕනෑ කරන්නේ. ඒ නිසා ඔය අංශ දෙක ගැනම හිතාගෙන මාත් එක්ක කපා කර කර බණ අහන්න. මම පොඩ්ඩක් මේ අයගෙන් අහන්නම්. එතකොටමට උත්තර දෙන්න.

මම අද මාතෘකාව වශයෙන් ගන්නේ උපාසකයා කියන්නේ කවුද කියන එකට පිළිතුරක් දෙන්න. උපාසක කියන වචනය විග්‍රහ කරන්න. අද උපාසක කියල කියන්නේ කාටද? අද උපාසක මහත්තයා කියල කියන්න නම්, උපාසකම්මා කියල කියන්න නම් වයස අවුරුදු 60 පතින්න ඕනෑ. එහෙම නේද? 60 පැනපු එක්කෙනෙකුට කියද්දත් අඩු ගණනේ තත්ත්වය දිහාත් බලන්න ඕනෑ. මොකද? සමහර වෙලාවට තෝනා මහත්මයෙකුට එහෙම නිකම්වත් උපාසකම්මා කියල කිව්වොත් ආයෙත් පන්සලටවත් එන්නේ නැහැ. ඒ නිසා ඒවත් බලල, තත්ත්වය දිහාත් බලල තමයි කපා කරන්න වෙන්නේ. මොකද? සමහර තෝනාවරු ඉන්නවා, උපාසකම්මා කියන වචන කිව්ව හින්දා පන්සලට එන්නේ නැති අය ඉන්න බව මම දන්නවා. අද අපි සාමාන්‍යයෙන් උපාසකයා කියන වචනය පාවිච්චි කරන්නේ තෝන්ජලයන්ට. ඒ තත්ත්වයට අද මෙය පත් කර තිබෙනවා. එහෙම නේද? මේ සාමාන්‍ය දරුවෙකුට උපාසක මහත්මයා කොහෙද යන්නේ කියල ඇහුව්වොත් ඒකට කැමතිද? කැමති වෙන්නේ නැහැ. ඒකයි මම කිව්වේ අඩු ගණනේ 60 පතින්නවත් ඕනෑ. උපාසක කියන වචනය කියන්න.

දවසක් දා බුදුභාමුදුරුවෝ ළඟට ගියා මහානාම කියන රජ ජුරුවෝ. මහානාම රජජුරුවෝ ගිහිල්ලා බුදුභාමුදුරුවන්ගෙන් ප්‍රශ්නයක් අහනවා. බුදුභාමුදුරුවන් කවුද උපාසක කියන්නේ කියල මහානාම කියල කියන්නේ බුදුභාමුදුරුවන්ගේ වංශිකයෙක්.

බලන්න ඉස්සර රජවරුන් ගිහින් අහල තිබෙන ප්‍රශ්න. බුදුහාමුදුරුවොත් එක්ක සාකච්ඡා කරල තියෙන්නේ ඔය වගේ දේවල්. කවුද බුදුහාමුදුරුවනේ උපාසක කියන්නේ කියල ඇහුවිවා. ඒ පාර බුදුහාමුදුරුවෝ උත්තර දෙනවා. 'යථෝවබ්බේ මහානාම බුද්ධං සරණං ගතො, ධම්මං සරණං ගතො, සංඝං සරණං ගතො' යමෙක් බුදුන් සරණ යනවා නම්, දහම් සරණ යනවා නම් සභුන් සරණ යනවා නම් ඒ තැනැත්තා උපාසකයෙක් වෙනවාය කියල බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කළා. ඔන්න බුදුහාමුදුරුවන්ගේ පිළිතුර. බුදුහාමුදුරුවන්ගේ පිළිතුර ඒකයි. දැන් ඔන්න ඔය කරුණු ටික විග්‍රහ කරන්නයි මම බලාපොරොත්තු වන්නේ. හැබැයි මෙව්වා කියාගෙන එනකොට සමහර අයගේ මුහුණු තරක් වෙන්තන් පුළුවන්. අපි කියන්න තිබෙන දේ කියනවා එහෙම නේද? දැන් එනකොට පින්වතුනි, පොළොවේ මැණික් තිබෙන බව අපි දන්නවා. පොළොවේ මැණික් තිබුණාට වැඩක් නැහැනේ. එහෙම නම් මොකක්ද කරන්න ඕනෑ. මැණික් ගල් පොළොව යටින් ගන්න ඕනෑ. ගොඩට ගත්තාට වැඩකුත් නැහැ. එහෙම නම් මොකක්ද කරන්න ඕනෑ. ඔප කරන්න ඕනෑ. කපන්න ඕනෑ. කොටන්න ඕනෑ. එනකොට තමයි මැණික් ගලේ තිබෙන වටිනාකම වැඩි වෙන්නේ. ඒ වගේ තමයි බෞද්ධයාත්. දැන් අපෙන් ඇහුවිවොත් ඔබ බෞද්ධයෙක්ද කියල මොකක්ද දෙන උත්තරය ඔව් කියනවා. හේතුව? ඇයි දෙවියනේ, අප් අත්ත මුත්ත තත්ත පනත්ත කිත්ත කිරිකිත්ත කියන හත්මුතු පරම්පරාවම බෞද්ධයෝ. කියනවද නැහැ කියල. කියනවා ද අපි පාරම්පරික බෞද්ධයෝ කියල බොහොම ආඩම්බරයෙන් කියන්නෙ. තවත් ඉතින් අපට කිසි ප්‍රශ්නයක් නැහැනෙ. ඔබේ ආගම කුමක්ද කියල උප්පැන්න සහතිකයේ අභනවානේ. එකෙන් ඉස්සරහින් බුද්ධාගම කියල ලියල තිබෙනවා. ඉතින් දැන් ඒ නිසා ඒකෙනුත් ප්‍රශ්නයක් නැහැනේ. උප්පැන්න සහතිකයේ බුද්ධාගම කියල තිබෙනවා.. පාරම්පරිකව බෞද්ධකම තිබෙනව. කිසි ප්‍රශ්නයක් නැහැ. ඒ නිසා අපි බෞද්ධයෝ. දැන් ඊළඟට අපේ බෞද්ධකම තිබෙනවද? ඊළඟ ප්‍රශ්නය එයයි. මොකක්ද දෙන පිළිතුර? තියෙනවා, තැත්නම් මෙහෙම බණ අභනවද? දැන් පින්වතුනි, උත්තර දීලා ඉවරයි. කියන්න දෙයකුත් නැහැ. ඔව්

බෞද්ධකම තිබෙනවාද කියන එක කියල දෙන්නයි. මේ බණිත්ම, මේ ප්‍රශ්ණයට පිළිතුරු සැපයේවි. දැන් පින්වතුන් එකපාරටම ඔප්පු කරන්න ලැස්ති වුණේ මොකක්ද? පාරම්පරිකත්වය තිබෙනවා, කෙරුවන් සරණ ගිහිල්ලා තිබෙනවා. ඒ නිසා කිසි ප්‍රශ්නයක් නැහැයි කියලා කියන්න නොවු ලැස්ති වුණේ. මම කියන්න හදන්නේ ධර්මය තුළින් කොච්චර දුරට අපි බෞද්ධකමට සම්බන්ධ වෙලා තිබෙනවාද කියන එකයි.

ඒ නිසා බෞද්ධයෙක් නම් උපාසකයෙක් නම් අනිවාර්යයෙන්ම එයා ළඟ ගුණ හතරක් තිබෙන්න ඕනෑ. ශ්‍රද්ධාව, ශීලය, ත්‍යාගය, ප්‍රඥාව. ශ්‍රද්ධාව කියල කියන්නේ පැහැදීම. දැන් පින්වතුනි, අපට ඒ පැහැදීම තිබෙනවාද? බුදුභාවුදුරුවෝ කෙරෙහි පැහැදීමක් තිබෙනවාද? ධර්ම කෙරෙහි පැහැදීමක් තිබෙනවාද? සංඝයා කෙරෙහි පැහැදීමක් තිබෙනවාද? අඩු ගණනේ ඒ පැහැදීමේ වෙනසක් තැද්ද? අඩු වැඩි වෙන්නේ තැද්ද? ඔය ශ්‍රද්ධාව වෙනස් නොවී එහෙමම තිබෙනවාද? ඔන්න දැන් ඔබගේ උත්තර අහන්නේ. දැන් පොඩ්ඩක් කල්පනා කරලා බලන්න, ශ්‍රද්ධාව කියනකොට පළමුවෙන්ම අවබෝධය තිබෙන්න ඕනෑ. මේකට බණ පොතේ වචනයක් තිබෙනවා. පරතො සොෂ ඥානය. ඒකට තමයි සම්මා දිට්ඨිය කියල කියන්නේ. හරි දැකීමක් අපට තිබෙන්න එපායැ. බුදුභාවුදුරුවෝ ළඟට බණ අහන්න ගියේ බෞද්ධයෝද? දෙවියනේ බුදුපුණ්ඩින් පස්සෙ නොවු බුද්ධ කියන වචනය ඇති වුණේ. බෞද්ධයෝ කියන වචනය ඇති වුණේ පස්සෙ නොවු. ඒ නිසා බුදුභාවුදුරුවෝ ළඟට බණ අහන්නට ගියේ බෞද්ධයෝ නොවෙයි. වෙනත් අයයි බණ අහන්නට ගියේ. සමහර අය බුදුභාවුදුරුවෝ එක්ක සාකච්ඡා කරන්නට ගියා. සතුටු සාමිචියෙ යෙදෙන්නට කියල ගියා. තව අය බුදුභාවුදුරුවන්ගෙන් බණ අහන්නට ගියා. බණ අහපු සියලු දෙනාම රහත් වුණේ නැහැ. බණ අහලා ඇතැමෙක් මොකදකරන්නේ? 'සම්බාධොයං සරාවාසො' මේ ගෘහ ජීවිතය සම්බාධයි. කටුකයිකියල ඒ කට්ටියට තේරෙනවා. ගිහියෝයි බණ අහන්නට ගියේ. මේ ගිහි ජීවිතය, ගිහි සම්පත්තිය කටුක බව ඒ අයට බණ අහලා ඉවර වුණායින් පස්සේ තේරෙනවා ඒ විතරක් නොවෙයි, බුදුභාවුදුරුවෝ ධර්ම දේශනා කරනකොට, දාන කතා,

ශීල කථා සඟ කථා කාමානං ආදිනවො වොකාරෝ සංකිලිස්සති. බුදුහාමුදුරුවො අනු පිළිවෙළකට බණ කියන්නේ. එක එක පුද්ගලයාගේ චරිතයට ගැළපෙන ආකාරයට උන්වහන්සේ ධර්මය යොදා ගන්නේ. දාන කථා කියල කියන්නේ දන් දීමේ අනුසස් කථා කරනවා. කැමතිද නැද්ද? දීල ලැබෙන එව්වා ගැන කථා කරන්න කැමති නැද්ද? ආශයි. ශීල කථා. සිල් රැකීමේ තිබෙන අනුසස් කථා කරනවා. කැමතිද නැද්ද? කැමතියි සග්ග කථා. දිව්‍යලෝකයගැන අහන්න කැමතිද නැද්ද? කැමතියි. දැන් ඉතින් කල්පනා කර බලන්න, මනුෂ්‍ය ලෝකයේ හෝ වේවා, දිව්‍ය ලෝකයේ හෝ වේවා සම්පත් භුක්ති විඳිනවා. දන්දීලා, සිල් රැකලා මිනිස් ලෝකයේ හෝ දිව්‍ය ලෝකයේ ගිහිත් උපදිනවා, සම්පත් විඳිනවා. හැබැයි මේ විඳින සම්පත් සියල්ලම තාවකාලිකයි. ඒවා කාම සම්පත්, රූපකාම, ශබ්දකාම, ගන්ධකාම, රස කාම කියල තිබෙනවා. කාම, භව, විභව කියලනේ තෘෂ්ණාව විග්‍රහ කරන්නේ. අපි විඳින මේ සම්පත් සියල්ලම මොකද වෙන්නේ? වෙනස් වෙනවා. දැන් බලන්නකො එක දවසක් හොඳට රසට කාලා කාලා බලන්නකො මොකද වෙන්නේ කියල. අපට හැමදාම ඒ රසය තියාගන්න පුළුවන්ද? ඒ නිසා අනෙක් දවසෙත් ආයෙත් රස දෙන්න මිනෑ. ඇහැට රූපයක් බැලූවාම ආයෙනම් කඩදාවත් එපා ඒ රූපෙම ඇති කියල කියනවද? කවුරුවත්. පුළුවන් තරම් ආයෙත් තව රූපයක් බලන්න උත්සාහ කරන එකයි කරන්නේ. මේක තමයි ස්වභාවය. අලුත් අලුත් දේ හොයන එක. අලුත් අලුත් දේ අහන එක. අලුත් අලුත් දේ දකින එක තමයි ප්‍රිය කරන්නේ. ඒකයි ස්වභාවය. ඒ නිසා කාමයේ ආදිනව කථා කරන බුදුහාමුදුරුවො කොච්චර ලස්සනට උපමා කරන තිබෙනවාද? 'අට්ඨිකංකලුපමා කාමා, මාංසපෙසුපමා කාමා හරියටම මස් වැදැල්ලක් වගේ, ඇට සැකිල්ලක් වගේ. හරියටම මේ කාම සම්පත්තිය, රූපකාම, ශබ්ද කාම, ගන්ධ කාම ආදී වශයෙන් වූ පංචකාම සම්පත්තිය හරියට බල්ලෙක් ඇටයක් අරගෙන හොඳට හපනවා වගේ. හපලා හපලා ඉවර වුණාම මොකද වෙන්නේ? බඩ පිරෙනවාද? ඇටකැලී කටට අරගෙන හපනවා හපනවා. නමුත් බඩ පිරෙන්නේ නැහැ. අපිත් ඒ වාගේ තමයි, ඇට හපනවා වගේ තමයි. බල්ලෝ ඇට හපනවා වගේ වැඩක් තමයි අපිත් මේ කරන්නේ.

මිරිඟුවක් පස්සේ අපි මේ ගමන් කරන්නේ. ඒ නිසා බුදුභාමුදුරුවන් කියපු බණ අහල ඉවර වෙනකොට තමන් විඳින කාම සම්පත්තියේ තිබෙන තිස්සාරත්වය වැටහෙනවා. ඒක වැටහිලා සම්භර අය කියනවා අප්පකග්ගෙ පානුපෙතං සරණං ගතනං ස්වාමීනි, මම අද පටන් ඔබවහන්සේ සරණ යනවා. කී තැනක කියනවද කියල බලන්න, හැම තැනම කියනවා. මම අද පටන් ඔබ වහන්සේගේ සරණ යනවා. මේවිවර කාලයක් වෙනත් සරණක් ගිහිල්ලා, මේවිවර කාලයක් කාම සම්පත්තියේ ගැලිලා හිටියා. අද ඔබ වහන්සේගේ ධර්මයෙන් පස්සේ කාම සම්පත්වල තිබෙන ආදීනව, ගිහිගෙයි තිබෙන කටුක බව දැන ගන්නා. ඒ නිසා මම අද ඔබවහන්සේ සරණ යනවා. අප්පකග්ගේ පානුපෙතං සරණං ගතනං මේ බුදුභාමුදුරුවන්ගේ සරණ ගියේ කොයි හැටියටද? අවබෝධ කරගෙන, බණ කියලා, බණ අහලා ඒක අවබෝධයෙන් තමයි සරණ ගියේ. දැන් අපි සරණ ගියේ කොහොමද? අපි සරණ ගියේ අවබෝධයෙන් ද?

ශ්‍රද්ධාව කිව්වා, පැහැදීම කිව්වා. ශ්‍රද්ධාව අපි කොටස් දෙකකට බෙදනවා. වල ශ්‍රද්ධාව අවල ශ්‍රද්ධාව කියල. වලකියල කියන්නේ සෙලවෙන ශ්‍රද්ධාව. අවල ශ්‍රද්ධාව කියන්නේ නොසෙල්වෙන ශ්‍රද්ධාව. දැන් සෙලවෙන ශ්‍රද්ධාවක්ද තිබෙන්නේ නොසෙල්වෙන ශ්‍රද්ධාවක්ද? බය නැතිව කියන්න. අපි ළඟ තිබෙන්නේ සෙලවෙන ශ්‍රද්ධාවක්. ඇයි ඒ. දැන් බලන්න පොඩ්ඩක් කල්පනා කරලා, අපි කියනවා, 'තත්ථි මෙ සරණං අක්කං ඉද්ධො මෙ සරණං වරං' ඔන්න ඒ විධියට කියනවා. මට වෙන සරණක් නැත බුදුන් සරණ හැර. මට වෙන සරණක් නැත දහම් සරණ හැර. මට වෙන සරණක් නැත සභුන් සරණ හැර. ආයෙ කියනවා, 'යාව තිබ්බතං සරණං ගච්ඡාමි' යම් තාක් නිවන් අවබෝධ වෙනවා නම් ඒ තාක් බුදුන් සරණයි කියලා. වෙන සරණක් නැත. දහම් සරණයි කියලා වෙන සරණක් නැත, සභුන් සරණයි කියලා වෙන සරණක් නැත. කියනවද? තැද්ද? කියනවා. එහෙම කියන අපි තේද තවසරණ සොයාගෙන යන්නේ. බෞද්ධයෝ තේද පින්වතුනි, තව තවත් බබාලා සරණ ගිහිත් තිබෙන්නේ. අපේ රටේ බෞද්ධයෝ තේද ඔය සායි බාබා සරණ ගච්ඡාමි කියල කියන්නේ. ඒ වෙන අයට තේද?

කතරගම යන්න. දේවාලයකට යන්න. බෞද්ධයන්ට ගැලපෙනවද කියල හොයන්න. දෙවියන් ගැන කථාවක් නොවෙයි මම මේ කියන්නේ දෙවියන්ට අපි පිං දෙමු. නමුත් පින්වතුනි කණගාටුයි කියන්න මොකද කරන්නේ? මට බුදුන් සරණ හැර වෙන සරණක් නැත කියන අපි මොකද කරන්නේ? අර කොහෙවත් ඉන්න බබාලා පිළිගෙන ඉන්නවා. හරිද? පින්වතුනි, සර්ව ආගමික සංකල්පය තිබෙන්නේ බෞද්ධයන් ළඟයි. කඩේ මුදලාලි ඉන්නවානේ. ඒ මුදලාලි ළඟ හැම ආගමක් පිළිබඳවම සංකල්පය තිබෙනවානේ. මුදලාලි ඉන්න තැන උඩින් මොනවාද තිබෙන්නේ? විෂ්ණු දෙවියොත් ඉන්නවා, කතරගම දෙවියොත් ඉන්නවා. බුදුහාමුදුරුවොත් ඉන්නවා. සීවලී හාමුදුරුවොත් ඉන්නවා. රටේ ඉන්න ඔක්කොම එක පේළියට ඉන්නවා. උදේ පාන්දරට දුම් පාරක් එහෙම අල්ලලා මොකද කරන්නේ? මුදලාලි කොච්චර ලස්සනට බුදුන් වදිනවාද? දෙවියන් සිහි කරනවාද? දැකලා තිබෙනවා නේද? හොඳ වැඩේ? ඒ මිථ්‍යා දෘෂ්ටික අය කියලා දැන් මට මේ පින්වතියක් කියනවා ඇහෙනවා. මේ ගැන හිතන්න. බුදුහාමුදුරුවන්ට සම කරන්න කෙනෙක් මේ මුළු භූමි තලයේම ඉන්නවාද? මුළු ලෝක ධාතුවේම ඉන්නවාද? ඇයි දෙවියනේ දේවාති දේව - දෙවියන්ටත් දෙවියෝ. බ්‍රහ්මාති බ්‍රහ්ම. තිලොවට තිලක වූ. එහෙම බුදුහාමුදුරුවෝ, එහෙම ශාස්තෘවරයාට මොකද කරන්නේ? අර ලෞකිකත්වයේ ඉන්න සියලු දෙනාමත් සමඟ සම මට්ටමේ තියල තියෙනවා. ගෙවල්වලත් එහෙම තමයි. දැන් ඉතින් මොකද කරන්නේ? බුදුහාමුදුරුවන්ට එහෙම යම්කිසි කෙනෙක් බනිනකොට මොකද කරන්නේ. ශ්‍රද්ධාවේ තිබෙන මහිමය කියන්නයි මම මේ ලැස්ති වෙන්නේ. මොකද ඔය ඇත්තෝ කියන්නේ? බුදුහාමුදුරුවන්ට කවුරුහරි විවේචනය කරන්න ආවොත් මොකද කියන්නේ? තරහ එන්නේ නැද්ද? තරහ එනවා නැතිව මොකද නේද? ධර්මය ගැන කවුරු හරි විවේචනය කරන්න ගියොත්? තරහ එනවා. හාමුදුරු කෙනෙක් විවේචනය කරන්න ගියොත්? තරහ එනවද? අනේ නැහැ. අපේ සමහර අය ඉන්නවා පින්වතුනි, හුඟක් දේවලට උර දිගෙන ඉන්න අය ඉන්නවා, පංගුවක් වෙලාවට මොකද කරන්නේ? කවුරුහරි පත්සලේ හාමුදුරුවන් විවේචනය කරනකොට මටත් මේ කියන්න විධියක් නැතිවයි හිටියේ.

විවේචනය කරනකොට මටත් මේ කියන්න විධියක් නැතිවයි හිටියේ. එහෙම කියන ඇත්තේ මොකද කරන්නේ? පංගුවක් වෙලාවට භාමුදුරුවත් විවේචනය කරලා පත්සලට යන්නෙන් නැහැ. දානෙ දෙන්නෙන් නැහැ. නැද්ද? ඉන්නවා නේද? මේ බෞද්ධයන් තුළ ඉන්නවා. ඔය අවබෝධය නේද? පත්සලට යන්නෙන් නැහැ. දන් දෙන්නෙන් නැහැ. ඔන්න දැන් තීරණය කරගෙන ඉවරයි. දෙවියනේ ඉතින් මොකද කරන්නේ? නොදැනුවත්කමට මොකද කරන්නේ? 'සංඝං සරණං ගච්ඡාමි' මම සභුන් සරණ යමි. සභුන් කියල කියන්නේ කවුද? එතකොටපිත්වතුනි මේ ශාසනය ගත්තාම එක භාමුදුරුනමක් විතරක්, සිරිරතන භාමුදුරුවො විතරක් සරණං ගච්ඡාමි කියල කියන්නේ නැහැ. තලවතුගොඩ පත්සලේ භාමුදුරුවො සරණං ගච්ඡාමි කියල කවුරුවත් කියනවද? නැහැ. මම සංඝයා සරණ යමි කියලයි සරණ ගිහිත් තිබෙන්නේ. එහෙම නේද? ඒ නිසා පිත්වතුනි, බෞද්ධයෙක් නම් අවල ශ්‍රද්ධාව තිබෙන්න ඕනෑ. කවදාවත් වෙනස් වෙන්න බැහැ. දැන් මේ කාලයේදී වල ශ්‍රද්ධාවේ තිබෙන ලක්ෂණය පිත්වතුනි, කොච්චර වුණත් පාරම්පරික පිත්වතුන් වුණත් මොනවා හරි දෙනකොට, පොතක් දෙනකොට, පැන්සලක් දෙනකොට, කොපි පොතක් දෙනකොට, ටකරමක් දෙනකොට ආගමක් එපාය කියල වෙනත් ආගමක කුරුසියක් එල්ලා ගන්නේ. මේ බෞද්ධයෝම එහෙම කරන අය ඉන්නවා. බඩජාරිකමටයි ඒ ආගම අතහරින්නේ. ඒ ගියේ බඩජාරිකමටයි. "නතථි මෙ සරණං" කියල අපි කියනවා. යාව තිබ්බානං එහෙම කිය කියා මොනවා හරි එල්ලගෙන ඉන්නවා. ඒ නිසා පිත්වතුනි, ශ්‍රද්ධාව කියල කියන කොට පැහැදීම කියනකොට බුදුභාමුදුරුවන් අපි දකින්න ඕනෑ. අපි බුදුභාමුදුරුවන් දැකලා තිබෙනවාද? බුදුභාමුදුරුවන් දකින්න ආශයි ද? ආශයි කියනවා. කොහොමද දකින්නේ? ඉතින් යමුකො විහාර ගෙට. අනේ වැඩක් නැහැ. ඒ බුදුභාමුදුරුවො සිහියට තහාගන්න නොවැ බුද්ධ රූපයක් නිර්මාණය කර තිබෙන්නේ. නමුත් පිත්වතුනි බුදුභාමුදුරුවන් බලාගන්න පුළුවන්කමක් තිබෙනවා. බුදුභාමුදුරුවො දවසක් වක්කලි භාමුදුරුවන්ට කියනවා, වක්කලි මේ කුණු කය දෙස නොබලනු. මා නිතර නිතර දැකීමටඅවශ්‍යය නම් මගේ ධර්මය දෙස බලන්න. 'යො ධම්මං පස්සති, සො මං

පස්සති.

මාගේ බුදුපියාණන් වහන්සේ එසේ මෙසේ කෙනෙක් නොවෙයි. අරහං ගුණයෙන් යුක්තයි. මාගේ බුදු පියාණන් වහන්සේ සමමා සම්බුද්ධ ගුණයෙන් යුක්තයි. මාගේ බුදු පියාණන් වහන්සේ විජ්ජාවරණ සම්පන්න ගුණයෙන් යුක්තයි. මේ විධියට බුදුහාමුදුරුවන්ගේ තවඅරහාදී ගුණයන් දකින්න පුළුවන්කම තිබෙනවා. අපි දැකලා තිබෙන්නේ කොහොමද පොතේ බුදුහාමුදුරුවෝ පොතේ තිබෙනවා බුදුහාමුදුරුවන්ගේ ගුණ නමය. අපිත් ඉතින් මොකක්වත් නැතිව ගිරව් වගේ කියවනවා. ඉතින් අපට බුදුහාමුදුරුවන් දකින්න බැරි වුණා. පුළුවන් තරම් ධර්මයෙන් බුදුහාමුදුරුවන් දකින්න ඕනෑ. ධර්මයෙන් බුදුහාමුදුරුවෝ දැකපු පුද්ගලයෙක් කවදාවත් තමන්ගේ ජීවිතය විනාශ කරගන්න උත්සාහ කරන්නෙ නැහැ. ඒ තරම් ලස්සන ජීවිතයක් බුදුහාමුදුරුවන්ට තිබුණේ. මේ ලස්සනයි කියල කිව්වේ බුදුහාමුදුරුවන්ගේ තොල්වල ලිප්ප්පික් ගාලා, නියවල පාට ගාලා, පාට කරගත්ත බුදු කෙනෙක් නොවෙයි මෙතැන කියන්නේ. බුදුහාමුදුරුවෝ ලස්සනයි කියල කියන්නෙ පින්වතුනි බොහොම ලස්සන වර්තයක් තිබුණු කෙනෙක්. සිරුර ගැන නොවෙයි ලස්සන කිව්වේ වර්තය ගැනයි. ධර්මය කියවන්න කියවන්න පින්වතුනි අපට බුදුහාමුදුරුවන් දකින්න පුළුවන්කම තිබෙනවා. අන්න ඒ විධියට බුදුහාමුදුරුවන් දකින එක්කෙනා, ධර්මය දකින එක්කෙනා, සංඝයා දකින එක්කෙනා තුළ පුදුම පැහැදීමක් ඇති වෙනවා. හරියට ලිඳක් ගත්තාම පෑදුණු ලිඳක් වගෙයි. ඇතුළත තිබෙන දේවල් ඔක්කොම දකින්න පුළුවන්කම තිබෙනවා. දැන් අපි මොකද කරන්නේ? අපේ ලිඳ බොර වෙලා. ඒ නිසා අනෙක් ඒවා ගොඩනගන්න බැහැ. ඒ නිසා ශ්‍රද්ධාව ඇති කර ගන්න ඕනෑ. ශ්‍රද්ධාව කියන්නෙ පින්වතුනි දන්නවානේ, හුඟාක් වෙලාවට අපේ තිබෙන ශ්‍රද්ධාව වැඩියි නේද? ඒ නිසා සමහර වෙලාවට බුදුහාමුදුරුවොත් විනාශයි. බෝධියත් විනාශයි. අපේ උපාසකම්මලා ඉන්නවානේ බුදුහාමුදුරුවෝ ළඟට ගිහිල්ලා බුදුහාමුදුරුවන්ගේ අත උඩම හෙමින් මල් ටික තියනවා. ඒ විතරක් නොවෙයි. පින්වතුනි, සමහර වෙලාවට උපාසකම්මලා හඳුන්කුරු වුණත් සුවඳ නම් බුදුහාමුදුරුවන්ගේ නාසයේ වුණත් ගහලා

නියතවාය කියල. ඒ තරම් ශ්‍රද්ධාවයි. පත්සල් දිනා බැඳුවොත් මේක හොඳට තේරුම් ගන්න පුළුවන්. විශාල මුදලක් වියදම් කරල පහන් වැටවල් ගහලා නියතවා, පින්වතුනි. කවදාවත් පහන් වැටකට ගිහිත් පහන් පත්තු කරන්නේ නෑහැ. බෝධිය ගාවට ගිහිත් බෝධියේ මුල උඩම අර පහන නියතවා. ඔන්න බෝධි භාමුදුරුවනේ, ඔබවහන්සේට මමමයි පහන් පත්තු කළේ ගිනිකියන්න කියල. බෝධිය විනාශයි. එහෙම නැද්ද? කියෙනවා. ඒවාට කියන්නේ ශ්‍රද්ධාව නොවෙයි. මොකක්ද? ඒක හින්දා ශාසනයක් ඉවර වෙන්න පුළුවන්.

ඒක හින්දා ශ්‍රද්ධාව ගැන කියනකොට 'සම සද්ධා සම පක්ඛාදා' ප්‍රඥාවෙන් යුක්ත ශ්‍රද්ධාවක් තිබෙන්න ඕනෑ. ශ්‍රද්ධාව විතරක් තිබුණාම මොකද වෙන්නේ විනාශය. ප්‍රඥාව විතරක් තිබුණාම මොකද වෙන්නේ? කෙරාටික වෙනවා වැඩියි. ඔය හුඟක් අය ඉන්නවා බුද්ධිය වැඩි වෙලා, දන් දෙන්න ඕනෑද, සිල් රකින්න ඕනෑද, පත්සල්වලටයන්න ඕනෑද, ආගමක් ඕනෑද ආදී වශයෙන් කියල ඔය මහ විප්ලව කරන්න උත්සාහ කරන්නෙ ඒ ප්‍රඥාව වැඩි වෙච්ච අයයි. ඒ නිසා මේ දෙකම සම මට්ටමින් යන්න ඕනෑ. ශ්‍රද්ධාව. ඒ ශ්‍රද්ධාව කොයි වගේද? සම ශ්‍රද්ධාවක් වෙන්න ඕනෑ. නොසෙල්වෙන ශ්‍රද්ධාවක් වෙන්න ඕනෑ. එහෙම තේද? නොසෙල්වෙන ශ්‍රද්ධාවක් කියන්නෙ පැහැදීමක් තිබෙන්නක් ඕනෑ. ආයෙ කවදාවත් වෙනස් වෙන්න බෑහැ. 'ධම්මා භවෙරක්ඛති ධම්මාරි' කියල බුදුභාමුදුරුවො දෙශනා කරල තිබෙනවානේ. ඉතින් අපිව රකින්න ධර්මයක් නෑහැ අපි ගාව. ඒ නිසා අපිව හොඳට රකින්නෙ නෑහැ තේද? අපට අපි කෙරෙහි විශ්වාසයක් නෑහැ ධර්මය රකින්නෙ නැති නිසා. ඒ නිසා සම්පූර්ණයෙන් ධර්මය අදහන්න. ධර්මය බෙහෙකක් හැටියට ගන්න. ධර්මය ආයුධයක් හැටියට ගන්න. එතකොට අපි ධර්මයට සැලකීමක් තිබෙනවා. දැන් එතකොට සද්ධර්මය මතක තියාගන්න පුළුවන්ද? දැන් එතකොට තේරුම් ගන්න මගේ ළඟ ශ්‍රද්ධාව තිබෙනවායි කියල. ඒක නොවැ හොයගන්න තිබෙන්නේ. දැන් මෙහෙම දෙයක් කරන්න මම ශ්‍රද්ධාව ඇති කර ගන්නවා. ශ්‍රද්ධාව වැඩි කරගන්නවා. අන්න බණ අහපු එකේ ප්‍රයෝජනයක් තිබෙනවා. ඊළඟට පින්වතුනි ශ්‍රද්ධාව කිව්වාම බොහොම

පැහැදීමක්නේ තිබෙන්නේ. පැහැදිවිට එක්කෙනාට ඊළඟට ශීලය තිබෙන්න ඕනෑ.

දෙවෙනි කාරණය මොකද්ද? ශීලය. ශීලය කියලා කියන්නේ මොකද්ද සංවරයනේ. ශීලය කියන්නේ මොකේ සංවරයද? කය වචන දෙකේ සංවරය. ශීලය කියලා කියන්නේ කය වචනදෙකේ හැදිවිට කම. ශීලය කියන්නේ කය වචන දෙකේ සන්සුන් කම. ශීලය කියන්නේ කය වචන දෙකේ සංයමය. පෞරුෂත්වය. මම වචන ගණනාවක් දැන් කියලා දීලා තියෙනවා. ශීලය කිව්වා සංවරය, හැදිවිට කම, පෞරුෂත්වය, ශාන්ත කම, දමනය. මේ ඔක්කොම වචන වලින් කියන්නේ ශීලය. දැන් අපි සන්සුන්ද? කය සන්සුන්ද? වචනයසන්සුන්ද? අපේ මනස සංසුන්ද? එහෙම නම් බණ ටිකෙන්ම අහමු බලන්න. එකකොට ශීලයශීලය කියලා කියනකොට සිල් රකින කෙනාට අපි කිව්වා සිල්වතා සිල් නැතිකෙනාට කිව්වා දුස්සීලයා කියල. ඔය අංශ දෙකටම බෙදන්න පුළුවන්.

සිල්වතාගේ ලක්ෂණ ටිකත් දුස්සීලයාගේ ලක්ෂණ ටිකත් විමසා බලමු. සිල්වතා පින්වතුනි හරියට මී මැස්සා වගේ. මී මැස්සා කොහොටද ගිහින් වහන්නේ. මලේ කවදාකවත් මල තලලා තියෙනවාද? මල්පොඩි කරලා තියෙනවාද? මලට හිංසාවක් කරලා තියෙනවාද? නෑ. මලට ගිහින් වහලා, මලේ රොන් ටික අරගෙන ඇවිදිත් මී වද බඳිනවා, මී වද කඩන්නේ කවුද? මී පැණි කාටද අවශ්‍ය වෙන්නේ? ඔව් බලන්න කොච්චර යහපතක්ද? කරලා තියෙන්නේ කියලා. මී මැස්සා මලට හිංසා කරන්නේ නැතිව, මලේ තියෙන රොන් ටික හෙමිහිට අරගෙන, මී වද බැඳලා, ඒ මී පැණි ඔක්කෝම ලෝකයාගේ හිතසුව සඳහා යොදවනවා. සිල්වතාත් කවුරු වගේද? කාටවත් කරදරයක් කරන්නේ නෑ. කිසි කෙනෙකුට හිංසාවක් කරන්නේ නෑ. සිල්වතාගේ ජීවිතේ හරියට මී පැණි දෙන්නා වගෙයි. හරිද වැරදිද? හරි. දුස්සීලයා කවුරු වගේද? නිලමැස්සා වගේ. නිල මැස්සා ගිහින් වහන්නෙත් මලක. හරිතේද? නෑ ඇයි නැත්තේ මී මැස්සා ගිහින් වහන්නෙත් මලක, නිල මැස්සා වහන්නෙත් මලක 'ල' යනු දෙකක් තියෙනවානේ. ලයනු දෙක අමතක වුණා. මල, මළ, මී මැස්සා මලේ වහලා රොන් අරගෙන

අමතක වුණා. මල, මළ, මී මැස්සා මලේ වහලා රොන් අරගෙන මී වද බිඳිනවා. නිලමැස්සා මලේ වහලා වහපු තැන ගෙ ගස්සවනවා. නිල්මැස්සා වහන්නේ කොතනද? හැම තැනම අපිරිසිදුයි. ගෙ ගහනවා. දුස්ස්ඵලයා කවුරු වගේද? නිලමැස්සෙක් වගේ. මොකද්ද, හැම තැනම ගෙ ගස්සවනවා. විනාශ කරනවා. දුස්ස්ඵලයාගෙන් කවදාකවත් පින්වතුනි, කයින් යහපතක් බලාපොරොත්තු වෙන්න බෑ. වචනයෙන් බෑ. හැම තැනම විනාශයක්මයි කරන්නේ. හැම තැනම ගෙ ගැස්සීමයි කරන්නේ. ඔන්න දුස්ස්ඵලයාගේ ලක්ෂණ. සිල් ගත්තම හරියට පින්වතුනි, ඇඳුමක් ඇඳගෙන ඉන්නවා වගේ. ඇයි ඇඳුම් අඳින්නේ? මොකද්ද මූලික පරමාර්ථය. 'යාවදේව හිරිකෝපිතපට්ඨාදනං' ඇඳුමක් අඳින්නේ මොකටද? ලස්සනටද? දැන් අඳින්නේ ලස්සනට. ඉස්සර අම්මලා දුටුවට ලස්සනට අන්දවලා කියෙන්නෙ ලස්සනට ඇඳුම් ඇන්දුවා කියල මොකද්ද වෙනස බලන්න කියන්න. දැන් අම්මලා දුටුවට අන්දවන්නේ ලස්සන ඇඳුම්? ලස්සනට අන්දවනවාද? ලස්සන ඇඳුම් අන්දවනවාද? ලස්සන ඇඳුම අන්දවනවා. ඒ වචන දෙක වෙනස් කරගත්තට එපා. දැන් අම්මලා දුටුවට අන්දවන්නේ ලස්සන ඇඳුම්. ඒ නිසා මොකද කරන්නේ? දන්නවානේ. ලස්සන ඇඳුම් නිසා, දැකලා කියෙනවා නේද? කපාගෙන කපාගෙන ඒ පැත්තෙන් පලලා මේ පැත්තෙන් පලලා, එහෙත් එල්ලෙනවා, මෙහෙත් එල්ලෙනවා. ඒ පැත්තෙන් ජනෙල් දාලා - කොට්ටර වෙනස් කරලා කියෙනවාද?

ඉතින් බලන්නකෝ ලස්සන හා අවලස්සන දෙකේ වෙනස. හොඳයි දැන් එතකොට මතක තියාගන්න. දැන් මේ සිල්වත් පුද්ගලයා පින්වතුනි හරියට ඇඳුමක් ඇඳගෙන ඉන්නවා හරියට. ලස්සනට ඇඳුමක් ඇඳගෙන ඉන්නවා වගේ කිසිම කරදරයක් නෑ. එකතැනක ගිහින් බොහොම ලස්සනට ඇඳගෙන ඉන්න කෙනාට බිම ඉඳගන්න කෙනාට ගිහින් ඉඳගෙන ඉන්නත් බැහැ හරියට. ඇන්දත් නොඇන්දා වගෙයි. ඒ නිසා සිල්වතා හරියට ඇඳුමක් ඇඳගෙන ඉන්නවා වගේ. දුස්ස්ඵලයා කවුරු වගේද? ගෙදර ඉන්න ටොමියා වගේ ඇයි? ටොමියාට කිසිම බයක් ලැජ්ජාවක් නෑ. ඕන තැනක ගිහින් ඉන්නවා දුස්ස්ඵලයාත් කවුරු වගේද? ගෙදර ඉන්න

ටොමියා වගේ. උෟච ඇඳුමක් මිනෙන් නෑ. ඉන්න තැන දන්නෙන් නෑ. මොනවද කරන්නේ වචනය දන්නෙන් නෑ. කය දන්නෙන් නෑ. බලන්න කල්පනා කරලා දුස්සීලයාගේ ලක්ෂණය හරිද වැරදිද? උපමාව හරි නේදැදුමක් තියෙන කෙනා දන්නවා පින්වතුනි හරියට ඇඳගෙන ඉන්න. ලැජ්ජාව තියෙනවා දුස්සීලයාට ලැජ්ජා බිය නෑ. පව් කරන්න බය ලැජ්ජාව නෑ. දුස්සීලයාගේ ලක්ෂණයි ඒ.

පින්වතුනි, තවත් මතක තියා ගන්න. සිල්වකාගේ ජීවිතය හරියට අත්තිවාරමක් වගේ. පදනමක් වගේ. සිල්වකාගේ පදනම බොහොම ශක්තිමත්. ඒ නිසා ශීලය නැමැති අත්තිවාරම ශක්තිමත් නිසා සමාධිය - නැමැති පවුරු ගොඩනගන්න බිත්ති ගොඩනගන්න පුළුවන්. සමාධිය ශක්තිමත් නිසා ඒ තැනැත්තගේ ප්‍රඥාව ගොඩනගන්නත් පුළුවන් හිත ගොඩනගන්න පුළුවන්. හිතසංවර කරගන්න පුළුවන්කමක් නෑ. කයේ සංවරයක් තැනිතමි කය සංවර නැති නිසා හිත එහේ මෙහේ දුවනවා දුවනවා ඉවරයක් නෑ. එක්තැන් කරගන්න බැහැ මී හරකෙක් වගේ. ඒ නිසා අපි හිත සමාධිගත කරන්න උත්සාහ කරගන්න ඕන. හිත සංවර කරගන්න බැහැ, කය වචන දෙක සංවර නැති නිසා, 'කායේන සංවරෝ සාධු, සාධු වාචාය සංවරෝ' කය සංවර කර ගැනීම හොඳයි, වචනය සංවර කරගන්න. ඒ නිසා දුස්සීලයාගේ පින්වතුනි ශීලය නැමැති අත්තිවාරම දෙදරා ගිහින්, පළු වෙලා ගිහිල්ලා ඒ නිසා අපි හිත සමාධිගත කරන්න උත්සාහ කරන්න ඕන. මොකද හිත සංවර කරගන්න බැහැ, කය, වචන දෙක සංවර නැති නිසා, 'කායේන සංවරෝ සාධු, සාධු වාචාය සංවරෝ', කය සංවර කරගැනීම හොඳයි, වචනය සංවර කරගැනීම හොඳයි. ඒ නිසා ඉස්සෙල්ලාම කය, වචන සංවර කරගන්න. ඒ නිසා දුස්සීලයාගේ පින්වතුනි ශීලය නැමැති අත්තිවාරම දෙදරා ගිහින්, පළු වෙලා ගිහිල්ලා ශක්තිමත් නැහැ. ඒ නිසා ගොඩ නගන්න බැහැ. ඒ නිසා ඔන්න ශීලයේ ලක්ෂණය. ඒ වගේම ශීලය හරියට පින්වතුනි, වැටක් වගේ ආවරණයක් වගේ. දොරක් වගේ, ජනේලයක් වගේ. ගෙදර වැටක් දාලා තියෙන්නේ දොරක් ජනේලයක් දාලා තියෙන්නේ අනවශ්‍ය සතුන්ගෙ මිනිස්සුන්ගෙ පැමිණීම වළක්වා ගන්න එහෙම නේද? සිල්වකා හරියට ආවරණයක් වගේ. වැටක් වගේ තමන්ට ඕන වික

විතරයි ගන්නේ. අපි දන්නවා ගෙදරක බෙල් එකක් හයිකරලා තියෙනවා. කවුරුවත් ඇවිදිත් බෙල් එකගහනවා. අපි බලනවා ජනේලයෙන් දොර ඇරලා බලනවා කවුද කියලා අනවශ්‍ය කෙනෙක් නම් ගන්නේ නැහැ. දොර වහනවා. ගේට්ටුව වහනවා. දන්න කෙනෙක් නම් අපි ගන්නවා. අපට අවශ්‍ය දේ සිල්වතා මොකද කරන්නේ අවශ්‍ය ටික විතරයි ගන්නේ. දුස්සීලයා, අනවශ්‍ය දේයි හැම දේම ගන්නවා කවුරු වගේද? දුස්සීලයා තිකම් කයිමත් දොරකඩ වගේ දොරක් නෑ ගේට්ටුවක් නැහැ. බල්ලන් එනවා, හරකක් එනවා, බුරුවක් එනවා. අනික් එකක් එනවා, ඔක්කොම කට්ටිය එනවා පාලනයක් නැහැ ඔන්න දැන් මතක තියාගන්න ශීලයේ තියෙන ලක්ෂණය දැන් එතකොට ශීලය කියන්නේ කය, වචන දෙකේ සංවරය කියලා කිව්වා.

මේ කාලේ මොකද වෙලා තියෙන්නේ සිල්වලට, පන්සිල්වලට? ගණුදෙනුවක් බවට පත්වෙලානේ. දෙනවා ගන්නවා ගන්නවා දෙනවා, ඒ හැර මොකක්ද වෙලා තියෙන්නේ දැන් කාලයේ ඉඳලා 'පාණාති පාතා මම ප්‍රාණසාතයෙන් වැළකුණේ වෙමි. කිය කියා කරන්නේ ප්‍රාණසාතය. හොරකම් කරන්නේ නෑ කිය කියා කරන්නේ හොරකම. පසිඳුරන් පිනවන්නේ නෑ කිය කියා කරන්නේ පිනවීම, බොරු කියන්නේ නෑ කිය කියා කරන්නේ බොරු කීම, මත්පැන් පානය කරන්නේ නැහැ කිය කියා කරන්නේ මත්පැන් පානය කිරීම, කේළාම් කියන්නේ නෑ කිය කියා කරන්නේ කේළාම් කීම. හරිද වැරදිද කථාව? ඉතින් දැන් අපි ලඟ මොකක්ද තියෙන ශීලය? ඒ නිසා මතක තියාගන්න ශීලය අපට අත්තිවාරමක් විදිහට අවශ්‍ය වෙනවා. මෙහි කරනවානේ හුඟක් අය. අතිවාරයෙන්ම රැට කරණිය මෙත්ත සූත්‍රය කියලා නිදගන්නවා හුඟක් අය. සමහරු තුන් සූත්‍රයම කියනවා. අනේ, තුන් සූත්‍රය දැන ගන්නා කියලා ඇති වැඩේ මොකක්ද පින්වතුනි, තුන් සූත්‍රය අපි ලඟ නැත්නම්. තුන් සූත්‍රය කටපාවම් කළා කියලා දැනගන්නා කියලා ඇති වැඩේ, මංගල සූත්‍රයේ කරුණු 38 ක් තියෙනවා කියලා කියනවා. කරුණු 38 න් එකක් වත් අපේ ලඟ නැත්නම්, දැනගත්තට ඇති වැඩක් තියෙනවාද? න්‍යාය දැන ගත්තාට වැඩක් නෑ. අපි දන්නවා කියන තත්වට පත්වුණාට වැඩක් නෑ. අපි ලඟ ප්‍රයෝගික පැත්තට

ලංකරගෙන නෑ. අපි ධර්මෙන් ඇත් වෙලයි ඉන්නෙ. දන්න දේට අපි ලඟ ප්‍රායෝගික පැත්තක් නැහැ ජීවිතේ. ඒ නිසා මෙකුන පැහැදිලි කරන්න උත්සහ කළේ මා, දැන් කරණිය මෙන්ත සූත්‍රය කියනවා කිව්වේ කොයි වෙලාවේද? රැට. නිදාගන්න ලැහැස්ති වෙනකොට. නැත්නම් වෙලාවකුත් නෑනේ නේද? ඒ නිසා කරණිය මෙන්ත සූත්‍රය කියලා නිදාගන්නවා. ඇයි ඒ කරණිය මෙන්ත සූත්‍රය කියන්නේ? හුඟක් අය කරණිය මෙන්ත සූත්‍රය කියන්නේ රැට හොඳට නිදාගන්න. ගෙදර ඉන්න දුටු හරි පුතා හරි භීතෙන් බය වුණොත් කියන්නේ මොනවද? පත්සිල් අරන් කරණිය මෙන්ත සූත්‍රය කියලා නිදාගන්න කියලා නේද? නිදි පෙත්තක් බවට පත්කරගෙන ඇයි නින්ද යන්නේ නැත්නම් දෙස්තර මහත්තයා ලඟට ගිහිත් නිදි පෙත්තක් ගන්නවා. දැන් කරණිය මෙන්ත සූත්‍රය කියලා නෑ. බුදුභාවුදුරුවෝ පැහැදිලිව කියනවා. ‘යත්තං සත්තං පදං අභිසමේච්ච’ යම් ශාන්ත වූ පදයක් වේ නම්, එයට යායුතු, පිරිස යුතු, අනුගමනය කළ යුතු ප්‍රතිපදාවයි මේ කරණිය මෙන්ත සූත්‍රයෙන් කියවෙන්නේ. ‘සක්කෝ’ කියලා කියන්නේ දක්ෂ වෙන්ට, දෙවියනේ නිදාගෙන මොන දක්ෂතාවයක්ද? නැහිටලා දක්ෂ වෙන්ත එපායැ. ධර්මයේ දක්ෂ වෙන්ත එපායැ. සෘජු වෙන්ත එපායැ, වක් වෙනවා නොවෙයි සෘජු වෙන්ත. ‘සුජුට්’, මුදු වෙන්ත නිහතමානි වෙන්ත, නිදාගෙන නිහතමානි වෙන්තේ කොහොමද? නිදාගත්තම නිහතමානි තමයි නේද?

තමුත් මේ කරණිය මෙන්ත සූත්‍රයෙන් පැහැදිලි කරලා දෙන්නේ තිව්නට මහක් ඇත්තටම. තිව්නට යන්න කියෙන මහ, අනුගමනය කළ යුතු ප්‍රතිපදාව එයින් කියලා දෙන්නේ.

පුංචි තව කථාවක් අහමු. ගෙවල්වල හුඟක් දුරට ඇයි බළල්ලු ඇති කරන්නේ? නෑ මම මේ කිව්වේ අපි ලඟ සීලය කියෙනවාට. මෙමුත් කරනවා අපි. ඇයි ගෙවල් වල බළල්ලු ඇති කරන්නේ? නිකම් හුරුතලේට නේද? නෑ, නෑ, මියෝ අල්ලන්න. ඉතින් කට ඇරලා මේක කියන්න පුළුවන්ද? බළල්ලු ඇති කරන්නේ මියෝ අල්ලන්න කියලා ඇයි? සියලු සත්වයෝ නිදුක් වෙත්වා නිරෝගී

වෙත්වා, සුවපත් වෙත්වා, කිය කියා මොකද කරන්නේ ගෙදර ඉන්න බලලා, වත්තේ ඉන්න ලේන් පැටියෙක් අල්ල ගන්නොත් මොකද කරන්නේ? බේරනවා, බලලාටත් බනිනවා. 'නොදකිං කාළකණ්ණි බලලා වත්තේ ඉන්න ලේන් පැටියෙකුටවත් ඉන්න දෙන්නෙ නෑනේ' කියනවා නේද? ඔව්. බලන්න ලේන් පැටියට කොච්චරු මෙහිත්‍රියක් තියෙනවාද කියලා. ලේනා හරි, කුරුල්ලෙක් හරි කමක් නැහැ මොකෙක් හරි සතෙක් අල්ල ගන්නොත් මොනවත් නෑ, බලලට බැණුම් අහලා ඉවරයක් නෑ. බලලා එහෙම නිකම් ඉන්න කොට මියෙක් ඉස්සරහින් පැනලා ගියොත් මොකද කරන්නේ? අනේ සාධු අනේ සාධු බලලෙක් ඇති කළේ මම ඔය සඳහාමයි. කියනවද? එහෙම කියන්නෙ නෑ. මොකද කියන්නේ 'නොදකිං පොට්ට බැළලි, මියා පැනලා යනකල් බලාන හිටියනේ' 'කන්න දෙන්න හොඳ නැතෙයි කියලා. මියෝම අල්ලගෙන කන්නකියලා එහෙම කියනවා නේද? හොඳයි ඉතින් 'සියළු සත්වයෝ සුවපත් වේවායි කියලා මෙහිත්‍රී කරන්න පුළුවන්ද? බෑනෙ. ඒ නිසා මෙන්න මම මෙහිත්‍රී කරන හැටි කියලා දෙනවා. ඉතින් වෙන මොනවත් කරන්න ඕන නෑනේ. අපි සත්ව ඝාතනයෙන් වැළකෙනවා නම් එතන තියෙන්නේ මෙහිත්‍රීය. සත්ව ඝාතනය කරන්නේ ද්වේෂයෙන්, පටිසයෙන්, තරහවෙන්. කිසිම තැනක අපි අහල නෑ මෙහිත්‍රීයෙන් සත්ව ඝාතනය කරනවා කියලා. මදුරුවන් වහනකොටම අපට තරහක් එනවා. තරහ නිසා තමයි ගහලා මරන්නේ නැහැ. තරහෙන්, ද්වේෂයෙන්, පටිසයෙන් තමයි අපි ඒ දේ කරන්නේ. ඒ නිසා අපට පින්වතුනි, බුදුභාවුදුරුවෝ දේශනා කරනවා 'පාණානිපාතො පටිච්චරතො හෝති' සත්තෝ, ලජ්ජී දයාපන්නෝ මේ හැටියට බුදුභාවුදුරුවෝ දේශනා කරනවා. සත්ව ඝාතනයෙන් ඇත් වෙනකොට දඬුමුගුරු පැත්තකින් තියෙනවා. දඬුමුගුරු අපට අවශ්‍ය වන්නේ නෑ. 'නිහින සත්තෝ' ආයුධ භාවිතා කරන්නේ නෑ. ඕන නැහැ. ඒ විතරක් නෙවෙයි 'ලජ්ජී දයාපන්නෝ සත්වයා කෙරෙහිද දයාව ඇතිවෙනවා. 'ඒ දයාව නිකම් නෙවෙයි. 'සබ්බ පාණී' සියළු සතුන් කෙරෙහිම අනුකම්පාව ඇතිවෙනවා. 'දිට්ඨා වා යේව අද්දිට්ඨා, යේව දුරේ වසන්ති අවිදුරේ, භූතා වා සම්භවේසිවා, සබ්බේ සත්තා' මේ හැටියට කියන්නේ කුඩා සත්වයා පටන් විශාල සත්වයා දක්වා, දිග,

කෙටි,, මේ හැටියට ගත්තයින් පස්සේ කරණිය මෙන්න සූත්‍රයෙ කියන, හැම සත්වයා කෙරෙහිම අපට පුළුවන්කම තියෙනවා මෙමු කරන්න. 'පාණානිපාතො පටිවිරතො හෝති' කියන වචනය කියන කොට, පිළිපදින කොට, සමාදන් වෙනකොට අනිවාර්යයෙන්ම ඒ පුද්ගලයා තුළ මෙමුය පහල වෙනවා. සත් සාත්තය තියෙන නිසා අපි ලඟ තියෙනවා. තරහ, පළිගැනීම, වෛරය කියන එක, ඒ නිසා මෙමුය නැමැති බීජ පහල වෙන්නේ නෑ පිත්වතුනි. ටිකක් හිතන්න. සිසිලස තියෙන තැන තියෙනවද රස්තේ. සිසිලසයි රස්තෙයි එකට තියෙනවද? අපට කියන්න පුළුවන්ද සිසිලස තියෙන තැන ගන්න මෙන්න උණුසුමක් කියලා. සිසිලස තියෙන තැන සිසිලසක්මයි ගන්න ඕන. උණුසුම තියෙන තැන තියෙන්නේ උණුසුමමය. අවිච්චා වැටෙන වෙලාවට සිසිලසකුත් දැනෙනවා. කියලා කියනවද කවුරුවත් නැහැනේ. අවි රස්තේ කියන එක රස්තයක්මයි. ඒ නිසා වෛරය තියෙන තැනක, පළිගැනීම තියෙන තැනක, පටිසය තියෙන තැනක මෙමු පහල වෙන්න බැහැ. ඒ නිසා සියළු ප්‍රාණින් කෙරෙහි අනුකම්පාව දක්වන කොට, හිතානුකම්පාව දක්වන කොට නිරායාසයෙන්ම ආයුධ ඕන නෑ. දඩු මුගුරු ඕන නෑ අපට. සියළු ප්‍රාණින් මගේ හිතවතුන්ය. මිත්‍රයෝය. එක ප්‍රාණියෙකු නෙවෙයි සියළු ප්‍රාණින් ඒ නිසා වෙන් කරන්න බැහැ. සත්තු සංඛ්‍යාව. දැන් අපට එක උදාහරණයක් කියන්න පුළුවන්. ආරණ්‍යවලට පිත්වතුන් ගිහිත් ඇති තේද ඔය වන සෙනසුන්වලට තේද? ඔය වනසෙනසුන් තියෙන්නේ කැලෑවල. භාවනා කරන යෝගාවචරයන් ඉන්නේ. වන සෙනසුන් වලතේ තමන්ගේ කුටි හදුනගෙන ඉන්නේ. නිකම් වත් අඩුගානේ, ඒවල තියෙනවද මදුරු දැල්, නෑ තේද. බලන්නකෝ ඔය කැළෑ වල කොටි ඉන්නවා, වලස්සු ඉන්නවා, අලි ඉන්නවා, කවදාවත් ඒ භාමුදුරු කෙනෙකුට හිරිහැර කරලා තියෙනවද? යන එනකොට සත්තු එහාට මෙහා යනවා මේ පිඹුරො, පොළොන්නඟු එහා මෙහා යනවා. මහා කැළෑවල ඉන්නේ කවදකවත් ඒ භාමුදුරුවන්ට දණ්ඩ කරන්නේ නෑ විනාශයක් කරන්නේ නෑ. ඇයි ඒ? ඒ භාමුදුරුවන්ගේ කරුණාව මෙමුය නිසා සිරුරෙන් කිරණ පිටවෙන්නේ, බොහොම වැදගත් කිරණ. තව කෙනෙකුට පිඩා කරන ඒවා නෙවෙයි. සත්වයාට බොහොම හිතකරයි ඒක. හිතන්න අපට

සතුටක් ඇතිවෙව්ව දවසක අපේ මුණ දිහා බැලුවමොකද වෙන්නේ. දැන් කවුරු හරි සතුටින් ඉන්නකොට 'ඇ මොකද මේ සන්නෝයෙන්' කියලා අහනවා නේද? තැන්තම් 'මොකද මේ' ගිනි පුපුරු වගේ පිපිරෙන්නේ? මොකෙන්ද අපි දැනගන්නේ මුණෙන්. මේ මිනිස්සුන්ගේ වරියාවනේ හඳුන්වා දෙන්නේ. ඒ නිසා අපට පේනවා අපට තරහා ආපු වෙලාවට මේ ඇහෙන්න ගිනි පිටවෙනවා. ලේ ධාතුව ප්‍රකෝප වෙලා බොහොම ඉක්මනට දුටුවා වැඩියි. එහෙට මෙහෙට හදවත ගැහෙනවා වැඩියි. ඉතින් බලන්න අපි විකෘති වෙලා තියෙන හැටි. ඉතින් මේ වාගේ වෙලාවට අපෙන් නිකුත් වෙන කිරණ මොනවද තරහ ආපු වෙලාවට නිකුත්වෙන කිරණ මොනවද වෙන්නේ.

නිකම් බලන්න උදේ හවස පැලෑටියක් ළඟට ගිහිල්ලා අතගගා ආදරයෙන් අල්ලලා කපා කරන්නකෝ ගහක් මුලම ගිහින්න. ඒ පැලෑටිය කොච්චර ලස්සනට වැවෙනවද? ගෙඩි දෙනවද කියලා බලන්නකෝ. ගහක් ගාවට ගිහින් උදේ හවා බතින්නකෝ. වතුර දැම්මට, පෝර දැම්මට වැඩක් නෑ.. ඒ ගහ සම්පූර්ණයෙන් කේඩාරි වෙනවා. හොඳට කපා කරන හොඳට අතහාන විට මෙෙත්‍රී සිතුවිලි නිසා ඒ ගහේ එලදාව වැඩිවෙනවා. මේ ගැන හිතන්න පොඩ්ඩක් කල්පනා කරලා ඉස්සර ගමේ ඉන්න ගොවියෝ අපේ අම්මලා තාත්තලා ගොවියෝ හැටියට උදේ පාන්දර කුඹුර වටේ යනවා හිත්වල ලස්සන සිතිවිලි පුරවාගෙන. අද නම් 'ග්‍රාමොක්සෝන්' ඉසින්න. වෙලට වතුර බදින්න කියලා ග්‍රාමොක්සෝන් ඉස්සේ නෑ අද වගේ එද. කෘමිනාශක ගැහුවේ නෑ. මිනිසුන්ගේ හදවත බොහොම පිරිසිදුයි. පරිසරය බොහොම ලස්සනයි, සුන්දරයි, පිරිසිදුයි, අද මනුෂ්‍යයගේ හදවත, සිතිවිලි, සම්පූර්ණයෙන් දූෂණය වෙලා. ඒ නිසා අද ගහකොළ පවා, ස්වභාව ධර්මයා පවා අපට වෙනස්කම් කරනවා. අපේ ඉස්සර කාලේ මිනිස්සු වැස්සට වදිනවා. ඉරට වදිනවා, පේනවද දෙවියනේ ඉතින් ඉරට හඳට වැන්දට මොකද වෙන්නේ. අනේ අපට කලට වෙලාවට වතුර දීලා ශෂ්‍ය ලබා දෙනවා නම් වැස්සට වැන්දම මොකද වෙන්නේ. පොඩ්ඩක් හිතන්න. දැන් අපි දියුණුයි කියලා මොකද කරන්නේ. දියුණුයි කියලා අපට

වැදලා වත් ගන්න ලැබෙන්නේ නැතේ වැස්ස. අපි කොච්චර දුරට විනාශ කරලා තියෙනවද? මේ මෙහිනිය.

ඒ නිසා ශීලය කියන්නේ මොකක්ද? ශීලය ගැන විග්‍රහ කරන්න ගියොත් අපට හුඟක් වෙලා කථා කරන්න වෙනවා. ඒ නිසා මම කෙටියෙන් මතක් කළේ. ශීලය කියලා කියන්නේ ඉතා කෙටියෙන්, පළමුවෙන්ම කය සංවර කර ගන්න, කය සංවර කර ගන්නොත් ප්‍රාණඝාතයෙන් වැළකෙයි. ප්‍රාණ ඝාතයෙන් වැළකෙනවා කියන්නේ කරුණු 4 ක් ඉදිරියට ගන්න. මම ජීවත් වෙන්න කැමතියි. මම සැප විඳින්න කැමතියි. මම දඬුවමට බයයි. මගේ ජීවිතේ විනාශ කරනවාට මා බයයි. සැපයට බාධා කරනවාට බයයි. දඬුවමට අකමැතියි. අනිත් අයත් ඒ වගෙයි. ඒ නිසා මම කිසිවිටෙකත් අනුන්ගේ ජීවිතය විනාශ කිරීමෙන් වළකිනවා. අනුන්ගේ සැපයට බාධා කිරීමෙන් වළකිනවා. අනුන්ට දඬුවම් කිරීමෙන්, අනුන් ඝාතනය කිරීමෙන් වළකිනවා. මෙහෙම හිටියොත් සේරම අය, මේ විදිහට පිළිගන්නවා නම්, පිළිපදිනවා නම් මේ සත්වලෝකය හා අපි අතර කොච්චර ලස්සන මිතුරෝ වෙනවද කියලා හිතන්න පොඩ්ඩක්. කොච්චර ලස්සනට මිතුරෝ වෙනවාද කියලා හිතන්න ඒ නිසා ඉස්සර කාලේ සත්තු අපි එක්ක හිටියා කියලා කියනවා. සත්තු කථා කළා කියලා මිය ජාතක පොත් කියනකොට කියනවා. ඉතින් ‘සත්තු කථා කළාද’ කියලා අහනවා. කථා කරන්න ඇති. ඒ තරම්ම අපි එක්ක හිටපු අය මිත්‍රයි. මනුස්සයා වෙර කරන්න කරන්න සත්තු අපෙන් ඇත් වුණා. අද උනත් ජේතවා සත්තු මිනිස්සුන්ට කිට්ටු වුණායින් පස්සේ වැඩගන්නවා. කථා කරනවා. මේ අපිත් එක්ක හිටපු අය. මනුස්සයා වෙර කරනකොට ස්වභාව ධර්මය පවා විනාශ වෙනවා. ඒ නිසා පළවෙනි ශික්ෂා පදය රකින්න. තමන් ගැන හිතන්න ‘අත්තානං උපමා කන්ධා තහනෙය්‍ය නඝාතයේ’ තමන් උපමා කරගෙන සත්ව ඝාතනයෙන් වළකින්න. සොරකමත්, පසිඳුරන් පිනවීමත් එහෙමයි, ඒකයි ‘ධම්මො භවේ රක්ඛති ධම්මචාරි’ කිව්වේ. ඒකයි හොරකම් කරන්න එපා කිව්වේ. හොරකම් කියන්නේ අපි බඩවඩා ගන්නවා තමයි අල්ලස් අරගෙන ගෙවල් දෙරවල් හදනවා, ඉඩම් ගන්නවා තමයි, නමුත් නිරන්තරයෙන්ම

තමන්ගේ හදවත අපිරිසුදුයි. හොරකම් කරපු කෙනා, අල්ලස් ගත්තු කෙනා දන්නවා තමන් මේ ගත්තේ අනුන්ගෙන් කියලා. චුරඳි විදිහට මම මේ ජීවත් වුණේ කියලා දන්නවා. සිතට සැතපීමක් නෑ. හොරකම් කරලා කන්න බොන්න, ගෙවල් හදගන්න පුළුවන් නමුත් අපි යම් වෙලාවක තීතියට අහුවුණොත් ඉතින් මුළු ජීවිතේම ඉවරයි. දඩුවම් ලබන්න වෙනවා. ඒ නිසා හොරකම් හොඳ නෑ. පසිඳුරන් පිනවීම, අපි දන්නවනේ තුන්වෙනි ශික්ෂා පදේ තේද? බලන්නකෝ පොඩ්ඩක් කල්පනා කරලා වෙන මොකටත් නෙවෙයි අඩුගානේ ගෙදර කුරුල්ලයි කිරිල්ලයි වගේ පවුල් සංස්ථාව ගෙනියන්න පුළුවන් තම සමගියෙන් ඒක කොට්ටර ලස්සනද බලන්න. ඒක අද කැඩ්ලා බිඳිලා ගිහිල්ලනේ. ඇයි මේ තමන්ගේ කය පාලනය කරගන්න බැරි හින්දනේ. සමහර අය තමන් ඉක්මවා ගිය නිසා, ස්වාමියා, භාර්යාව ඉක්මවා ගිය නිසා ලංකාවේ අය අද මාරාන්තික රෝගවලට ගොදුරු වෙලා. හුලඟ ඇවිත් නෙවෙයි තමන්ගේ කය පාලනය කරන්න බැරි වුණු නිසා. තමන්ගේ කය පාලනය කරගන්න පුළුවන්තම් කවදවත් ජීවිතේ අකාලයේ විනාශ වෙන්නෙ නෑ. බලන්නකෝ ඊට පස්සෙ මත්පැන් නොබොන කෙනාගේ සෞඛ්‍ය හොඳයි. ධර්මයට එකඟයි. බොන කෙනාගේ සෞඛ්‍ය විනාශයි. ධර්මයට විරුද්ධයි. හරි තේද? ශීලය තියෙන්න ඕන උපාසකයෙක් ලෙ. බෞද්ධයෙක් ලෙ එතකොට මම කරුණු දෙකක් කිව්වා ශ්‍රද්ධාව, ශීලය. ඊලඟ එක ක්‍යාගවත්තකම. ඒ කියන්නේ පරික්‍යාගය. නැතිනම් අපි ඵ්දිනෙද ව්‍යවහාර කියනවා ක්‍යාගය. නැතිනම් දනය කියලා කියනවා. මොකද්ද දනය කියන්නේ? දනය කියන්නේ දීමයි තේද? ඔව් සසර ගැන කථා කරණකොට දුන්න නිසා තමයි අප විදින මේ සැප සම්පත් ලැබුණේ දිව්‍ය ලෝකේ හෝ මිත්‍රෂ්‍ය ලොකේ හෝ උපත ලැබූ සත්වයාගේ වෙනසක් ඇත්නම් එම වෙනසට හේතුව දං දීමයි. දෙවියන් අතරද අල්පේශාක්‍ය මහේශාක්‍ය වශයෙන් විදින සම්පත් අනුව බෙදීමක් තියෙනවානේ. ගහක් හිටෙව්වොත් තමයි ගෙඩි ලැබෙන්නේ. දුන්නොත් තමයි ලැබෙන්නේ. දීමේ අනුසස් ගැන වෙනම බණක් කියන්න පුළුවන්.

නමුත් පින්වතුනි ධර්මය තුලින්, දනය අදහස් කරන්නේ දීම නොව අතහැරීමයි. බෝසතාණන් වහන්සේ දන පාරමිතාව පිරීමෙන් අපේක්ෂා කළේ ලැබීම නොවූ අතහැරීමයි. එනම් මමන්ඩය අත හැරීමයි. මගේ ශරීරය, මගේ රාජ්‍යය, මගේ භාර්යාව, මගේ දරුවන්, මගේ වස්තුව ආදී වශයෙන් බැඳී ඇති දේ නැවත අනාගතයේ අපේක්ෂාවකින් තොරව අත හැරීමයි. ඒ නිසා බෞද්ධ අප සසර ජීවිතයට අවශ්‍ය කරන උපහේරග පරිහේරග සම්පත් ලබා ගැනීමට ත්‍යාගය පුරුදු පුහුණු කරන්නාක් මෙන්ම පරම ශාන්තිය ලබා ගැනීමටද දනය පුරුදු කළ යුතු බව දැන් ඔබ තේරුම් ගත යුතුයි. බෞද්ධ උපාසකයෙක් තම ධනය බදගන්නෙක් නොව බෙද දෙන්නෙක් විය යුතුය. සමාජයේ භොරකම මිනිස් ඝාතනය, ආයුධ භාවිතය ඇතිවන්නේ මේ ධනය ගොඩ ගසා ගැනීමෙන් බව චක්කවත්ති සීහනාද සූත්‍රයෙන් පැහැදිලි කරලා තියෙනවා.

මෙසේ මම බය අතහරින විට මිළහට ඇතිවන්නේ ලොව යථා තත්වය අවබෝධ කරගන්නට පුළුවන් වෙනවා. ඒකට ප්‍රඥාව කියලා කියනවා. උපාසකයෙක් තුල තිබිය යුතු සිව්වැනි ලක්ෂණය නම් ඒ ප්‍රඥාව අවබෝධ කර ගැනීමයි. එය ඇති කරගන්න පුළුවන් දැන් මොකද ඔහු මමන්ඩය බැඳීම අතහැරී කෙනෙක් මේ නිසා ඔහුට පුළුවන් අනිත්‍ය දුක්ඛ අනාත්ම වශයෙන් ලොව දෙස බලන්න. එහි කෙළවර නම් විමුක්තියයි. ඉතින් පින්වතුනි දැන් ඔබට වැටහෙන්න ඇති බෞද්ධ උපාසකයෙක් නම් ශ්‍රද්ධාවෙන් පිරිපුන්, ශීලයෙන් පිරිපුන්, ත්‍යාගයේ පිරිපුන් ප්‍රඥාවෙන් පිරිපුන් කෙනෙක් විය යුතු බව මේ සදහා සෑම දෙනාම බෞද්ධ උපාසකයෙක් ලෙස කර ගැනීමට උත්සහ වන ලෙසත්, සෑමට උතුම් නිවණක් ප්‍රාර්ථනා කරමින් මගේ ධර්ම දේශනාව මම නිම කරනවා.

ඔස්ට්‍රේලියාවේ වික්ටෝරියා බෞද්ධ විහාරාධිපති
මහරගම ශ්‍රී චජිරඥාන ධර්මායතනයේ

පූජ්‍ය ගංගොඩවිල සෝම ස්වාමීන් වහන්සේගේ ධර්ම දේශනාව

කිට්ටො මනුෂ්‍ය පටිලාභෝ - කිසි මර්ධන ජීවිත.
කිවිසි සද්ධම්ම සටණ. - කිවිසො බුද්ධානං උප්පාදොති

පින්වත්නි, අපට නිරතුරුව අසන්නට ලැබෙන දෙයක් තමයි සමහර පින්වතුන් කියනවා ලෝකයේ හැම ආගමක්ම උගන්වන්නේ හොඳයි නරකයි දෙක නොවේද කියා. පින්වත්නි, හැම ආගමක්ම කෙසේ වුවත් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ බුදු දහම නම් ඔය කවුරුත් කියන හොඳ නරක දෙකට වඩා එහාට යනවා. හැම ආගමක්ම හොඳ නරක දෙක නොවූ උගන්වන්නේ කියලා කිව්වත් හරිහැටි විමසා බැලුවොත් හොඳින් පැහැදිලි වෙනවා, ඒ ඒ ආගම්වල උගන්වන හොඳ නරක දෙක වෙනස්කම් තිබෙනවා කියලා. කෙසේ වෙතත් අපි බෞද්ධයන් වශයෙන් හොඳට සිත්හි ධාරණය කර ගත යුතු දෙයක් තමයි, තථාගත සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේ කෙනෙක් ලෝකයට පහළ වන්නේ ඔය කියන ආකාරයට හොඳ නරක දෙක කියලා දෙන්නටම නොවෙයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ ලෝකයට පහළ වෙන්නේ ඇයි කියලා බුදු වදනකින්ම මේ විධියට ප්‍රකාශ වෙනවා. ‘උප්පාදොවා භික්ඛවේ තථාගතාණං අනුප්පාදොවා

තථාගතාණං චිතාවසා ධාතො ධම්මකඤ්ඤාතා ධම්ම නියාමනා සබ්බෙ සංඛාරා අනිච්ඡා සබ්බෙ සංඛාරා දුක්ඛා සබ්බෙ ධම්මා අනත්තා මේ අදහස පින්වත්නි තථාගත සම්මා සම්බුදුවරු ලෝකයට පහළ වුණේ නැතත් ලෝකයේ ලෝක ධර්මතාවක් කියල දෙයක් තිබෙනවා. ධර්ම නියාමයක් තිබෙනවා. සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේලා දේශනා කරන්නේ 'සබ්බෙ සංඛාරා අනිච්චා' සියලු සංස්කාර ධර්මයන් අනිත්‍යයි. සියලුසංස්කාර ධර්මයන් දුක්ඛයි. සියලු ධර්මයන් දුක්ඛයි. සියලු ධර්මයන් අනාත්මයි කියල ප්‍රකාශ කිරීම. එය ලොවට වටහා දෙනවා.

'තං තථාගතො අභිසම්බුජ්ජති', අභිසම්බුජ්ජෙත්වා අභිසමෙති' ඒ තථාගතයන් වහන්සේ අවබෝධ කරනවා. අවබෝධ කරලා වටහාගෙන ලෝකයාට ප්‍රකට කරනවා. ලෝකයාට ඒ ත්‍රිලක්ෂණයෙහි පිහිටුවනවා. එයින් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ බුදු මුවෙන්ම දේශිතයි බුදු කෙනෙක් ලෝකයට පහළ වෙන්නේ මෙන්න මේ අනිත්‍ය දුක්ඛ අනාත්ම කියන ලෝකයේ ත්‍රිලක්ෂණය ලෝකයාට වටහා දෙන්නට බව. අපි බෞද්ධයන් යැයි කියා ප්‍රතිඥා දෙනවා නම් අපි හැම දෙනාගේම අරමුණ වෙන්නට ඕනෑ මේ ත්‍රිලක්ෂණය වටහා ගැනීම. නිකම් හොඳ තරක දෙක තේරුම් අරගෙන ජීවත් වීම නෙවෙයි. ඊට වඩා එහාට යන්නට තිබෙනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශිත මා මාතෘකා කළ මේ ගාථා පාඨයේ අපට ඒ හොඳ තරක දෙකින් එහාට යන්නට ටිකක් හිතා බැලිය යුතු කාරණා කීපයක් විග්‍රහ වෙනවා. 'කිවෙෂා මනුෂ්‍ය පටිලාභො' මනුෂ්‍ය ප්‍රතිලාභය - මනුෂ්‍ය ආත්මයක් ලබනවාය කියන එක 'කිවෙෂා' - දුර්ලභයි. 'කිවෂං මච්ඡාන ජීවිතං' සත්වයාගේ ජීවිතයත් දුක් සහිතයි. 'කිවෂං සද්ධම්ම සවණං' මේ මිනිසත් බවක් ලබාගෙන සිටින මිනිසාට ජීවිතයේ තිබෙන යථා ස්වභාවය, අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම කියන මේ ත්‍රිලක්ෂණය වටහා දෙනසුලු සද්ධර්මයක් තිබෙනවා නම් සම්මා සම්බුදුවරයකුගේ, ඒ සද්ධර්මය ශ්‍රවණය කරනවා කියන කාරණයත් දුර්ලභ කාරණයක්. කිවෙෂා බුද්ධානං උප්පාදො ' ඒ ලෝකයට ත්‍රිලක්ෂණය ප්‍රකාශ කරන්නා වූ සම්මා සම්බුදුවරයෙකුගේ උපතක් තිබෙනවා නම් අන්න ඒ බුදු උපතත් දුර්ලභ කාරණයක්. එකකොට

අපට දුර්ලභ කාරණා තුනක් ගැන උගන්වනවා. ඒ වාගේම සත්ත්වයාගේ ජීවිතයෙහි යථා ස්වභාවය පෙන්නා දෙනවා.

දැන් අපි මේ කාරණා හතර පිළිබඳව විකක් විමසා බලමු. පළමුවෙන්ම 'කිවෙජා මනුසා පටිලාහෙර' මනුසා ප්‍රතිලාභය දුර්ලභයි කියන කාරණය. මෙහෙම කියන කොටත් සමහර දෙනා නිකර තහන ප්‍රශ්නයක් තමයි මිනිසෙක් වෙලා නැත්නම් මනුෂ්‍ය ආත්මභාවයක් ලබාගෙන උත්පත්තියක් ලබනවා කියන එක ඔය තරම් දුර්ලභ නම් මේ ජනගහනය වැඩි වීම මේ ආකාරයෙන් සිද්ධ වෙන්නේ කෙසේද යන කාරණය. පින්වතුනි, කවුරු හරි හිතුවොත් මේ මිනිස්සුම මැරිලා ඔක්කොම මිනිස්සුම වෙනවාය කියල එකකොට නම් විකක් ප්‍රශ්නයක් මතු වෙනවා. නමුත් බුදු දහමේ එහෙම දෙයක් ගැන උගන්වන්නේ නැහැ. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දේශනාවේදී එන හැටියට සත්ව කියල කියන්නේ මනුෂ්‍යයන්ට විතරක් නොවෙයි. මේ කුරා කුෂීන් පවා සතුන්. සමහර සතුන් ඊටත් වඩා කුඩා වෙන්තටත් පුළුවන්. ඊටත් වැඩියෙන් ලොකු වෙන්තටත් පුළුවන්. මනුෂ්‍යන්ටත් වඩා ලොකු සතුන් ඉන්නවා. අලි ඇතුන් පවා ඉන්නවා. ඒ හැම දෙනා ම සතුන්. ඒ වාගේම දෙව් මිනිසුන් වගේම නිරිසත් සතුන් ප්‍රේතයන්, නිරිසනුන් හැම කෙනෙක් ම සතෙක් තමයි. දැන් ඊළඟට කෙනෙක් අහන්නට පුළුවන් භාමුදුරුවනේ ඔය කුරා කුෂීයෙකුටත් මේ මිනිහෙකුට කිබෙන තත්ත්වයම සම කරන්නට පුළුවන්ද කියල. පින්වත්නි, සත්ව කියන සම්මුතියෙන් ගත්තොත් හැම සත්වයෙකුටම කිබෙන්නේ ස්කන්ධ පහක්. රූප, වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඤ්ඤාන කියන මේ ස්කන්ධ පංචකයයි. මනුෂ්‍යයෙක් ගත්තත්, මනුෂ්‍යයෙකුට වැඩිය ලොකු කෙනෙකු ගත්තත් දෙවියෙක් ගත්තත් කුරා කුෂීයෙක් ගත්තත් මේ හැම දෙනෙකුටම කිබෙන්නේ ස්කන්ධ පංචකයක්. රූපස්කන්ධය වශයෙන් වෙනස් වෙනවා. නාමස්කන්ධය දිහා බැලුවාම නාමස්කන්ධයේ ක්‍රියාවලිය එක සමානයි වගේ තමයි වැටහෙන්නේ. උදාහරණයක් වශයෙන් ගත්තොත් අපි හිතමු, හොඳ පිරිසිදු ස්ථානයක, කිසිම සතෙක් නැති ස්ථානයකට අපි පැමිණ විකක් දමනවා. වික වෙලාවක් ගිහිල්ලා බැලුවොත් ඔතැනට කුහුඹුවන්

එකා දෙන්නා ළං වෙනවා අපිට දකින්නට පුළුවනි. කලින් කුහුඹුවන් හිටියේ නැහැ, නමුත් කුමකුමයෙන් එකා දෙන්නා ළංවෙලා සිය ගණනක් වෙන්තටත් පුළුවන්. එතකොට මේ කුහුඹුවන්ට කවුද මෙතැන මේ පැණි දමලා තිබෙනවාය කියලා කිව්වේ. කවුරුත් නොකිව්වත් ඒ කුහුඹුවන්ට එක්තරා සංඥාවක් ලැබුණා. ඒ සංඥාව තුළින් ඒ කුහුඹුව අවබෝධ කර ගන්නා මට ආහාරයක් තිබෙනවා කියල. අහාරය හඳුනා ගන්නවාත් එක්කම ඒ සතාට රස තෘෂ්ණාව ඇති වෙනවා. තෘෂ්ණාව කියල කියනකොට එතැනදී සංස්කාරයන් රැස්වීමක් සිද්ධ වෙනවා. ඒ එක්කම සුඛ වේදනාවක් ඇති වෙනවා. ඒ වාගේම හඳුනා ගැනීමේ සංඥාවක් තිබෙනවා. ඒකට කියනවා විඤ්ඤානය කියල. හඳුනා ගන්නා යම් ලක්ෂණයක් යම් අරමුණක් තිබෙනවා නම් විඤ්ඤානය කියල කියනවා. මෙහිදී මනෝ විඤ්ඤානය ප්‍රධානයයි. මේ විධියට කුරු කුඹියෙකුට වුණත් රූප, වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඤ්ඤාන කියන පංචස්ඛන්ධයයි තිබෙන්නේ. මනුෂ්‍යයකුට වුණත් ඒ පංචස්ඛන්ධය එහෙමමයි. කලින් කිව්වා වගේ දෙවියකුට බ්‍රහ්මයකුට වුණත් ඒ පංචස්කන්ධය පවතිනවා. රූපස්කන්ධය බොහොම සියුම් වෙන්න පුළුවන්. රූපස්කන්ධය ඕලාරික වෙන්නට පුළුවන්. මේ ආකාරයෙන් හිතද්දී අපි දන්නවා එහෙත්ම සත්ව විෂයය කියන එකට අපට සීමාවක් පනවන්නට බැහැ කියල. සත්වයන් කියන අය මේ ලෝකයේ පමණක් නොවෙයි. අපට බලපූ ගමන් එකපාරට වැටහෙන්නේ මේ මනුෂ්‍ය ලෝකයේ සිටින සත්ව ප්‍රජාව ගැන තමයි. පින්වත්නි, මනුෂ්‍ය ලෝකයට පමණක් සත්ත්වයන් සීමා කරන්නට එපා. මේ විශ්වයට පමණක් සීමා කරන්නටත් එපා. තවත් විශ්ව තල බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරල තිබෙනවා. ලෝක ධාතු වශයෙන් දේශනා කරල තිබෙනවා.

එක වේලාවක ආනන්ද භාමුදුරුවෝ බුදුරජාණන් වහන්සේ ළඟට ඇවිල්ලා බුදුභාමුදුරුවන්ට කියනවා, ස්වාමීනී මම කලින් වතාවකදී ඔබ වහන්සේගෙන් අහල තිබෙනවා, ඉස්සර හිටියා 'සිඛි' කියලා සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙනෙක්. ඒ සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේට අහිඟු කියලා ශ්‍රාවකයෙක් හිටියා. මේ අහිඟු

කියන ශ්‍රාවකයා බුන්ම ලෝකයට ගිහිල්ලා මනුෂ්‍ය ලෝකයට ඇහෙන්නට මිනිස්සුන්ටත් ඇහෙන්නට දේශනා කරනවාය, ස්වාමීනී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ ශ්‍රාවකයාට එතරම් ශක්තියක් තිබෙනවා නම් තථාගත සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේගේ ශක්තිය කොපමණද කියලා අහනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ ආනන්ද භාමුදුරුවන්ගෙන් අහනව, ආනන්ද දන්තවද සහග්‍ර ලෝක ධාතුව කියන්නේ මොකක්ද කියලා? එතකොට ආනන්ද භාමුදුරුවෝ කියනවා, ස්වාමීනී ඒක ඔබ වහන්සේගේ විෂයය. ඒ සිංහ නාදය මේ වෙලාවේ පවත්වන්න ඔබවහන්සේගෙන් එය මේ හික්මුන් වටහා ගන්නවා ඇති කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, ආනන්ද මේ ඉර හඳ දෙදෙනා සිය ආලෝක කිරණයන් පතුරුවාගෙන යන මේ ලෝක ධාතුවෙහි තවත් පෘථිවි දහසක් තිබෙනවා. මේ ආදී වශයෙන් තවත් අනෙක් ග්‍රහ ලෝක පිළිබඳවත් විග්‍රහ කරනවා. මෙහෙම දහස දහස බැගින් ගත්තාම මේකට කියනවාය සහග්‍රී ලෝක ධාතුවය කියලා. ඊළඟට ඒකත් දහසකින් වැඩි වෙනවාය. ඒකට කියනවා ත්‍රිසහස්‍රීය, මහාසහස්‍රය ලෝකධාතුවය කියලා. එහිදී බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, ආනන්ද තථාගතයාණන් වහන්සේට අවශ්‍ය නම් අධිෂ්ඨාන කරලා මේ ත්‍රිසහස්‍රීයේ, මහාසහස්‍රීයේ සිටින සත්ත්වයන්ට ඇහෙන්නට ධර්මය දේශනා කරන්නට පුළුවන් කියලා අවශ්‍ය නම් ඊටත් එහාට දේශනා කරන්නට පුළුවන් කියනවා.

එතකොට පින්වත්නි දැන් පැහැදිලියි ඒ තරම් දුරටත් සත්ත්වයන්ගේ වාසය පවතින බව. එය මෙහිදී බුදු මුවින්ම ප්‍රකාශිතයි. එතකොට සත්ත්ව විෂය අපට සීමාවක් කරන්නට බැහැ පෘථග්ජන මතසින් හිතලා. ඒක බුද්ධ විෂයයක්. ඉතින් අපි හිතනවා නම් මනුෂ්‍යත්වය දිහා බලලා, කොහොමද මේ මිනිසුන් වැඩි වෙන්නේ කියලා, ඒක ඒ තරම් අරුමයක් නොවෙයි. මොකද? කිරිසන් ලෝකයෙන් මනුෂ්‍යත්වයට එන්නට පුළුවන්. ඊළඟට දෙවියන් අතරින් බුන්මයන් අතරින් මනුෂ්‍යත්වයට එන්නටත් පුළුවන්. සමහරවිට වෙනත් සත්ව ආත්ම වලින් වුවත් මනුෂ්‍ය ආත්මභාවයකට එන්නට බැරිකමක් නැහැ. මෙහෙත් ඒ ඒ තැන්වලට

යන්නට බැරිකමකුත් නැහැ. ඉතින් ඒ නිසා මනුෂ්‍ය ලෝකයේ මිනිසුන්ගේ ප්‍රමාණයෙහි අඩු වැඩි වීමක් වෙනවාය කියන එකේ පුද්ගලයෙක් වෙන්නට දෙයක් නැහැ. සමහර කාලවලට මිනිසුන්ගේ ප්‍රමාණය අඩු වෙන්නට පුළුවන්. සමහර කාලවලට මිනිසුන්ගේ ප්‍රමාණය වැඩි වෙන්නට පුළුවන්. නමුත් එහෙම වුණත් අර සත්ත්ව විෂය දිහා කල්පනා කරලා බලනකොට තමයි තේරෙන්නෙ මනුෂ්‍ය ආත්මභාවයක් ලබන එක කොයි තරම් දුර්ලභ කාරණයක්ද කියල.

පින්වත්නි, තවත් පැත්තකින් හිතන්න කිබෙනවා. බලන්න මනුෂ්‍ය ලෝකය පිළිබඳවම ටිකක් හිතන්න. කොච්චර මිනිසුන් අන්ධද? කොරුන් බිහිරන් කොච්චර සිටිනවාද? හරියට හොඳ තරක වටහා ගන්නට බැරි මන්දබුද්ධිකයන් කොපමණ සිටිනවාද? ලෝකයේ මොකක්වත් කර ගන්නට බැරි අසරණ පුද්ගලයන් කොපමණ සිටිනවාද? බලන්න, සාමාන්‍යයෙන් හිතලා අද අපේ මවුබිම ගැන හිතුවත් තවමත් අපි එතරම් අභාග්‍යසම්පන්න නැහැ. අපි තවමත් වාසනා වත්තයි. මේ බණ අහගෙන ඉන්න පින්වතුන් තමන් ගැනම හිතන්න. හොඳට ඇස් දෙක පෙනෙනවා, හොඳට කන් දෙක ඇහෙනවා. හොඳට හිතන්නට බුද්ධියක් කිබෙනවා. බලන්න මේ වගේ පරමාර්ථ මනුෂ්‍ය ජීවිතයක්. වේලක් හැර වේලක් කලා ජීවත් වෙන්නට පුළුවන්. සමහර දෙනාට එහෙම අවස්ථාවල් කිබෙන්නට පුළුවන්. සමහර දෙනා හොඳට කාලා බීලා ඉන්නවා වෙන්නට පුළුවන් කවුරු වුණත් තමන්ගේ ඉන්ද්‍රියයන් ටික හොඳට කිබෙනවා නම්, ප්‍රසන්න ඉන්ද්‍රියන් සහිතව තමා ජීවත් වෙනවා නම් සම්පූර්ණ අංග ප්‍රත්‍යාංගයන්ගෙන් යුක්තව ජීවත් වෙනවා නම් හොඳට හිතන්න පුළුවන් බුද්ධියක් කිබෙනවා නම් දැනගන්න මෙන්න මේ ලබපු මිනිසන් බව තමයි පරමාර්ථ මිනිස් ජීවිතය කියල. මේක තමයි පින්වත්නි දුර්ලභ. ඒ මනුෂ්‍ය ආත්ම භාවය ඔබ අප සියලු දෙනාම ලබාගෙන ඉන්නවා. 'කිච්චං මඤ්ඤාන ජීවිතං' එහෙම වුණත් ඒ ජීවිතයත් සැපදායක එකක් නොවෙයි. ඒකක් දුක් සහිතයි, දුක්වලින් පිරිලා. ඒ ජීවිතයේ කිබෙන දුක්ඛිත භාවය බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් එකොළහකට දක්වලා කිබෙනවා.

‘ජාතිපි දුක්ඛා, ජරාපි දුක්ඛා, ව්‍යාධිපි දුක්ඛො, මරණංපි දුක්ඛං, පියෙහි විප්‍රයොගො දුක්ඛො’ යනාදී වශයෙන් එකොළොස් ආකාරයකින් පෙන්නලා අවසානයේදී කියනවා, ‘සංඛිතෙන පංචුපාදානස්ඛන්ධා දුක්ඛා’ කොටින්ම කියනවා නම් මේ උපාදානස්ඛන්ධ පංචකයම තමයි දුක් කියලා කියන්නේ. එහි ‘ජාතිපි දුක්ඛා’ කියල පළමුවෙන් දක්වනවා. මේ ඉපදි ඉපදී මැරී මැරී යන ගමනම තමයි දුක් ඒ නිසා තමයි අනෙක් හැම දුක්කම. මෙහෙම කියනකොට සමහර දෙනෙකුට හිතෙන්නට පුළුවන්, සමහර දෙනා කථා කරනවා ඇයි මේ දුක් දුක් ගැනම කතා කරන්නේ කියල. පින්වත්නි, බුදුරජාණන් වහන්සේ එහෙම දුක් දුක් කියන එක ගැනම කතා කළේ නැහැ. බුදුරජාණන් වහන්සේ ආශ්වාදයක් ගැනත් දේශනා කළා. ‘අතථ භික්ඛවෙ රූපස්ස අස්සාදො’ මහණෙනි, මේ රූපයේ ආශ්වාදයක් තිබෙනවා. ‘නොවෙතං භික්ඛවෙ රූපස්ස අස්සාදො අභවිස්ස’ යම් ආකාරයකින් මේ රූපයේ ආශ්වාදය කියල එකක් නැත්නම් නහිදං සත්තාරූපෙ සාරජජේය්‍යං’ මේ සත්ත්වයෝ රූපයට ඇලෙන්නේ නැහැ.

දැන් බලන්න සත්වයෙක් ගත්තොත් සාමාන්‍යයෙන් හැම සතෙක්ම වගේ රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, ස්පර්ශ කියන මේවාට ඇලීලයි තිබෙන්නේ. මේ නිසාම තමයි සත්ත්වයා කියල කියන්නේ. මේ රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, ස්පර්ශ කියන මේ අරමුණු කෙරෙහි නිරතුරුවම ඇලී සිටින බැවින් තමයි සත්තො කියල විග්‍රහ කළේ. ඉතින් මේ අරමුණුවලට ඇලී තිබෙන සත්වයා නිරතුරුවම එහි ආශ්වාදය භුක්ති විඳින්නට උත්සාහ ගන්නවා. ඒ ආශ්වාදයක් තිබෙන නිසා. නමුත් ඒ ආශ්වාදය විතරක් නොවෙයි මේකේ ආදීනවයකුත් තිබෙනවාය කියල බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා. ආදීනවයක් නැත්නම් සත්වයෝ මේ ලෝකයේදී කලකිරෙන්නේ නැහැයි කියල ප්‍රකාශ කරනවා. ඉතින් මෙහෙම දුක් විතරක් නොවෙයි, ආශ්වාදය ගැනත් දේශනා කළා. හැබැයි ආශ්වාදයේ ආදීනවය ගැනත් දේශනා කළා. ආශ්වාදයට වැඩිය ආදීනවය කියන එක මහ දරුණුයි. ආදීනවය කියන එකේ ඒ දුක්ඛිකභාවය, දරුණු බව හිතන්නටවත් බැහැ. මේ සසර හැම

දුකක්ම දිදී ඉදිරියට ගෙන යන්නේ වෙන කිසිම දෙයක් නොවෙයි, මෙන්න මේ රූප, ශබ්ද, ගන්ධ ආදීන් කෙරෙහි ආශ්වාදනය කිරීමයි. ඒ නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ තවත් අවස්ථාවකදී දේශනා කරනවා, මහණෙනි ඇහෙන්නේ රූපයක් දැකලා ඒ රූපය මමය, මගේය කියලා ආශ්වාදනය කරනවාට වඩා, රතු වෙන්තට රත් වෙච්ච යකඩකැබැල්ලක් අරගෙන ඒකෙන් තමන්ගේ ඇහැ පිරිමැදගන්න එක ඊට වඩා හොඳයි කියනවා. එහෙම කරගන්න කියන එක නොවෙයි අදහස් කරන්නේ. ආදීනවය පිළිබඳවයි. ඒ නිසා පින්වත්නි, ඉඳුරන් පිනවීමම මේ ලෝකයේ තිබෙන දුක් සමුදාය රැස් කරන්නට ප්‍රධාන හේතුව බවයි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළේ. දුක ගැන වටහා ගන්නට තව තව ගොඩාක් සුත්‍රවල නොයෙක් අන්දමින් දේශනා කරලා තිබෙනවා. සමහරවිට දෙකිස් වධයක් ගැන දේශනා කරනවා. ඒ දෙකිස් වධය සමහර තැන්වල මෙන්න මෙහෙම කියනවා. හිස් කබල උඩින් වටේට කපල අයින් කරනවා අයින් කරලා රත් වෙච්ච යකඩ කුට්ටියක් තබනවා. මොළය විරි විරි යන අනුකරණයෙන් දියවී යනවාය කියලා කියනවා. ඊළඟට කන්වලට උල් ගහනවා. හන්දිවලට උල් ගහනවා. හමගහනවා. ඉනේ ඉඳලා උඩට හම ගහනවා. ඉනේ ඉඳලා පහළට හම ගහනවා. උතුරන තෙල් ඉතිනවා. සම්පූර්ණයෙන් හමගහලා අව්වේ තියනවා, මේ ආකාරයේ මේ සසර ගමනේදී නොයෙක් වධ වේදනා විඳින හැටි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා. මෙහෙම දේශනා කරලා බුදුරජාණන් වහන්සේ හික්මුන්ට කියනවා, මහණෙනි! දැන ගන්නට ඔබත් මමත් මේ සසර එන ගමනේ මෙවැනි දුක්බිත අවස්ථාවලට අපි එක්කෙනෙක්වත් මුහුණ නොදී සිටියා කියලා නම් හිතන්නට එපා. අපි හැම දෙනෙක්ම මේ දුක් සමුදායට මුහුණ දීලා තිබෙනවා කියලා දේශනා කළා.

නිකම් හිතන්න පින්වත්නි, අද ලෝකය ගැන. අම්මලා දරුවන් මරන්නේ නැද්ද? දරුවන් අම්මලා තාත්තලා මරන්නේ නැද්ද? තාත්තලා දුපුකුන් මරන්නේ නැද්ද? ස්වාමිවරුන් භාර්යාවන් මරන්නේ නැද්ද? භාර්යාවන් ස්වාමිපුරුෂයන් මරන්නේ නැද්ද? අදත් මේක ලෝකයේ අපේ ඇස් ඉදිරිපිට සිද්ධ වෙනවා නම් අතීතයේත්

මෙහෙම සිද්ධ වුණු බව දැනගන්න. අනාගතයේත් කෙළවරක් නැතිව මේ දේ සිද්ධ වෙනවා. එහෙම නම් අපිට මෙහෙම ඇස් පනාපිට මේ දෙය දකින්නට ලැබෙනවා නම් යම් අවස්ථාවක දී අපි ගොදුරක් නොවී සිටියාද කියල කල්පනාවට ගන්න. ඒ විතරක් නොවෙයි, මේ මිනිසුන්ට හැදෙන රෝග ගැන හිතන්න. ඔය කිසිම රෝගයකින් අපි නිදහස්ද කියල හිතන්න. පින්වත්නි, නුවණින් කල්පනා කරලා බැලුවොත් මේ යන ගමනේ දුක කොච්චරද කියල කේරේවි. බලන්න, බඩගින්නෙන් මැරෙන මිනිස්සු ලෝකයේ ඉන්නවා. ඒ විතරක් නොවෙයි, මේ සසරේ යන ගමනේ අපට අම්මා නොවෙච්ච, තාත්තා නොවෙච්ච, සහෝදර සහෝදරියන් නොවෙච්ච කෙනෙක් හොයා ගන්නවා කියන එකත් අපහසු කාරණයක් බවයි බුදුරජානන් වහන්සේ දේශනා කළේ. ඔය යන ගමනේ එකිනෙකා මරාගෙන බෙලිකැපුම් කාපු වාරවල් වල, අපි එක්කෙනෙක් ඒ විධියට මැරුම්කාලා ලේ ගැලූ අවස්ථාවල, කොටින්ම කියනවා නම් එකම සතෙක් වෙලා බෙලිකැපුම් කාපු වාරවල්වල ලේ ටික එකතු කළා නම් සතර මහා සාගරයේ ජලයට වැඩියි කියනවා. එකම දරුවෙක් එක අම්මට දරුව වෙලා, ඒ දරුවා නිසා ඒ අම්මා හඩපු කළ එක එකතු කළා නම් ඒත් සතර මහා සාගරයේ ජලයට වැඩියි කියනවා. එහෙම නම් පින්වත්නි, මේ දිග සසර ගමනක එන අපි ටිකක් සිහියෙන් නුවණින් මේ ලබා ගත් මිනිසත්බව ගැන හිතන්නට ඕනෑ. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා: මේ සසර කොයි වගේ එකක්ද කියල අහපුවාම, මේ සසර පිළිබඳව කියන්නේ 'අනම්මගොයං භික්ඛවෙ සංසාරො පුබ්බාකොටි තපක්ඛායති' කෙළවරක් නැහැ මහණෙනි මේ සසර. ඒක පනවන්න පුළුවන්කමක් නැහැ. බුදු රජාණන් වහන්සේ සසර පෙනෙන්නේ නැහැ, දකින්නේ නැහැ කියලා දේශනා කළා නොවෙයි. සසර කෙළවර කොතැනද කියල බුදුරජාණන් වහන්සේ දන්නවා. සසර ආරම්භය කොතැනද කියල බුදුරජාණන් වහන්සේ දන්නවා දකිනවා. නමුත් පනවන්නට බැහැයි කියලයි දේශනා කළේ. ඒකට උදාහරණයක් වශයෙන් කියනවා: මහණෙනි, මේ දඹ්දිව් තලයේ තිබෙන ගස්වැල් ටික අහල් හතරේ කෑලිවලට කපලා ගොඩක් ගහන්න, ඊට පස්සේ ඒ ගොඩෙන් එක එක අරගෙන මේ මගේ අම්මා , මේ ඒ අම්මගේ අම්මා කිය

කියා මේ ගොඩත් එක එක කැලි අයින් කරන්න, එතකොට මේ කැලි ටික ඉවර වෙනවා, නමුත් අම්මලාගේ අම්මලා ඉවර වෙන්නේ නැහැ. ඒ ගොඩම ආයෙත් අතික් පැත්තටත් ගනින්නට පුළුවන්. ඒ වාගේ උදාහරණයකින් සසර කෙළවරක් තැනි බව පේනවා. ඉතින් මෙහෙම එන ගමනක අපි හිතලා බැලුවොත් මේ ගමනේ තව තව අපි යනවාද, තථාගතයාණන් විසින් දේශනා කරන ලද ඒ සද්ධර්මය ගැන පොඩ්ඩක් කල්පනා කරලා, ජීවිතයට සම්බන්ධ කරගෙන මේ දුක් සහිත ගමන කෙළවර? මේක තම තමාට අයිති කාරණයක්.

පින්වත්නි, බෞද්ධයාය කියන ලේබලය ගහගෙන හිටියාට තමි වැඩක් වෙන්නේ නැහැ. ඒ ලේබලයෙන් ස්වර්ගයට යන්නට පුළුවන්කමක් නැහැ, ඒ ලේබලයෙන් නිවනට යන්නට පුළුවන් කමකුත් නැහැ. බෞද්ධ කියන නාමය කිසිවිටකත් තමන්ගේ යහපත පිණිස ප්‍රයෝජන වෙන්නේ නැහැ. බෞද්ධ ප්‍රතිපදාව තමන්ගේ ජීවිතයට සම්බන්ධ කර ගන්නට ඕනෑ. තමන් ලබපු මනුෂ්‍ය ආත්මභාවය ගැන හිතලා, ඒ මනුෂ්‍ය ආත්මභාවය ලැබුවා විතරක් නොවෙයි, කිසි කෙනෙකුට මේක මෙහෙම නොවෙයි කියලා කියන්නට බැරි මහා සිංහ නාදයක් වගේ බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරපු චතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය අපිට අසන්නට ලැබිලා, ඒ ආර්යෂ්ටාංගික මාර්ගය අපට අසන්නට ලැබිලා ඒ මාර්ගයේ ගමන් කරන්නට අවස්ථාව ලැබිලා ඉන්න වෙලාවේදී ලබා ගත් මිනිස් ජීවිතය ගැන හිතුවොත් මේ මිනිස් ජීවිතයෙන් මේ වෙලාවේ ප්‍රයෝජනය ගන්නට ඥානවත්තයෙක් තමි පසුබට වන්නේ නැහැ. ඒ නිසා හැකි ආකාරයකින් ප්‍රමාද නොවී නිදහසට කරුණු ඉදිරිපත් කරන්නේ නැතිව, මේ මිනිසත් බව ලබාගෙන තිබෙන වෙලාවේදී මේකෙන් ප්‍රයෝජන ගන්නට අධිෂ්ඨාන කරන්නට ඕනෑ. වැරදිලාවත් මේ අවස්ථාව ගිලිහිලා ගියොත් ආයෙත් මිනිසත් බවක් ලබනවා කියන එක හිතන්නට අමාරුයි. මෙතැනින්ම තමන්ගේ යහපත සිද්ධ කර ගන්නට ඥානවත්ත මනුෂ්‍යයින් කල්පනා කරන්නට ඕනෑ. පින්වත්නි, කොහොමද අපි මේ දෙය කර ගන්නේ. දහසක් වැඩ ඵදිනෙදා ජීවිතයේ තිබෙනවා. හුභාක් අය කියනවා, වැඩ,

වැඩ, වැඩ කියල. කෙළවරක් නැහැ වැඩ. පින්වත්නි මේ වැඩ මේ ආත්මභාවයේ විතරක් නොවෙයි. අතීතයේත් වැඩ කළා, කෙළවරක් නැහැ. දැනුත් මේ වැඩ කරනවා, කෙළවරක් නැහැ. අනාගතයේදීත් ඔය වැඩවල කෙළවරක් නැහැ. හැමදාම මොනවද කරන්නේ? තෘෂ්ණාව රැස් කරනවා, තෘෂ්ණාව රැස් කර කර දුක් විඳි විඳි යනවා. ඒත් තෘප්තියක් නැහැ. ලබා ගත්ත මනුෂ්‍ය ආත්මභාවයේ ඉදුරන් පිනවීම පැත්තට යන්නේ නැතිව, ඉදුරන් දමනය කිරීම පුරුදු පුහුණු කරන්නට උත්සාහ ගන්න ඕනෑ. පින්වත්නි, ඉදුරන් දමනය කිරීම කියන කොට හිතන්න එපා මේ ඔක්කොටෝම මහණ වෙන්නට කියනවාය කියල. ඒක නොවෙයි අදහස් කරන්නේ. ඒ දමනය කරන එක් එක් ක්‍රම තිබෙනවා. ගිහි ජීවිතයක් ගත කරන කෙනාටත් ඉදුරන් දමනය කිරීමේ සීමාවක් තිබෙනවා. බලන්න, පංචශීල රාමුව ඇතුළට එන්න පුළුවන්. පංචශීල රාමුව ඇතුළට ආවාම ගිහි ජීවිතයක් ගත කරන ගිහියාගේ මට්ටමින් එක්තරා ප්‍රමාණයකට ඒ ඉන්ද්‍රිය දමනය සිද්ධවෙලා. ඒ වගේ බුදුරජාණන් වහන්සේ පන්සිල් රකින ගිහියාට වරින් වර පොහොය පෙහෙවස් සමාදන් වෙන්න කියනවා. එකකොට ඉන්ද්‍රිය දමනය තව ටිකක් එහාට යනවා. නිවන් දකින්නට බලා පොරොත්තු වෙනවා නම්, දුකින් මිඳෙන්නට බලාපොරොත්තු වෙනවා නම් ටික ටික ඉස්සරහට එන්නට ඕනෑ. අඩු ගණනේ මාසේ එක් පොහොයකටවත් පෙහෙවස් සමාදන් වෙන්න ඕනෑ. අපට ඉකින් හතර පොහොයක් කියල දෙයක් නැහැනේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ නම් දේශනා කළේ සතර පොහොයට පෙහෙවස් සමාදන් වෙනවා කියලයි. නමුත් අපට සතර පොහොයක් නැහැ, අපට තිබෙන්නේ එක පොහොයයි. අඩු තරමින් තමන්ගේ ඉන්ද්‍රිය දමනය ඇති කර ගන්නට මහත්සි ගන්නවා නම් ඒකත් එක්තරා විධියකට මේ ලැබුවා වූ මිනිසත් බවින් ප්‍රයෝජන ගන්නා වනවා. ඒ විතරක් නොවෙයි, තව තවත් බොහෝ කරුණු තිබෙනවා, මේ පින්වතුන්ට විග්‍රහ කරලා දෙන්නට. නමුත් ලැබී තිබෙන කලෙ සීමාව ඉතාම සුළුයි. ඒ නිසා මේ පින්වතුන් මේ ජීවිතයේ බලාපොරොත්තු වන ආකාරයේ යහපතක් තිබෙනවා නම් ඒ යහපත සිද්ධ කර ගන්නට තවත් කාරණා ස්වල්පයක් විස්තර කරලා දෙන්නට බලාපොරොත්තු

වෙනවා.

පින්වත්නි, අප හැම දෙනාම මේ ලෝකයේ ඉන්න මනුෂ්‍යයන් වශයෙන් බලාපොරොත්තු වන කාරණා පහක් තිබෙනවා. ඒ කාරණා පහ තමයි ආයුෂ, වර්ණ, සැප, යසස, ස්වර්ගය කියන මේ කාරණා පහ. කොච්චර දුකයි කිව්වත්, මිනිසන් බව දුර්ලභයි කියල කිව්වත්, සද්ධර්මය දුර්ලභයි කියල කිව්වත්, මේ සංසාරය ගැන කොච්චර කිව්වත් සාමාන්‍ය පෘථග්ජනයෙක් ලෝකයේ මේ කාරණා පහ ලැබීමට ප්‍රිය කරනවා. බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කරන්නේ 'පංචකො ගහපති ධම්මා ඉට්ඨා, කන්නා, මනාපා දුලභා ලොකස්මිං' මේ ලෝකයේ මනුෂ්‍යයන්ට ඉෂ්ට කාන්ත මනාප ධර්ම පහක් තිබෙනවා. හැබැයි දුර්ලභයි. මා කලින් මකක් කළ පරිදි 'ආයුංබො ගහපති ඉට්ඨා කනෙතා මනපො දුලභො ලොකස්මිං' ගහපතිය ආයුෂ කියන එක ඉෂ්ටයි, කාන්තයි, මනාපයි, දුර්ලභයි මේ ලෝකයේ. ආයුෂ කියල කිව්වත් බොහොම සැප සේ දිර්ඝායුෂ භුක්ති විඳිනවායි කියල ප්‍රාර්ථනා කරනවා නම් ඒක තමයි දුර්ලභයි කියල කිව්වේ. ඊළඟට වර්ණය. වයසට යනකල්ම තමන්ගේ වර්ණය අනුන්ට අප්‍රිය නොවී, අභපසභ දුර්වලතාවයක් නැතිව ප්‍රසන්නව ජීවත් වන්නට තිබෙනවා නම් ඒක තමයි වර්ණ සම්පත්තිය. මේක ඇතිව දිගු කාලයක් ජීවත් වන්නට ලැබෙනවා නම් කාටත් ප්‍රියයි මනාපයි. නමුත් මේ කාරණයත් ලෝකයේ දුර්ලභයි කියල දේශනා කළා. ඊළඟට ඇහැ, කන, දිව, මනස කියන ඒවා පින්වමින් හොඳට ජීවත් වෙන්නට පුළුවන් නම්, ඒ කියන්නේ කායික සැප මානසික සැප විඳින්නට පුළුවන් නම්, වයසට ගිහිල්ලත් මැරෙනකල්ම ඔය තත්ත්වයෙන් ඉන්න පුළුවන් නම් ඒකත් ඉෂ්ටයි, කාන්තයි, මනාපයි. ඒත් බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒක දුර්ලභ කාරණයක් කියල දේශනා කරනවා.

ඊළඟට යසස. හොඳ අමුදරුවන් ඇතුළුව, යාන වාහන ගේ දොර ඉඩකඩම් ඇතුළුව, කිරිනි ප්‍රශංසා නම්බුනාම ඇතුළු ලෝකයේ හොඳට පැතිරිලා ජීවත් වෙන්නට පුළුවන් නම් ඒක තමයි යසස කියල කියන්නේ. ඉතින් ඒකත් ඉෂ්ටයි, කාන්තයි, මනාපයි. ඒ

වුණාට දුර්ලභයි. මැරිලා හොඳ තැනකට යන්න නියෙනව නම් හොඳයි. දුර්ලභයි. ඉතින් මේ දුර්ලභ කාරණා පහ ගැන හිතන්න. දැන් අපේ බෞද්ධයන් අපට පෙනෙනවා, නොයෙක් තැන්වල මේ තැන්වල මේ කාරණා ප්‍රාර්ථනා කර කර යාඥා කර කර යන හැටි. බලන්න කොච්චර පින්වතුන් දේවාල වලට යනවාද? දේවාලවල් වලට ගිහිල්ලා මොකද කරන්නේ? යඥා කරනවා, ප්‍රාර්ථනා කරනවා, ලැබේවා ලැබේවා ලැබේවා කියල. බලන්න දේවාල වලට යන පින්වතුන්, ඒ වාගේම නොයෙක් නොයෙක් තැන්වලට යාතිකා කරන්න යන පින්වතුන් ඔය හැම දෙනාම මොනවටද මේ යන්නේ කියල පොඩ්ඩක් හිතන්න. මේ ගිහිල්ලා මොනවාද ප්‍රාර්ථනා කරන්නේ. මේ ප්‍රාර්ථනා කරන දේවල් අතර අර කියන ලද කාරනා පහට අයිති නොවන යමක් තිබෙනවාද? මොනවද ඒ කාරනා පහ කියල මම නැවත මතක් කරලා දෙන්නම්.. ආයුෂ, වර්ණ, සෑප, යසස, ස්වර්ගය - මැරිල හොඳ තැනකට යන්න ලැබේවා කියන කාරණය. ඔය ප්‍රාර්ථනා කරන දේවල් අතර මේ පහට අයිති නොවන මොකක්වත් තිබෙනවාද? නැහැ පින්වත්ති. හැම දෙයක්ම මේ පහට අයිති වෙනවා. එහෙනම් බලන්න බුදුභාමුදුරුවන් දේශනා කළේ මොකක්ද කියල. 'ඉමෙ තං බො ගහපති පංචන්තං ධම්මානං ඉධ්මානං පානතානං මනානං දුලලභාහං ලොකස්මිං නආයාචන හෙතුවා පක්කනා හෙතුවා පටිලාභං වදාමි' මේ කාරණා පහ ආයාචනා හේතුවෙන්වත්, ප්‍රාර්ථනා හේතුවෙන්වත්, ලබන්නට බැහැ කියල මම දේශනා කරනවය: එහෙම ලබනවා නම් 'කො ඉධ කෙන භායෙත' මේ ලෝකයේ කාට මොකකින් අඩුවක් වෙයිද කියලයි බුදුභාමුදුරුවෝ අහන්නේ. ඔය ප්‍රාර්ථනා කරන දේවල්, අනේ මට පිහිට වෙන්න, පිහිට වෙන්න කියල එක එක්කෙනාගෙන් යාවිඥා කරන දේවල් ඔය ආකාරයෙන් ලැබෙනවා නම් කාට මොකකින් අඩුවක් වෙයිද කියල බුදුරජාණන් වහන්සේ අහනවා. පින්වත්ති, ඒක වෙන්නේ නැහැ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ අනතුරුව දේශනා කරනවා, 'න බො ගහපති අරිය ශාවකෙන අයුං ආයාතිතුංවා අභිනන්ධිතුංවා' ආර්ය ශ්‍රාවකයෙක් වශයෙන් මේ ආයුෂයටවුණත් තෘෂ්ණා කරන්නට එපා:

ආයුෂ්‍ය වුණත් ප්‍රාර්ථනා කරන්නට එපා: ආයුෂ්‍ය විතරක් නොවෙයි අනෙක් කාරණා පහටත් ඒ විධියමටයි සැප, යසස, කීර්ති, ප්‍රසංශා යන මේවා මොකක්වත් ප්‍රාර්ථනා කරන්න එපා. එහෙම ප්‍රාර්ථනා කරලා ලැබෙන්නේ නැහැ. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ මේ කාරණා පහ ලබන්නට ඕනෑ නම්, ලැබේවා කියල හැඟීමක් තියෙනවා නම් තමන් විසින් කළ යුත්තේ, ආයුෂ්‍ය ප්‍රාර්ථනා කරනවා නම් 'ආයුසංවත්තනිකා පටිපදා පටිපජ්ජිතඛා' ආයුෂ්‍ය ලැබෙන්නට ප්‍රතිපදාවක් තිබෙනවා. ඒ ප්‍රතිපදාව පුරන්න. මේ ඔක්කොම ප්‍රතිපදාව කැටි කරලා ගත්තාම තමයි, දාන, ශීල, භාවනා කියල අපි කියන්නේ. ආයුෂ්‍ය ලැබෙන්නට නම්, ආයුෂ්‍ය කියල කියන්නේ තමන්ගේ ජීවිතය දිගු කලක් පවතීවා කියල කියන එකනේ අනුන්ගේ ජීවිත කෙටි කරන්නට එපා. ඒ කියන්නේ සත්ත්ව සාකතයෙන් වළකින්න කියන එකයි. තමන් නිරෝගීව ඉන්නට කැමති නම් අනුන්ගේ ශරීරවලට දුක් දෙන්නට එපා. සත්ත්ව හිංසාව කරන්නට එපා. එතකොට තමන්ට නිරෝගී බව ලැබෙනවා. පින්වත්නි, අප හැම දෙනාම සසර සැරිසරාගෙන එන කාලයේදී හොඳ දේවලුත් කරනවා, තරක දේවලුත් කරනවා. 'කරොති එකදා පුඤ්ඤං අපුඤ්ඤංපිව එකදා' මේ අපි කරන හොඳ දේවල් තරක දේවල් තමයි කර්මය වශයෙන් අප පසුපස එන්නේ.

ශුභ මානවක ඇවිල්ලා එක අවස්තාවක බුදුරජාණන් වහන්සේට කියනවා 'ස්වාමීනී මට මේ සමාජයේ විෂමතාවක් පෙනෙනවා. බලන්න සමහර දෙනා බොහොම පොහොසත්. සමහර දෙනා බොහොම දුප්පත්. සමහර දෙනා බොහොම රෝගීයි. සමහර දෙනා නිරෝගීයි. සමහර දෙනා ලස්සනයි, සමහර දෙනා අවලස්සනයි. සමහර දෙනා අල්පේශාකායයි, සමහර දෙනා මහේශාකායයි අනේ ස්වාමීනී මේකට කාරණය මොකක්ද? මේකට හේතුව මොකක්ද? බලන්න, බුදුරජාණන් වහන්සේ පැහැදිලිවම දේශනා කරනවා, 'කම්මස්සකා මානවසත්තා කම්ම යොති කම්ම ඛන්ධු කම්ම පටිසරණා කම්මං සත්තෙ විහජති යද්දං භීතඥානිකතිකාය' මානවකය, තරුණය මේ සත්ත්වයෝ කර්මය ස්වකීය කොට සිටින්නේ. කර්මය මුල් හේතුව කොටගෙන ඉන්නේ. කර්මය මගේ

කරගෙන ඉන්නේ. කර්මය නැද්දා කරගෙන ඉන්නේ. සත්ත්වයන්ට පිහිට කර්මයයි. මේ කර්මය විසින් තමයි සත්ත්වයා හොඳතරක වශයෙන් නැත්නම් හීන ප්‍රතීන වශයෙන් බෙදලා දක්වන්නේ. බලන්න, අපි හොඳ කර්මයක් නිසා මනුෂ්‍ය ආත්මභාවයක් ලැබුවා. ඒ එක්කම ඒ මනුෂ්‍ය ආත්මභාවයෙහි දුර්වලකම් තිබෙන්නට පුළුවන්. ඒ නිසා සමහර වෙලාවට රෝගීයි, සමහර වෙලාවට අල්පේශාක්‍යයි. මහේශාක්‍ය ආදී හොඳ පැත්තට යනකොට තමන්ට හොඳ කර්ම. ඒ වාගේම අනෙක් දුර්වල පැත්තට එනකොට තරක කර්ම. එකම ජීවිත කාලයේ හොඳ තරක දෙපැත්ත විපාක දෙනවා. නමුත් ඒකාන්තයෙන්ම මේවා විපාක නොදී පිරිනිවන් පාන්නෙන් නැහැ කියල දේශනා කළා. නමුත් බොහෝ කර්ම හොඳ කර්මවලින් යටපත් කරන්නට අපට පුළුවන්. ඒ නිසයි, 'යෙසං කමං කථං පාපං කුසලෙන පිටියතෙ' කියල බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළේ. යමෙකුගේ කරන ලද පාප කර්මයෝ වෙත්නම් එය කුසලයෙන් වහලා දමන්නටය කියල කිව්වා. ඒ වගේම යමෙකුගේ කුශල ශක්තීන් තිබෙනවා නම් අකුසල් කරනකොට කුශල ශක්තීන් වැහිලා යනවා. පින්වත්නි, බලන්න අපි යහපත ප්‍රාර්ථනා කරමින් ඒදිනෙදා ජීවිතයේ මොකක්ද කරන්නේ කියල. පත්සලක් ගාවට ගියත්, බෝදියක් ගාවට ගියත් අනන්තවත් කරන්නේ අනේ මට මේක ලැබේවා, මේක ලැබේවා කියල යාච්ඤා කරනවා, ප්‍රාර්ථනා කරනවා. ඊළඟට දේවාලයට ගියත් පූජා වට්ටි තබල ප්‍රාර්ථනා කරනවා. මොකක්ද පින්වත්නි මේ කරන්නේ. හැම තිස්සේම ප්‍රාර්ථනා කරන්නේ නම් ලෞකික දෙයක්. ලෝකෝත්තර දේවල් එහෙම ප්‍රාර්ථනා කරන්නෙන් නැහැ, ඒ විධියට ප්‍රාර්ථනා කළ යුත්තේත් නැහැ. ඒකට වෙනම පාරක් තිබෙනවා. එය කළ යුතු ආකාරයකුත් තිබෙනවා. නමුත් අපි ඔය දේවාලවලට හරි, නැත්නම් බජන් කියන ඒවාට හරි එහෙම නැත්නම් බෝධීන් වහන්සේලා ගාවට ගිහිත් හරි ප්‍රාර්ථනා කරනකොට මොකක්ද ප්‍රාර්ථනා කරන්නේ? ප්‍රාර්ථනා කරන්නේම ලෞකික දෙයක්. ලෞකික දේ ප්‍රාර්ථනා කරනවාය කියල කියන්නේ ලෝභයද අලෝභයද? දැන් මේ පින්වතුන් ඒකට උත්තර දෙන්න. ලෝභය කියල තමයි උත්තරය එන්නට ඕනෑ. ලෝභය කියල කියන්නේ

වෙන දෙයක් නොවෙයි, තණ්හාව, තෘෂ්ණාව. එතකොට ප්‍රාර්ථනා කර කර වර්ධනය කරන්නේ තෘෂ්ණාව නම් පින්වත්නි යහපතක් වේවිද? පිං කරන්නට ගිහිල්ලා පවුත් කරනවා. ඒ වාගේම ලැබේවා කියලා හිතමින්, පතමින් නොලැබෙන්නට කාරණා රැස් කර ගන්නවා. තිබෙන කුසලයක් නැති කර ගන්නවා. තමන්ගේ යම්කිසි පින්ක් තිබෙනවා නම් ඒ පින්ටත් පහර ගහගන්නවා, මේ විධියට යාවිඥා කරන්නට ගිහිල්ලා. දැන් බලන්න යාවිඥා කරන්නට එපා, ඒක වෙන්තේ නැහැයි කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේමයි දේශනා කළේ. ඒක බුද්ධ චවනය. ඉතින් පින්වත්නි, දැන් මෙහෙම කියන කොට අහයි හැමුදුරුවනේ ඉතින් පත්සලේම තේද දේවාලය තිබෙන්නේ කියලා ඉතින් පින්වත්නි, මොකක්ද ඒකට කරන්නේ. ඒ ගැන වාද කර කර ඉඳලා හරි යන්නේ නැහැ. ඒක තවත්වන්න පුළුවන්කමකුත් නැහැ. එ වුනාට ඥානවත්තව කටයුතු කළොත් ඔය ප්‍රශ්නය නිකම්ම විසඳෙයි. මොකද එතකොට පත්සලට බාධා වෙන්නේ නැහැ. බෞද්ධයාගේ ශ්‍රද්ධාව දියුණු වෙලා බෞද්ධයා හොඳ බෞද්ධයෙක් වෙනවා නම් පත්සලට ප්‍රශ්නයක් වෙන්නේ නැහැ. එතකොට දේවාලය නිකම්ම වැහිලා යාවි. හැබැයි ඒ දේවාලයට යන්නේ නැතිව දෙවියන් ළඟට ගෙත්වා ගන්න පුළුවන්. තමන්ගේ ගෙදරට, තමන් ඉන්න තැනට දෙවියන් ගෙත්වා ගන්නට පුළුවන්. කොහොමද ඒක කරන්නේ?

පින්වත්නි, ඒක කියන්නට ඉස්සෙල්ලා මම මෙන්න මෙතැනින් පටන් ගන්නට ඕනෑ. අපි හුඟාක් වෙලාවට සාංඝික දානවලට එහෙම යනවා. යනකොට අපට පෙනෙනවා මේ සාංඝික දානය හුඟක් වෙලාවට තිබෙන ආනිසංග වලින් භාගයක්වත් නොලැබෙන තත්ත්වයට තමයි යන්නේ. දානය දෙනකොට, දහස් ගණන් වියදම් කරලා මහා දානයක් ලැස්ති කරගෙන ඉන්නවා. නමුත් දානය දෙන්නට ලැස්තිවෙලා ඒකට ලොකු පහරක් ගහගන්නවා. කොහොමද මේ පහර ගහගන්නේ? බුද්ධ පුජාව තියන්න ගිහිල්ලයි. අර තරම් හොඳට ලැස්ති කරපු දානයක් තිබෙද්දී බුද්ධ පුජාව තියනකොට තියන්නේ බොහොම වුවටයි සමහර තැන්වලදී අපි දකිනවා, ලොකු කෙසෙල් ගෙඩියක් නම් ඒකෙන් භාගයයි බුදුහැමුදුරුවන්ට

කියෙන්නේ. එහෙම නැත්නම් ගස්ලබු කැල්ලෙන් බොහොම හීනි පෙත්තක්. කිරි වුට්ටයි, බත් වුට්ටයි බුදුරජාණන් වහන්සේට කියල කියෙන්නේ. ඉතින් සම්මර වෙලාවට ඇයි මෙහෙම කරන්න කියල අපි අහනවා. එතකොට කියනවා, ඉතින් ස්වාමීනි පස්සේ වීසි කරලා දමනවානේ කියල. අනේ පින්වතුනි, බලන්න බුදුහාමුදුරුවන් ළඟට කියන්න ඕනෑ ඒ බුදුහාමුදුරුවන්ගේ අනන්ත ගුණ සලකමින්, බුදුහාමුදුරුවන්ගේ ප්‍රමාණය මෙනෙකැයි කියා කාලසීමා කරන්නට බැහැ. බුද්ධ පුජාවේදී ඔහොම ලෝභ සිතක් ඇති කර ගන්නට එපා. බුද්ධ පුජාව කියන එක කරන්න පුළුවන් ඉහළම මට්ටමින් කළ යුතු දෙයක්. අපට හැමදාම අප්‍රමාණ කුසල් රැස් කර ගන්නට පුළුවන්. පින්වත්නි, යම්කිසි කෙනෙකුට පුජාවක් තබන්නට නම් ඒ පුජාව ලැබීමට ඔහු හිමිකාරයෙක් වෙන්නට ඕන. දැන් මේ පින්වතුන්ගෙන් මම ඇහුවොත් එහෙම මම හික්මුවක් වශයෙන් පංචකාම සම්පත්තීන් විඳිනවා කියල දැන ගත්තොත්, පස්කම් සුව හොඳ හැටි විඳිනව කියල දැනගත්තොත් ඔය ඇත්තත් එහෙම හික්මුවකට දානයකට එහෙම ආරාධනා කරාවිද? සංග්‍රහ කරාවිද? ඉතින් අපි එහෙම අහනකොට හුඟක් දෙනා කියන්නේ නැහැ ස්වාමීනි කියලයි. මොකද? පංචකාමයන් ඒ තරම් උසස් හැටියට සලකන්නේ නැහැ. පංචකාමයන් ගැන කියන්නේ ඒවා බොහොම ග්‍රාමීය දේවල්; පාඨශ්ජනයන්ගේ දේවල්. ග්‍රාමීය පෘථග්ජනයන්ගේ දේවල්. ඒවා උසස් පාඨශ්ජනයන්ගේ දේවල්. නොවෙයි; පස්කම් පසුපස්සේ යෑම. එතකොට බුදුරජාණන් වහන්සේ එක් අවස්ථාවක වක්‍රවර්තී රජ්ජුරුවන්ගේ ශජ්‍ය රත්නයන් නිසා විඳින පස්කම්සුව ගැන දේශනා කරනවා. එතකොට එක්තරා හික්මුවක් බුදුහාමුදුරුවන්ගෙන් අහනවා, 'ස්වාමීනි ඔය වක්‍රවර්තී රජ්ජුරුවෝ විඳින ඔය කියපු සුවය පිළිබඳව ගිහියා විඳින පස්කම් සුවයට සම්බන්ධ කරලා උපමාවක් කරන්න පුළුවන්ද කියල. බුදුරජාණන් වහන්සේ එතැන තිබෙන ගල්කැටයක් අරගෙන මිටින් වහනවා. එහෙම මිටින් වහලා අර හික්මුවගෙන් අහනවා, මහණ මේ මගේ අතේ වහලා තිබෙන ගල් කැටය ලොකුද? නැත්නම් අර පෙනෙන හිමවක් පව්ව ලොකුද කියල එතකොට හික්මුව කියනවා, වක්‍රවර්තී රජ්ජුරුවන් විඳින කාම සම්පතක් තිබෙනවා නම් එය ගිහියා විඳින

කාම සම්පත්තියට සම කළොත් සාමාන්‍ය ගිහියා විඳින කම් සුවය හරියට මේ මිටින් වහලා තිබෙන ගල් කැටය වගේය, වක්‍රවර්ති රජු පුරුවෝ විඳින කම්සුවය අර පෙනෙන හිමාලයටත් වඩා විශාලයි කියනවා. එහෙම නම් පින්වතුනි, දෙවියන්ගේ දෙවි සැප ගැන කවර කපාද?

එහෙම නම් දැන් ඔය ගිහිත් පුජා වට්ටි තබ තබා කරන කටයුත්ත දෙවියන් විඳින පස්කම් සුවය නිසා කියන එකක්ද? නැහැ පින්වතුනි, අපි ඒක කරන්නට ඕනෑ, යමෙකුගේ උදාර වූ අධ්‍යාත්මික ගුණ වගාවක් තිබෙනවා නම් ඒ ගුණ වගාවට ඒ ගුණයට උපහාර වශයෙන් තමයි අපි පුජා පවත්වන්නේ. ඉතින් ඒ ගුණය ගැන තමයි, ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා කියලා කියන්නේ. යම්කිසි ආකාරයකින් පුදන ලද්දක් වෙයි නම් ඒ පුදන ලද්ද මහත් ඵල මහානිසංග වෙනවා නම් ඒ ප්‍රතිග්‍රාහකයාගේ පැත්තෙන්, ඒ ප්‍රතිග්‍රාහකයා ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා, විමුක්ති, විමුක්ති ඥානදර්ශන යන පංචාංගයන්ගෙන් යුක්ත විය යුතුයි. ඒ පංචාංගයන්ගෙන් ඉහළටම ගිය තැනැත්තා බුදුරාජාණන් වහන්සේයි. ඒ නිසා බුදුරාජාණන් වහන්සේ උදෙසා කියන පුජාව ශ්‍රේෂ්ඨයි කියලා දේශනා කළා. පින්වත්නි ඒ බුද්ධ පුජාව හැමදාම ගෞරව කියන්න. මේ බණ අහන පින්වතුන් අද ඉඳලා ගෞරව බුද්ධ පුජාව කියන්න අද ඉඳලා පටන් ගන්න. ඒ කියන පුජාව කියන්න පුළුවන් ඉහළම මට්ටමින් කියන්න. සමහර වෙලාවට උදේ වැඩට යන්න ලැස්තිවෙලා කියන්න පුළුවන් ඒ ඉහළම මට්ටම තේ කෝප්පයක් වෙන්නට පුළුවන්. කමක් නැහැ, කියන එක ඉහළම මට්ටමින් කියන්න. සමහර වෙලාවට ගෞරව ඉන්න වෙලාවට පුළුවන් නම් බුදුහාමුදුරුවන්ගේ අනන්ත වූ ගුණය සිහිපත් කරගෙන හොඳට හරිගස්සලා බුදුරාජාණන් වහන්සේට දානයක් කියන්න. ඒක සමහර වෙලා වට තමන්ට පුළුවන් ආකාරයෙන්, සමහර වෙලාවට සම්බෝලයි බතුයි වෙන්නට පුළුවන්,

ඒත් කමක් නැහැ, තමන්ට තිබෙන ඉහළම මට්ටම ඒක නම් ඒ විධියට කියන්න. ඒ නිසා කවදාවත් බුද්ධ පුජාව දුර්වල කරන්න එපා. ඉතාම ශ්‍රද්ධාවෙන් ඒක කරන්න, බුදු ගුණය සිහි කරගෙන

ඒක කරන්න. ඇයි එහෙම කරන්න කියන්නේ. ඒ ටිකත් මේ පින්වතුන්ට වටහලා දෙන්නට ඕනෑ. අපි 'නමොනසා හගවතො අරහතො සමමා සමබුද්ධසා' කියල කියනවා. හගවතො කියල කියන්නේ - හගගරාගො හගදොෂො හගමොහො බුදුරජාණන් වහන්සේ රාගය දුරු කළා, ද්වේශය දුරු කළා, මෝහය දුරු කළා. ඒ රාග ද්වේශ මොහ දුරු කළ නිසා හගවා කියල කියනවා. ඒ වාගේම අරහං කියල කියනවා. ඒ රාග ද්වේශ මෝහ දුරු කරලා නික්මෙයි බවට පත් වුණු නිසා දෙව් මිනිසුන්ගේ ආමිස ප්‍රතිපත්ති පුජාවන්ට නිසි වුණා. ඒ නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ අරහං. අරහං ගුනයට තමයි අපි මේ උපහාරය කරන්නේ. ඒක සුළු දෙයක් නොවෙයි. ඒ අරහං ගුණයට කරන්න පුළුවන් උපහාරය ඉහළම මට්ටමින් කරනකොට තමන්ගේ හදවතෙන් එන්නේ බෞද්ධ ශ්‍රාවකයෙක් වශයෙන් තමන් දන්නවා තමන් යා යුතු මහ, ලෝහ, ද්වේශ, මෝහ දුරු කිරීමේ මාර්ගයයි කියලා. ඒ බවම තමයි තමන්ගේ මනසට එන්නේ. මා බුදු පුද කරනකොටම - බුද්ධ පුජාව කරනකොටම තමන්ගේ හදවතේ තිබෙන ලෝහ, ද්වේශ, මෝහ යටපත් වෙලා අලෝහ, අද්වේශ, අමෝහ කියන කුශල ශක්තීන් ඉස්මතු වෙනවා. හැමදාම අප්‍රමාණ වූ කුසල ස්කන්ධයක් මේ ආකාරයෙන් රැස් කරනවා. මෙන්න මෙහෙම රැස් කරන කුසලස්කන්ධය දෙවියන්ට අනුමෝදන් කරන්න. ස්ථාන ආරක්ෂා කරන දෙවියන් ඉන්නවා. ඒවාගේම ඉෂ්ට දේවතාවන් ඉන්නවා. ඒ වාගේම ශාසනාරක්ෂක දෙවිවරුන් ඉන්නවා. ඒ දෙවිවරුන්ට අනුමෝදන් කරන්න. ඒ දේවතාවන්ට අනුමෝදන් කරනවිට දෙවියන් සතුටු වෙනවා.

දැන් තිබෙන විධියට නම් පින්වත්නි, කුසලයක් නැහැ. යාච්ඤා කර කර 'ආකාසට්ඨාව භූමට්ඨාව' කියල කිව්වාට අනේ දෙවියන්ව රවට්ටනවා විතරයි වෙන්නේ. ඒකේ දෙවියන්ට ගන්න කුසලයක් නැහැ. තණ්හාව විතරයි මතැන තියෙන්නේ. ඒ නිසා දැන් ඉන්න ඔක්කොම දෙවිවරු ලංකා භූමියෙන් අනික් පැත්තට හැරිලා. බලන්න අද අපේ රටට වෙලා තිබෙන දෙය මොකක්ද කියල. ඒ නිසා ඉක්මනින් කුසල ටිකක් රැස් කරලා 'ආකාසට්ඨාව භූමට්ඨාව'

කියල දෙවියන්ට පිං අනුමෝදනා කරන්න. මෙන්න මේ දේ සිද්ධ වෙනවා. මේ ටික කියල දෙන්න ඕනෑ. ඒ පිං අනුමෝදන් කරනකොට බුදු දහමේ සුත්‍රවල සඳහන් වෙනවා පොහොය දවසට දෙව්වරුන් දෙව්ලොව සුධර්මා දිවා සභාවේ රැස් වෙනවා කියල කියනවා, දිවා ලෝකයේ පිරිහීමත්, දිවා ලෝකයේ දියුණුවත් කියන කාරණය සාකච්ඡා කරන්නට. එතකොට මේ යන භූමාවු, ආකාසට්ඨාව ආදී වූ දේවතාවෝ එහි සඳහන් කරනවා, මෙන්න අප ඉන්න කුන්ටල මේ ඇත්තෝ දත් දෙනවා, සිල් රකිනවා, භාවනා කරනවා යනුවෙන් ඒ ඇත්තන්ගේ කුසල ශක්තීන් ගැන කියනකොට දෙවියන් සතුටු වෙනවාය, සතරවරම් දේවතාවෝ පවා ලෝකය සිසාරා යනවාය, ඒ ඇත්තන්ගේ පිං අනුමෝදන් වෙන්නට, එතකොට ඒ ඇත්තන්ට ආශිර්වාද කරනවාය කියනවා. මෙන්න මේ විධියට තමයි දෙවියන්ගේ ආශිර්වාදය ලබන්නේ. කුසලයක් කළාම ඒ කුසලය කරපු තැන දෙවියන්ට පිං දෙන්න. 'යා තක්ක දෙවතා ආතුං තාසං දක්ඛිණ මාදිසෙ' එහි දේවතාවෝ ඇත්නම් ඒ දෙවියන්ට මේ පුණ්‍ය දක්ඛිණාව දෙන්නට. එතකොට දෙවියෝ ඒ ඇත්තන්ට ආශිර්වාද කරනවාය, 'දේවතානුකම්පිතො පොසො සදා හද්‍රානි පස්සති' එසේ දෙවියන්ගේ අනුකම්පාව ලබන තැනැත්තාට හැමදාම යහපත සැලසෙනවාය. ඒ නිසා පින්වතුනි, යහපත දකින්නට කැමති නම් හැමදාම වෙන කුසලයක් නොවෙයි, හැමදාම මේ බුද්ධ පුජාව නියන්න. නියලා දෙවියන්ට පිං දෙන්න. කවුරු හරි කියයි අනේ ඕක වැරදුණොත් හොඳ නැහැයි කියල. පින්වතුනි, භය වෙන්නට එපා. බුදුහාමුදුරුවෝ කාත් එක්කවත් තරහ වෙන කෙනෙක් නොවෙයි. දවසක් දෙකක් වැරදුණත්, අමතක වුණත් ඒකේ ප්‍රශ්නයක් ඇති වෙන්නේ නැහැ. තමන් හොඳ ගුනයක පිහිටලා පන්සිල් රකින්නට උත්සාහ කරමින් හැමදාම මේ බුද්ධ පුජාව නියල දානය දෙන්න. ඥාතීන්ට මිය ගිය ඇත්තන්ට පිං දෙන්න. වැඩි කලක් නොගිහිත් අපේ මේ රටට වාසනාව පෑදෙනවා. මේ කාලකන්නිකම ගිහිල්ලා අපේ ලංකාවට යහපතක් වේවා කියල ප්‍රාර්ථනා කරනවා නම් ඔය යදින එක පැත්තකට දමලා තමන් හොඳට කුසල් රැස් කරන්නට අලෝභ, අදෝශ, අමෝහ වේතනා තමා තුළ දියුණු කර ගන්න. එයින් තමයි තමන්ට වාසනාව පෑදෙන්නේ. මේ ධර්මය තමන්ගේ

ජීවිතයට සම්බන්ධ කර ගනිමින් හොඳට හිතල බලලා අගුණ දුර්වලකම් දුරු කර ගන්න, ගුණධර්ම වඩා සිටුවා ගන්න. හැම දෙනා ටම උතුම් තෙරුවන්ගේ ගුණානුභාවයෙන් යහපත සැලසේවා කියල ප්‍රාර්ථනා කරනවා.

රාජගිරිය මාදින්නාගොඩ ශ්‍රී සුරමාරාමවාසී
මිරිගම කහඳව ශ්‍රී ප්‍රච්චනාලංකාර පිරිවෙනේ
ආවාසී ශාස්ත්‍රපති

පූජ්‍ය රංගම චන්දවිමල ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ

නමෝනසා හඟවතො අරහතො සමමාසම්බුද්ධසා

අනුබුදු මිහිදු මහ රහතන් වහන්සේ විසින් ශ්‍රී ලංකාදීපයට
සම්බුදු දහම හඳුන්වා දීමෙන් පසු එද ලක් තරපති දේවානම්පියතිස්ස
නිරිදුන්ගේ අනුග්‍රහයෙන් මෙම ස්දහම් ආලෝකය අප පුණ්‍ය දේශය
පුරා පැතිරී ගියේය. සම්බුදු සසුනේ ස්ථාපිත භාවය තහවුරු කරමින්
අරිට්ඨ කුමරුවාගේ පැවිදි වීමත් සමඟ සිංහල හික්කු පරපුර ලක්
බුදු සසුන බැබළවූහ.

බුද්ධ චරනය මිනිසුන්ට දේශනා කළ තෙරුන් වහන්සේලා
බෞද්ධයාගේ ශ්‍රද්ධා ගුණය චරනය වන පරිදි සදහම් ගඟුලේ සිසිල්
දියෙන් ඔවුන්ගේ සිත් සතන් හී කෙළෙස් මළ සෝද හළහ. බුදු සමයේ
කේන්ද්‍රීය ඉගැන්වීම් වන පටිච්ච සමුප්පාදය, චතුරාර්‍ය්‍ය සත්‍යය,
ත්‍රි ලක්ෂණාදී ගැඹුරු දහම් කරුණු මෙන්ම දහ කථා, සීලකථා, ආදී
අනුපූර්ව දේශනා වලින්ද ඔවුහු දැනුවත් වූහ. ඉහත ලක්ෂණ දෙක
‘දර්ශනය හා වරණය’ ලෙස හඳුන්වා දිය හැක. යම් ආගමක් දියුණු
වන්නේ මෙකී ලක්ෂණ දෙකම සමාන්තරව ගමන් කිරීම තුලිනි.

දර්ශනයෙන් තොර වරණයකුත් වරණයෙන් තොර දර්ශනයකුත් අර්ථවත් නොවේ. එසේ හෙයින් සාධු සම්මත සත් වාරිත්‍ර ධර්ම, ආචාර විධි පුද්ගලයා තුළ වර්ධනය කළ යුතුය. එයද කළ හැකිවන්නේ ආචාර සම්පන්න ආදර්ශමත් පුද්ගලයකුගේ මග පෙන්වීම මතය. සමාජයට යහපත් උද්ගරණයක් වූ හිඤ්ඤාවට එම සත්කායාම් මැනවින් ඉටු කළ හැකි විය.

ඒ අනුව බෞද්ධයා කුසල පක්ෂයට නැඹුරුවන, කුසුමහත් අකුසලයෙන් බැහැරවන සමාජහිතකාමී, දැ හිතකාමී කෙනෙකු කළ හැකි විය. ඒ අනුව සාමාන්‍ය මහ ජනතාවට ආචාර ධර්මයන්, සත් කායාම්යන් ඔස්සේ ගොස් සද්ධර්මය ස්පර්ශ කිරීමට හැකිවිය. පුද්ගල ස්වභාවය, හා දරා ගැනීමේ බුද්ධි හැකියාව අනුව ඔවුනට සරිලන දේශනා හිඤ්ඤා වහන්සේලා තෝරා ගත්හ. එමෙන්ම එකම දේශණා ක්‍රමයකට වඩා විවිධ දේශනා ක්‍රම භාවිතා කිරීම මගින් ශ්‍රාවකයාට ඒ පිළිබඳව ඇල්මක් ඇති කිරීමට හැකිවිය. යුගාසන ධර්ම දේශණා, අරියවංශ දේශනා, ආලවකදමනය ආදී නාට්‍යානුසාර ධර්ම දේශනා වැනි විවිධ දේශනා ක්‍රම අතීතයේ ලක්වැසියන් අතර ඉතා ජනප්‍රිය දේශනාවන් විය. කර්ණ රසායන ශ්‍රැති ගෝවර රටාවෙන් මධුරස්වරයෙන් කරන ලද මෙම දේශනාවන් ඇසීමට ඔවුහු බොහෝ ප්‍රිය වූහ.

බෞද්ධයාගේ ඒකායන බලාපොරොත්තුව නිවන් පසක් කිරීමයි. ඒ සඳහා කුසල පක්ෂය වඩාගත යුතුය. මෙලොවදී මාහීඵලාදියට නොපත්වන්නහුගේ ඊලඟ භවය සුඛිතමුදිතකරගැනීමට කුසල් අවැසි වෙයි. එසේ හෙයින් පුද්ගලයා යහමතට යොමු කිරීමට සත්ක්‍රියාවන් පිළිබඳව ඔහු දැනුවත් කළ යුතුය. මතු මෙත්‍රි බුදුන් දැක නිවන් දැකීමට පතන්නෝ වෙති. ඔවුනට මතු සසරේ මෙත්‍රි බුදුන් දැක්ක හැකි අයුරු මෙත්‍රි වණිනාවෙන් විස්තර කරයි.

අනාගතයේදී පහළවන මෙත්‍රි බුදුරදුන්ගේ ශ්‍රී මුඛයෙන් අනාගතවංස සූත්‍ර දේශනාවේදී දේශනා කරන පරිද්දෙන් ආරම්භ වන මෙම දේශනාව තුලින් මෙත්‍රි බුදුරදුන් දැකීම පිණිස ගෞතම

බුදුසසුන් පැවති කාලයේ කරන ලද කුසල කර්මයන් පිළිබඳව විස්තර කරන අතර, මෙහි ශ්‍රී බුද්ධ චරිතය පිළිබඳ කරන විස්තරය හා මෙහි බුදුරදුන් දැකිය නොහැකි අය පිළිබඳවද කරන විස්තරයකින් යුක්ත වෙයි.

මෙහි එන කුසල පක්ෂය පිළිබඳව කරන අවධාරණය තුළින් බෞද්ධයා තුළ වෙසෙසින් පුණ්‍ය සිතුවිලි ජනිත කර යහපත් ජන සමාජයක් ගොඩනැගිය හැකිය. නමුත් අද බොහෝ සෙයින් අසන්නන්ට ලැබෙන්නේ පුද්ගලයා සුවර්තයට යොමු කිරීම වෙනුවට දුෂ්චරිතයට යොමුවන දේය. ඒ තුළින් සමාජය උන්නතිය කරා නොව අවනතිය කරා ගමන් කිරීම සිදුවෙයි. එසේ හෙයින් පුද්ගලයා සුකඩනයෙන් පිරිපුන් කෙනෙකු කිරීම සඳහා මෙවැනි දේශනාවන් නිතර පැවැත්වීම ඉතා වැදගත් වේ.

අද සාමාන්‍ය ජනතාව තබා සමහර හික්කුන් වහන්සේලා ද මෙවැනි දේශනාවන් පිළිබඳව අසා නැත. ඒවා විහාරස්ථාන තුළින් දුරස් වී ගොස් ඇත. අපේ කුඩා ස්වාමීන් වහන්සේලාට මෙම සාම්ප්‍රදායික දේශනාවන් පුරුදු පුහුණු කළ යුතු අතර බෞද්ධ ළමා වැඩිහිටි අය තුළ වැඩි වැඩියෙන් මේවා කෙරෙහි ඇල්මක්, ගෞරවයක් ඇති කළ යුතුය. බෙහෝ විට මෙහි වචනා දේශනාව යුගාසන ධර්ම දේශනාවක් අවසානයේදී පැවැත්වීම සාමාන්‍ය සිරිතයි. එසේ වුවද

1. විහාර මන්දිරයක් සාදවා පිළිම නෙළානේත්‍රා ප්‍රතිෂ්ඨාපනය කිරීම
2. ද ගැබක් නිමවා කොත් පැළඳවීම හා කොත නිරාවරණය
3. බෝධිරෝපණය,
4. ධර්මශාලා සංඝාවාස විවෘත කිරීම.
5. වෙසක් පිංකම්
6. පැවිදි කිරීමේ පිංකම්

වැනි මංගල සම්මත උත්සවයන් මුල්කොට මෙම දේශනාව පවත්වයි. නමුත් අද සමාජයේ සාරධර්ම ගිහි පැවිදි උභය පක්ෂයේම පිරිහෙමින් පවතින මෙවන් යුගයක මෙවැනි දේශනාවන් ගෙන් කළ හැකි මෙහෙවර අපමණය. මෙෙත්‍රී වණිනා දේශනාව කියවීමෙන් ඒ පිළිබඳව අවබෝධයක් ලද හැකි බැවින් ඒ සම්බන්ධයෙන් මෙහිලා දීර්ඝ විස්තරයක් කිරීමට අදහස් නොකරමි. මෙම දේශනාව ශ්‍රැත සජ්ජනයන්ගේ පැහැදීම වැඩිවීම පිණිසත්, දුර්ජනයන්ගේ දෙස් පහවීම පිණිසත්, අශ්‍රැත සජ්ජනයන්ගේ අවබෝධය පිණිසත් වේවා

මෙම සත් ක්‍රියාවට උරුන් ගෞරවණීය තලවතුගොඩ ශ්‍රී බෞද්ධාරාමාධිපති. තලවතුගොඩ සිරිරතන ස්වමීන් වහන්සේටත් විශේෂයෙන් මෙවැනි ග්‍රන්ථයක් කිරීමේදී සම්ප්‍රදායික රාමුවෙන් ඔබ්බට සිතා ගිහි පැවිදි දෙපක්ෂයේම අවබෝධය ඇති කිරීම් වස් මෙකී දේශනාවක් ඇතුලත් කිරීමට අපට අවස්ථාව සලසා දුන් ගෞරව ශාස්ත්‍රවේදී ගරු මල්ලල්ලේ මේධානන්ද ස්වාමීන් වහන්සේටත්, අපගේ පුණ්‍යානුමෝදනා ගෞරවය හිමිවිය යුතුය.

1976 මැයි මස 13 වෙනි දිනට යෙදුන වෙසක් පූන්
පොහොස නිමිත්තෙන් බෞද්ධාරාම විහාරස්ථානයෙහි
පැවැති පිංකම් මාලාව අවසානයේ පැවැත්වූ
මෙහි වර්ණනා ධර්ම දේශනාව

දේශකයන් වහන්සේ
රාජගිරිය මාදින්නාගොඩ ශ්‍රී සුරමාරාම
විහාරාධිපතිව වැඩසිට අපවත්වී වදල ප්‍රචවන

කීර්ති ශ්‍රී විචිත්‍රභාණක

අනිගරු කළුගමුවේ සිරි පක්කදාසාර ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම වතාවට ගුවන් විදුලිය තුලින් සුගායන
ධර්ම දේශනාව, මෙහි වර්ණනා දේශනාව, ජාතක කථා
දේශනාව පැවැත්වූ උත්වහන්සේ පරිත්‍රාණ ධර්මදේශනාව
පැවැත්වීම පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකාවේ විරප්‍රසිද්ධ වූ විචිත්‍ර
දේශකයාණන් වහන්සේ තමා

ආසුසහෙ කමල වණ්ණ සුභාසභාය
එස්වාචහංගි බීල බාලිස කොවිදානං
ඤා සේස දෙසිත තම භානුදංච භානු
ඤානං මහා මුණිවරං සිරසා නමෙතං

සකථිත කණ්හරිය මණ්ඩල මණ්ඩිතයා
සංකිණ්ණ නන්තුදිත වණ්ණාභිධාරිතොති
සානන්ද දයා රචිතො විමලංච රංසිං
ධම්මංගි සකා මුනිතො සිරසා නමෙනං

නිර්චිගණ්ඨගත නිසෙවිත රංගසීලිං
සාරඬිග භුසිත මපාඬිග හිලාසිත්තං
නිසංඝ මංගිත ගණ්ඝා මුද්දදංච
සංඝං සරොරුහවරං සිරසා නමෙනං

මෙත්‍රී වර්ණනාව..

නමෝ තස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධයා

මතු බුදුවන මෙත්‍රී බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් සිව් වනක් පර්ෂද් මධ්‍යයෙහි දී මේ සත්වයෝ යට ගිය දවස ගෞතම නම් බුදුන්ගේ ශාසනය පවත්නා කල්හි ශ්‍රද්ධාවන්තව පණී ශාලා, හෝජන ශාලා, ධම්මාලාදිය කිරීමෙන්ද, ධම් දේශනා පැවැත්වීම් වශයෙන් බොහෝ පින්කම් කොට එතැන් පටන් මෙතැන් දක්වා මෙබඳු දිව්‍ය මනුෂ්‍ය සම්පත් විඳිමින් ආවාහුයයි යනාදීන් වදාරණ බව මුත් අන් කිසිවක්හු විසින් කියා නිමවා ලිය නොහැක්කාවූ ආනිසංස ඇත්තේ මැයි.

එසේ හෙයින් ඒ මතු බුදුවන මෙත්‍රී බුදුන් උපදිනා පරිදි කෙසේද යත් මේ ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශාසනය පංචප්‍රකාරයකින් අන්තර්ධානව අන්ත රහිත වූ කල්හි මෘග සංවර්ෂාවකින් සත්වයෝ විනාශභාවයට පැමිණෙති. එකල්හි ක්‍රෝධ බහුල කොට පැවති සත්වයෝ එම වර්ෂාවට අසුව වැහි බිත්දුවකින් තමුදු තෙමුනු හැමදෙනාටම අතට පරඩලා පතක් තමුත් අසුවුනි නම් එය තියුණු මුවහත් ඇති කඩුවක් වෙයි. තම තමන්ගේ මවුපිය

සහෝදරාදි කිසිවෙකුත් දුටුයේ ද උරන් මුවන් සේ පෙනෙයි. එවිට ඒ කියුණු මුවහත් ඇති කඬුවලින් ඔවුනොවුන් කපා කොටා ගෙන විනාශ භාවයට පැමිණෙති. දැනුම අදහස් ඇතිව වර්ෂාවෙන් නොතෙමුණු සත්වයෝ ධාරාණීපාත එම වර්ෂාව සතියකින් සංසිද්ධිය කල්හි තම තමන් සිටි ලෙන් ගුහා ආදියෙන් පිටතට පැමිණ බැලූ විට ඔවුනොවුන් කපා කොටා ගෙන විනාශ භාවයට පැමිණ ලේ වැකුණු ශරීර ඇතිව මැරී වැටී සිටිනාවුන් දැක සානුකම්පිත හදවත් ඇතිව අහෝ මෙබඳු සත්ව සාතනයක් සිදුවීමට කුමන අකුසල කර්මයක් හේතුවූයේ දෝ හෝයි බලා මෙය මූලික ප්‍රාණසාත අකුසල කම්ම බව සලකා ඔවුනොවුන් හැම දෙනම එතැන් සිට කුසල සමාදානයෙන් ප්‍රාණසාතාදී පස් පව් දස අකුසල් දුරු කොට දස කුසල ධර්ම සමාදානයෙන් වෙසෙති. එසේ කුසල ධර්ම සමාදාන බලයෙන් ඔවුනොවුන්ගේ ආයුෂ්‍ය ක්‍රමයෙන් වැඩෙමින් ගොස් අසංඛ්‍යයට යෙයි. අසංඛ්‍යයෙහි සිටි ආයුෂ්‍ය ඇති කල්හි මනුෂ්‍යයන්ට මෙබඳු සිතක් පහල වෙති.

මේ ජීවිතය උපන් කලක් හෝ මැරෙන කලක් හෝ නොපෙනෙන බැවින් සදාකාලික යයි සිතා අකුසල් සිතුවිලි උපදවා ගනිති. එසේ අකුසල චේතනාවන් බහුල වෙත්ම අසංඛ්‍යයෙහි සිටි ආයුෂ්‍ය ක්‍රමයෙන් පිරිහී ගොස් අසුභාරදහසකට වෙයි.

එකල්හි දඹදිව සුවාසු දහසක් නුවරින් පිරිවරන ලද කේතුමති නම් රාජධානියෙක් වෙයි. දිග දොළොස් යොදුන්වෙයි. පළල සත් යොදුන් පමණ වෙයි. තව්නිසා වැසි දෙවියන්ගේ ආලක මන්ද නම් රාජධානිය සෙයින් විසිතුරු වෙයි. උතුරුතුරු දිවයින සෙයින් සුලභාන්ත පාත වෙයි. අත්‍යන්ත සුබ සමුප්ප්ලිත මනුෂ්‍යයන් විසින් තලවන සරවන සෙයින් ගහන වෙමින් දස විධ ශබ්දයෙන් එක නින්තාද වෙයි.

එකල්හි දඹදිව දණ්ඩෙන් පතින් කල ගෙයක වසනා සත්ව කෙනෙක් නැත. තමන් පෙර කල කුසල බලයෙන් පොළොව පලා පැන නැගී රුවන් ප්‍රාසාදයන්හි දෙවි කුමරුවන් සෙයින් පස්කම් සැපතින් පින පිනා දවස් යවන්නාහුය.

තවද ගොවිතැන් කරන කෙනෙක් නැත. වෙළඳාම් කරන කෙනෙක් නැත. බඩසයින් දුක් ගන්නා කෙනෙක් නැත. රෝග පීඩා කරන කොටගෙන ජරා, ව්‍යාධි, මරණ යන තිලකුණු පහළවීමට හේතුවනු විනා සදා සැප ගෙන දෙන සෘතු ගුණයෙන් යුක්තව මද මද පවත් ඇතිවන බැවින් අමරපුරයක්සේ බබලමින් පොලොරස මතු වී ස්වයංජාන හැල් පැන නැගෙයි. ඒ ගොයම් පඳුරු මහත් වී කුඩු තැනී සහල් මුතු ඇට සේ කරල් වල හට ගනී. එම ගොයම් එක පඳුරක් කපා කරල් මැඩගත් කල්හි දෙදහස් දෙසිය දෙසැත්තැ ගැලක් පුරා සොලසා මුත්‍ර අටලාසක් සහල් ඉතිරි වන්නේය.

එම සහල් රන් භාජනයෙහිලා මැණික් උදුනේ තැබූ කල්හි ඉබේම බත් පිසෙයි. එම සුවඳ බත් අමා රස වෙයි. එක උදුනකින් පිස ගත් බත් මුළු නගර වාසීන්ට බෙදා දුන්නත් බත් සැලිය නොසිස් වෙයි. ඒ සුවඳ අමා රසවත් බත් අනුභව කරන මනුෂ්‍යයෝ නිරෝගීව රන්වන් පිළිම වැනි ගිරි සෝභාවෙන් පින පිනා දවස් යවන්නාහුය.

සංඛො නාම සො රාජා - අනන්ත බල වාහනො

සත්ත රතන සම්පන්නො - චක්කවත්තී මහබලො

එකල්හි ඒ කේතුමනී නම් නුවර සංඛ නම් වර්කුවර්තී රජ කෙනෙක් වෙයි. ඒ රජ හට නුවර මධ්‍යයෙහි පස් විසි යොදුන් රුවන් පහයෙක් වෙයි. ඒ නුවර සිව් දිසාවෙහි රුවන් මුවා සත් පවුරකින් පරික්ෂිප්ත වෙයි.

තන්හි තන්හි පොළව පලා පැන නැගී කප්පුක් වෙයි. ඔහුගේ සුවාසු දහසක් නළුවෝ වෙති. අනන්තා පරිමාණ බල වාහන වෙති

‘මාතා බ්‍රහ්මවතී නාම - සුබ්‍රහ්මානාමසො පිතා

පුරොහිතො සංඛරුක්ඛෙද්ධං - මෙත්තොයස්ස තද හවේ’

එකල්හි ඒ මෛත්‍රී බෝසතාණෝ කුසිත පුරයෙන් සැව කේතුමනී නම් නුවර සංඛ නම් වර්කුවර්තී රජහට අපී ධර්මය අනුසාසනා කරණ සුබ්‍රාහ්ම නම් පුරෝහිත බ්‍රාහ්මණයා පිණිස බ්‍රහ්මවතී නම් බැමණි දේවතාගේ කුස පිළිසිද ගෙන දසමාසාවසානයෙහි

අනෙක් විධ ප්‍රතිභායා සහ දක්වමින් මාතෘගතියෙන් ප්‍රසූතව පුණීවතු මංචලය සේ ක්‍රමයෙන් වැඩිවියට පැමිණ නලහන පිරිවරා පොළොව පලා පැන නැගී රුවන් මුවා ප්‍රාසාදත්‍රයෙහි වාසය කරන සේක.

ඒ ප්‍රාසාදත්‍රය සියක් දික් දිලෙන මිණි කිංකිණි රාවයෙන් කන්කලු වෙයි. නිරන්තරයෙන් වස්තා දිව කුසුම් වම්බා වෙන් පුගන්ධවත් වෙයි. සියක් දහසක් නළුවෝ වෙති. අග මෙහෙසුන් වන්දමුඛි නම් වෙයි. ඇගේ කයින් දිව සලුන් සුවඳ වහනය වෙයි. මුඛයෙන් දිව මහනෙල් මල් සුවඳ වහනය වෙයි. අනෙක් සුවහස් ඇමති මඩුලු වෙයි. සංඛ නම් වක්කවර්ති රජපුරුවෝ සුවාසු දහසක් රජුන් හා සමඟ ගොස් උපස්ථාන කොට සිටිනේය.

එකල්හි ඒ මෙහි බෝධිසත්වයන් වහන්සේ ඒ ප්‍රාසාදත්‍රයෙහි මහත් සම්පත් අනුභව කරන්නාහු අටවාදහසක් අවුරුදු ගිහිගෙහි වාසය කොට වන්දමුඛි නම් බිසව කුසින් බ්‍රහ්මවර්ධන නම් පුත් රුවන උපත කල්හි තුන් පූර්ව නිමිති දැක සසර කලකිරී සතර වරම් දෙවියන් විසින් මවා දක්වන ලද තපස් වී රූපය දැක මහනව්මෙහි අභිප්‍රාය උපදවා ප්‍රාසාදයෙහිදීම සත් දිනක් ප්‍රධන්වියා කොට අටවන දවස ප්‍රාසාදය හා සමඟ අවකාශයෙන් ගොස් බෝමැඩ සම්පයට පැමිණ ප්‍රාසාදයෙන් බැස රන් කඩුවෙන් කෙස් වැටිය කපා අවකාශයට දමා මහා බ්‍රහ්ම රාජයා අතින් අටපිරිකර පිළිගෙන ප්‍රාසාදද්වාරයෙහි දී මහණ වන සේක.

මෙසේ ඒ මෙහි බෝධි සත්වයන් වහන්සේ මහණව ගිල සංචර සමාදානය කොට ගහට බැස ජලස්නානය කොට ශරීරය සෘතු ගන්වා වන්දමුඛි නම් අග බිසවුන් විසින් දෙන ලද මිහිරි කිරිපිඩු වළඳා කලිය උඩුගං බලා හැර පුෂ්ප, එළු පල්ලවයෙන්, සැරසුනා වූ වන ලැහැබෙක දිවාසිරි විහරණය කොට සවස් වේලෙහි දෙවියන් විසින් සරසන ලද මාගීයෙන් නාග ශ්‍රී බෝධිය සම්පයට පැමිණ තුන් යලක් ප්‍රදක්ෂිණා කොට කුසනණ සලා වගුරුවා එකෙනෙහිම පොළොව සරා සැදුම්ලත් අට පනස් රියන් වජ්‍රාසන මස්තකයෙහි චතුරංග වීයා සමන්විතාධිෂ්ඨානයෙන් වැඩහිඳ ප්‍රථම යාමයෙහි පූර්වෙනිවාසානුස්මෘතී ඥානය සමධිමග කොට මධ්‍යම යාමයෙහි

දිව්‍යංචක්ෂුර්තිඥානය ප්‍රතිවේද කොට පශ්චිම යාමයෙහි දවාදසාංග ප්‍රතිත්‍ය සමුප්පාද ධර්ම අනුලෝම ප්‍රතිලෝම වශයෙන් සම්මග්ගිකය කෙරෙමින් අරුණෝද්ගමනය හා සමඟ සියලු දස දහසක් සක්වල එක නින්තාද කොට දසබල චතුර් වෛසාරද්‍යාදී සියලු ගුණ සමුහයෙන් හෙබියා වූ සච්ඡිකා ඥානය ප්‍රතිවේද කොට තුන්ලොව උතුරුවා ලොචතුරා බුදුවන සේක.

මෙසේ ප්‍රතිවේද කරණ ලද සර්වඥා ඥානය ඇති ඒ මෙත්‍රී සර්වඥයන් වහන්සේ 'අනේක ජාති සංසාරං' යනාදී ප්‍රීති වාක්‍ය පවත්වා බෝමැඩ සම්පයෙහිම සත් සති යවා අටවෙනි සතියෙහි මහා බ්‍රහ්මරාජයා විසින් කරන ලද ආරාධනය පිළිගෙන බරණැස ඉසිපතනයෙහිදී දම්සක් පවත්වන සේක.

තවද ඒ මතු බුදුවන මෙත්‍රී බුදුරජාණන් වහන්සේට අශෝකය, බ්‍රහ්මදේවය යන මහා ස්ථවිර දෙනමක් අග්‍රශ්‍රාවක වන්නාහුය.. පදුමාය, සුමනාය යන අග්‍රශ්‍රාවිකා යුග්මයක් ඇතිව සිංහ නම් මහතෙර කෙනෙක් අග්‍ර උපස්ථායක වන සේක. තවද සුධනය, සංඝය යන සිටුවරු දෙදෙනෙක් අග්‍ර උපස්ථායක වන්නාහුය. තවද යසවතීය, සංඝාය යන උපාසිකාවෝ දෙදෙනෙක් අග්‍ර උපස්ථායිකා වන්නාහුය.

තවද ඒ මතු බුදුවන මෙත්‍රී බුදුරජාණන් වහන්සේ පිටදී බුදුවන ඒ නාග ශ්‍රී බෝධිය වූ කලී සුපිපි සුදු සිනිඳු රිදී කඳක් හා සමාන සම වූ කඳවට එක්සිය විසිරියන් පමණ වන්නේය. එපමණ වූ පංචමහා ශාඛාවන් ඇතිව මූල පටන් අග දක්වා දෙසිය සතලිස් රියන් පමණ වන්නේය. නැගෙනහිර සාඛාග්‍රයෙහි පටන් බස්නාහිර සාඛාග්‍රයට දෙසිය සතලිස් රියන් පමණ වන්නේය. උතුරු දිග සාඛාග්‍රයෙහි පටන් දකුණු දිග සාඛාග්‍රයට දෙසිය සතලිස් රියන් පමණ වන්නේය. සාඛා මණ්ඩලය වටින් සත්සිය විසිරියන් පමණ වන්නේය.

අතරතුරෙහි හටගත්තාවූ ඉඳුනිල් මිණිවන් එකි එකී නා කැකුලෙහි දොලොස් දොලොස් තැලියක් පමණ පැන් ගන්නේය. එකි එකී නා කැකුලෙහි තැලියක් පමණ රේණු වන්නේය. මෙසේ

පිපි මල් රථ සකස් පමණ වන්නේය.

ඒ මෙමේ බුදුරජාණන් වහන්සේ බුදුවන දවස පිපි මල් සියල්ලම දෙසැත්තැ දහසක් අවුරුදු මුළුල්ලෙහි පරනොවී තිබේ මෙමේ බුදුන් පිරිනිවන් පාතා දවස් නවුවෙන් ගිලිහී අවකාශයෙන් ගොස් ඒ මෙමේ බුදුන්ගේ ආදාහන සඳුන් දරසැය මත්තෙහි වැටී ආදාහනය වන්නේය.

මෙසේ නොයෙක් අලංකාරයෙන් විරාජමාන වූ ඒ නාග ශ්‍රී බෝධීන් වහන්සේට පිටත බුදුවන මෙමේ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී බුද්ධ ශරීරය අට අසූරියන් පමණ වන්නේය. සුප්‍රතිෂ්ඨිත පාද තලයෙහි පටන් දෙදෙන මණ්ඩලයට දෙවිසිරියන් පමණ වන්නේය. දෙදෙන මණ්ඩලයෙහි පටන් නාභි මණ්ඩලයට දෙවිසිරියන් පමණ වන්නේය.. නාභි මණ්ඩලයෙහි පටන් අකුධාතුවට දෙවිසිරියන් පමණ වන්නේය. අකුධාතුවෙහි පටන් සිරෝ ධාතුවට දෙවිසිරියන් පමණ වන්නේය.

දකුණු උර මණ්ඩලයෙහි පටන් වම් උර මණ්ඩලයට පස් විසිරියන් පමණ පළල වන්නේය. විදුලි දෙකක් වැනි කන්වැල් සහල් දෙක සත් සත් රියන් පමණ වන්නේය. එකී එකී ඇස් පස් පස් රියන් පමණ වන්නේය. ස්වර්ණ පර්වත මස්තකයෙකිහි පිහිටියා වූ නිල් දෙවිදුනු සහල් වැනි බැම සහල පස් පස් රියන් පමණ වන්නේය. දෙබැම අතර පස්රියන් පමණ වන්නේය. රන් අකුස්සක් හා සමාන උස් වූ නාසිකාව පස් රියන් පමණ වන්නේය. එසේම රං කැඩ පතක් හා සමාන සමව වටවූ ශ්‍රී මුහුණ මණ්ඩලය පස් විසිරියන් පමණ වන්නේය. ශිරෝධාතුව වටින් පස් විසිරියන් පමණ වන්නේය. එසේම බිහුවැල් දෙකක් හා සමාන අතිරක්ත වූ තොල් සහල් දෙක පස් පස් රියන් පමණ වන්නේය. ඉතා සිනිදු වූ දිගු පුළුල් ජීවිතා ධාතුව දසරියන් පමණ වන්නේය. එසේම රන් මිහිඟු බෙරයක් හා සමාන සමව වටව උස් වූ ශ්‍රීවා ධාතුව සත් රියන් පමණ වන්නේය. වටමට සිළු පිරිපුන් ශ්‍රී හස්ත දෙක සතලිස් සතලිස් රියන් පමණ වන්නේය. එකී එකී අතුල් තලය පස් පස් රියන් පමණ වන්නේය. සශ්‍රිකවූ ශ්‍රීපාද දෙක කෙළෙස් රියන් එක් වියත් සාහලක් පමණ වන්නේය. සුවාසු දහසක් අවුරුද්දට ආයුෂ වන්නේය. තවද ඒ මෙමේ බුදුරජාණන්

වහන්සේ සවනක් ගත බුදුරැස් මාලාවෙන් සියක් යොදුන් තන්හි බබුලුවා නිත්‍ය පරිවාර ලක්ෂයක් පමණ මහ රහතූන් වහන්සේ පිරිවරා ගම් නියමිගම් රාජධානි පිළිවෙලින් ඇවිදීමත් නොයෙක් යසශ්‍රී සමෘද්ධියට මෙනෙක් ප්‍රමාණ යැයි සංඛ්‍යා කොට එබඳුම සර්වඥයන් වහන්සේ කෙනෙකුට මිස පෘථග්ජනව සිටි යම්කිසි කෙනෙකුට කියා නිමවාලිය නොහැක්කා වූ ශ්‍රී සමෘද්ධියක් ඇති සේක.

මෙසේ නොයෙක් ආලංකාරයෙන් විරාජමාන වූ ඒ මෙමුත්‍රී බුදුන් දක්නාහු කවුරුද? නොදක්නාහු කවුරුද යත් මාතෘඝාතක, පිතෘඝාතක අරහත්ත ඝාතක, ලොහිතුප්පාදක සංඝභේදක යන පක්ඛ්‍යානන්තරීය කම්ම කොට අවිච්ඡි මහ නරකයෙහි උපන් සත්වයෝද ඒ මෙමුත්‍රී බුදුන් දැක්ක නොහෙත්මය. දාගැබ් බෝධි සාබා බිඳ කපා රන් රිදී පිළිම, පොතු උපුටා බණ පොත් සිඳ බිඳ මෙකී පවිකම් කල සත්වයෝද ඒ මෙමුත්‍රී බුදුන් දැක්ක නොහෙත්මය.

සංඝයා වහන්සේට අක්‍රොශ පරිභව බිත්‍ර සත්වයෝ ද සිල්වතුන්ට බොරු බස් ඉපදවුවෝද ධර්මයට අනාදර බිත්‍ර සත්වයෝද ඒ මෙමුත්‍රී බුදුන් දැක්ක නොහෙත්මය.. තවද දන් වැට ගසා කැවෝද, කුසළාන් ගසා කැවෝද බුදුන් සතු දෙය කැවෝද ධර්මය සතු දෙය කැවෝද, සාංඝික දෙය ගසා කැවෝ ද ඒ මෙමුත්‍රී බුදුන් දැක්ක නොහෙත්මය. තවද මේ ලෝකයෙහි අලු ගා මිත්‍යාදෘෂ්ඨි ගෙන මෙලොව නැත පරලොව නැත. කම් නැත. කම් පල නැත. මවු නැත. පියා නැත. කලා වූ කුසලා කුසලයෙක විපාක නැතැයි මෙසේ මිත්‍යා දෘෂ්ඨිගෙන ඇවිද්දාහු ද ඒ මෙමුත්‍රී බුදුන් දැක්ක නොහෙත්මය. තවද හිර සඳ දෙවියන්ට වැසිවලා දෙවියන්ට දෙස් කීවෝද, අරු තල, අසක්කද තලයෙහි උපන් සත්වයෝද ප්‍රත්‍යාතන ජනපදයෙහි උපන්නාහුද පරසක්වල උපන්නෝද නිසංඝය, ආර්ථිකාදී පාසාණඩයෝද ඒ මෙමුත්‍රී බුදුන් දැක්ක නොහෙත්මය.

තවද මේ ලෝකයෙහි බණ අසා ශ්‍රද්ධාවන්තව තම තමන්ගේ ශක්ති පමණින් දන් පින් කලාවූ සත්වයෝ ද ඒ මතු බුදුවන උතුම් මෙමුත්‍රී බුදුන් දැක නිවන් දක්නාහුය. තවද නිත්‍ය පක්ඛ්‍යවශීල පොහොය අශ්වාංග ශීලාදී සිල් රක්ෂා කලෝද දාගැබ් කරවුවෝද, ද කරඬු කරවුවෝද පණි ශාලා, භෝජන ශාලා, ධර්මශාලාදිය

කලෝද යන මේ සියල්ලන් ඒ මතු බුදුවන උතුම් මෙහි බුදුන් දැක නිවන් දක්නාහුය. තවද බෝධි වෘක්ෂ රෝපණය කලෝද පුෂ්පාරාම ඵලාරාම කලෝද, උයන් පොකුණු කරවුවෝද අම්බලම්, ගොතවු කරවුවෝද, හෙලි කරවා පිරිසිදු කළාහුද, ලිං කැනවු වෝද, ඒ දඩු පාලම් ලැවෝද, පිං පැන් තැබිබවුවෝත් ඒ මතු බුදුවන මෙහි බුදුන් දැක නිවන් දක්නාහුය. තවද ආමිෂ දන ධම් දනාදී වශයෙන් සංඝයා වහන්සේට පූජා සත්කාර කළෝද මවුට උපස්ථාන කළෝද, පියාට උපස්ථාන කළෝද ගුරුවරුන්ට උපස්ථාන කළෝද යන මේ සියලු දෙනාමත් ඒ මතු බුදුවන මෙහි බුදුන් දැක නිවන් දක්නාහුය. තවද ගිලනුන්ට උපස්ථාන කළෝද ලහබත්, පොහොබත්, අවධි බත් දුන්නෝද දස පින් කිරියවත් පිරුවෝත් ඒ උතුම් මෙහි බුදුන් දැක නිවන් දක්නාහුය. තවද බුදු සසුන් ඇති කරන්ට උත්සාහවත් වුවෝද ධම් කපිකයන්ට මණ්ඩප කරවා පිළිගැන්නුවෝද ධර්මාසන සැරසුවෝද විජිතිපත්‍ර ඔසවා අතට දුන්නෝද රන්මල්, රිදීමල් පිදුවෝද, සුවඳ මල් සුවඳ සුත්‍ර පිදුවෝද බණ ගෙයි පහන් දැල්වුවෝද, බණට අඩ ගැවෝද, බණ කියන කල සතුටු සිතින් සාධුකාර දුන්නෝද යන මේ සියලු දෙනා ඒ මතු බුදුවන මෙහි බුදුන් දැක නිවන් දක්නාහුය. තවද පිළිම ගෙවල් කර වුවෝද විහාරාම කරවුවෝද පිළිම කරවා තෙත් තැබිබවුවෝද, බණ පොත් ලියවා පූජා කලෝද තමන් පූජා කළ පොතේ අකුරු ගණනට වක්‍රවර්කී රාජ්‍ය සම්පත් ආදී සැප විඳ මතු බුදුවන මෙහි බුදුන් දැක නිවන් දක්නාහුය. තවද බණ කියන්නන් පය සේදවුවෝ ද මේ සියළු වතාවක් කොට තිමවා බණ කියන්නන් ආදරයෙන් වඩාගෙනවුත් ධර්මාසනයෙහි වඩා හිඳවා ආරාධනා කොට බණ කියවුවෝද අනුන් කළ පින් සතුටු අනුමෝදන් වුවෝද යන මේ සියලු දෙනාමත් ඒ මතු බුදුවන මෙහි බුදුන් දැක නිවන් දක්නාහුය. මෙසේ පිංකම් කල සත්වයෝම එකල්හි ඒ මෙහි බුදුරදුන් දැක බණ අසා මාගීඵලයන්ට පැමිණ සියළු දුක් නිමාවන අමා මහ නිවන් දක්නාහුය.

එසේ හෙයින් අද මෙම බෞද්ධාරාම විහාරස්ථානයෙහි කරන ලද පුණ්‍ය කම්යන් රැස් කොට ගෙන එයින් ලබන ආනිසංස හේතුවෙන් මතු නිවන් අවසාන කොට නරකාදී සත්‍ය අපා දුකින්

මිදි සදිව්‍ය ලෝකයෙහි සදිව්‍ය ශ්‍රී සෑප සම්පත් හා මිනිස් ලොව
වක්‍රවාල වක්‍රවර්ති රාජ්‍ය සම්පත් ආදී සිරිබර නර සිරි විදිමින් මතු
මනාවූ අනාගත කාලයෙහි දඹදිව කේතුමතී නම් උත්තම
රාජධානියෙහි රජ බමුණු කුලයන්ගෙන් තමන්ට අභිමතවූ කුලයක
ඉපිද උතුම් මෙෙත්‍රී බුදුන් දැක බණ අසා මාගී ඵලයන්ට පැමිණ
අමා මහ නිවන් දක්නට උත්සාහ කට යුත්තේය.

රත්න තඵන්නේ ශ්‍රී පත්ථාරාමාධිපති
ශාස්ත්‍රවේදී

ගරුතර කුඹුක්වැවේ
පක්කදාකිනි ස්වාමීන්ද්‍රයන්
වහන්සේ

තමෝ තසස හගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස

“බ්‍රහ්මානි මාතා පිතරෝ - පුබ්බාචරියානි චූච්චරෝ
ආභුණ්ණෙය්‍යාච පුත්තානං - පුජාය අනුකම්පකානි”

වාසනාවන්ත පින්වත්නි, තලවතුගොඩ බෞද්ධාරාම විහාරස්ථානය ආරම්භ කරලා අඩසිය වසක් අවුරුදු පනහක් පිරෙන්නේ එක්දාස් නවසිය අනුඅවේ පෙබරවාරි මාසෙ හතරවෙනිදාටයි. ඒ ස්වර්ණ ජයන්තිය නිමිති කරගෙන පැවැත්වෙන ධර්මදේශනා මාලාවේ එක අවස්ථාවක් අද. බෞද්ධාරාමය ආරම්භ කළ දවසේ ඉඳලා මේ වනතුරු මේ ස්ථානයෙන් සිදුවෙලා තිබෙන සේවාවන් මෙපමණයි කියලා සීමා කරන්න බැහැ. ශ්‍රී උපනිස්ස දහම් පාසල මගින් ඕල්කට් ධර්මපාල වෘත්තිය පාසලෙන් ඒවගේම ආගමික අංශයෙන් සිදු වන ජාතික ආගමික සේවාවන් පුළුල්ව ක්‍රියාශීලීව ඉටු කරන්න තලවතුගොඩ බෞද්ධාරාමය සහ පොකුණුවිට

රජමහා විහාරය යන උභය විහාරාධිපති පූජ්‍ය තලවතුගොඩ සිරිමත්ත පණ්ඩිත භාමුදුරුවෝ ඉතාමත් උන්නදුවෙන් වෙහෙසවී කටයුතු කිරීම මේ පිංවතුන්ගේ වාසනාවක්. අපටත් ඒ අවස්ථාවට සුළුවෙන් වුවත් සහභාගිවන්නට ලැබීම අපගේ භාග්‍යයක් හැටියට මං සලකනවා.

මේ වැදගත් අවස්ථාවේ මා ධර්ම දේශනාවේ මාතෘකාව වශයෙන් යොදාගන්නේ මව්පියන්ගේ අගය දැක්වෙන ගාථා ධර්මයක්. මේ දුූ දරුවන් ඇතුළු පිංවතුන් දේශනාවෙන් ප්‍රකාශ වන කරුණු හොඳින් අහගෙන ඉඳලා වාසනාවන්ත ඥානවන්ත ප්‍රියමනාප මනුෂ්‍යයෝ හැටියට මෙලොව වාසය කරමින් පිං දහම් වල යෙදිලා පරලොව ජීවිතත් වාසනාවන්ත කරගෙන බෞද්ධ අප හැම දෙනාම බලාපොරොත්තු වන අවසාන පරමාර්ථය වූ ශාන්ත ප්‍රතීත උතුම් නිවන් සම්පත්තිය ලබා ගනිමු. කියන අදහස ඇතිව බණ අහන්න සුදානම් වෙන්න.

‘බ්‍රහ්මානි මාතා පිතරො’ - මව්පියෝ මහා බ්‍රහ්මයෝය. බ්‍රහ්මයා ගැන හින්දු දේව කතාවල සඳහන් වෙන්නේ ලෝකය මැවීම් කරු හැටියටයි. මුළු ලෝකය ඇති කළ ලෝකය බිහිකළ අම්මා මහා බ්‍රහ්මයාය. ලෝකයේම සතුන් ඇතිකළේ බ්‍රහ්මයා නිසා ලෝකයේ හැම වර්ගයක හැම ආකාරයේම සතුන් කෙරෙහි බලපවත්වන ගුණ ධර්ම හතරක් බ්‍රහ්මයා ළඟ තියෙන වග මුළු ලෝකයම බ්‍රහ්මයාගේ දරුවන්ය කියන එදා භාරතීය ජනතාව බුදුභාමුදුරුවෝ පහල වෙච්ච යුගයේ ඉන්දියාවේ ජනතාව අතර පැතිරිලා තිබුන මේ බ්‍රහ්ම සංකල්පයට බ්‍රහ්මයා පිළිබඳ අදහසට අපේ අම්මා මැණි බුදුපියාණන් වහන්සේ සමාජ සම්බන්ධතා ගොඩනැගෙන සාමයට තුඩුදෙන අර්ථයක් දීලා දේශනා කරලා තියෙනවා. සතර බ්‍රහ්ම විහරණ හැටියට මෙත්තා, කරුණා, මුදිතා, උපේක්ෂා කියන වැදගත් ගුණ ධර්ම හතරක් උන්වහන්සේ ලෝකයාට හදුන්වා දුන්න.

බ්‍රහ්ම විහරණය එක එකක් විස්තර කරන්න. ඉස්සෙල්ලාම ගාථාවේ ඉතිරි කොටස් වල තේරුම් කියා දෙන්න. මා අදහස් කරනවා මා කලින් සඳහන් කළ ‘බ්‍රහ්මානි මාතා පිතරො’ අම්මා

තාත්තා මහා බ්‍රහ්මයාට උපමා කරනවා. පුබ්බාවරියානි වුවුවරෙ යන ගාථා පාඨය දු දරුවන්ට අම්ම තාත්තා පූර්ව ආවායඝීවරුයි පළමුවෙන්ම දැනගත යුතු දේවල් උගන්නන්නේ ගුරුවරුය. ගුරු ගෙදරකට පාසලකට ගිහින් අකුරු ඉගෙන ගන්න ඉස්සෙල්ලා පෙර පාසලකට ගිහින් ඉගෙන ගන්න ඉස්සෙල්ලා ජීවිත පැවැත්මට අවශ්‍ය දේ උගන්වන ගුරුවරු දෙමව්පියන්ය. ආහුණ්ණයාව පුත්තානං ආහුණ්ණයා කියන්නේ සංඝරත්නයේ ගුණවලින් එකක් ආහුණ්ණයා ගුණයෙන් කියවෙන්නේ බෞද්ධයාටපිං කරගන්න පිං කෙතක් බදු වූ සංඝරත්නයට ඇතදුර ගිහිල්ලා හම්බ කරගෙන ඇවිත් ඒ හම්බ කරගත් දෙය පුජා කරන්න සුදුසුයි කියන එකයි. මෙතෙක්දීත් දුලා පුතාලා ඇත දුර ගිහිල්ලා දුක් විඳලා හම්බ කර ගත්තු ආහාර පාන ධන ධාන්‍ය ගෙනල්ලා ගෙදර ඉන්න අම්මා තාත්තාට දෙන්න පරිත්‍යාග කරන්න සුදුසුය කියන එකයි. පජාය අනුකම්පකා - මව්පියෝ තමන්ගේ දරුවන් නැමති පුජාවට නිතරම අනුකම්පා කරන අයයි.

මහා බ්‍රහ්මයා ලඟ තියෙන ගුණ ධර්ම හතරක් ගැන මා මුලින් සඳහන් කළා. මේ මෙත්තා, කරුණා, මුදිතා, උපේක්ෂා කියන වටිනා ගුණධර්ම හතර තම දරුවන් කෙරෙහි දෙමව්පියන් තුලින් දකින්න ලැබෙනවා. ඒ නිසයි මව්පියන් බ්‍රහ්මයාට සමාන කළේ.

මෙත්තා කියන්නේ මෛත්‍රිය, මිත්‍රකම ලෝකයේ ඉන්න හැම දෙනාටම යාච්චෙකුළු දක්වන හිතවත් කම වාගේ හිතවත් කම් දක්වන්න පුළුවන්තම් ඒකයි මෙත්තා කියන්නේ. මෛත්‍රිය කියන්නේ තමන්ට විරුද්ධකම් කරන විරුද්ධ කාරයන්ට පලිගන්න මාන බලමින් පසු පස්සේ එලවන වෙර කාරයන්ට හිතාවෙලා හිතවත්ව කථා කරන්න පුළුවන්කම තියෙනවා නම් ඒ පුද්ගලයා මහා මෛත්‍රියෙන් යුක්ත කෙනෙක් අපේ බුදුපියාණන් වහන්සේ රාහුල පූර්ව භාමුදුරුවන්ටත් නිතරම විරුද්ධකම් කරපු දෙව්දත් තෙරුන් වහන්සේටත් එක හා සමානව හිතවත් බව මෛත්‍රිය දැක් වූ බව පිත්තකුත් අහලා තියෙනවා ඒකයි මහා මෛත්‍රිය කියන්නේ.

අපේ ළඟත් මෛත්‍රි ගුණය ඔය කියාපු විධියට තියෙනවද බලන්න. අමනාප කෙනෙක් විරුද්ධකාරයෙක් දකිනකොට ඒ අයට

හිතවත් කමක් පෙන්නන්න අපිට පුළුවන්ද? පිළිතුර වෙන්නෙ බෑ කියන එක නේද? එව්වර දුර යන්න ඕන නෑහැ කවුරු හරි වැඩි කතා බහක් නැති ටිකක් ආඩම්බර කෙනෙක්, තමන් ටිකක් නූරුස්සන කෙනෙක් දැක්කම එහෙම අයට අපේ හිතවත් කමක් මිත්‍රකමක් ඇති වෙනවද? නෑ සමාජයේදී ඔය තත්වය ඔහොම වුනත් තමන්ගෙ දරුවෝ ආඩම්බරෙන් උන්නත් තරහා වෙලා උන්නත් දෙමව්පියන්ගෙ හිත්වල දරුවනට කියෙන හිතවත්කම මෙහිදී නැති වෙන්නෙ නෑහැ. සමහර විට දරුවා එක්ක කතා නොකර ඉන්න පුළුවන්. නමුත් අහිතවත් කමක්, විරුද්ධකමක් කරන්න මව්පියෝ පෙළඹෙන්නෙ නෑහැ.

තමන්ගෙ සංඝයා අතර සමභිය නැති කරලා සංඝයා හේද කරපු ජීවිතය විනාශ කරන්න ගල් පෙරළලා තුවාල සිද්ධ කරපු නොයෙක් විරුද්ධකම් කරපු දෙව්දත් තෙරුන් වහන්සේගේ ජීවිතය අවසන් වෙව්ව හැට්ත් අවසානයේ අපාගත වීමත් හමුවේ අපේ බුදුහාමුදුරුවෝ කරුණාව දැක්වූවා. ඒ ආත්මයේදී කරුණු අවබෝධ කරගත් විට නිවන් ලබන්න වාසනාව කියෙන නමුත් අම්මා මැරුවොත් ඒ තත්වයෙන් පිරිහිලා නිවන් අහිමි වෙන්න හිටපු මිනීමරු අංගුලිමාල කෙරෙහි උන්වහන්සේ කරුණාව දැක්වූවා. ඒ මහා කරුණාවයි.

කරුණාව කියන්නෙ අනුන්ගෙ දුක දැකලා හදවතේ ඇතිවන උණුවීම කම්පනය බව 'පර දුකෙහි සති සාධුනං හදය කම්පනං කරුණං' කියන අටුවා පාඨයෙන් පැහැදිලි වෙනවා.

හිතවතෙකුට නෑයෙකුට සමහර විට ජාති ආගම් වශයෙන් අපේ කියන හැඟීම කියෙන කෙනෙකුට විපතක් කරදරයක් දුකක් ඇති වෙලා කියලා අහන්න දකින්න ලැබුණොත් අපේ හිතෙන් මේ කරුණාව කියන එක ඇති වෙනව. ඒ වුනත් අපේ විරුද්ධ කාරයෙකුට විපතක් වෙලා කියලා අහන්න ලැබුණොත් හිතවතෙකුට විපතක් වුනා වගේම කරුණාවක් ඇති වෙනවද? නෑ එකකොට ඇති වෙන්නේ සමහර විට සතුටක් විරුද්ධකාරයට විපතක් ඇති වුනාම සතුටක් ඇති වුනේ ඒ අය ගැන අපේ හිතේ අසතුට අමනාපය පැවතීම නිසයි. තමන්ගේ කොයි දරුවා වුනත් තමන්

එක්ක විරුද්ධ වෙල හිටියත් තමන්ගෙ දරුවට විපතක් කරදරයක් වුනා කියල දැන්ගත්තොත් මොන අම්මද අඩන්නෙ වැලපෙන්නේ නැතුව ඉන්නේ. මොන තාත්තද කම්පා නොවන්නේ අම්ම තාත්තගෙ හිත්වල අනෙක් අය ගැන කොහොම වුනත් තමන්ගෙ දරුවා ගැන කරුණාවක් පවතින නිසයි එහෙම වෙන්නේ.

මේ මුලින් කියාපු මෙෙත්‍රිය කරුණාව කියන ගුණධම් දෙක සමාජයේ කොටසක් කෙරෙහිවත් හැමදෙනා තුළම තියෙනවා කියලා කියන්න පුළුවන්. නමුත් බ්‍රහ්මයා තුළ තිබෙනව කියලා ඊලඟට සඳහන් කරන මුදිතා ගුණය තමා සමාජයේ ඉන්න අය තුල ඉතාම අඩුවෙන් දකින්න ලැබෙන්නෙ. මුදිතාවේ විරුද්ධ පැත්ත ඊර්ෂ්‍යාව.

තමන්ට වඩා ශරීරයෙන් උසින් මහතින් දක්ෂකම්න් ශක්තියෙන් ධනයෙන් බලයෙන් බුද්ධියෙන් නිලයෙන් ආදී වශයෙන් මිනිසා ඉහල යන්න කැපී පෙනෙන්න ආශා කරන අංශ වලින් කවුරු හෝ වැඩි බව පේනවා නම්, ඒ නිසා අපේ හිත් තුල ඇති වෙන්නෙ අදාල පුද්ගලයා කෙරෙහි ඊර්ෂ්‍යාවක්. යමක් කමක් නොතේරෙන ළදරු වයසේ ඉඳලම ඊර්ෂ්‍යාව බල පවත්වන බව අපිට දකින්න ලැබෙනවා. කිරි බොන වයසේ තමන්ගෙ දරුවා බලා සිටිද්දී අම්මා වෙත දරුවෙකු වඩා ගත්තොත් ඒක දකින ළදරුවා මව තමා වඩා ගන්නතුරුම අඩනවා අපේ මේ අම්මලා අත් දැකපු කාරණයක්.

මේ ඊර්ෂ්‍යාකාර ගතිය තමන්ගෙ දරුවන් නිසා මව්පියන් තුල ඇති වෙන්නෙ නැහැ දරුවා දක්ෂ වුනත්, ලස්සන වුනත්, දියුණු වුනත් ධනවත් වුනත්, බලවත් වුනත් මව්පියෝ ඊර්ෂ්‍යා කරන්නෙ නැහැ. ඒ දියුණුව උසස් බව දකින අම්මා තාත්තා වැඩි වැඩියෙන් සතුටට පත්වීමයි දකින්න ලැබෙන්නෙ.

දරුවෝ ලොකු මහත් වෙලා දියුණු තත්වයට පත්වෙලා රටේ සමාජයේ නායකයෝ වෙලා කටයුතු කරනවා මව්පියෝ දකින කොට ඔවුන් තුළ දරුවන් ගැන උපේක්ෂා සහගත හැඟීමක් ඇති වෙනවා. දැන් මගේ දරුවෝ උසස් තත්වයට පත්වෙලා ආරක්ෂාකාරීව කටයුතු කරනවා ඉඳහිට ඔවුන් ගැන සෙව්වම බැලුවම ඇති කියන මැදහත් සිතිවිල්ලට පත්වෙනවා.

මෙන්න මේ විධියට සමාජයේ හැම දෙනා තුළම දකින්න නැති ඉතා දුර්ලභ ගුණ හතරක් දරුවන් නිසා දෙමළ පියන් තුළ පිහිටලා තියෙන නිසයි අපේ තිලෝගුරු බුදුරජාණන් වහන්සේ අම්මා තාත්තා මහා බ්‍රහ්මයාට උපමා කරලා තියෙන්නෙ.

පුබ්බ දේව, පුබ්බාචරිය නම් වලිනුත් දෙමව්පියන් හඳුන්වලා තියෙනවා. දේව කියන්නේ ආරක්‍ෂකයා කියන එකයි. විෂ්ණු දේව කතරගම දේව කියන්නේ ඒ ඒ නමින් මිනිස්සුන්ගෙ ආරක්‍ෂාව ඇති කරන කියන තේරුමයි. වෙනත් අයගේ ආරක්‍ෂාව ලැබෙන්න ඉස්සෙල්ලා හය හතර නොදන්න ලෝකය ගැන නොදන්න කාලයේ ගින්නෙන් ජලයෙන් සතුන්ගෙන් වැටීම් තැලීම් වලින් ආරක්‍ෂාව සලසන අය දෙමව්පියන් නිසායි. පුබ්බ දේව කියන නමින් ඔවුන් හඳුන්වන්නේ.

‘පුබ්බාචරිය’ පළමුවෙන්ම උගන්වන ගුරුවරුයි ශිෂ්ට සමාජයකට ගැලපෙන විදියට කන බොන අඳින පළඳින හැටි හිස පිරන හැටි වාඩිවෙන හැටි කතා කරන හැටි යන එන හැටි කියා දෙන්නෙ උගන්වන්නේ මව්පියන්. ඒ නිසයි දෙගුරුන් කියලත් හඳුන්වන්නෙ.

තමන් ජීවත්වන පලාතේ දුර්භික්‍ෂයක් ඇති වෙලා ආහාර පාන හිඟ වෙච්ච කාලෙක ඇත දුර ගිහිල්ලා හම්බ කරගත්ත දෙය තමන් පමණක් ප්‍රයෝජනයට නොගෙන අම්මා තාත්තටත් දීලා ඔවුන් පෝෂණය කරන්න සුදුසු කියන එකයි. ‘ආහුණ්ණයා’ කියන වචනයේ තේරුම. හැමවිටම තමන්ගෙ දරුවන්ට දෙමව්පියෝ අනුකම්පා කරනවා.

මේ විධියෙන් බලන කොට මා ප්‍රකාශ කළ ගාථාවේ තේරුම කෙටියෙන් ගත්තොත් මව්පියෝ දුදරුවන්ට මහා බ්‍රහ්මයා වගෙයි මව්පියෝ දුදරුවන්ගේ පළමුවෙනි ගුරුවරුයි. ඇත දුර ගිහිල්ලා හම්බ කරගෙන ඇවිත් පෝෂණය කරන්න සුදුසු අයයි. මව්පියෝ දරුවන් කෙරේ නිතරම අනුකම්පාව දක්වනව කියන එකයි.

බුද්ධ දේශනාවේ මව්පිය උපස්ථානයට ඉතාම උසස් තැනක් දීලා දේශනා කරලා තියෙන බව මංගල සූත්‍රයේදී ‘මාතා පිතු

උපට්ඨානං කියලා යමෙක් දියුණු වෙන්න නම් මව්පියන්ට ගරු සැලකිළි දක්වලා උපස්ථාන කරලා ඔවුන්ගේ ආශීර්වාදය ලබාගන්න ඕන බව පෙන්වලා තියෙනවා, දරුවන් මේ ලෝකෙ හැබෑ වශයෙන් හිතට එකඟව අපට ආශීර්වාද කරන එකම අය හැටියට කියන්න පුළුවන් කම තියෙන්නෙ දෙමව්පියන් ගැන පමණයි. අපට සමහර තැන්වලදී අශීර්වාද කරන්නන් සුභ පතන්නන් බොහෝ විට හිත යටින් අපේ චිතාශය පතමින් වචනයෙන් අශීර්වාද කරන්නන් වෙන්න පුළුවන්. ඒ නිසා මව්පිය ආශීර්වාදය දරුවකුගේ දියුණුවට හුභාක් ඉවහල් වෙනවා.

මංගල සූත්‍රයේදී මව්පිය උපස්ථානය දියුණුවට හේතුවක් බව පෙන්නුවා වගේම පරාභව සූත්‍රයේදී මව්පිය උපස්ථානය නොකරන්නා පිරිහෙන බව පෙන්වලා තියෙනවා. සමාජය තුළ ඇතිවන පිරිහීම ධනයෙන් සිදුවන පිරිහීම නිලයෙන් සිදුවන පිරිහීම වෙන්න පුළුවන්. වසල සූත්‍රයෙන් මව්පියන්ට නොසලකන්නා වසලයෙකු හැටියට හඳුන්වලා තියෙනවා. ගිහි චිත්තය හැටියට දේශනා කරපු සිගාලෝවාද සූත්‍රයේදී පුද්ගලයෙකුගෙන් හය(6) පැත්තකට යුතුකම් ඉටුවෙන්න ඕන බවත් එයින් පළමු දිසාව මව්පියන්ට යුතුකම් ඉටුකිරීම බවත් සඳහන් වෙනවා. සත්පුරුෂ ගති හැටියට කරුණු සඳහන් කරමින් මව්පියන්ට උපස්ථාන කරන්න. යම් කෙනෙකු පෙළඹෙනවානම් ඔහු සත්පුරුෂයෙකු ලෙස දක්වලා තියෙනවා.

මේ විධියට දරුවන් දෙමාපියන්ට සැලකීම අවධාරනයෙන් කියන්න. දේශනා කරන්න යුක්තියකුත් තියෙනවා. හේතුව ඔබ අප හැමදෙනාම කරන හපන්කම් හැමදෙයක්ම කරන්නේ අම්මා තාත්තා අප කුඩා කාලයේ ආරක්ෂා කරලා හොඳින් හදපු වඩපු නිසයි. අම්මා තමන්ගේ ඇහේ ලේ කිරිට හරවලා අපේ බඩගින්න තෑගි කරලා අපිව ලොකු මහත් කරපු එකයි තාත්තා දාඩිය හලලා ධන ධාන්‍ය හම්බකරලා අපිව පෝෂණය කරපු එකයි. ඒ යුක්තිය මේ අනුව බුද්ධාගම අදහන අපි අම්මා තාත්තා ගැන ආදරයක් ගෞරවයක් කීකරු කමක් ඇතුළු ජීවත්වෙන්න ඕන. එතකොට තමා අපේ අනාගතය හොඳ වෙන්නේ, දියුණු වෙන්නේ. එපමණක් නොවේ වයසට ගිය අම්මා තාත්තාට හොඳින් කෑම බීම දීලා ඇඳුම් පැළඳුම්

දීලා නාවලා පෝෂණය කරන්න ඕන කියන බවයි බුද්ධදේශනාවෙන් පැහැදිලි වෙන්නේ.

ඒ වුනත් අද ජනමාධ්‍ය වලින් හෙළි කරන කොරතුරු සමාජයේසිදුවීම් අනුව අපිට පෙනෙනවා මවිසිය දුදරු සම්බන්ධය බොහෝ දුරට ඇත් වෙන බව. මෙහෙම වෙන්න හේතු වශයෙන් විවිධ අය විවිධ කරුණු ඉදිරිපත් කරනවා.

හැම ගමක හැම නගරයකම වැඩිහිටි නිවාස ඉදිවෙමින් අසරණ තත්වයට පත් වෙච්ච දෙමාපියන් ඒවායේ පිළිසරණ ලබනවා. කෑම බීම ඇඳුම් පැළඳුම් නැතුව දුක්විඳිමින් අසරණව ජීවත්වෙන අම්මලා තාත්තාලා තමන්ගේ දුදරුවන්ට විවිධ දෝශාරෝපණ කරමින් තැනින් තැන ඇවිදිමින් අසරණ ජීවිත ගත කරනවා දකින්න ලැබෙනවා. සමහර දරුවෝ අම්මා තාත්තාගේ දොස් කියමින් දෙමාපියෝ එක්ක වැඩ කරන්න බැහැ අපේ දරුවෝත් හදා ගන්න බැරිවෙනවා කියන කථා අහන්න ලැබෙනවා. කොහොම වුනත් බෞද්ධයෝ වශයෙන් මේ ඇති වී තියෙන තත්වය බොහෝම කණගාටුදායකයි. සමහර දෙමාපියන් මුහුණපාලා තියෙන මේ තත්වය කොහොමටත් නොසලකා හරින්න පුළුවන් එකක් නොවේ.

මේ ඇතිවෙලා තියෙන තත්ත්වයට පිළිතුරක් වශයෙන් පළමුවෙන්ම දෙමාපියන් ආදර්ශමක් වෙන්න ඕන. කොළඹාලේ තරුණ වයසේ කරපු වැරදි වලට සමාජය සමාව දෙනවා. වයසේ වැරද්ද කියලා. නමුත් දරුවන් ලබලා තලතුනා වයසට පත්වෙලා සමාජයේ වැරදි වැඩ වල යෙදෙනවා නම් එවැනි මවිසියන්ට සමාජයෙන් සමාවක් ලැබෙන්නේ නැහැ. ඒ විතරක් නොවේ තමන්ගේ දරුවන්ගේ හිත් තුළ දෙමාපියන් ගැන කලකිරීමක් ගෞරවය අඩුවීමක් වෙනවා. ඒ නිසාම තමන්ගේ දරුවෝ තමන්ගෙන් ඇත් වෙන්න පටන් ගන්නවා.

සතර බ්‍රහ්ම විහරණ වගේ ගුණධර්ම වලින් යුක්ත බුදුභාවුදරුවෝ

පෙන්නු බුදු අම්මා කෙනෙක් බුදු තාත්තා කෙනෙක් වෙන්න බැරිනම් අඩුම ගානෙ හොඳ අම්මා කෙනෙක් හොඳ තාත්තා කෙනෙක්වත් වෙන්න අපේ වැඩිහිටියෝ කල්පනා කළොත් හොඳයි. එහෙම හිතලා දරුවන් ගැන කරුණාවෙන් මෙමිතියෙන් ආදර්ශවත්ව ජීවිත ගත කරන්න පුරුදු වුනොත් දරුවන්ට දෙමව්පියන් ගැන නොසලකා ඉන්න බැරිවේවි.

අද ලංකාවේ සංචාරක ව්‍යාපාරය නිසා ලොකු සංස්කෘතික පරිහානියක් දකින්න ලැබෙනවා. මක් ද්‍රව්‍ය භාවිතයට පාසල් ළමයින් පවා ගොදුරු වෙලා මේ තත්වය හමුවේ තම දරුවන් ගැන දෙමව්පියන් විශේෂ අවධානයකින් ඉන්න ඕන කරනවා.

ඒ වගේම නිදහස් වෙළෙඳ ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිය ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක වීම නිසා සමාජයේ හැම අංශයක්ම තරගකාරීත්වයකට මුහුණ පාලයි ඉන්නේ. හැම දෙනාම අවිවේකී ජීවිත වලට යොමු වෙලා බොහෝ දෙනා රුපියල් ශත කරා හඹායාමක් තමයි දකින්න ලැබෙන්නේ.

සමාජයේ හොඳ සිරිත් විරිත් ගුණවත්තකකම යටපත් කරගෙන රුපියල් ශත අගය කරන්න පුරුදුවෙලා. මෙන්න මේ තත්වය තුළ සමාජයේ එක් එක්කෙනාගෙන් ඉටුවෙන්න ඕන යුතුකම් ඉටුකරන්න වේලාවක් නෑ විවේකයක් නෑ කියන ප්‍රකාශ තමයි අහන්න ලැබෙන්නේ.

කොහොම වුනත් පින්වතුනි ලංකාව සිංහල ජාතිය ලෝකයේ වැදගත් පිළිගත යුතු රටක්ය පිළිගත යුතු ජාතියක්ය කියලා ලෝකයා පිළිගෙන තියෙන්නේ විශාල තේ වතු ලංකාවේ තිබුන නිසා තියෙන නිසා නෙවෙයි. යුද ශක්තියෙන් ඉහළ තත්වයක ලංකාව පවතින නිසා නෙවෙයි. ක්‍රිකට් වලින් ලෝක ශූරතාව දිනාගත් නිසා නෙවෙයි.

අවුරුදු දෙදහස් පන්සිය හතලිස් දෙකක් බුද්ධාගමේ ආභාසයෙන්

ලංකා වාසීන් තුළ පැවති ආගන්තුක සත්කාරය කළගුණ සැලකීම වැඩිහිටියන්ට සැලකීම යුතුකම් ඉටුකිරීම. වගේ වැදගත් සිරිත් විරිත් නිසා බව අමතක කරන්න හොඳ නැහැ. ඒ නිසා දුටුවේ පුනේ ඔබට රකින්න දෙයක් තියෙනවා. අපේ සමාජයෙන් ටිකෙන් ටික ඇත් වෙන අපේ හොඳ ගුණධර්ම ටික ජීවිත පරිත්‍යාගයෙන් රැක ගැනීම ඉදිරි පරපුරට ආරක්ෂා කර තැබීම ඔබ සතු විශාල වගකීමක්.

ඒ වගේම හිතන්න ඔබ හදන්න වඩන්න ඔබේ දියුණුව ඇති කරන්න ඔබේ අම්මා තාත්තා මොන තරම් දුක් විඳිනවද? අපිට කළ උදව් ගැන හිතලා කළගුණ සලකන්න අපි උනන්දු වෙන්න ඕන කියන අධිෂ්ඨානය ඇති කරගත යුතුව පවතිනවා.

අපේ ශ්‍රේෂ්ඨ ශාස්ත්‍රවරයා බුද්ධත්වයට පත්වෙලා ගත කරපු සත් සතියේ දෙවෙනි සතියේදී තමන්ට බුදුවෙන්න සෙවන දුන්න ගුණය සලකලා සිත්පිත් නැති ඒ බෝධීන් වහන්සේට උපහාර කිරීම් වශයෙන් හත් දවසක් ඇසිපිය නොහෙලා බෝධීන් වහන්සේ දිහා බලාගෙන ඉඳලා ලෝකයාට දුන්න පළමුවෙනි ආදර්ශයකළගුණ සලකන්න කියන එකයි. අපේ බුදුපියාණන් අපට දුන්න ඒ ආදර්ශය තරයේම අනුගමනය කරන්න අපි උත්සාහ ගන්න ඕන.

කරන හැම දෙයක්ම කල් ඇතිව හිතලා මතලා සැලසුම් කරලා මනා අවබෝධයකින් යුක්තව කරන්නා කියන අර්ථයයි. බෞද්ධයෝ කියන වචනේ තේරුම බෞද්ධයා කියන්නේ ආවට ගියාට අනවබෝධයෙන් කටයුතු කරන කෙනෙක් නෙවෙයි. අපි බුදුන්වහන්සේගේ ධර්මය අනුගමනය කරන බෞද්ධයෝ නම් අපි කරන හැම වැඩක්ම සැලසුම් සහගතව මනා අවබෝධයකින් කරන්න. කුඩා කාලේ ඉඳලා පුරුදු කරගන්න ඕන. අවබෝධයෙන් ඕන කමින් කරන හැම වැඩක්ම ප්‍රතිඵලත් සාර්ථක වෙනවා. ඉගෙනීමත් අවබෝධයෙන්ම කරන්න ඕන. එකකොට තමා විභාග වලින් සාර්ථක ප්‍රතිඵලත් ලබන්න පුළුවන් වෙන්නේ අනුන් කරන්නන් වාලේ තමනුත් කිරීම සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබන්න පුළුවන් ක්‍රමයක් නොවෙයි.

අපේ අමාමැණි බුදුරජාණන් වහන්සේ පාරමි ගුණධම් පුරණ බෝධි සත්ත්ව අවස්ථා දැක්වෙන මාතුපෝසක ජාතකය සාම ජාතකය කියවන කොට ඒ කථා වලින් අපට පැහැදිලි වෙන්නේ මව්පියන්ගේ ආශීර්වාදය දරුවන්ගේ දියුණුවට ආරක්ෂාවට උදව්වෙන බවයි. 'ධම්මා භවේ රක්ඛති ධම්ම වාරි' ධම්ය දැන ඉගෙන හොඳ සිරිත් විරිත් අනුගමනය කරමින් අගුණ අදහම් වලින් වෙන්වෙලා දැහැමින් ජීවත් වන පුද්ගලයාගේ දියුණුව ආරක්ෂාව ධම්යෙන්ම සැලසෙන බවයි. ග්‍රහ, අපල, හතුරු, කරදර, ගින්නෙන්, ජලයෙන්, නපුරු සතුන්ගෙන්, අවි ආයුධ වලින්, පැමිණෙන විපත්ති වලින්, ආරක්ෂාව සැලසෙනවා. සෙත්පතා අමුතුවෙන් බෝධි පුජා කරන්න සෙත්කව් කියන්න භාරභාර වෙන්න යන්නර බදින්න අවශ්‍ය වෙන්නේ නැහැ. ධම්යෙන් ජීවත්වන පුද්ගලයාගේ ආරක්ෂාව ධම්යෙන් සැලසෙනවා.

අද මේ වැදගත් පෝය දවසේ ගෙදර බුදුන් හැටියට හඳුන්වලා තියෙන අම්මා තාත්තා තුල පවතින ගුණධම් පිළිබඳවත් මව්පියන්ට සැලකීමේ ඇති වැදගත්කම පිළිබඳවත් මා ප්‍රකාශ කරන්න යෙදුනා. ඒ කරුණු මතකයේ රඳවා ගෙන අපි ලබා සිටින මේ මනුෂ්‍ය ජීවිතය ගුණවත්තව ඥානවත්තව, ගතකරමින් රටට සමාජයට කිසියම් සේවයක් ඉෂ්ට කරලා පින් දහම් වල යෙදිලා පරලොව ජීවිතයත් වාසනාවත්ත කරගෙන සසර කෙළවර ලැබිය යුතු උතුම් ශාන්ත ප්‍රතික නිව්‍යාණ සම්පත්තිය ලබා ගනිමු කියන ප්‍රාර්ථනාව ඇති කරගන්න.

බණ ඇසීමේ පිත සෑම දෙනාටම නිවන් සැප පිණිසම හේතු වාසනා වේවා.

.....සියළු සත්වයෝ සුවපත් වෙත්වා.....

වටරැක ශ්‍රී පාදක්ක ඉන්ද්‍රාමාමාධිකාරී
ගරුතර සුදුවැල්ලේ විජිත
ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ

තමානඤ්ඤා භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්සා

පුබුද්ධා බැති සිත
සසරෙහි දුකින් අනියත
මේ බණට අවනත
සාදුකාරය දෙන්න පින්වත

පන්සල බෝ මළුව වෙහෙරට අසම සමයි
මෙහි පිය නහන විට පින්බර සුවය දැනෙයි
සම්දුති ඔබෙන් අද ඉගෙනුම ලබන ළමයි
නන්දන උයනෙ පරසතු මල්වලට සමයි

දහම් අමචාරය
සෙවුම පරමෝදාරය
දී සාදු නාදය
කියමු තෙවරක් නමස්කාරය

සතට සෙන සෑදූ
සදහම් කිරණ විහිදූ
සැමගෙ නෙත පෑදූ
වඳිම් බුදුහිමි සාදූ සාදූ

බෝ මුලෙහි වැඩ හිඳ
පස් මරුන්ගේ බල බිඳ
ලැබූ සදහම් සොඳ
වඳිමු අදරින් ගයා ගුණ කඳ

සැම සතට මෙකිනා
සදහම් කිරණ දෙවනා
මහ සහන හොබනා
වඳිම් අදරින් අරි සහනා

සාමය සම්පත ලොව ඇති වේවා
කරදර බාධක හැම දුරු වේවා
දෙවියන්හට මෙම ඇරුණුම වේවා
බණ ඇසුමට දෙවියන් පැමිණේවා

යංකිංචි භය මුහුණණං
රාජවොරා රී, සම්භවං
සදා කරය්‍ය සම්බුද්ධං
නිද්දංතො සදු පද්දවන්ති

හොර හා සතුරු පිරිවර ඇති මිනිසුන්ගේ
යම්කිසි බියක් කොයි මොහොතෙද ඇති වන්නේ
ඒවගෙ වෙලාවක බුදු ගුණ සමරන්නේ
නෑ සිත්වලට දුක් පීඩා ඇති වන්නේ

කවි බණ අහන්නට කවුරුත් සැරසෙනවා
හැම හදවතකම සිකිවිලි උපදිනවා

දැන් හැමෝටම එහෙනම් පවසනවා
හයියෙන් සාදු නාදය කවුරුත් දෙනවා

ලොකු හාමුදුරුවන් වෙහෙරෙහි වැඩ ඉන්න
ඕනෑ මේ වෙලාවේදී ඔහු සමරන්න
කව් බණ කියා මේ හැම දෙන සනසන්න
ලොකු හාමුදුරුවනි අවසර මට දෙන්න

හිතවත් තන්දසිරි හිමියෝ කරන ලද
ඇරයුම අනුව හද සොම්නස සතුව මැද
දින ගණනක පටන් වෙහෙසීමකින් හිද
ආවේ අදත් මම කව් බණ පොදිය බැඳ

වාසනාවන්ත පින්වතුණි, මේ ගුණවත් හැම දෙනාම මේ
මොහොතේ බලාපොරොත්තු වන්නේ ධර්ම ශ්‍රවණය කරනවාය
කියන උදාර පිංකම සිද්ධ කර ගන්නටයි. එහෙම නම් බණ අහන්නට
පෙරාතුව කියන කරුණු ගැන මොහොතක් හිතන්නට ඕනෑ.

උදයට පිපෙන මල හවසට පර වෙනවා
අප හැම දකින ඒ ඉර බැහැලා යනවා
මේ මුළු දහම මට කිසිවක් පවසනවා
ඉපදෙන සකා මිය යනවා උපදිනවා

මොනවද පින්වතුනි යනකොට ගෙනියන්නේ
වස්තුව ධනය අපි නැහැ අරගෙන යන්නේ
කුල මල බලය නැහැ කරගහගෙන යන්නේ
මේ වගේ පිං තමයි යනකොට ගෙන යන්නේ

පැමිණි සිටින නංගිල මල්ලිලාහට
ගෙන ආවෙත් නැත දෙන්නට කඩල ඇට
ඔබහට කරන මේ ඇරයුම ගෙන හිතට
කෑකෝ නොගහන්න සොයුරනි කිසිම විට

බණ අහනා අදහස තම හිත පවතීවා
එහෙ මෙහෙ යන හිත එක්තැන් වීල තිබේවා
මේ කියනා බණ හදවත් තුළ ඇති වේවා
බණ අහනට සාදු හඬින් හැම සැරසේවා

මේ හැම දෙනා සැවතට දැන් ගෙනි යනවා
සිදු වූ පොඩි කතාවක් විස්තර වෙනවා
අපි බණ අහමු එහෙනම් බණ අරඹනවා
තව සැරයක් සාදු හඬ හයියෙන් දෙනවා.

ඇත අතීතයේ සැවැත් නුවර එක්තරා සිටු පවුලක් වාසය කළා. ඒ සිටු පවුල ඉතාමත් දැහැමෙන් සෙමෙන් තම ජීවිකාව ගෙන යන අතරතුරේ ඔවුන්ට දාව පුතණුවන් කෙනෙක් මේ ආකාරයට උපදිනවා.

මුළු නිවසෙම අඳුරු ගතිය අහකට යන්නේ
දැන් මුළු නිවසම ආලෝකෙන් බබලන්නේ
වාසනාව වාසනාව අනේ උපන්නේ
පුංචි පුතෙක් මේ දෙදෙනට දාව උපන්නේ

දින සති වී මාස ගෙවී අවුරුදු යනවා
පුංචි පුතත් හරි සතුටින් නිවසෙ වැඩෙනවා
මේ අතරේදී මෙන්ත මෙහෙම දේ සිදු වෙනවා
මේ අතරේදී තවත් දෙයක් එහි සිදු වෙනවා.

මේ පුංචි පුතා ඉපදුනාට පස්සෙ කෙමෙන් දින සති මාස ගෙවී අවුරුදු ගෙවිල යද්දී කාලය මෙසේ යද්දී මේ යුවලට තවත් දරුවෙක් ඉපදුණා. දියණියක්. එදා තමන්ගේ වැඩිමහල් පුතණුවනුත් බාල දියණියත් හොඳින් රැක බලා ගනිමින් මේ අම්මයි තාත්තයි දෙදෙනා ජීවත් වුණා. මෙහෙම කාලය ගෙවී යද්දී පින්වතුනි, හදිසියේ වගේ මොකක්ද සිද්ධ වෙන්නේ?

මුළු සැවතම පාලු අඳුරට එක් වෙනවා

අම්මත් තාත්තත් දෙදෙනම ලෙඩ වෙනවා
අයියත් නැගණි දෙදෙනම එහි පසු වෙනවා
දෙදෙනා ලෙඩ ඇඳේ දැන් කාලය යනවා

නපුරු රෝගයක් වැළඳී උන්නා දෙන්නා
කවදා හරි මරණය වෙත ඔහු ළං වෙන්නා
ඒ බව දත් දෙදෙනා ලොකු පුතු කැඳවන්නා
කැඳවා පුතණුවන්ට අවවාදය දුන්නා

අම්මයි තාත්තයි දෙදෙනා හදිසියේ ලෙඩ වෙන්න පටන් ගත්තා. එදා සුව කරන්නට බැරි රෝගයකින් පෙළෙන මේ අම්මයි තාත්තයි දෙදෙනා මරණ මංවකයේ ඉඳලා මේ දෙදෙනා මිය යන බව දැනගෙන තමන්ගේ වැඩිමහල් පුතණුවන් කැඳවලා මෙන්න මේ විධියට අවවාදයක් දෙනවා.

පුංචි පුතේ මේ අහපන්නේ
කරුණකි මේ ඔහු පවසන්නේ
අපි දෙදෙනා මරණයට වන්නේ
මේ ගැන හොඳ හැටිම සිතන්නේ

අපෙත් පසුව නුඹ දෙන්නයි මෙහි පසුවන්නේ
එනිසා මේ නිවස බලා ජීවත් වන්නේ
පුතු කැඳවා මෙලෙසට මේ අය පවසන්නේ
අවසානෙදි දෙදෙනාහට මෙහෙම කියන්නේ

පුතේ පොඩි නංගියා රැක ගන්න ඕනෑ වෙයි
අපෙත් පසු නුඹලාම මේ නිවෙසෙ තනි වෙයි
එනිසා මගෙ පුතේ මේ කරුණු අහගෙනයි
අපෙත් පසු හොඳින් නුඹලා අදින් පසු ඉන්න වෙයි

අම්මයි තාත්තයි දෙදෙනා වැඩිමහල් පුතණුවන් කැඳවලා පුතේ අපි තව දින කීපයකින් මිය යනවා. උඹේ එකම එක නංගිත් බලාගෙන හොඳින් ජීවත් වෙයන් කියල මේ දරුවෝ දෙදෙනට කිව්වට පසුව දින කීපයක් ගත වෙලා ගියා. මේ දරුවෝ දෙන්නා

එදා තමන්ගේ අම්මයි තාත්තයි දෙන්නට හොඳින් සැලකුවා.
අවසානයේ කුමක්ද සිද්ධ වුණේ.

පාලුව වේදනාවෙන් තව කල් යනවා
නිවසේ කිබු ආලෝකය නැති වෙනවා
නිහඬව ඇස් පියාගෙන දැන් පසු වෙනවා
අම්මයි තාත්තයි දෙදෙනා මිය යනවා

ඉන්න බෑ මට මගේ හදවත දැවෙනවා තව දැවෙනවා
අතේ අයිසේ අම්ම මාගේ පියා සමහින් එහි ගියා
වේදනාවෙන් ඇය හඬයි දැන් සියලු කටයුතු නිම වුණා
දෙමාපියනට අවසානයේදී තමන්ගේ යුතුකම් ඉටු වුණා

අම්මයි තාත්තයි දෙදෙනා මිය පරලොව ගියාට පස්සේ මේ
දරුවෝ දෙදෙනෝ තමන්ගේ අම්මගෙන් තාත්තගෙන් අවසන්
කටයුතු සිද්ධ කළා. එසේ කටයුතු අවසන් කරලා දැන් අර සැවැත්
නුවර තමන්ගේ ගෙදර අම්මත් තාත්තත් නැති මේ දෙදෙනා තනිවම
ජීවත් වුණා. වැඩිමහල් සහෝදරයා තමන්ගේ නංගිට හොඳින්
ආදරයෙන් සැලකුවා. මෙහෙම කාලය ගෙවී යද්දී දවසක් දා මේ
අයිසට කල්පනා වෙනවා තමන්ගේ අම්මයි තාත්තයි දුන් අවවාදය.
එහෙම කල්පනා වෙන ඔහු තමන්ගේ නංගී ළඟට ගිහිල්ලා මේ
විධියට කියනවා.

අම්මත් තාත්තත් නැහැ නුඹ අහපන්නේ
ඇයි මේ ගෙදර තනිවම ජීවත් වන්නේ
අහපන් නංගියේ කියලා පවසන්නේ
විවාහයක් කර දෙන්නයි සැරසෙන්නේ

අයිසා මොනවද මේ පටලන්නේ
නෑ මේවා මට කේරෙන්නේ
මට බෑ අයිසේ කියමින්තේ
ඇය නිහඬව දැන් එහි උන්නේ

නංගිට කතා කරල සුදුසු විවාහයක් කර දෙන්නට කල්පනා කරපු මේ අයිය නංගිට කතා කරපු වෙලාවේ ඇය කියනව, අයියේ මට ඔබත් සමඟ තව බොහෝ කාලයක් මේ නිවසේ ඉන්නට පුළුවන්. ඒ නිසා මට කරදර කරන්නට එපා කියල. එහෙම කිව්වාම මේ අයිය නැවතත් මෙහෙම කියනවා.

එහෙම කියල නෑ නංගියේ එය හරියන්නේ
නුඹගේ කල වයසත් දැන් ඉක්මී යන්නේ
මා කියනා දෙයට ඉතින් එකඟව වන්නේ
අවසානේදි ඇය අයියට මෙහෙම කියන්නේ

අයියා මට කරදරය කරන්නේ
එ නිසයි මා මෙය එකඟව වන්නේ
එනිසා අයියට සතුටකි එන්නේ
ඒ කටයුතු දැන් කරලා දෙන්නේ

තමන්ගේ නංගිට සුදුසු පිටු ගෙදරකින් කුමාරයෙක් හොයලා කැන්දාගෙන ඇවිත් දැන් ඇයට විවාහ කර දෙනවා. එහෙම විවාහ කරලා දුන්නට පස්සේ මේ මහ ගෙදරින් ඇත ගම් පලාතකට යන ඇය අයියට වැදලා හඬ හඬා අයියගෙන් සමු අරගෙන දුර ඇත ගමකටයි මේ පයින්ම දුරුකතරක් ගෙවා ගෙන යන්නේ. මේ දෙදෙනා තමන්ගේ එකම එක ආදරණීය අයියට වැදලා අම්මයි තාත්තයි ඉන්න කාලයේ අපිව හොඳින් හදා වඩා ගත්තා. ඉන් පසුව අයියේ මගේ දුක සැප බැලුවේ ඔබයි. දැන් ඔබත් දමලා මම කොහොමද යන්නේ කියල මෙහෙම හඬ හඬා ඇය අයියට වැදලා තමන්ගේ ස්වාමියන් සමඟ දැන් තමන්ගේ නිවස කරා පිට වෙනවා. මෙහෙම යන අතරමඟ එදා දුරුකතරක් ගෙවාගෙන පයින්ම යන මේ ගමනේ අපේ ලොවතුරු බුදු පියාණන් වහන්සේ එදා දෙවරම් වෙනෙරේ ඉඳගෙන දහම් දේශනා කරනවා. මේ දෙදෙනාත් ඒ අසළින් යන වෙලාවේ දහම් මණ්ඩපයට ගිහිල්ලා ධර්ම ශ්‍රවණය කරනවා. බණ අහපු මේ දෙදෙනට එක්තරා අවවාදයක් දෙනවා. ඒ තමයි, ඔබ දෙදෙනට යම් මොහොතක දුකක් කරදරයක් ඇති වුණොත්

නොපමාව බුදු ගුණ සිහිපත් කරන්න කියලා. මේ අවවාදයත් හිතේ දරාගත්ත මේ දෙදෙනා නැවතත් තමන්ගේ නිවස කරා පිටත් වුණා.

දුරු කතරක් ගෙවාන දැන් දෙදෙනා යනවා
දුන් අවවාදත් හිත තුළ තව පවතිනවා
දෙමාපියන් නැති ඇය දැන් හොඳින් ඉන්නවා
නුපුරුදු ගම් පළාතකට දැන් එක් වෙනවා

තමන්ගේ ස්වාමියාගේ නිවසට ගිහිල්ලා ජීවත් වන ඇය තමන්ගේ ස්වාමියාටත් හොඳින් සලකමින් ජීවත් වුණා. දැන් කාලය කෙමෙන් කෙමෙන් ගෙවිල යනවා. මෙහෙම කාලය ගෙවී යද්දී දවසක් දා ඇයට ආශාවක් ඇති වුණා, තමන්ගේ ආදරණීය අයියව බලන්න. එහෙම ආශාවක් ඇතිවෙලා ඇය තමන්ගේ ස්වාමියාට මෙහෙම කියනවා.

අහන්න ස්වාමිනි, අහන්න ස්වාමිනි ඕනෑ මා ගෙදරට යන්න.

හොඳයි සොළුරියේ එහෙනම් මෙය අහගන්න
ආසා නම් අයිය නුඹේ එහි දැකගන්න
අපි යමු හෙට දිහාටවත් ගිහිල්ල එන්න
හිතේ සතුට වැඩි වුණාය අපේ ඉතින්න

කැවුම් කොකිස් ආදිය හදවනවා
රසමුසු දෑ හැම පිළිවෙල වෙනවා
අයියා බලන්නට ආස හිතෙනවා
දැන් එහි යන්නට මේ සැරසෙනවා

අයියා බලන්නට දැන් දෙදෙනා යනවා
දුරුකතරක් ගෙවා ගෙන දැන් ළං වෙනවා
ගෙදරට ගිහින් අයියා නිකි හමු වෙනවා
ප්‍රීතිය සිතේ තවදුරටත් වැඩි වෙනවා

තමන්ගේ ස්වාමියන් එක්ක මේ නිවසට ගියාට පස්සේ අමුත්තක් දැනෙනවා. ඒ තමයි තමන්ගේ එකම එක අයියාගේ වෙනස. ඇයත් කල්පනා කරනවා මොකක්ද මේ වෙනස කියලා. ඒ තමයි ඔහුත් ඇත ගමකින් කුමාරිකාවක් කැන්දාගෙන ඇවිත් දැන් ජීවත් වෙනවා. තමන්ගේ නැහැණියට ඔහු කපා කරලා මේ විධියට විස්තරයක් කරනවා.

අහන්න මගෙ පොඩි නංගියෙ අහන්න මේ මගෙ සොළුරිය මෙහි ඉන්නේ අහන්න එහෙනම් අහන්න එහෙනම් තොරතුරු මෙහෙමයි පවසන්නේ මැය හොඳ අයෙකිය මැය හොඳ අයෙකිය කියලා විස්තර පවසන්නේ ආදරයෙන් තම නංගිව පිළිගෙන ඒ නිවසේ ඔහු පසුවන්නේ

නංගිට තමන්ගේ භාර්යාව පිළිබඳව විස්තර කරලා දුන්නා. දැන් තමන් භාර්යාවට මේ නැහැනි ගැන මේ විධියට විස්තර කරනවා.

අහන්න සොළුරිය අහන්න සොළුරිය මේ මගෙ නැහැනිය මේ ඉන්නේ සලකනු ඇ හට සලකනු ඇ හට කියලා විස්තර පවසන්නේ අදින් පසුව ඇය හොඳින් බලාගෙන මේ නිවසේ ජීවත් වන්නේ මේ දුන් ඔවදන් හිතේ දරාගෙන මේ අය දැන් නිවසෙහි ඉන්නේ

දැන් මහගෙදර මේ නංගිත් ඇයගේ ස්වාමියාත්, ඒ වාගේම අයියාත් ඔහුගේ භාර්යාවත් මේ හතර දෙනා දින කීපයක් ජීවත් වුණා. එදා අර නැහැණියගේ ස්වාමියා තමන්ගේ මහ ගෙදර ඇයව තතර කරලා ඔහුගේ ගෙදර යන්න ගියා. ඊට පසුව සැවත් නුවර මහ ගෙදර අයියත්, අක්කත් නැණියත් තිදෙනා ජීවත් වුණා. මෙහෙම ජීවත් වන අතරේ අයියාගේ භාර්යාවට මෙන්න මේ වගේ ආශාවක් ඇති වෙනවා.

මට නැති ආහරණ මැ ළඟ තිබෙන්නේ
මට නෑ කියාලයි හිත තව ඉපිලෙන්නේ
මට තිබුණ නම් කියලා ඇය හිතමින්තේ
මේ අදහසින් ඇය ජීවත් වන්නේ

මට තැනි ආහරණ මැ ළඟ පවතිනවා
හරි වේදනාවෙන් ඇය දැන් පසු වෙනවා
කෙලෙසක නමුත් මම නම් මෙය ලැබ දෙනවා
කියලා හිතට ඇය දැන් පිළිතුරු දෙනවා

තමන්ගේ ස්වාමියාගේ නැණියට ආහරණ තිබෙනවා, ඇයට
ආහරණ නැහැ. මේ අවස්ථාවේ ඇය කල්පනා කරනවා, අනේ මට
ආහරණ කොහොම හරි ලබා ගන්නට ඕනෑ කියලා. මෙහෙම කාලය
ගෙවී යද්දී ඇය මේ විධියට කල්පනා කරනවා.

වේදනාවෙන් තවත් දුර ඒ හිත ඇතටම දිව ගියා
අනේ මේ දැන් හිටපු නැගණිය ඔහු අරන් යන්නට ගියා
එහෙම වුණොතින් ගන්නෙ කොහොමද කිය කියා හිත පැවතුණා
මේ ආහරණ ගන්නවා මම ගන්නවාමයි කිය කියා

ආහරණ ටිකට ආශාවෙන් ඉන්න ඇය එහෙම ඉන්න අතරේ
නැගණියගේ ස්වාමියා ඇවිත් ඇය එක් කරගෙන ගියා. ඒ එක්
කරගෙන ගියාට පස්සේ මහ ගෙදර නැවතත් අර අයියන් අක්කත්
දෙන්නා විතරයි තනි වුණේ. දැන් ඇයගේ අදහස වන්නේ මේ
ආහරණ ටික ලබා ගන්නටයි. ඇය කල්පනා කරනවා, මේ ආහරණ
ටික කොහොම හරි ගන්නට ඕනෑය කියල. එහෙම කල්පනා කරපු
ඇය දැන් නිවසේ මේ විධියට කල් ගෙවන්නට පටන් ගන්නවා.

මුළු දවසේම නිවසේ ඇති ඇඳට වෙලා
නිදියයි පින්වතුනි හොඳටම වකුටු වෙලා
කන්නෙන් බොන්නෙන් එක තැන වාඩි වෙලා
දවසම ගෙවයි දැසින් උණු කළුළු සලා

ඇඟ සුදුමැලි වෙලා හොඳටම ලෙඩ වෙනවා
ආශාවෙන් තවත් දුර හිත දිව යනවා
කෙලෙසක නමුත් මගේ ආශා ඉටු වෙනවා
කියලා ඇය එසේ නිවසේ පසු වෙනවා

තමන්ගේ ස්වාමියා ආවාට පස්සේ ඔහු කපා කරලා අහනවා,
කියන්න සොදුරිය අසනිපයක් නම්? ඇයි ඔබ හඬ හඬා නිහඬව
ලෙඩ වෙලා ඉන්නේ කියලා. නමුත් ඇය කිසිම ගණනකටත්
ගන්නේ නැතිව හඬ හඬා තමන්ගේ නිවසේ කාලය ගත කරන්නට
පටන් ගන්නවා. ඇය කොහොමද දැන් තමන්ගේ ස්වාමියාට
තමන්ට ඇති වුණ මේ ආශාව ගැන කියන්නේ? කෙලෙසක නමුත්
මේ ආහරණ ටික ලබා ගන්නට ඕනෑය කියල කල්පනා කරපු ඇය
එදා මේ විධියට කියනවා.

දින ගණනක්ම මේ නිවසේ මම උන්නා
ආශාවකින් මගෙ හිත තව රැව් දෙන්නා
මගෙ ආශාව කෙලෙසක හෝ ඉටු වන්නා
ඇය හඬ හඬා මේ විධියට පවසන්නා

ඇය හඬ හඬා ඔහුට කියනවා, තමන්ගේ හිතේ තිබෙන
ආශාව එකපාරටම කියන්නට බැරි නිසා ඇය මේ විධියට කියනවා.

මෙපමණ කලක් ඉවසාගෙන ඉවත නොලා
මේ නිවසේම උන්නා තව කඳුළු සලා
මේකයි මගේ දොළඳුක කිව් කඳුළු සලා
ආසයි නැහැණිගේ කන්නට සිරුර පලා

හද මස් අතුණුවල ඇති රහ දැනගන්න
මගෙ ආශාව මට ඉටු කරලා දෙන්න
මගේ දොළඳුක මෙයයි කිව් එහි කඳුලින්න
ආසයි නංගිගේ හදවත කන්න

මේ භාර්යාව එදා තමන්ගේ ස්වාමියාට කියනවා, මගේ මේ
දොළඳුක සංසිදුවන්නට මට ආශයි ඔබේ නැහැණියගේ හදවත
කන්න කියලා. එහෙම කිව්වට පස්සේ ඔහු කල්පනා කරනවා දැන්
කුමක්ද කරන්නේ කියලා. ඒත් ඇය හඬ හඬා නැවතත් මෙහෙම
කියනවා.

මගෙ ආශාව කෙළෙසක හෝ ඉටු වන්න
නැති නම් වෙයි සොදුර එහෙනම් මියයන්න
හැකි ඉක්මනට මගෙ ආශා ඉටුවන්න
නංගිගෙ හද ගෙනත් මට මෙහි දී දෙන්න

තමන්ගේ භාර්යාවට ඇති ආදරය හින්දා ඔහු මොකද
කරන්නේ ? තමන්ගේ නංගිගෙ හදවත ගෙනත් දෙන්න ඔහු එදා
පොරොන්දු වුණා. එහෙම පොරොන්දු වුණ ඔහු නංගිව හොයාගෙන
රථයක නැගිලා ඒ නිවසට යනවා. එහෙම ගිහිල්ලා ඇයව එක්
කරගෙන එනවා. ඒ එන අතරේදී මහා භයානක වනාන්තරයක්
මැදින් එන වෙලාවේ පින්වතුනි නිහඩව එන තමන්ගේ අයියා දිහා
බලලා නංගී මේ විධියට අහනවා.

ඇයි ඔය නිහඩව අයියේ ඉන්නේ ඇයි මේ වන වෙත මා ගෙන යන්නේ
අපි එන පාරක් මේක නොවෙයිනේ කියලා ඇය දැන් විමසන්නේ
ඇස් දෙක රතු කර අයිය බලනකොට ගැස්සිලා ඇය එහි වන්නේ
තී වහපිය කට කියලා නැගුණිට පහරක් අයියාගෙන් ලැබුණේ

ඇයි මේ වනයට මා ඇදගෙන යන්නේ
මට මේ මොනවක්ම නැහැ නොවැ තේරෙන්නේ
ඇයි මේ වනයකට මා අරගෙන යන්නේ
ඇය හඬ හඬා අයියාගෙන් විමසන්නේ

මේ අතරේ එහෙම අහසු වෙලාවේ වහපිය කට කියලා කෙස්
වැටියෙන් අල්ලල ඇයව බිමට ඇදල දමනවා. එදා තමන්ගේ කුසේ
දස මාසයක දරුවෙකුත් දරාගෙන ඉන්න ඇයව රථයෙන් බිමට
ඇදල දමල කෙස් වැටියෙන් අල්ලගෙන තමන්ගේ ආදරණීය
නැඟණිව ඇදගෙන යනවා. මෙහෙම ඇදගෙන යන වෙලාවේ අර
නංගී මේ විධියටයි කැගහන්නේ.

අයියේ එපා මට වද හිංසා දෙන්න
මා කළ වරද මට පහදලා දෙන්න
ඇයි මේ වනයකට මා ඇදගෙන යන්න

හේතුව අනේ අයියේ මට කියනු මැන

ජීවිත ගමනේ කළුළු කතාවක තව පිටුවක් ඔහු පෙරළනවා
කෙස් වැටියෙන් අල්ලා නැහැණිය දැන් වනේ මැදින් ඇදගෙන යනවා
ඇඟ සිරිලා ලේ ගලමින් ඇය අයියට වැදලා විමසනවා
ඇයි මා මරන්නේ අයියේ කියලා ඇය දැන් වනයේදී ලක වෙනවා

සංසාරයේදී කළු පවු මෙහෙමයි පින්වතුනේ පටිසන් දෙන්නේ
ඇය ඇදගෙන යයි වනේ මැදින් ඔහු ඇය මරණයට දැන්
සැරසෙන්නේ

ගුවි බැට දිදී වනයේ ඇද ගෙන යනවා
ගස් වැල් පවා කම්පාවෙන් සෙලවෙනවා
ඇය බේරන්න කවුරුත් නැහැ තනි වෙනවා
මොනවා කිවත් තව තව ගුවි බැට දෙනවා

ඉන්න බැ මගේ අයියේ අසනු මැන බැ මේ දුක් ගිනි වාවන්න
මගේ කුසේ ඇති මේ පොඩි දරුවා ඕනෑ මට බේරා ගන්න
මොනව කිවත් නෑ ගාණට ගන්නේ තව තව ගුවි බැට මයි දුන්න
අයියේ එපා බුදු අයියේ එපා අනෙ මාව ඉතින් මරණයට වන්න
මා පොඩි කාලේ අපි දෙදෙනා එකට සිට
කළු සෙල්ලම් මොහොතක් හෝ ගෙන හිතට
ඒ නැම දෙයම මොහොතින් ඔහු වෙලාවට
බුදු අයියේ එපා මා නම් මරණයට

මොනවා කිවත් නෑ ඔහු ගාණට ගන්නේ
තව තව ගුවි බැටයි නැහැණිය හට දුන්නේ
ඇය හඬ හඬා වනයේ වැටිලා උන්නේ
අවසානයේදී මෙහෙමයි පින්වත වන්නේ

තමන්ගේ කුසේ දරුවන් දරාගෙන මේ ආදරණීය අම්මා වනය මැදින්
ඇදගෙන ඇදගෙන යන වෙලාවේ ඇඟ සිරිලා ලේ ගලන්නට පටන්

ගත්තා.

වැටෙනවා වගේ තල් අත්තට බොරලු කැට
ඇහෙනව කපා දැන් ටික ටික හතර වට
පැය බාගයක් ඔය කටහල් නතර කොට
බණ ටික කියන්නට දැන් ඉඩ දෙන්න මට

මේ ආකාරයට තමන්ගේ ආදරණීය නැහණිය මරණයට පත් කරන්නට මේ ආදරණීය අයියා වද වේදනා දිදී වනය මැදින් ඇදගෙන යනවා. එදා තමන්ගේ පුංචි පුතා බිහි වෙන්නට ඉන්න මොහොතේ අයියාට කතා කරල කියනව, අනේ අයියෙ මගෙ පුංචි පුතා බිහි වන්නට ආසන්නයි, මට වද වේදනා හිංසා දෙන්නට එපා කියල. එහෙම කිව්වත් ගාණකටවත් ගන්නෙ නැති ඔහු තව තවත් ඇයට වද වේදනා දෙන්නට වුණා. අවසානයේ එදා අපේ ලොව්තුරු බුදු පියාණන් වහන්සේ දුන් අවවාදය ඇයට සිහිපත් වෙනවා. එදා බුදුගුණ සිහිපත් කරන්නට වුණා. එදා තමන්ගේ ආදරණීය පුංචි පුතා ව මහ වනය මැද දී බිහි කළා. එහෙම බිහි කළ මේ පුංචි පුතා බුදු සරණින් දිවි ගලවා ගත්ත හින්දා සරණ කුමාරයෝ කියල නම් තැබුවා. මේ ආකාරයට මේ වනය මැද පුංචි පුතා බිහි වුණාට පස්සෙ එදා තමන්ගේ ස්වාමියා හොයාගෙන එන අතරමඟදී මේ අයව හමු වුණා. ඒ හමු වුණාට පස්සේ සියලු විස්තර තමන්ගේ ස්වාමියාට කිව්වට පස්සේ පුංචි පුතාත් ආදරයෙන් අරගෙන තමන්ගේ නිවසට පිටත් වුණා. එහෙම ගිහිල්ලා මේ ආකාරයට හොඳින් ජීවත් වුණා.

බුදු සරණින් දිවි ගලවා සුවපත් වන්නේ
සරණ කුමාරයෝ කියා නමක් තබන්නේ
තමන්ගෙ ස්වාමියා ඇවිත් දැන් එහි උන්නේ
පුංචි පුතත් සමඟින් ගොස් ජීවත් වන්නේ

පුංචි පුතා තමන්ගෙ නිවසේ ඇති වෙනවා
සතුටින් මේ කිදෙනම ඒ නිවසෙ ඉන්නවා
හත් අවුරුදු ගත වෙනවිට මෙහෙම කෙරෙනවා

සසුන් කෙතට ඇතුළත් කොට කුමරු ඉන්නවා

තමන්ගේ මේ පුංචි පුතාත් එක්ක නිවසේ ජීවත් වෙලා හත්
අවුරුද්දක් ගත වුණාට පස්සේ මේ සරණ කුමාරයෝ එදා සසුන්
බිමට පත් වුණා. සරණ තෙරුන් කියල ප්‍රසිද්ධ වුණා. ධර්ම ශ්‍රවණය
කළ ඔබත් මේ පිළිබඳව මෙහොතක් හිතන්නට ඕනෑ.

ආශාවකින් ශෝකය තව උපදිනවා
ඒ සමඟම භීතිය හිත පවතිනවා
ඒ හැම දෙයම දුරු කර සෙන සැලසෙනවා
ශෝකය බිය දෙකම නැති වී සැනසෙනවා

වැඩිපුර නොමැත අද කාලය අරගන්නේ
සමහරු අසනීපෙන් වගෙ පසුවන්නේ
තව සමහරෙක් ඇතුන් හෙම අරිමින්තේ
එනිසා කුමට තව කාලය අරගන්නේ

බණ අහලා ඉවර වෙලා දැන් පසු වෙනවා

කොළඹ බෞද්ධාලෝක මාවතේ සේරුවිල බෞද්ධ
මධ්‍යස්ථානාධිපති ශාස්ත්‍රවේදී
පූජ්‍ය කොටපොල අමරකිත්ති
ස්වාමීන් වහන්සේ

නමෝ තඤ්ඤා භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්‍ය

උද්ධාන වතෝ සති මනෝ
සුචි කම්මස්‍ය නිසම්ම කාරිතෝ
සත්ඤ්ඤාසම්ම ධම්ම ජීවිතෝ
අසම්මතස්‍ය සමොග්ගි වඩ්ඪති

ශ්‍රද්ධාවන්ත පින්වතුනි, වස් කාලය නිමිති කරගෙන ලංකාවේ බොහෝ වෙහෙර විහාරස්ථානවල විවිධ පිංකම් පැවැත්වෙන කාලයයි මේ. පිංකම් කියන වචනය අපට බොහෝම හුරු පුරුදු වචනයක්. වචනය හුරු පුරුදු වුණාට පින් කියන දෙය සමඟ බැඳී පවතින අර්ථය ඉතා පළල් එකක්. පින් යනුවෙන් හඳුන්වන දේ පිංකම් කරන අයම සමහරවිට දන්නේ නැහැ. ඒකෙන් බලාපොරොත්තු වුණේ, අදහස් කළේ පිංකම් කරන අය පිංකම් කරන්න දන්නෙ නැහැ කියන එක නොවෙයි. පිංකමක් සිද්ධ කිරීමේදී මානසික වශයෙන් සිද්ධ වෙන විශාල වෙනස ඒ පිංකම් කරන අය දන්නේ නැහැයි කියන එකයි. සමහරවිට ඉවෙන් වගේ දැනෙනවා ඇති. එහෙම දැනුනත් ඊටත් වඩා ඒ වෙනුවෙන් තව හුඟක් දැනගන්න කිබෙනවා. ඒකයි අප සඳහන් කළේ, ඒ වචනය ප්‍රසිද්ධයි, නමුත් ඒ හා සමඟ

බැඳි පවතින අර්ථය ඊට වඩා පැතුරුණු එකක් කියා. ඒ බව ලොව්තුරා බුදුපියාණන් වහන්සේ දන්තවා. දැනගෙන තමයි ලෝකයා කුසලයට යොමු කරන්නට මහත්සි ගත්තේ. ලොව්තුරා බුදුවරුන් ලෝකයේ පහළ වෙන්නේ, එකක් මනුෂ්‍යයන් කුසලයට යොමු කරන්න, යහපතෙහි යොදවන්න. යහපත කියන්නෙන් කුසලය කියන්නෙන් එකක්. අනෙක් පැත්තෙන් යම් කෙනෙකුට සංසාර ගමන නවත්වන්නට අවශ්‍ය නම්, ඒ සඳහා වුවමනා කරන මහ පෙත්වීම් කරන්නයි. මේ කරුණු දෙක සඳහා තමයි ලොව්තුරා බුදුවරුන් මිනිස් ලොව පහළ වෙන්නේ. දැන් එතකොට මේ සිටින පින්වතුන් හැම කෙනෙකුම කුසලයට යොමු වෙලා, පිංකම්වලට යොමුවෙලා තියෙනවා. සමාක් දර්ශනයක පිහිටා ක්‍රියා කරනවා. අපි ඒ වගේ තත්ත්වයකට වෙනස් වුණේ බුදුරාජ්‍යෙන් වහන්සේගේ ධර්මය අපට ලැබුණු නිසයි. අපි සමාක් දර්ශනයකට ඇතුළුවෙලා ඉන්නවාය කියල කිව්වේ අපි පිළිගන්න දේවල් තිබෙන නිසයි. අපි නැවත ඉපදීම පිළිගන්නවා, කර්මය පිළිගන්නවා, පටිච්ච සමුප්පාදය - හේතු ඵල වාදය - පිළිගන්නවා, ඒ වාගේම සංසාරය කියල එකක් තිබෙනවාය කියල පිළිගන්නවා. ඒකෙන් මිඳෙන්න ඕනෑය කියන හැඟීමක් තිබෙනවා. මේක වැදගත් වෙන්නේ ලෝකයේ ජීවත් වන අනෙකුත් ජනතාව සමඟ සංසන්දනය කර බලනකොටයි. අපේ බෞද්ධ පින්වතුන් ළඟ තිබෙන මේ මානසික පිළිගැනීම් ඒවාට ලැබෙන තත්ත්වය අපට වඩා හොඳින් පැහැදිලිව පෙනෙන්නේ ලෝකයේ අනෙකුත් රටවල්වල ජීවත් වන මනුෂ්‍යයන් තුල තිබෙන පිළිගැනීම් සමඟ සසඳා බලනකොටයි.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය නොගිය, ධර්මය ව්‍යාප්ත නොවුණ පළාත්වල ජීවත්වන මනුෂ්‍යයන්ගේ පිළිගැනීම් අපට වඩා හාත්පසින්ම වෙනස්. ලෝකයේ බොහෝ රටවල්වල පිළිගැනීම් තිබෙනවා දෙව් කෙනෙකුගේ මැවීමක් පිළිබඳව. ලෝකය, සත්ත්වයා, පෘථිවිය, ග්‍රහ වස්තු මේ සියල්ල දෙව් කෙනෙකු විසින් මැව්වාය කියන හැඟීමක් තිබෙනවා. මේවා ලෝකයේ සමහර අය ළඟ තිබෙන පිළිගැනීම්. නමුත් බුදුන් සරණ ගිය බෞද්ධයා ළඟ එවැනි විශ්වාසයක්, පිළිගැනීමක් නැහැ. අපේ පිළිගැනීම තිබෙන්නේ හේතුඵල වාදයක් පිළිබඳවයි. හේතුඵල වාදයක් කියල කිව්වේ මේ

හේතුව නිසා මේ දෙය වුණාය කියන පිළිගැනීමයි. ඒක මහ පළල් කළාවක්. පුංචි කළාවක් නොවෙයි. මහා පැතුරුණු අර්ථයක් ඇති කළාවක්. පෘථිවිය සුර්යයා වටා කරකැවෙන්නේ කවුරුවත් කරකවන නිසා නොවෙයි. එසේ වීමට හේතු තිබෙන නිසයි.

ර්ෂහට මේ ගස් කොළන්වල මල් හැදෙනවා, ගෙඩි හැදෙනවා. දළු ලනවා. මෝරනවා, ඉඳෙනවා, බීමට වැටෙනවා. ඒවා කවුරුවත් කරවන දේවල් එහෙම නොවෙයි. මල් හැදෙන්නේ ඒ මල් මෝරා අත්කිමේදී ගෙඩි හැදෙන්නේ. ඉඳෙන්නේ. බීමට වැටෙන්නේ හේතුවල සම්බන්ධතාවක් නිසයි. හේතු නිසා මල් හැදෙනවා. හේතු නිසා ගෙඩි හැදෙනවා. දැන් මේ පින්වතුන් දන්නවා ඇති කෘෂිකර්මය පිළිබඳව, තමන්ගේ ගෙවල් දොරවල්වල තිබෙන, ගෙම්දුලේ තිබෙන පොඩි පොඩි පැළෑටි - දොඩම් පැළ වෙන්න පුළුවන්, මල් පැළ වෙන්න පුළුවන්, පළතුරු පැළ වෙන්න පුළුවන් - ඒවායේ මල් විතරක් හැදෙනවා නම්, ගෙඩි හැදෙන්නේ තැන්නම් ඒකට වුවමනා කරන පොහොර ජාතිය තෝරලා ඒකට එකතු කළාම මල් විතරක් නොවෙයි, ගෙඩිත් හැදෙනවා. ගෙඩි හැදෙන්න හේතුවක් අඩු වෙලා තිබුණා. ඒ හේතුව එකතු කළාම ගෙඩි හැදෙන්න පටන් ගත්තා. එහෙම නම් ගස් කොළන් පිළිබඳව වුණත් පෘථිවිය පිළිබඳව වුණත්, ඒ වාගේම අනෙක් ග්‍රහ වස්තූන් පිළිබඳව වුණත්, මේ පැවැත්ම රඳා පවතින්නේ කෙනෙකුගේ මැදිහත් වීමක් නිසා නොව හේතු සම්ප්‍රභයක බලපෑමක් නිසා කියන එක මේ ධර්මයෙන් පැහැදිලිව පෙන්නා දෙනවා.

ර්ෂහට මනුෂ්‍යයන්ගේ පැවැත්ම, සත්ත්වයන්ගේ පැවැත්ම. පුද්ගලයන්ගේ පැවැත්ම රඳා පවතින්නේ කොහොමද? ඒ ක රඳා පවතින්නේ, ඒක සිද්ධ වෙන්නේ හේතු එල සම්බන්ධතාවක් මතයි. එහෙම තැනිව පිටතින් කෙනෙක් මෙහෙයවන නිසාවක්, පාලනය කරන නිසාවක් නොවෙයි. මෙතැනදී යම්කිසි දෙව් කෙනෙක් මේ සත්ත්වයා නිර්මාණය කළාය කියන ඉගැන්වීම පැත්තකට යනවා. අපි එක් නිදසුනක් අරගෙන බලමු. අපි නාසය වහගෙන විනාඩි පහක්, දහයක් වගේ වෙලාවක් හිටියොත් මොකද වෙන්නේ? කවුරුවත් අත්හදා බලන්න එහෙම එපා. එහෙම වුණොත්

තව බණ කීපයක් කියන්න වෙයි. නාසය මිරිකා ගෙන වහගෙන සිටියොත් මොකද වෙන්නේ කියන එක අපි කවුරුත් දන්නවා. එහෙම නම් අපි එකකොට මැරුණා යයි කියනවා. මේ ශරීරය පවත්වාගෙන යන්නට වුවමනා කරන වායුව ඇතුළට නොලැබීම නිසා මරණයක් සිද්ධ වුණා. එක හේතුවක් අඩු වුණා. අපිට තව අවුරුදු දහයක් පහළොවක් ජීවත් වෙන්න කොච්චරවත් වුවමනාව තිබෙනවා වෙන්න පුළුවනි. නමුත් එක හේතුවක් නැති වුණාම අපට පවතින්න බැහැ.; එතැනින් ඉවරයි. මොකක්ද අඩු වෙච්ච හේතුව, වාතය නොලැබී යෑම. සමහරවිට මේ පින්වතුන් කියවලත් ඇති දවස් කීපයක්ම පුවත් පතක පළවුණා; එක්කරා කෙනෙක් ලිඳට බැස්සා ලිඳ ශුද්ධ කරන්නට. ලිඳ ඇතුළෙදී මැරුණා. මේ ශරීරය පවත්වාගෙන යන්න වුවමනා කරන වායුව ලිඳ ඇතුළේ තිබුණේ නැහැ. ඒ නිසා මේ තරම් වටිනා ශරීරයක් අඩි හයක් විතර දිග තිබෙන, රාත්තල් 120 ක් විතර බර තිබෙන, පෙනහළු හොඳට වැඩ කරන, හෘදය වස්තුවක් හොඳට වැඩ කරන, නහර ඉතාම නිරෝගිව තිබෙන මේ ශරීරය පවත්වන්නට වුවමනා කරන එක හේතුවක් නොලැබී ගියා. මේ ශරීරය පවත්වන්නට වුවමනා කරන එක හේතුවක් නොලැබුණාම ශරීරයේ වැඩ එතැනින් ඉවර වුණා. දැන් බලන්න, මේකෙන් අපට බොහොම හොඳට පැහැදිලිව පෙනෙනවා, බුදු රජාණන් වහන්සේ ලෝකය විස්තර කරන්නේ පෘථිවිය ගැන වෙන්න පුළුවන්, ග්‍රහ වස්තු ගැන වෙන්න පුළුවන්, අපේ සත්ත්ව ජීවිත ගැන වෙන්න පුළුවන්, මේ ජීවිත ගැන විස්තර කරන්නේ, උත්වහන්සෙ සත්‍යමය දර්ශනයකට යටත්වයි. ඒ සත්‍යමය දර්ශනය තමයි. හේතුවල වාදය පටිථ සමුප්පාදය කියල කිව්වේ ඒකයි.

ර්ලහට පින්වතුනි, මේ ශරීරයට ලැබිය යුතු ජලය නොලැබුනොත් මොකද වෙන්නේ? වාතය තිබෙනවා. අපට තව බොහෝ කල් ඉන්නත් ඕනෑකම තිබෙනවා. ජලය නොලැබී ගියොත් මොකද වෙන්නේ? අපි විජලනය කියා කියන්නේ එයටයි. පොඩි ළමයින්ට ලෙඩ රෝග හැදුණාම බොහොම පරෙස්සම් වෙන්න කියන්නේ ජලය නැති වීමෙනයි. ඒක නැති වුණොත් ඒත් ඉවරයි. ශරීරය පවත්වාගෙන යන්නේ හේතු සමූහයක දායකත්වයෙන්. එකක් නැති වුණොත් ඉවරයි. ර්ලහට අපි හිතමු, අපි ඉර එළිය නොවැටෙන

බිම්ගෙයක ඉන්නවාය කියල. එතකොට මොකද වෙන්නේ ඉස්සෙල්ලාම අපේ ඇස් දෙක අන්ධ වෙව්. ඇස් හේතුවල සම්බන්ධතාවයෙන් පවත්වන එකක්. ඉර එළිය නොලැබී ගියොත් එහෙම ඇස් පෙනීම දුර්වල වෙලා, අන්ධවෙලා යාවි. ශරීරයේ වර්ණයත්, ස්වභාවයත් ඔක්කෝම වෙනස් වෙව්. ලැබෙන හේතුවලට අනුව ප්‍රතික්‍රියා කරන්නට මේ ශරීරය ඕනෑම වෙලාවක සූදානම්. එහෙම නම් හේතු සමූහයක ආධාරයෙන් ශරීරය පවත්වනවා. සමහර අයගේ මරණය කෑම කන්න බැරිව සිද්ධ වෙනවා. අනෙක් ඒවා ඔක්කොම තිබෙනවා. ඉර එළිය තිබෙනවා, ජලය තිබෙනවා, ඔක්සිජන් ලැබෙනවා, නමුත් ආහාර ගන්න බැහැ. තැන්නම් ආහාර දිරවන්න බැහැ. එහෙම සතියයි, දෙකයි, තුනයි; සති හතරක් යනකොට ඉවර වෙයි. දැන් බලන්න කාගෙවක් මෙහෙයවීමක් නැහැ, මේ භෞතික සම්පත්වල දායකත්වය නොලැබුණොත් - දායකත්වය කියල කිව්වේ ඒ ගොල්ලන් උදව් නොකොළොත් මේ ශරීරය ඉවරයි. එහෙම නම් ලෝකයේ අනෙකුත් රටවල්වල ජීවත් වන මනුෂ්‍යයන්ගේ පිළිගැනීම් සහ බෞද්ධයන්ගේ පිළිගැනීම් අතර මොන තරම් හොඳ පරතරයක් තිබෙනවාද? මේක අපේ බෞද්ධ පින්වතුන් තේරුම් ගන්න ඕනෑ දෙයක්. සමහර දෙනෙක් ලෙඩක් හැදුණාම කියන්නේ මේක දෙවියන් වහන්සේගේ කැමැත්ත කියලයි. දැන් එතකොට මේක බෞද්ධයන් හැටියට අපි පිළිගන්නා නිගමනයක් නොවෙයි. යම්කිසි කෙනකුගේ මරණය සිද්ධ වුණොත් ඒ ගැනත් කියන්නේ දෙවියන් වහන්සේගේ කැමැත්ත කියලයි. ඒකත් බෞද්ධයන් හැටියට අපි පිළිගන්නා දෙයක් නොවෙයි.

සමහර ආගම් අදහන අය අසනීපයක්, තුවාලයක් හැදුණාම බෙහෙත් කරන්නේ නැහැ. ඒගොල්ලන් දෙවියන් වහන්සේගේ කැමැත්තට අනුවම ඒක සුවපත් වෙනකම් බලාගෙන ඉන්නවා. නමුත් බෞද්ධයන් හැටියට අපි එහෙම නොවෙයි පිළිපදින්නේ; ඉගෙන ගෙන තිබෙන්නේ. අසනීප ලෙඩ රෝග හැදෙන්නේ, විෂබීජයක් නිසා, වෛරසයක් නිසා, ඒ වගේ මොකක් හෝ භෞතික හේතු සාධක මතයි. එහෙම නම් මේ විධියට අපේ පිළිගැනීම් අතර ලොකු වෙනසක්, වැදගත්කමක් තිබෙනවා. එහෙම නම් අපි කර්මය පිළිගන්නවා. කර්මය කියන්නේ මානසික ක්‍රියාවලිය. මනස විවිධ

ක්‍රමවලට අනුව ක්‍රියාත්මක වෙනවා. එකම හිත මේ ක්‍රම දෙකටම අනුව ක්‍රියාත්මක වෙනවා. එසේ නම් කර්මය හැටියට බුදුරාජණන් වහන්සේ පෙන්නුවේ මානසික ක්‍රියාවලියයි. ඒ මානසික ක්‍රියාවලිය මානසික ක්‍රියාවලියටම සීමා වන්නේ නැහැ; හිතටම සීමා වන්නේ නැහැ; ඊට සුදුසු වන විපාක ලබා දීමටත් ක්‍රියාත්මක වෙනවා. කර්ම විපාක ලබා දෙන්න පිටතින් කවුරුවත් නැහැ. කමම නියාමය, කර්මය නමැති න්‍යාය ධර්මයටම ඒක කරන්න පුළුවන්. අන්න අපේ පිළිගැනීම. නැවත උපදිනවා. ජීවත්ව සිටින කාලය තුළ මේ මනස කුසල කර්ම හා අකුසල කර්ම ගබඩා කර ගන්නවා; එකතු කර ගන්නවා. ඒවා එකතු කර ගැනීම නිසා ඊට සරිලන තැනක නැවත පදිංචි වෙනවා. ඒක තමයි පුනර්භවය යැයි කිව්වේ. ඒක අපි පිළිගන්නවා. ලෝකයේ සමහර අය මේ භවය මෙතැනින් ඉවරයි කියා හිතනවා; පිළිගන්නවා; ඒ ඇත්තන්ගේ ආගම්වලට අනුව. එකකොට පුනර්භවය ගැන ලෝකය පුරාම විශාල ආන්දෝලනයක් තිබෙනවා. බුදුරාජණන් වහන්සේ උගන්වන කර්ම සංකල්පය හා පුනර්භවය පිළිබඳව විශාල උනන්දුවක් තිබෙනවා මැන කාලයේ.

මේ කරුණු ටික මා සඳහන් කළේ බෞද්ධයන් හැටියට අප ලෝක ජනතාව අතර සිටින තැන නිවැරදිව සටහන් කර ගත යුතු නිසයි. ලෝක ජනතාව අතර අප ඉන්න තැන කොතැනද කියන එක අප විසින් තේරුම් ගත යුතු නිසයි. බොහෝ විට අපි විශේෂයෙන්ම ලංකාවේ ඉන්න අපි අපේ දේවල් අගය කරන්නේ නැති ගතියක් තිබෙනවා. අපේ තිබෙන වටිනාකම් අපට මතක නැහැ. අපේ තිබෙන වටිනාකම් අපි අනිකුත් රටවල් එක්කලා, ඒවායේ ශිෂ්ටාචාර සමඟ සන්සන්දනය කරලා බලා සමහරවිට අපේ තිබෙන දේවල් නොවටිනා දේවල් හැටියට කල්පනා කරනවා. ඒක බරපතල වැරද්දක්. ලෝකයේ තිබෙන අනිකුත් රටවල් තවම සත්‍යය හොයාගෙන යනවා. ඒගොල්ලන් අතට තවම සත්‍යය හසුවෙලා නැහැ. නමුත් බෞද්ධයන් ජීවත් වෙන්නේ, බෞද්ධ චින්තනය ගොඩනැගිලා තිබෙන්නේ, ලංකාවේ අත්තිම පිටිසර ඉන්න මනුෂ්‍යයාගේ චින්තනය පවා ගොඩනැගිලා තිබෙන්නේ විශ්වයේ පරම සත්‍යය හා සමඟයි. ඇත ගම්බද පළාතක ඉන්න වයසක ආච්චි කෙනෙක් සීයා කෙනෙක්; 'මේවා මේ ඉස්සර

කරපුවා. කරමේ කියා කී සැරයක් කියනවාද? ඒ හේතුඵල සම්බන්ධතාව හරියට විනිවිද දැකලා කියනවා නොවෙයි. නමුත් ඒ අම්මා හරි, ඒ තාත්තා හරි, ඒ ආච්චි හරි, ඒ සීයා හරි ඒ සිදුවීම් පිළිබඳව යම් අර්ථකථනයක් ඉදිරිපත් කරනවා; ඒක හරියටම හරි. 'ඉස්සර කාලයේ මගේ වෛරක්කාරයෙක්ද කොහේද?' කියා සමහරවිට කියනවා. පුනර්භවය පිළිබඳව කිසිම පර්යේෂණයක් කරපු කෙනෙක් නොවෙයි. නමුත් ඒ කථාව හරියටම හරි. 'මෙයා නම් කවදාහරි මගේ දේවදත්තයා තමයි වෙන්න හදන්නේ.' ඇත ගම්බද පළාත්වල මේ වාගේ ව්‍යවහාර තිබෙනවා. සමහර විට මළපොතේ අකුරක්වත් දන්නේ නැහැ. අන්න ඒවා නො දැනගත්තාට කථා කරන්නේ විශ්වයේ පරම සත්‍යය විවරණය කරන වචන ආශ්‍රය කරගෙනයි.

ඒ වාගේම හද්දා පිටිසර, ඇත ගම්බද පළාත්වල අය පුණුන් දිවා ලෝක ගැන, සතර අපාය ගැන කථා කරනවා. තිවණ ගැන කථා කරනවා. මේක ගමට, පිටිසරට වචනයක් විතරක් වෙන්න පුළුවන්. නමුත් ඒ වචනය හා සමඟ බැඳී පවතින අර්ථය විශ්වයේ පරම සත්‍යය හා බැඳී පවතින අර්ථයක්. එහෙම නම් බුදුපියාණන් වහන්සේගේ ධර්මය නොගිය රටවල අය ඒ වගේ ව්‍යවහාර ඉදිරිපත් කරයිද? කවදාවත් නැහැ. එහෙම නම් පින්වතුනි, මේ කරුණු ටික මා සඳහන් කළේ අප ලෝක ජනතාව අතර කෙබඳු චිත්තනයක් දරනවාද? කෙබඳු තැනක් ඒ ජනතාව අතර අපට තිබෙනවාද කියන එක තේරුම් ගන්නයි.

මා අද මාතෘකා වශයෙන් ප්‍රකාශ කළේ තථාගතයන් වහන්සේ ඉදිරිපත් කළ ඉතාම වැදගත් අදහස් කිපයක් ඇතුළත් ප්‍රකාශයක්. අදහස්වලින් ලෝකය නඟාසිටුවන්න පුළුවනි. අදහස්වලින් ලෝකය වට්ටවන්න පුළුවනි. බුදුරජාණන් වහන්සේ කළේ ලෝකය නඟා සිටුවන අදහස් ලෝකයට ඉදිරිපත් කිරීමයි. ලෝකය නඟා සිටුවන්නට, මනුෂ්‍යයන්ගේ ආධ්‍යාත්මය නඟා සිටුවන්නට, මිනිස් වටිනාකම් නඟා සිටුවන්නට වුවමනා කරන අදහස් ඉදිරිපත් කිරීමයි කළේ. අදහසක ඒ තරම් බරපතල වටිනාකමක් තිබෙනවා. අදහසක ඒ තරම් වටිනා පැතුරුණු බවක් තිබෙනවා. එහෙම නම්

තථාගතයන් වහන්සේ අපට පෙන්නලා දෙනවා, කරුණු කීපයක්. බලන්න ඒ කරුණු අපේ ජීවිතය නඟා සිටුවන්න කොච්චර වටිනාවාද කියන එක. උන්වහන්සේ අපට පෙන්වනවා: කම්මැලි වන්න එපා, උදාසීන වෙන්න එපා, වීර්යය ඇති කර ගන්න, උත්සාහය උනන්දුව ඇති කර ගන්න, තමා තුළ තිබෙන අධිෂ්ඨානය, වීර්යය, උනන්දුව වට්ටගන්න එපා, දුර්වල කරගන්න එපා, හොඳ අරමුණක් හිතේ කියාගෙන ඒ අරමුණ දක්වා ගමන් කිරීමට උද්යෝගයෙන්, නොපසුබට වීර්යයෙන් වැඩ කරන්නාය කියා. ‘උට්ඨාන වතෝ’ කියා කිව්වේ ඒකයි. නඟා සිටුවන ලද වීර්යය: ඒක වැටුණු වීර්යයක් එහෙම නොවෙයි, ක්‍රියාවිරහිත වීර්යයක් නොවෙයි, නඟාසිටුවන ලද වීර්යයක්. බලන්න කොච්චර වටිනා අදහසක්ද? සමහරවිට අපේ ජීවිතයට බලපාන ප්‍රශ්න දිහා බලනකොට අපි මතසිත් හරියට වැටෙනවා. සමහරවිට විභාගවලට ලියන ළමයි බලාපොරොත්තු වන ප්‍රතිඵල නොලැබුණොත් මතසිත් වැටෙනවා. මතසිත් දුර්වල වෙනවා. ඒ වාගේම වෙනත් වෙනත් ආකාරයෙන් තමන්ට අභියෝග, ප්‍රශ්න, ගැටළු, බාධා ඉදිරිපත් වෙනකොට ඒ ඒ තැනැත්තා ඒ ප්‍රශ්න ඉදිරියේ දුර්වලයෙකු බවට පත් වෙන්න හදනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒක අනුමත කළේ නැහැ. ප්‍රශ්න බාධා, ගැටළු, වැටීම් ඉදිරියේ නැඟී සිටින්න කියන එකයි වදාළේ. ප්‍රශ්න කියන ඒවා, ගැටළු කියන ඒවා, බාධා කියන ඒවා ලෝකයේ හැම තැනකම එදා සිට අද වනතුරු තිබෙනවා. ඒවා කවදාවත් ඉවර වෙලා නැහැ. ඒ නිසා ඒවායින් කම්පා වෙන්නේ නැතිව නඟා සිටුවන ලද වීර්යයයෙන් කටයුතු ආරම්භ කරන්න කියනවා. ‘උට්ඨාන වතෝ’ කියන්නේ ඒකයි.

රිළඟට ‘සති මතෝ’ ‘සති මතෝ’ කියලා කියන්නේ සිහි කල්පනාවෙන් වැඩ කරන්න කියන එකයි. දැන් මා කලින් සඳහන් කළා අපි වැඩ කළාට සමහර වෙලාවට සිහි කල්පනාව නැහැයි කියා. ඇත්ත තමයි, කල්පනා කර බලන්න, සතිය, සිහිය නැතිව තමයි අපි කරන වැඩ හුඟක් කරන්නේ. පනාව ඔළුවේ ගහගෙන පනාව හොයන අවස්ථා තිබෙනවා. ඔර්ලෝසුව අතේ බැඳගෙන ඔර්ලෝසුව හොයන අවස්ථා තිබෙනවා. සපත්තු, සෙරෙප්පු දමාගෙන ඒක හොයන අවස්ථා තිබෙනවා. අල්මාරියේ තියන්නට

ගිය දේ අමතක වෙලා ශීතකරණය ඇතුළේ තබනවා. ශීතකරණය ඇතුළේ නියන්නට ඕනෑ කරන දෙය අමතක වෙලා ලාවිටුවේ දමනවා, එහෙම තැන්තම් අල්මාරියේ දමනවා. එහෙම දේවල් වෙනවා. 'සති මතො', සිහිය, මානසික අවිදි බව භාවිතාවට ගන්නේ නැහැ. ඒ නිසා මතක නැහැ. ගෙදර දොර වැඩ නිසා, වැඩ කටයුතු අධික නිසා මේ වගේ විපර්යාස හුඟක් සිදු වෙනවා. සමහර වෙලාවට එකම එළවළුවට දෙපාරක් ළුණු දමනවා. සමහර වෙලාවට ළුණු දමන්නෙම නැහැ. එහෙම තිබෙනවා. කලින් ළුණු දැමීමේ සිහි කල්පනාවෙන් නොවෙයි, ඒක නිසා ඒක හිතේ වාර්තා වෙලා නැහැ. ඒ නිසා දෙවැනි වතාවටත් ළුණු දමනවා. හිත වෙන අතක. එහෙම තම් සතිය කියන එක අපේ එදිනෙදා කටයුතු විධිමත් කිරීමට යොදා ගන්න පුළුවන්. ඒ විතරක් නොවෙයි, සතිය හරියට භාවිතා කළොත් ඒ පුද්ගලයා නිවනින් සැනසීම ලබන්නත් ඉඩ තිබෙනවා. ඒ තරම් ප්‍රබල ධර්මතාවයක් සතිය කියා කියන්නේ. කෙසේ නමුත් එදිනෙදා කටයුතු කිරීමේදී සතිය භාවිතා කිරීම ඉතා ම වැදගත්. එකකොට සෙරෙප්පු දෙක තිබ්බ තැන මතකයි; පෑන පෑන්සල තිබ්බ තැන මතකයි; පොත් ටික තිබ්බ තැන මතකයි; ඔක්කොම මතකයි. එකක්වත් අමතක වෙන්නේ නැහැ.

මම මතකයි ඉස්සර අපේ ගම්බද පළාතක මාළු මරණ මනුස්සයෙක් මාළු මරන්නට ගිහින් පුපුරණ දෙයක් පත්තු කර ගහට දමන්න ලෑස්ති කළා මාළු මරන්න. ඒ මනුස්සයා මොකද කළේ? ගිහි පෙට්ටිය ගහට දමලා, අර පත්තු වෙන එක අතේ නියාගත්තා. අන්න සිහිය. පත්තු වෙන එක අතේ නියාගත්තාම මොකද වෙන්නේ? පත්තුම තමයි. පත්තු බදින්න වෙනවා, ඊළඟට. ඒක තමයි වුණේ. කරන්න යන වැඩය ගැන දැනීමක් අවබෝධයක් නැහැ. අවබෝධයක් දැනීමක් තිබෙනවා; සතිය නැති වුණාම ඒවා ඔක්කෝම නැති වෙලා යනවා. එහෙම තම් සතිය කියල කියන්නේ බොහොම ප්‍රබල ධර්මතාවක්. ඊළඟට පොඩ්ඩක් ගැඹුරු පැත්තට හැරිල බැලුවොත් තමාගේ සිතේ පහළ වන සිතුවිලි හඳුනාගෙන ක්‍රියා කිරීමේ හැකියාව. මම මේ කථා කරන්නේ මහා ලොකු තණ්හාවකින් තේද? මේක කොච්චර තරකද? මේ ගෙදර ප්‍රශ්නයක් ගැන, සහෝදරයන්ගේ ප්‍රශ්නයක් ගැන මම මේ කථා කරන්නේ

මහා තණ්හාවකින් තේද? ඇයි මම ගැන විතරක් මම හිතන්නේ? කියල තමන්ට කල්පනා වේවි සනිය ඉස්මතු වුණොත්. එහෙම නැත්නම් සහෝදරකම් ඔක්කෝම මකාගන, තණ්හාව ගුරුවරයා හැටියට තබාගෙන තමාගේ වාසියට පමණක් කපා කරාවි. ඒ නිසා සිත තුළ පහළවන සිතුවිලි පිළිබඳව අවදිමත් බව, තණ්හාව හැටියට හඳුනා ගෙන ක්‍රියා කිරීමේ හැකියාව. ඊළඟට ද්වේෂය, තරඟා. මම මේ කා එක්කද හිතේ ද්වේෂයක් ඇති කර ගෙන ඉන්නේ. අම්ම එක්ක තේද මම මේ තරඟක් ඇති කර ගෙන ඉන්නේ? අයිය එක්ක තේද? මම මේ තරඟක් ඇති කරගෙන වෛරයක් ඇති කර ගෙන ඉන්නේ. අක්ක එක්ක තේද? නංගි එක්ක තේද? මල්ලි එක්ක තේද මම මේ මහා වෛරයක් හදාගෙන ඉන්නේ? ගුරුවරයා එක්ක තේද මම මේ වෛරයක් හදාගෙන ඉන්නේ? මේ වෛරය, තරඟ, ක්‍රෝධය කවදාවත් මගේ යහපතට ඉදිරිපත් වන එකක් නැහැ. මොකද? වෛරය කියන්නේ අපේ යහපත වෙනුවෙන් ක්‍රියාත්මක වෙන දෙයක් නොවෙයි. වෛරය කියන්නේ මගේ හානියට විපත්තියට ඉස්සරහට එන එකක්. අන්න එහෙම හිතන්න පුළුවන්කම තිබෙන්නේ සනිය තිබුණොත් පමණයි. එහෙම නැතිනම් බැහැ. තමාගේ සිතුවිලි හඳුනාගෙන ක්‍රියා කිරීමේ හැකියාව ලෝකයේ බොහෝ දෙනා සියයට අනූ නවයයි දශම නමයහමාරක්ම - වැඩ කරන්නේ සිතුවිලිවල වහලුන් හැටියට මිසක් සිතුවිලි දැන හඳුනාගෙන, සිතුවිලි තෝරා බේරාගෙන නොවෙයි. එන සිතුවිලිවලට අනුව අමු අමුවේ එහෙම වැඩ කරනවා. මේ හිතේ පහළ වන සිතුවිලි ඒ තරම් හොඳ ඒවා නොවෙයි පින්වතුනි. හරියට වෙළෙඳ පොලේ තිබෙන එළවළු වගෙයි. පළතුරු වගෙයි. සමහර ඒවාට විෂ බෙහෙත් ගහලා. සමහර ඒවාට මහා නපුරු බෙහෙත් එකතු කරලයි තිබෙන්නේ කෝරලා, බේරලා පරිස්සමින් ගන්න ඕනෑ.

සිතේ සිතුවිලි අපට හඳුන්වා දෙන්න පිටින් කවුරුවත් නැහැ. කන්නාඬිය ළඟට ගිහින් බැලුවාය කියා හිතේ සිතුවිලි පෙනෙන්නේ නැහැ. ඇස් දෙකට කන්නාඬියක් දමාගෙන බැලුවාය කියා ඒත් සිතුවිලි පෙනෙන්නේ නැහැ. එහෙම නම් තමා විසින්ම තමාගේ සිතුවිලි තෝරා බේරා ගත යුතුයි. අපට නායකත්වය දෙන්නේ අපේ සිතුවිලි. ඒ වුණාට මේ හිත අපට දිරව්ව ලණු පවා දෙන බව මතක

තබා ගන්නට ඕනෑ. ලෝක ජනතාව අතර උදාර ශ්‍රේෂ්ඨ ජනතාව ඇස් දෙක පියාගෙන හෙමිහිට පැත්තකින් තැබීමේ විපාක වශයෙන් අද වන විට ලෝක ජනතාව අතර වැඩියෙන්ම දිවි හානි කරගන්නා පිරිස ඉන්නේ ලංකාවේ. ඒ තත්ත්වයට, අංක එකට අපි ඇවිත් තිබෙනවා. දිවි හානි කරගන්නේ කොහොමද? සිතුවිලිවලට වහල්වීම නිසයි. යුද්ධයෙන් මිනිසුන් 50 ක් මැරෙනවිට නිකම් මිනිසුන් 70 ක් මැරෙනවා යයි කියා ගණන් බලා තිබෙනවා. වහ බිලා, දිවි නසා ගැනීම, එහෙම නම් ශ්‍රේෂ්ඨ දර්ශනයක පිළිසරණ කිබෙද්දීත් ධර්මය අමතක කිරීම නිසා, ධර්මයට අවශ්‍ය ගරු බුහුමන් නොදැක්වීම නිසා, ධර්මය ලඝුකොට සැලකීම නිසා මේ රටේ ජනතාවට ලැබිය යුතු ප්‍රති ලාභ එකක්වත් නොලැබී ගිහිත් තිබෙනවා. ධර්මය අල්මාරිවල තිබෙන පොත්පත්වල තිබුණාය කියල හරියන්නේ නෑහැ. ඒකට අවශ්‍ය කරන ගරුබුහුමන් දක්වන්න ඕනෑ. අහන්න ඕනෑ: විමසන්න ඕනෑ, සාකච්ඡා කරන්න ඕනෑ. ධර්මය පිළිගන්න ඕනෑ.

එහෙම නම් දිවි නසා ගැනීම කෙරෙන්නේ මනසට වහල් වීම නිසයි ගිත්දර කියාගනිත්, ගිත්දර කියාගනිත් කියල කියන්නේ හිතයි. ගිත්දර කියාගන්නය කියා අපට උපදෙස් දෙන්නේ අපේ හිතයි. බෙල්ලේ වැළ ලාගන්නය කියා උපදෙස් දෙන්නේ හිතයි. දෙවියන් වහන්සේ එහෙම නොවෙයි, විෂ්ණු, කතරගම ආදී දෙව්වරුනුත් නොවෙයි. මේක කරගනිත් කියා හිත කියනවා. කෝවිචියට පනින්න, කෝවිචියට පනින්න කියා හිත කියනවා. තමුත් 'සතිමකෝ' යම් කෙනෙකුට සිහියෙන් ක්‍රියා කරන්න පුළුවන් නම් සිතුවිලි හඳුනාගෙන, තෝරා බේරාගෙන ක්‍රියා කරන්න පුළුවන් නම් ඒ ව්‍යසනය සිද්ධ වෙන්නේ නෑහැ. එහෙම නම් ඉතා වැදගත් ඉගැන්වීමක් 'සතිමකෝ' කියන එකෙන් අපට ඉගැන්වෙනවා. 'උට්ඨාන වතො සති මකො සුවිකම්මස්ස නිසම්මකාරිනො' 'සුවි කම්මස්ස' කිව්වේ යහපත් ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත වීමයි. තෝරා බේරාගෙන යහපතෙහි හැසිරීමයි. නිසම්ම කාරිනො විමසා බලා ක්‍රියා කිරීම. මොනවාද විමසා බලන්නේ. මේ ක්‍රියාවට අනාගතයේදී ලැබෙන ප්‍රතිඵල මොනවාද කියා විමසා බලා ක්‍රියා කරනවා. නිකම්ම ක්‍රියා කරන්න එපා කියනවා. මොනවාද ලැබෙන ප්‍රතිඵල

කියා විමසා බලන්න කියනවා. අපි එහෙම නොවෙයිනේ. ප්‍රතිඵල ගැන බලන්නේ නැතිව ඔහේ කරගෙන යනවා. ඉතින් අත්තිමේදී අපි දුක් වෙනවා. එහෙම නම් අනාගත ප්‍රතිඵල තමයි විමසන්න තිබෙන්නේ. මොනවද මොනවද වෙන්න පුළුවන් නේ? ඉතින් ඒ අනුව කල්පනා කර බලනකොට අපි ඉතාම දුර්වල තැනක ඉන්න පිරිසක් කියලා කිව්වට කමක් නැහැ. කාලයේ තිබෙන වටිනාකම බුදුරජාණන් වහන්සේ අපට පෙන්වනවා. කාලය ඉතාම වටිනා දෙයක් හැටියට පෙන්වනවා. ඉක්මනින් මේ කාලයෙන් වැඩ ගන්නය කියනවා. දැන් අපි හුඟ දෙනෙක් කරන්නේ කාලයෙන් වැඩ ගැනීම කෙසේ වෙතත් දෙන්නෙක් එකතු වෙලා බෝලයකට ගහන හැටි පැය 24 ක්, පැය 48 ක්, සතියක් ඔහේ බලාගෙන ඉන්නවා. එදාට සමහර වෙලාවට උයන්නෙක් නැහැ. කඩෙන් මොනවා හරි පාන් රොඩ්ඩක් ගෙනල්ලා කාලා, ටී. ඩී. එක දිහා ඔහේ බලාගෙන ඉන්නවා. අපි ඒ තරම් ඒකට යට වෙලා.

අනෙක් පැත්තෙන් ලංකාව ආහාර අහේනියකට මුහුණ පානවාය කියා වගා සංග්‍රාමයකුත් පටන් ගෙන තිබෙනවා. ලක්ෂ ගණන් මහජනයා තමන්ට නියමිත කාලය මේ විධියට වාෂ්ප කරමින් ඉන්නකොට වගා වෙයිද කියන එකයි ප්‍රශ්නය වී තිබෙන්නේ? ලක්ෂ ගණන් මහජනයා, කන්කෝරුවල වැඩ කරන අය, රෝහල්වල වැඩ කරන අය, ගෙවල්වල නිකම් ඉන්න අය, හැමෝගෙම කනේ එක්කෝ ගුවන් විදුලි යන්ත්‍රයක්, නැත්නම් ඇහේ රූපවාහිනියක්. වගා වෙයිද කියන එකයි ප්‍රශ්නය. රටක් සංවර්ධනය වෙන්නේ, පවුලක් සංවර්ධනය වෙන්නේ කාලයෙන් වැඩ ගත්ත තරමටයි. කෙසේ නමුත් අපි ඉන්නේ ඔකැනයි. එහෙම නම් අනාගත ප්‍රතිඵල ගැන විමසා බලා නොවෙයි අපි වැඩ කරන්නේ, ඒ ඒ වෙලාවට ගැලපෙන දෙයක් ඔහේ කරනවා. එහෙම නම් අනාගත ප්‍රතිඵල ගැන විමසා බලන්නය කියනවා. මේ වාගේ දේවල් මම වැඩිපුර කන්න ගියොත් මට සීනි අමාරුව හැදෙයි. මට ප්‍රේෂර් එක හැදෙයි, හෘදය රෝගියෙක් වෙයි. ඒවා ගැන විමසා බලන්නය කියනවා. මස් මාංශ කනකොට, බිත්තර කනකොට මම මේ වාගේ ලෙඩෙක් වෙයි කියා විමසා බලන්නය කියනවා. ක්‍රියාව පමණක් නොවෙයි, ක්‍රියාවට අනාගතයේදී ලැබෙන ප්‍රතිඵල ගැන

සැලකිලිමත් වෙන්නය කියනවා. හරි වැදගත් ඉගැන්වීමක්. මුළු රටටම මේ ඉගැන්වීම් වටිනවා. රටකට වටින්නේ කොහොමද? පොල්ගස් නිබෙන ඒවා කප කපා ගෙවල් හදනවා. වෙන්දේසි කරනවා. අනාගත ප්‍රතිඵල බොහොම හොඳයි. ඉතින් මැව් එකෙන් දිනුවාම ලංකාව දිනුවා යයි කියනවා. ලංකාව දින්නනේ කොහේද පින්වතුනි ලංකාව පරාදයි. කුඹුරු ගොවිතැන් මොකවත් කෙරෙන්නේ නැහැ. කුඹුරු වේලිලා ගිහිල්ලා. නිබෙන පොල්ගසුත් කප කපා යනවා. මත්කුඩු, මත් ද්‍රව්‍ය වලින් ලංකාව වැසීගෙන යනවා. ලංකා ව දිනුම් කියල කියන්නේ කොහොමද? ලජ්ජා බිය ඇති කෙනෙකුට, බස් එකක යන්න බැහැ, පාරක යන්න බැහැ. ලංකාව දිනුම් කියල කියන්නේ කොහොමද? පාසල් දරුවන්ගේ මානසික තත්වය බෙහෙවින්ම දුර්වල වෙගන යනවා. පාසල් දරුවන්ගේ සිත් අවාසනාවන්ත තත්වයකට, අවාසනාවන්ත අගාධයකට වැටීගෙන එනවා. ඉතින් ලංකාව දිනුම් කියල කියන්නේ කොහොමද? ඊළඟට වෙළෙඳ පොළකට ගිහින් අපට ගැලපෙන දෙයක් ගන්න නැහැ. ගන්න හැම එළවළුවකම, පළතුරකම වස විය එකතු වෙලා. ලංකා ව දිනුම්ද? මේකද දිනුම් කියල කියන්නේ?

ඒ නිසා අප බොරුවෙන් රවට්ටාගෙන සතුටු වෙන්න කැමති පිරිසක් හැටියටයි. පෙනෙන්නේ. එහෙම නම් නිසමකාරී ගුණය, විමසා බලා ක්‍රියා කිරීම, අනාගතයේදී සිදුවිය හැකි දේ ගැන විමසා බලා ක්‍රියා කිරීමේ ගුණය ඇති කර ගත යුතුයි. ඊළඟට 'සඤ්ඤාසංච ධම්ම ජීවිතො' 'සඤ්ඤා භාවය, දැමුණු බව, හික්මුණු බව, වැඩිහිටියන් ඉදිරියේ, ගරු කළ යුත්තන් ඉදිරියේ දැමුණු බව, හික්මුණු බව හරිම අවශ්‍ය දෙයක්. ජීවිතයේ ලස්සන නිබෙන්ගේ එව්ටයි. දැමුණු බව, හික්මුණු බව බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉතා අගය කොට පෙන්නා වදාළා. 'ධම්ම ජීවිතො' - ධාර්මිකව ජිවත්වීම. දැනුම්ව ජිවත් වීම. මේ සියල්ල තුළ ඉතා වටිනා මනුෂ්‍යයකු සැලසුම් වෙනවා. ඒ මනුෂ්‍යයන්ගෙන් පිරුණු ගම් බොහොම හොඳ ගමක් වෙනවා, ඒ මනුෂ්‍යයන්ගෙන් පිරුණු රට බොහොම හොඳ රටක් වෙනවා. ඒ නිසා මේ මිනිස් වටිනාකම පොෂණය කර ගැනීමට, දියුණු කර ගැනීමට බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය හැර

වෙනත් පිළිසරණක් අපට නැහැ. එහෙම නම් අපි ඥානවන්තව කල්පනා කර බැලුවොත් මේ කරුණු අපට කොච්චර අත්‍යවශ්‍ය වෙනවාද කියල හිතන්නට ඕනෑ. එමනිසා මේ කරුණු සියල්ලම අරගෙන බෞද්ධ ජීවිතය වඩා හොඳ කළමනාකාරිත්වයකට හසු කර ගැනීමට කටාගතයාණන් වහන්සේ විසින් පෙන්නා වදාළ මේ කරුණු සමුදාය අපේ සිත් තුළ තැන්පත් කරගෙන ජීවිත වාසනාවන්ත කරගෙන අවසානයේ උතුම් වූ නිවැණිත් සැනසීම ලබමු කියා සාදු කියා ප්‍රාර්ථනා කර ගන්න.

පාරිභාෂික වචන මාලාව

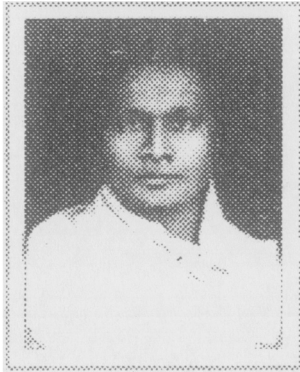
- i. සහ සම්බන්ධය - එකට බද්ධව පැවතීම, එකට එක්වීම
- ii. සමතුලිත - සමබරතාවය, එක හා සමාන
- iii. ආධ්‍යාත්මික - සිතෙහි අභ්‍යන්තරය - සිතෙහි ඇතුළත
- iv. මූල්‍යමය - මුදල්
- v. විරස්ථාපි - අඛණ්ඩ, ස්ථාවර
- vi. විස්තීර්ණ - නොයෙක් ආකාරයේ, කොටස් රාශියකින් අණුන
- vii. සංරචකයන් - කොටස්, ඒකක, කැබලි
- viii. ආශ්වර්යජනක - පුදුම සහගත
- ix. මානසිකත්වය - සිතෙහි බල පවත්වන තත්වය
- x. ඤාණාන්විත - නැණවත්
- xi. බාහිර ආටෝපය - පිටත පෙනුම
- xii. ආකර්ෂණය - සිත් ඇද ගනු ලැබීම, සිත් ගන්නා සුඵ
- xiii. අවදිබව - පිබිදීම, නැගිටීම
- xiv. ජනිත - උපදින, පැණනගින
- xv. නිතරන්තරයන් - නිතරම
- xvi. ප්‍රාඥයන් - නැණවතුන්, බුද්ධිමතුන්
- xvii. විමර්ශනාත්මක - සොයා බැලීම
- xviii. විශ්ලේෂණ - එකිනෙක කරුණු සලකා බැලීම, විග්‍රහය
- xix. යථාර්ථය - බලපවත්වන නියම තත්වය, පිළිවෙල
- xx. වෛතසික පාරිශුද්ධිය - සිතෙහි පිරිසිදු බව
- xxi. අවතීර්ණ - පිවිසීම, ඇතුළුවීම
- xxii. අන්‍යෝන්‍ය - එකිනෙකා අතර
- xxiii. සහයෝගතා පිළිවෙත - එකමුතු පිළිවෙල, ක්‍රමය
- xxiv. අඛණ්ඩ - නොකැඩී, එකිනෙක සම්බන්ධ

සංස්කාරකවරු

පූජ්‍ය ශාස්ත්‍රවේදී කුඹුක්ඛුවේ පඤ්ඤානිත්ති හිමි
පූජ්‍ය ගෞරව ශාස්ත්‍රවේදී මල්ලල්ලේ මේධානන්ද හිමි
විශ්‍රාමලත් අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ කුමාරදාස හෙට්ටිආරච්චි මහතා
සිරිවිමල මුතුකුමාරණ මහතා
ආචාර්ය ඩී. එච්. කේ. පෙරේරා මහතා
බුද්ධදාස වික්‍රමසිංහ මහතා
පියසේන මල්ලිකාරච්චි මහතා

විහාරස්ථ ග්‍රන්ථකරන කමිටුව

- ★ කුඹුක්වැවේ පඤ්ඤා කිත්ති හිමි
- ★ මල් උල්ලේ මේධානන්ද හිමි
- ★ කුමාරදස හෙට්ටිආරච්චි මයා (ගරු සභාපති)
- ★ එස්. මුතුකුමාරණ මයා (ගරු ලේකම්)
- ★ බුද්ධදස වික්‍රමසිංහ මයා (ගරු භාණ්ඩාගාරික)
- ★ එස්. දම්මුල්ල මයා
- ★ පියසේන මල්ලිකාරච්චි මයා
- ★ ඩී. ඕ. අස්සල ආරච්චි මයා
- ★ ගුනපාල මයා
- ★ ආචාර්ය එල්. කේ. පී. පෙරේරා මයා

1948 පෙබරවාරි 04 වන, නිදහස් දින අරඹන ලද දකුණු කලංගම, තලවතුගොඩ ශ්‍රී බෞද්ධාරාම විහාරස්ථානයට පුරා වසර පනහක් දැනට සම්පූර්ණ වී තිබීම දෙවෝපගත වැදගත් සිද්ධියකි. එය නිමිතිකොට ස්වර්ණ ජයන්තිය සැමරීම සඳහා විශේෂ පින්කම් මාලාවක් පැවැත්වීම හා විහාර සංවර්ධන කටයුතුවල ඉතිරි වැඩ අවසන් කිරීම විහාරාධිපති, ශාස්ත්‍රවේදී පූජ්‍ය තලවතුගොඩ සිරිරත්න හිමියන් ප්‍රධාන දායක සභාවෙහි අරමුණ හා අධිෂ්ඨානයයි. මෙකී සඳ් ව්‍යාපාරයෙහි සාර්ථකභාවය ආරම්භක විහාරාධිපති පූජ්‍ය කතෝල උපතිස්ස හිමියන්ට

කරනු ලබන උපහාරයක්ද වනු ඇත. මෙම ධර්ම දේශනා ශ්‍රත්ථය පිළියෙළ කරනු ලැබුයේ සියළු සැදැහැවතුන්ගේ දායකත්වයෙන් පවත්වනු ලබන මෙකී ස්වර්ණ ජයන්ති උළෙලෙහි සිහිවටනයක් වශයෙනි.

පසුගිය දශකය තුළ විහාර ස්ථානය ලද දියුණුව තුළින් විහාරාධිපති සිරිරත්න හිමියන්ගේ කැපවීම, ආදර්ශය හා සත්‍යවාදී බව වැනි විශිෂ්ට නායකත්ව ගති ලක්ෂණ පිළිබිඹු වේ. ගැටළුමය වේදනාකර ප්‍රශ්න වලින් වෙළී, අසරණව, දිනෙන් දිනම පිරිහීමේ ප්‍රපාතය කරා ඇද වැටෙමින් පවතින බැව් පෙනෙන වර්තමාන සමාජයට තම විහාරස්ථානය කේන්ද්‍ර කොටගත් සුවිශේෂී වැඩපිළිවෙළක් මගින් ශාන්තිය උදාකරදීම උත්වහන්සේගේ පරම අධිෂ්ඨානය හා පවිත්‍ර චේතනාවයි. ශාන්ති නායක බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රේෂ්ඨ ධර්මයට අනුරූපීව යහපත් ආකල්ප, සමාජ අගයන්, සාරධර්ම හා සදාචාරය ගොඩනගාලීමට මෙම නිර්මාණශීලී විධිමත් ආගමික වැඩපිළිවෙළ හේතුවනවාට සැකයක් නැත. කාලෝචිත ධර්ම දේශකයෙක්, විනයධර හික්මුවක් මෙන්ම ප්‍රතිභාපූර්ණ දක්ෂ ගුරුවරයෙක් ලෙසද ප්‍රසිද්ධියක් උසුලන උත්වහන්සේගේ මෙම උතුම් ශාසනික වැඩ පිළිවෙළට ඉතා සිහිත්ම අනුග්‍රහය දැක්වීම සැදැහවත් බෞද්ධයින්ගේ පරම යුතුකමකි.

කුමාරදාස හෙට්ටිආරච්චි

විශ්‍රාමලත්

අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ

ශ්‍රී ලංකා ධර්ම චක්‍ර ළමා පදනම

අත්හළ, අසරණ, අනාට්‍රි ලමයින් සියලු දෙනාටම කෙසේ වෙතත් සුළු පිරිසකට හෝ රැකවරණය ලබාදීමේ කාරුණික, පින්බර හැඟීමෙන්, තායිවානයේ ප්‍රධාන සංඝනායක ත්‍රිපිටකවේදී බෝදාගම වන්දිම නාතිමියන් විසින් ඛණ්ඩාරගම, විදාගම අක්කර 13 ක පමණ නිසංසල, රමණීය බිම් පියසෙක ධර්ම චක්‍ර ළමා පදනම ඇරැඹිණි. මෙම ළමා නිවාසය ප්‍රධාන කොට දැනට කෝට් දෙකකට ආසන්න මිල මුදල් වැය කොට ගොඩනැගිලි සංකීර්ණයක් ඉදිවී ඇත. මෙහි ලමයින් 100 කට පමණ පහසුකම් සහිතව පිටත් වීමට ළමා නේවාසිකාගාරයක්, කෑම ශාලාවක්, පුස්තකාලයක්, කියවීම් ශාලාවක්, මුළුතැන්ගෙයක් හා ශ්‍රවණාගාරයක් ද බොදු සිත් සතන් පනන් කරවන බුරුමයේ සිට වැඩම වූ ශ්‍රී ලංකාවේ දී අභිගය දුර්ලභව දිවිය හැකි කිරිගරුඬ සමාධි බුදු පිළිම වහන්සේ සහිත රමණීය බුදු මැදුරක් සහ පරිපාලන ඒකකයන්ද ගොඩනගා ඇත.

පුණ්‍යායතනයක් ලෙස පාර්ලිමේන්තු පනතකින් සංස්ථාගත කරන ලද, ධර්ම චක්‍ර ළමා පදනම යටතේ පාලනය වන පරිවාස හා ළමා රක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි ළමා නිවාසයක් වන මෙහි පළමු අදියර උදෙසා පිළිසරණ විය යුතු පිරිමි ලමයින් 50 ක් පමණ නේවාසික වීමට කටයුතු යොදා ඇති අතර පියවරින් පියවර ඉදිරියේදී ලමයින් 100 දක්වා බඳවා ගැනීමට අදහස් කර තිබේ. මෙම දරුවන්ගේ ආහාරපාන, ඇඳුම්, පැළඳුම්, සෞඛ්‍ය, ක්‍රීඩා හා සෞන්දර්ය කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය සියලු පහසුකම් ආයතනය විසින් සපයා දී ඇත. ලමයින් පිළිබඳ සැබෑ සෙනෙසින් හා සුරක්ෂිතව කටයුතු කළ හැකි අධීක්ෂණ මට්ටමේ උපදේශක මණ්ඩලයක් හා කාර්ය මණ්ඩලයක් මගින් ආයතනික වැඩසටහන් දෛනිකව ක්‍රියාත්මක කෙරේ.

පාසල් යන වයසේ පසුවන ලමයින් සියලු දෙනාම විධිමත් පාසල් අධ්‍යාපනයේ නියැලී සිටින අතර ඔවුන්ගේ දක්ෂතාව අනුව අනාගතයේදී වෘත්තීය පුහුණුවීම් ලබාදීමට හා උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා යොමු කිරීමෙනුත්, පසුභාර වැඩසටහන් වලින් අතිමි සම්පත් පිළිබඳ පසුතැවිලි වීමට ඉඩ නොතබා උරුම සම්පතින් පුනර්ජීවනය ලබා රටට දැයට වැඩදායක දායාව, අනුකම්පාව අගයන ගුණගරුක විනිත පුරවැසියන් පිරිසක් බිහි කරලීම ආයතනයේ අපේක්ෂාවයි.

ශ්‍රී ලංකා ධර්ම චක්‍ර ප්‍රමා පදනමේ පරමාර්ථ

- ◆ ශ්‍රී ලංකාවේ වරප්‍රසාද අඩු ළමයින්ගේ සමාජීය, අධ්‍යාපනික හා සංස්කෘතික වර්ධනය උදෙසා කටයුතු කිරීම.
- ◆ විශේෂයෙන්ම දිළිඳු, අනාථ සහ රෝගී තැනැත්තන්ට සහන, පෝෂණාහාර, ඇඳුම් පැළඳුම් හා නිවාස සැපයීම.
- ◆ සාමාන්‍ය ජනතාවගේ ගාරීරික, ආධ්‍යාත්මික සහ සමාජ සුභ සාධනය වැඩි දියුණු කිරීම.
- ◆ සංස්ථාවේ පරමාර්ථ ඉටුකර ගැනීමේ කාර්යය සඳහා කෙළින්ම හෝ වෙනත් සංවිධාන සමග සහයෝගිතාවයෙන් ආයතන පිහිටුවා පවත්වා ගෙන යාම.
- ◆ සංස්ථාවේ පරමාර්ථ හා සමාන පරමාර්ථ දරන, ශ්‍රී ලංකාවේ හෝ විදේශ රටවල පිහිටි වෙනත් ආයතන සමග සම්බන්ධතා පවත්වාගෙන යාම.
- ◆ ජාතින් අතර සමගිය, ජාත්‍යන්තර මිත්‍රත්වය හා අවබෝධය නංවාලීම. ප්‍රචර්ධනය කිරීම හා දිරි ගැන්වීම හා තරුණ තරුණියන් අතර විනය හා ආත්ම විශ්වාසය පිළිබඳ හැඟීමක් ඇති කිරීම.
- ◆ ථේරවාදී බෞද්ධ දර්ශනය හා පිවන මාර්ගය ආරක්ෂා කිරීම හා පතළ කිරීම.
- ◆ ශ්‍රී ලංකාවේ තරුණ තරුණියන්ට වෘත්තීය හා අධ්‍යාපන පාඨමාලා පැවැත්වීම.
- ◆ තරුණ තරුණියන් ස්වයං රැකියාවල යෙදිය හැකි අන්දම පිළිබඳව ඔවුන් පුහුණු කිරීම සහ ප්‍රයෝජනවත් පුරවැසියන් වශයෙන් ස්ථාපනය වීම පිණිස ඔවුන්ට මුදලින් හෝ අන්‍යාකාරයකින් සහාය වීම.
- ◆ සංස්ථාවේ පරමාර්ථ වැඩි දියුණු කිරීමෙහිලා නිරතව සිටින නික්ෂුන් වහන්සේලාට, ස්වේච්ඡා සේවකයින්ට හා තරුණ තරුණියන්ට ශිෂ්‍යත්ව පිරිනැමීමෙන්, මුදලින් හෝ අන්‍යාකාරයකින් ආධාර කිරීම.
- ◆ සංස්ථාවේ පරමාර්ථ වැඩි දියුණු කිරීමෙහිලා ප්‍රදර්ශන, දේශන, සම්මන්ත්‍රණ, සාකච්ඡා, වැඩමුළු, පංති, විවාද, සම්මේලන හෝ වෙනත් කටයුතු ප්‍රචර්ධනය කිරීම, පිළියෙල කිරීම, සංවිධානය කිරීම හා පැවැත්වීම.
- ◆ පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම හා සම්බන්ධ කවර හෝ අංශයකට අදාළව, උපමාන ප්‍රචර්ධනය කිරීම, භාර ගැනීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම.

ඉහත සඳහන් පරමාර්ථ මුදුන්පත් කර ගැනීම පිණිස අවශ්‍ය නිතකර හෝ ඒවාට ආනුශංගික වෙනත් සියලු ක්‍රියා කිරීම.

අනාගතය දුර දක්නා නුවණින් ගොඩනංවමු අපේක්ෂා මලු එල ගන්වමින්.

1. දිවා සුරැකුම් මධ්‍යස්ථානයක්.
2. අසරණ දක්ෂ සිසුන් උදෙසා ශිෂ්‍යත්ව ක්‍රමයක්.
3. විදේශ භාෂා පුහුණු ඒකකයක්.
4. සිවුසැට කලා කුශලතා වර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතියක්.
5. පෙර පාසලක්.
6. වැඩිහිටියන්ට රැකවරණය සැලසීමේ ආයතනයක්.
7. වෘත්තීය පුහුණු පාඨමාලාවක්.

“Wherever the Buddha’s teachings have flourished,
either in cities or countrysides,
people would gain inconceivable benefits.
The land and people would be enveloped in peace.
The sun and moon will shine clear and bright.
Wind and rain would appear accordingly,
and there will be no disasters.
Nations would be prosperous
and there would be no use for soldiers or weapons.
People would abide by morality and accord with laws.
They would be courteous and humble,
and everyone would be content without injustices.
There would be no thefts or violence.
The strong would not dominate the weak
and everyone would get their fair share.”

~THE BUDDHA SPEAKS OF
THE INFINITE LIFE SUTRA OF
ADORNMENT, PURITY, EQUALITY
AND ENLIGHTENMENT OF
THE MAHAYANA SCHOOL~

**With bad advisors forever left behind,
From paths of evil he departs for eternity,
Soon to see the Buddha of Limitless Light
And perfect Samantabhadra's Supreme Vows.**

**The supreme and endless blessings
of Samantabhadra's deeds,
I now universally transfer.
May every living being, drowning and adrift,
Soon return to the Pure Land of
Limitless Light!**

~The Vows of Samantabhadra~

**I vow that when my life approaches its end,
All obstructions will be swept away;
I will see Amitabha Buddha,
And be born in His Western Pure Land of
Ultimate Bliss and Peace.**

**When reborn in the Western Pure Land,
I will perfect and completely fulfill
Without exception these Great Vows,
To delight and benefit all beings.**

**~The Vows of Samantabhadra
Avatamsaka Sutra~**

DEDICATION OF MERIT

May the merit and virtue
accrued from this work
adorn Amitabha Buddha's Pure Land,
repay the four great kindnesses above,
and relieve the suffering of
those on the three paths below.
May those who see or hear of these efforts
generate Bodhi-mind,
spend their lives devoted to the Buddha Dharma,
and finally be reborn together in
the Land of Ultimate Bliss.
Homage to Amita Buddha!

NAMO AMITABHA

南無阿彌陀佛

【斯里蘭卡文：佛學演講菁華錄】

財團法人佛陀教育基金會 印贈

台北市杭州南路一段五十五號十一樓

Printed for free distribution by

The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation
11F., 55, Sec 1, Hang Chow South Road, Taipei, Taiwan, R.O.C.

Tel: 886-2-23951198, Fax: 886-2-23913415

Email: overseas@budaedu.org

Website: <http://www.budaedu.org>

Mobile Web: m.budaedu.org

This book is strictly for free distribution, it is not to be sold.

නොමිලයේ බෙදාදීම පිණිසයි.

Printed in Taiwan
2,000 copies; August 2018
SR024-16111

